

AŞIRI GÜRÜLTÜLÜ VE İNANILMAZ YAKIN

JONATHAN SAFRAN FOER

SİREN

JONATHAN SAFRAN FOER

1977 doğumlu Jonathan Safran Foer, edebiyat dünyasına yayımlandığı sene bir fenomen haline gelen *Everything Is Illuminated* (Her Şey Aydınlandı; çeviren: Algan Sezgintüredi) ile adım attı. Princeton Üniversitesi'nde felsefe eğitimi alan ve üniversitede danışmanı olan efsane yazar Joyce Carol Oates'un yüreklendirmesiyle yazmaya başlayan Foer, *Her Şey Aydınlandı*'nın yayımlandığı sene henüz 25 yaşındaydı. Bu romanla pek çok ödül kazanan ve yılın en çarpıcı çıkışlarından birini yapan Foer, Granta ve New Yorker gibi edebiyat otoritelerinden tam not almakla beraber popüler yayın organlarından Rolling Stone ve Esquire tarafından da Yılın Adamı seçildi. *Her Şey Aydınlandı*, Liev Schreiber yönetmenliğinde ve Gogol Bordello müzikleri eşliğinde başarılı bir prodüksiyonla sinemaya da uyarlandı. Ülkemizde 2010 yılında yayımlanan *Her Şey Aydınlandı*, pek çok yayın organının senenin en iyi romanları seçkilerinde yer almıştır.

İkinci romanı *Aşırı Gürültülü ve İnanılmaz Yakın*, 11 Eylül sonrasında New York'ta geçen bir macerayı temel alır ve anlatımda çığır açan görsel yazı teknikleriyle yazılmıştır. *Aşırı Gürültülü ve İnanılmaz Yakın*'ın ardından Foer, çağdaş edebiyatın en önemli yazarlarıyla beraber anılmaya başlanmıştır. Paul Auster'ın *Ay Sarayı*'ndan, Günter Grass'ın *Teneke Trampet*'inden ve Italo Calvino'nun oyunbazlığından izler taşıyan *Aşırı Gürültülü ve İnanılmaz Yakın*, anlatıyı destekleyen dizgi oyunları ve görselleriyle okuma tecrübesinin yarattığı duygusal tepkiyi perçinleyen, özgün bir yaklaşımla kurgulanmıştır.

Foer'in son kitabı *Eating Animals*, Siren Yayınları tarafından 2011 yılında yayımlanacaktır.

Algan Sezgintüredi

1968 doğumlu yazar, çevirmen ve grafik tasarımcı. Yayınlanmış romanları: Katilin Şeyi (Versus, 2006), Katilin Meselesi (Versus, 2007). Yayınlanmış çevirileri: *Subtopia - A.L. McCann, Öfke - Michael Tobias, Ölü Avrupa - Christos Tsiolkas, Altın Kollu Adam - Nelson Algren, Yabanda Gezinti - Nelson Algren, Öldür Öldür Öldür - Jimmy Massey, Genç Âdem - Alexander Trocchi, Helen ve Arzu - Alexander Trocchi, En Sevilen Oyun - Leonard Cohen, Görkemli Kaybedenler - Leonard Cohen, Silinmeyen - Karin Slaughter, İnançsız - Karin Slaughter, Her Şey Aydınlandı - Jonathan Safran Foer, Ne Nedir - Dave Eggers, Kaybolan - Catherine O'Flynn*

Extremely Loud and Incredibly Close

© Jonathan Safran Foer, 2005

Bu kitabın Türkçe yayın hakları, Anatolialit aracılığıyla Siren Yayınları'na aittir.

Siren Yayınları - Roman
Sertifika No: 16232
ISBN: 978-605-5903-05-3
Birinci Baskı: Ekim 2008
Beşinci Baskı: Mart 2015

Yayın Yönetmeni: Sanem Sirer
Yayın Koordinatörü: Erol Aydın
Çeviren: Algan Sezgintüredi
Kapak Tasarım: gray318
Kapak Uygulama: Nazlım Dumlu
Sayfa Düzeni: Adem Şenel
Baskı: Yaylacık Matbaası
Fatih Sanayi Sitesi, No: 12/197-203
Topkapı, İstanbul. Tel: 212 567 80 03
Sertifika No:11931

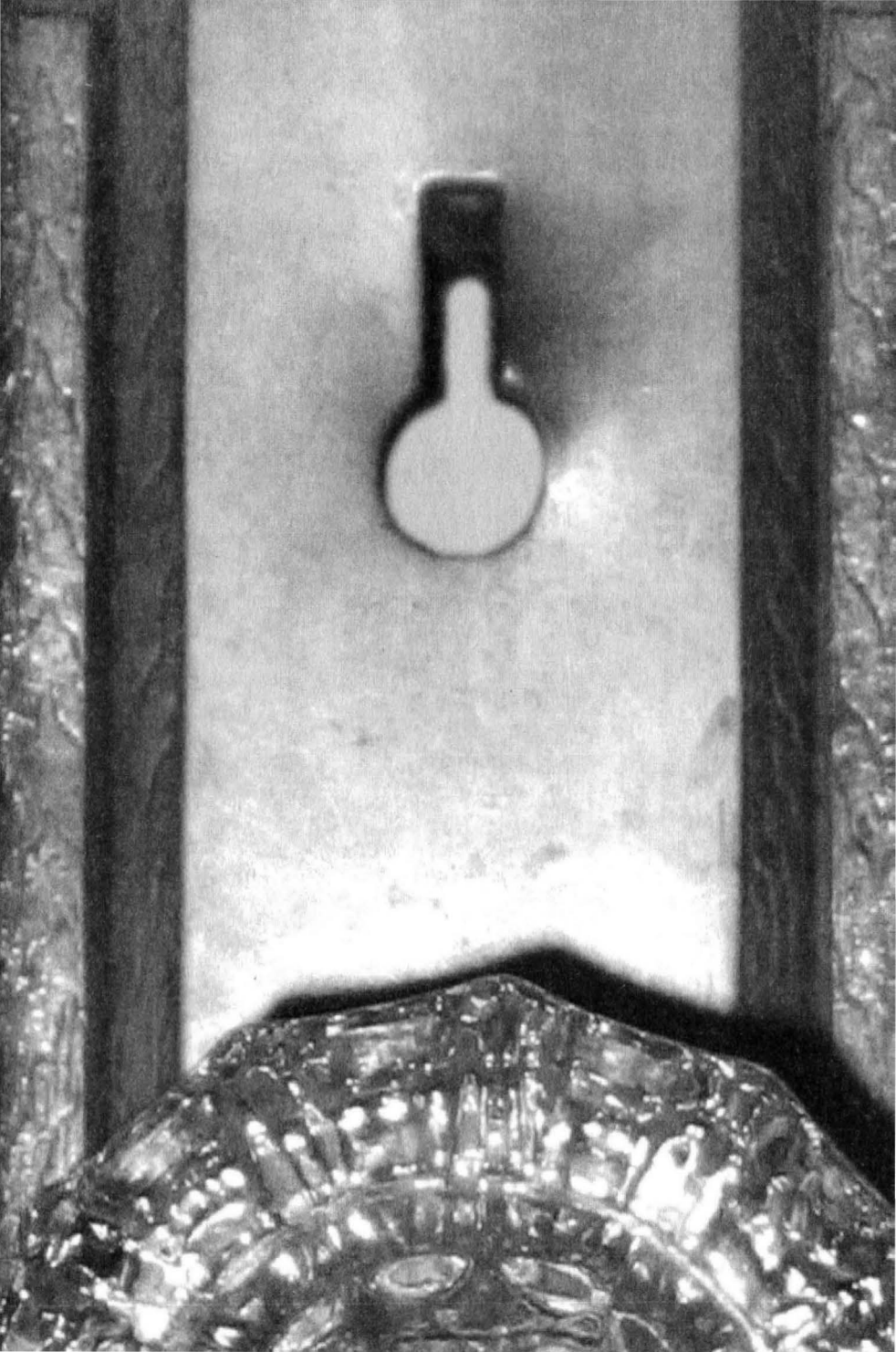
Asmalı Mescit Mah. Ensiz Sokak No. 9/312
Beyoğlu-İSTANBUL
t (212) 243 45 65 **f** (212) 251 05 32
www.sirenyayinlari.com
info@sirenyayinlari.com
sireninsesi.blogspot.com

AŞIRI GÜRÜLTÜLÜ VE İNANILMAZ YAKIN

jonathan safran foer

Çeviren: Algan Sezgintüredi

AŞIRI GÜRÜLTÜLÜ VE İNANILMAZ YAKIN

NE?

Peki ya bir çaydanlık? Buhar çıktığında düdük kısmı açılıp kapanan bir ağza dönüşse ve ıslıkla hoş melodiler çalabilse veya Shakespeare okusa ya da benimle beraber gülse? Uyuyabileyim diye babamın sesiyle kitap okuyan bir çaydanlık veya belki 'Yellow Submarine'in nakarat kısmını söyleyebilen bir çaydanlıklar korosu icat edebilirim. 'Yellow Submarine' the Beatles'ın bir şarkısı. The Beatles'ı severim çünkü böcekbilim* *raisons d'être*'lerimden** biridir ve *raison d'être*, bildiğim bir Fransızca terimdir. Bir başka hoş şey, mesela, osurduğumda konuşabilmesi için anüsümü eğitmem olurdu. Canım feci komik olmak istese her inanılmaz berbat osuruğumdan sonra anüsümü, "Ben yapmadım!" demek üzere eğitirdim. Ve eğer tutup Aynalar Salonu'nda inanılmaz berbat bir osuruk patlatırsam ki Aynalar Salonu, Versailles'dadır ve Versailles, Paris'in dışındadır ki Paris, haliyle Fransa'dadır, anüsüm, "*Ce n'étais pas moi*!" derdi.

Küçük mikrofonlara ne demeli peki? Herkes küçük birer mikrofon yutsa ve onlar da tulumlarımızın ceplerine yerleştirilebilecek küçük hoparlörlerden kalplerimizin seslerini dışarı verseydi? Geceleri sokakta paten yaptığınızda herkesin kalp atışını duyabilirdiniz, herkes de sizinkini duyardı. Sonar gibi. Bildiğim ama bilmez olaydım dediğim o tuhaf şey gibi, birlikte yaşayan kadınların aynı zamanda adet görmeleri olayı gibi herke-

---

* The Beatles'ın adı, kınkanatlı böcekleri kapsayan genel terim olan *beetle* ile ritim anlamı taşıyan *beat* kelimesinin birleşiminden gelmektedir.

** Varoluş nedeni. (Fr.)

sin kalbi aynı anda atmaya başlar mıydı, merak ediyorum. Bu gerçekten de tuhaf olurdu, tabii hastanede, bebeklerin doğduğu yerde, bebekler henüz kalp atışlarını birbirlerine uyduracak zaman bulamadıklarından duyulan seslerin bir yüzen evdeki kristal avize gibi çın çın çınlayacak olmasını saymazsak. Ve New York Maratonu'nun sonundaki bitiş çizgisinde duyulacak sesler de savaşa benzerdi.

Ve bir de, çarçabuk kaçmanız gereken pek çok durumla karşı karşıya kalırsınız kalmasına da insanların kanatları yoktur veya henüz yoktur... Neyse, peki, o zaman kuşyeminden bir gömleğe ne buyrulur?

Neyse.

İlk jujitsu dersim üç buçuk ay önceydi. Savunma sanatları, haliyle en merak ettiğim konulardandı ve annem, tef çalmak dışında bir bedensel faaliyet gereksindiğimi düşünmüştü; böylece ilk jujitsu dersime üç buçuk ay önce gittim. Sınıfta on dört çocuk vardı ve hepimiz bembeyaz giysiler içindeydik. Baş selamı çalıştık ve sonra Kızılderililer gibi oturduk ve derken Sensei Mark, kendisine saldırmamı istedi. "Hayalarımı tekmele," dedi bana. Bu lafla kendime geldim. "*Excusez-moi*?"* dedim. Bacaklarını iki yana açtı ve "Tüm gücünle hayalarıma tekme atmanı istiyorum," dedi. Ellerini beline koydu ve derin bir nefes aldı ve gözlerini kapadı ve o zaman ciddi olduğunu kavradım. İçimden '*Ne?*' diye geçirirken, "Jose,"** dedim. "Haydi, evlat," dedi, "patlat hayalarımı." "Hayalarını patlatmak mı?" Gözlerini açmadan kahkahayı bastı ve "İstesen de patlatamazsın hayalarımı. Burasının olayı bu işte. Bu, eğitimli bir bedenin doğrudan bir darbeyi nasıl emeceğinin örneğidir. Şimdi, patlat bakalım hayalarımı." "Ben pasifistim," dedim ve yaşıtlarımın çoğu dediğim şeyin anlamını bilemeyeceği için diğerlerine dönerek, "Bence başkaları-

---

* Anlayamadım anlamında, 'Affedersiniz?' (Fr.)

** Argoda saçma şey veya kişi. Oskar "Jose"yi bir şaşkınlık ve coşku ünlemi olarak kullanıyor.

nın hayalarını patlatmak doğru değil. Hem de hiç," diye açıkladım. Sensei Mark, "Sana bir şey sorabilir miyim?" dedi. Tekrar ona döndüm ve "'Sana bir şey sorabilir miyim?' demek zaten bana bir şey sormaktır," dedim. "Jujitsu ustası olmanın hayalini kuruyor musun?" dedi. Artık aile işimiz olan kuyumculuğu sürdürme hayalleri kurmuyor olmama rağmen yine de, "Hayır," dedim. "Bir jujitsu öğrencisi nasıl jujitsu ustasına dönüşür bilmek istiyor musun?" dedi. "Ben her şeyi bilmek istiyorum," dedim ya, artık bu da doğru değil. "Bir öğrenci, ustasının hayalarını patlatarak usta olur," dedi. "Müthiş," dedim. Son jujitsu dersim üç buçuk ay önceydi.

Keşke tefim şimdi yanımda olsa çünkü onca şeyden sonra hâlâ botlarım ağır ve bu, bazen iyi ritim tutmama yarıyor. Tefimle çalabildiğim en etkileyici şarkı, Nicolai Rimsky-Korsakoff'un, babam öldükten sonra edindiğim cep telefonuna zil sesi olarak da indirdiğim 'Balarısının Uçuşu'dur. 'Balarısının Uçuşu'nu çalabilmem epey şaşırtıcı çünkü kimi yerinde tefe inanılmaz hızlı vurmak gerekiyor ve bu, benim için çok zor çünkü bileklerim tam olarak kuvvetli sayılmaz. Ron bana beş parçalık bir davul seti almayı teklif etti. Parayla sevgimi satın alamazdı tabii ama zilleri *Zildjian* marka olabilir mi diye yine de sordum. "Ne istersen," dedi ve masamdan yoyomu alıp oynamaya başladı. Arkadaşça davranmaya çalıştığını biliyordum ama birden acayip kızdım. "Yoyo *moi!*" deyip yoyomu elinden kapıverdim. Aslında ona, "Sen babam değilsin ve asla olmayacaksın," demek istemiştim.

Dünya hep aynı kalırken ölen insan sayısının artması ve günün birinde kimseyi gömecek yer kalmayacak olması tuhaf değil mi yani? Geçen yıl, dokuzuncu yaş günümde babaannem bana, '*The National Geographic*' dediği *National Geographic* dergisine abonelik hediye etti. Sırf beyaz şeyler giydiğim için bir de beyaz ceket verdi ve ceket, giyemeyeceğim kadar büyük geldiği için uzun süre dayanacak. Dedemin fotoğraf makinesini de bana

verdi ki onu, iki şeyden dolayı seviyorum. Babaanneme, dedemin onu terk ederken neden fotoğraf makinesini yanında götürmediğini sordum. "Belki senin almanı istemiştir," dedi. "Ama ben o zaman eksi otuz yaşındaydım," dedim. "Olsun," dedi. Her neyse, büyüleyici olan, National Geographic'de, bugün dünyada tarih boyunca ölmüş olan herkesten fazla canlı insan bulunduğunu okumamdı. Başka bir deyişle, bugün herkes birden *Hamlet* oynamaya kalksa, yeterince kafatası bulunamayacağı için bu mümkün olmayacaktı!

E, ölenler için baş aşağı dikilmiş gökdelenler yapılsa nasıl olurdu? Yaşayanlar için yapılan yukarı dikilmiş gökdelenlerin altına konabilirlerdi. İnsanları yüz kat aşağı gömerdiniz ve bütün ölü dünya, yaşayan dünyanın altında durabilirdi. Kimi zaman, asansörü sabit kalırken katları yukarı aşağı hareket eden bir gökdelen ne tuhaf olurdu diye düşünürüm. Doksan beşinci kata gitmek istediğinizde 95 düğmesine basardınız ve kat size gelirdi. Hem bu durum had safhada fayda sağlayabilirdi; siz doksan beşinci kattayken aşağıya bir yere bir uçak çarpsa bina sizi yine de yere indirebilirdi. O gün kuşyeminden gömleğinizi evde unutmuş olsanız bile.

Hayatımda sadece iki defa limuzine bindim. İlki, limuzin şahane olmasına rağmen, berbattı. Evde televizyon izlememe izin verilmez ve limuzinlerde de izlemem yasaktır ama limuzinde bir televizyonun varlığı gene de müthişti. Arkadaşlarım Toothpaste'le Minch beni limuzinde görsünler diye okulun önünden geçebilir miyiz diye sormuştum. Annem okulun yolumuzun üzerinde bulunmadığını ve mezarlığa geç kalmamamız gerektiğini söylemişti. "Neden kalmayalım?" demiştim. İyi bir soruydu bence çünkü düşünürseniz, neden kalmayacaktık ki? Artık değilim gerçi ama eskiden ateisttim ki bu, görmediğim şeylere inanmazdım demektir. Bir kere ölünce ölürdün ve hiçbir şey hissetmezdin ve rüya bile görmezdin;

buna inanıyordum. Bu, artık göremediğim şeylere inanıyorum anlamına gelmiyor; inanmıyorum çünkü. İşlerin aşırı karmaşık olduğuna inanıyorum demek sadece. Zaten onu *sahiden* gömecek değildik.

Elimden geldiğince sıkılmamaya çalışmama rağmen babaannemin habire bana dokunup durmasından fenalık gelince ön koltuğa tırmandım ve dikkatini çekene dek şoförün omzunu dürtükleyip Stephen Hawking sesiyle sordum: "Senin. Atanmış. Belirtenin. Ne." "Ne?" "Adını soruyor," dedi babaannem arkadan. Şoför, kartvizitini uzattı.

GERALD THOMPSON
Günışığı Limuzin

Beş İlçe'de Hizmet
(212) 570–7249

Kartı geri verdim ve "Selam. Gerald. Ben. Oskar," dedim. Neden böyle konuştuğumu sordu. "Oskar'ın merkezi işlem birimi bir sinir-ağı işlemcisidir. Öğrenen bir bilgisayar. İnsanlarla ne kadar çok temas ederse o kadar çok öğrenir," dedim. Gerald önce "O," ardından "key," dedi. Benden hoşlanıp hoşlanmadığını anlayamamıştım, "Güneş gözlüklerin yüz dolarlık," dedim. "Yüz yetmiş beş," dedi. "Çok küfür bilir misin?" "Birkaç tane." "Benim küfretmeme izin verilmiyor." "Hadi be." "Hadi be ne demek?" "Kötü bir şey." " 'Göt'ü bilir misin?" "O da küfür, değil mi?" "'Goethe' dersen, değil." "Değildir herhalde." "Goethe'mi ye, dalyanak." Gerald kafasını sallayarak ufak bir kahkaha attı ya, gülüşü alaycı değildi. "'Kıllı Turta' bile diyemem ben," dedim, "tabii sahiden kıldan yapılmış bir turtadan bahsetmiyorsam. Eldivenle-

rin hoşmuş." "Sağ ol." Sonra aklıma bir şey geldi, "*Aslında*," dedim, "limuzinler *aşırı* uzun yapılsaydı şoföre *gerek kalmazdı*. Arka taraftan binerdin, öne yürür, ön kapıdan inerdin ki orası da zaten gideceğin yer olurdu. Şu anki durumdaysa ön koltuk mezarlıkta bulunurdu." "Ben de şu anda maçımı izlerdim." Omzuna vurdum ve "Sözlükte 'komik' maddesinin yanında," dedim, "senin resmin var."

Arka koltukta annem, çantasında bir şey tutuyordu. Tuttuğu şeyi sıktığını biliyordum çünkü kol kaslarını görebiliyordum. Babaannem tek parmaklı beyaz eldivenler örüyordu; söylemese de benim içindi, biliyordum. Anneme neyi sıktığını ve bunu neden gizli yapması gerektiğini sormak istedim. Bir de, soğuktan donsam bile o eldivenleri asla takmayacağımı düşündüğümü hatırlıyorum.

"Şimdi aklıma geldi," dedim Gerald'a, "arka koltuğu annenin a nokta me'sinden başlayan ve ön koltuğu mezarında bulunan *inanılmaz* uzun bir limuzin yapsalar, hayatın kadar uzun olurdu." Gerald, bunun üzerine, "Evet ama herkes böyle yaşasa kimse kimseyle tanışamazdı, değil mi?" dedi. "E?" dedim.

Annem elindeki şeyi sıkmaya, babaannem örgüsünü örmeye devam etti. Gerald'a, "Bir keresinde, bir Fransız pilicinin karnına tekme atmıştım," dedim, çünkü gülmesini istiyordum, çünkü gülerse botlarım biraz daha hafifleyebilirdi. Yanıt vermedi, belki duymamıştır diye bir daha, "Bir keresinde bir Fransız pilicinin karnına tekme atmıştım, *dedim*," dedim. "E?" "'*Oeuf*'* demişti." "O da ne?" "Espri bu. Bir tane daha yapayım mı yoksa zaten *un oeuf* çektin mi?" Aynadan babaanneme baktı ve "Ne diyor?" dedi. "Dedesi hayvanları insanlardan daha çok severdi," dedi babaannem. "Çaktın mı? *Oeuf?*" dedim.

Yerime döndüm çünkü aynı anda hem araba sürüp hem konuşmak, hele otoyoldaysanız, tehlikelidir ki otoyoldaydık. Baba-

* Oeuf: Yumurta (*Fr.*) Okunuşu: Öf.

annem gene sağıma soluma dokunmaya başladı; öyle gelmesini istemesem bile bunaltıcıydı. "Tatlım," dedi annem, "*Oui*," dedim. "Postacı beye dairemizin anahtarının kopyasını mı verdin?" Bu konuyu açması tuhafıma gitmişti çünkü çok yersizdi ama galiba malum olayın dışında bir şeylerden bahsetmeye çabalıyordu. "Postacı kişi, bir *kadın*," dedim. Başıyla bana cevap vermiyormuş gibi dediğimi onayladı ve postacı kadına dairemizin anahtarını verip vermediğimi sordu. Ben de başımla evetledim çünkü bütün bunlar olmazdan önce ona yalan söylemezdim. Nedenim yoktu bunun için. "Niçin böyle bir şey yaptın?" dedi. Ben de, "Stan—" dedim. "Kim?" dedi. "Kapıcı Stan. Ara sıra köşede kahve içmeye gidiyor. Ben de paketlerimin daima bana ulaşmasını istiyorum. O zaman düşündüm ki Alicia—" "Kim?" "Postacı kadın. Anahtarı olursa getirdiklerini kapımızdan içeri bırakabilirdi." "Ama anahtarımızı bir yabancıya veremezsin." "Şansımıza, Alicia yabancı değil." "Dairemizde bir sürü değerli şey var." "Biliyorum. Müthiş şeylerimiz var." "Bazen iyi görünen insanlar sonunda umduğun kadar iyi çıkmazlar, biliyorsun. Ya bir şeylerimizi çalsaydı?" "Çalmazdı." "Ama ya çalsaydı?" "Ama çalmazdı." "Peki, o sana kendi dairesinin anahtarını verdi mi?" Bana kızdığı açıktı ama neden kızmıştı bilmiyordum. Yanlış bir şey yapmamıştım. Ya da yaptıysam bile ne yaptığımı bilmiyordum. Ve yaptığım her neyse, kesinlikle bilerek yapmamıştım.

Babaanneme sokuldum ve anneme, "Ne diye dairesinin anahtarlarını isteyeyim?" dedim. Konuyu gargaraya getirdiğimi sezebiliyordu ve ben de, beni gerçekten sevmediğini sezebiliyordum. Gerçeği biliyordum: Ona kalsa gittiğimiz cenaze benimki olurdu. Limuzinin tavanındaki pencereye baktım, dünyanın tavanlardan önceki halini hayal ettim ve aklıma şu geldi: Mağaraların tavanı yok mudur yoksa mağaralar tümüyle tavandan mı ibarettir? "Belki bir dahaki sefere bana sorarsın, tamam mı?" "Kızma bana," dedim ve babaanneme sarıldım ve limuzin kapısının kilidini birkaç defa açıp kapadım. "Sana kızmıyorum," dedi. "Azıcık bile mi?"

"Hayır." "Beni hâlâ seviyor musun?" Pizza Hut'ın evlere servis elemanı ve UPS görevlisi için ve bir de o sevimli Greenpeace tipleri Stan kahve içmeye gittiği zamanlarda da denizinekleri veya soyu tükenmeye yüz tutmuş diğer hayvanlarla ilgili duyurularını bana ulaştırabilsinler diye çoktan başka anahtarlar yaptırdığımı söylemek için uygun zaman değilmiş gibi göründü gözüme. "Seni daha çok sevemezdim."

"Anne?" "Efendim?" "Bir sorum var." "Peki." "Çantanda sıktığın ne?" Elini çantasından çıkardı ve avucunu açtı. Boştu. "Sadece sıkıyorum," dedi.

İnanılmaz hüzünlü bir gündü ve buna rağmen annem çok, çok güzel görünüyordu. Bunu ona söylemenin bir yolunu aradım ama aklıma gelen şeylerin hepsi tuhaf ve uygunsuzdu. Ona yaptığım bileziği takması bana kendimi yüz dolarlık hissettirmişti. Onun için takılar yapmayı severim çünkü bu, onu mutlu eder ve onu mutlu etmek *raisons d'être*'lerimden bir diğeridir.

Artık öyle değil ama ailemizin kuyumculuk işini devralmayı sahiden uzun zaman boyunca hayal etmiştim. Babam sürekli, perakende işi için fazla akıllı olduğumu söylerdi. Bu bana hiç makul gelmiyordu çünkü o, benden daha akıllıydı. Yani ben perakendecilik için fazla akıllıysam, o perakendecilik için *sahiden* çok akıllı olmalıydı. Bunu söylemiştim. "Her şeyden önce," demişti, "ben senden daha akıllı değilim; ben, senden daha bilgiliyim ve bunun tek nedeni senden büyük olmam. Ebeveyn daima çocuğundan daha bilgili, çocuksa daima ebeveyninden daha akıllıdır." "Çocuk geri zekalı değilse, tabii," demiştim. Buna edecek lafı yoktu. "İkincisi, çok akıllıysam perakendecilikte işim ne?" "Doğru," demiştim. Sonra birden aklıma bir şey gelmişti: "Dur bir dakika... Aileden kimse yürütmezse kuyumculuk aile mesleği olmaz." "Olur," demişti, "ama başkasının aile mesleği olur." "Peki, bizim aile? Yeni bir iş açar mıyız?" "Açarız bir şey," demişti. Daha sonra, limuzine ikinci binişimde, kiracıyla beraber babamın boş tabutunu açmaya giderken aklımdan geçti bunlar.

Babamla kimi pazar günleri oynadığımız müthiş bir oyun vardı: Keşif Seferi. Bu Keşif Seferleri bazen, yirminci yüzyıldaki her on yılda karşımıza çıkacak bir şey bulup getirmemi istediği seferdeki gibi —kafayı kullanıp bir taş parçası getirmiştim— basit, kimi zamansa haftalarca sürecek inanılmaz karmaşık seferler olurdu. Son oynadığımız ve hiç bitiremediğimiz sefer, bana bir Central Park haritası vermişti. "Ve?" demiştim. "Ve ne?" demişti. "İpuçları neler?" demiştim. "İpuçları olduğunu kim söylemiş?" demişti. "Her zaman ipuçları olur." "Bunda yok. Hepsi bu." "Bir tanecik bile mi?" O zaman, "İpuçlarının yokluğu bir ipucu değilse tabii," demişti. "İpuçlarının yokluğu ipucu mu peki?" Bunun üzerine neden bahsettiğimi bilmiyormuş gibi omuz silkmişti. Bayılırdım omuz silkmesine.

Bütün gün parkta dolaşıp bana bir şey söyleyebilecek bir şeyler aramıştım ama esas sorun, ne aradığımı bilmememdi. İnsanlara yanaşıp bilmem gereken bir şey bilip bilmediklerini sormuştum çünkü babam bazen Keşif Seferlerini insanlarla konuşabileceğim şekilde tasarlardı. Ama kime yanaşsam *'Ne?'* demişti. Göletin etrafında ipucu aramıştım, sokak lambaları ve ağaçlara yapıştırılmış bütün afişleri taramıştım, hayvanat bahçesindeki hayvanları tanıtan bütün yazıları okumuştum. Olası görünmemesine rağmen incelemek amacıyla parkta uçurtma bile uçurmuştum. Olası değildi ama babam feci numaralar çekebilirdi. Hiçbir şey yoktu ve hiçbir şey bir ipucu değilse, şanssız bir durumdu bu. Hiçbir şey, ipucu muydu peki?

O akşam, yemek için General Tso'dan Çin usulü glutensiz tavuk ısmarlamıştık ve birden babamın çubukları gayet rahat kullanmasına rağmen çatalla yediğini fark etmiştim. "Dur bir dakika!" diyerek ayağa fırlamış ve çatalını göstererek, "Bu çatal bir ipucu mu?" demiştim. Omuz silkmişti ki bu, benim için büyük bir ipucu demekti. Düşünmüştüm: *Çatal. Çatal.* Laboratuvarıma koşup dolaptan metal detektörümü çıkarmıştım. Geceleri parka yalnız gitmeme izin verilmediği için babaanne-

mi yanıma almıştım. Seksen Altıncı Sokak girişinden dalmış ve hiçbir şey atlamamak için tarla süren Meksikalılar gibi kesin hatlar üzerinde ilerlemiştim. Yaz dolayısıyla böceklerin gürültü ettiğini biliyordum ama kulaklıklarım kulaklarımı kapadığı için hiçbir şey duymuyordum. Sadece metal yeraltı ve ben oradaydık sanki.

Bipler yoğunlaştığı zaman babaanneme işaret ettiğim noktaya feneri tutmasını söylemiştim. Ardından beyaz eldivenlerimi takıp çantamdan el küreğimi çıkararak toprağı aşırı özenle kazmıştım. Bir şey gördüğümde hemen boya fırçamı alıp sahici arkeologlar gibi üzerindeki toprağı temizliyordum. O gece parkın sadece ufak bir bölümünü araştırmama rağmen bir çeyreklik, bir avuç ataş, lamba yakma aksamı bir zincirin parçası olduğuna kanaat getirdiğim bir şey ve bildiğim ve bilmez olaydım dediğim suşi şeklinde bir buzdolabı mıknatısı çıkarmıştım. Kanıtların hepsini bir torbaya koyup kazdığım yerleri haritada işaretlemiştim.

Eve dönünce kanıtları laboratuvarımdaki mikroskopta teker teker incelemiştim: Eğrilmiş bir kaşık, birkaç vida, paslı bir makas, bir oyuncak araba, bir anahtarlık, gözleri inanılmaz bozuk birine ait kırık bir gözlük...

Sonra hepsini, mutfak masasında *New York Times* okuyan ve kırmızı kalemiyle hataları işaretleyen babama götürmüştüm. Delil tepsisiyle pisiciği masadan iterek, "İşte bulduklarım," demiştim. Babam bakıp başıyla onaylamıştı. "E?" demiştim. Neden bahsettiğime dair en ufak bir fikri yokmuş gibi omuz silkip gazetesine dönmüştü. "Hiç değilse doğru yolda mıyım, onu söyle." Buckminster mırlamış, babam bir daha omuz silkmişti. "Ama hiçbir şey söylemezsen haklı olup olmadığımı nasıl bilebilirim?" Okuduğu haberde bir yeri daire içine alarak, "Başka yönden bakalım, yanıldığını nasıl bilebilirsin?" demişti.

Sonra, babam su içmek için kalkınca hemen gazeteye göz atmıştım çünkü feci numaralar çekerdi. Haber kaybolan bir kızı ve herkesin kızın onu düdükleyen senatör tarafından öldürüldüğünü düşündüğünü anlatıyordu. Cesedini birkaç ay sonra Washington D.C.'deki Rock Creek Parkı'nda buldular gerçi, ama artık her şey farklıydı ve ailesi dışında konuya kimsenin ilgisi kalmamıştı.

> Levy'nin babası, evlerinin arkasına kurulu geçici haberleşme merkezinde toplanan yüzlerce basın mensubuna okuduğu açıklamada kızının bulunacağına dair inancını ısrarla vurguladı. "Aramaktan vazgeçmemize yol açacak bir neden bulana kadar, yani Chandra dönene kadar aramaktan vazgeçmeyeceğiz." Bunu izleyen kısa soru-cevap kısmında, *El Pais*'ten bir muhabir Bay Levy'ye "dönene" derken "sağ salim dönene" mi demek istediğini sordu. Heyecanına yenilen Bay Levy konuşamadı ve mikrofonu avukatı aldı. "Chandra'nın iyi olduğuna dair ümidimizi kesmiyor ve dua ediyoruz ve elimizden gelen

Hata değildi bu! Bana bir mesajdı!

Bunu izleyen üç gece boyunca hep parka gitmiştim. Bir saç tokası, bir avuç bozukluk, bir raptiye, bir palto askısı, 9 voltluk bir pil, bir İsviçre çakısı, küçük bir resim çerçevesi, Turbo adlı bir köpeğe ait bir tasma, bir parça alüminyum folyo, bir yüzük, bir tıraş bıçağı ve sabah mı akşam mı bilemediğim bir beş otuz yedide durmuş aşırı eski bir cep saati bulmuştum. Ne kadar çok şey bulursam o kadar az anlıyordum.

Haritayı yemek masasına yayıp köşelerini V8 marka sebze suyu kutularıyla sabitlemiştim. Bulduklarımın yerlerini belirten noktalar, gözüme evrendeki yıldızlar gibi görünmüştü. Noktaları bir astrolog gibi birleştirmiştim ve gözlerinizi bir Çinli gibi kıstığınızda ortaya, 'kırılgan' kelimesini andırır bir şey çıkıyordu. Kırılgan. Ne kırılgandı? Central Park kırılgan mıydı? Doğa mıydı kırılgan? Bulduklarım mıydı? Raptiye kırılgan değildi. Eğilmiş bir kaşık mı kırılgandı? Silmiş ve noktaları bu sefer farklı olarak, 'kapı' yazacak şekilde birleştirmiştim. Kırılgan? Kapı? Derken aklıma *porte* gelmişti ki *porte* haliyle kapının Fransızcasıdır. Tekrar silmiş ve noktaları '*porte*' yazacak şekilde birleştirmiştim. Ardından noktaları 'ornitorenk' ve 'siborg' ve 'memeler' ve hatta aşırı Çinliyseniz 'Oskar' çıkabilecek şekillerde birleştirebileceğimi fark etmiştim. Noktaları bu şekilde birleştirerek neredeyse her şeyi çıkarabilirdim ve bu, hiçbir yere varmadığım anlamına geliyordu. Ne bulmam gerektiğini asla bilemeyeceğim artık. Ve bu da uyuyamamamın bir diğer nedeni.

Neyse.

Televizyon izlememe izin verilmemekle birlikte bana uygun bulunan belgeselleri kiralamama izin verilir ve istediğim her şeyi okuyabilirim. En sevdiğim kitap *Zamanın Kısa Tarihi*'dir; gerçi henüz bitiremedim çünkü matematik inanılmaz zor ve annemin bana yardım edebildiği söylenemez. En beğendiğim kısımlardan biri, Stephen Hawking'in dünyanın güneş etrafında yörüngede dönüşüne ve güneşin, güneş sistemi etrafında yörün-

gesi ve falan filana dair bir ders vermekle meşgul ünlü bir bilimadamını anlattığı ilk bölümün başlangıcıdır. Dersin sonunda salonun arkasından bir kadın el kaldırır ve "Anlattıklarınız saçmalık," der. "Dünya gerçekte düzdür ve dev bir kaplumbağanın sırtında durur." Bunun üzerine bilimadamı kadına, kaplumbağanın neyin üzerinde durduğunu sorar. Ve kadın, "Ne, en aşağıya kadar hep kaplumbağalar var işte!" der.

Bu öyküyü, insanların ne denli cahil olabileceklerini gösterdiği için severim. Ve bir de, kaplumbağaları sevdiğim için.

O en feci günden birkaç hafta sonra bir sürü mektup yazmaya başladım. Neden bilmiyorum ama botlarımı hafifleten pek az şeyden biriydi bu. Tuhaf olan, normal pullar yerine aralarında değerli olanların da bulunduğu koleksiyonumdaki pulları kullanmamdı. Bazen bunu gerçekte bir şeylerden kurtulmak için yapıp yapmadığımı düşünüyorum. Yazdığım ilk mektup, Stephen Hawking'e idi. Bir Alexander Graham Bell pulu kullanmıştım.

Sevgili Stephen Hawking,
Himayenize girebilir miyim lütfen?
Teşekkürler,
Oskar Schell

Yanıtlamayacağını düşünmüştüm çünkü o müthiş bir kişiydi ve ben fazlasıyla sıradandım. Ama bir gün okuldan eve döndüğümde Stan elime bir zarf tutuşturmuş ve ona öğrettiğim gibi AOL bilgisayar sesiyle "Mektubunuz var!" demişti. Dairemize çıkan 105 basamağı bir nefeste tırmanmış, laboratuvarıma koşmuş, dolabıma girmiş, fenerimi yakıp zarfı açmıştım. İçindeki mektup, Stephen Hawking ne yazık ki benim de bildiğim amyotrofik lateral skleroz hastalığı yüzünden ellerini kullanamadığından daktilo edilmişti elbette.

Mektubunuza teşekkür ederim. Yoğun miktarda mektup aldığımdan kişisel yanıtlar yazamıyorum. Ancak her mektubu, günün birinde hak ettiği yanıtı verebilmek umuduyla okuyup sakladığımı biliniz. O güne kadar,

İçtenlikle,
Stephen Hawking

Annemi cep telefonundan aramıştım. "Oskar?" "Çalmadan açtın." "Her şey yolunda mı?" "Bana bir PVC makinesi lazım." "PVC makinesi mi?" "Saklamak istediğim inanılmaz harika bir şey var."

Beni geceleri hep babam yatırır ve müthiş hikayeler anlatırdı, birlikte *New York Times* okurduk ve kimi zaman ıslıkla 'I Am the Walrus'u çalardı. Sözlerinin anlamını açıklayamamasına rağmen ki açıklayamamasına bozulurdum, en sevdiği şarkıydı bu. Göz attığımız her makalede hata bulabilmesi harika olan şeylerden bir diğeriydi. Bunlar bazen dilbilgisi, bazen coğrafya veya içerik hataları olurdu. Kimi zaman da makale anlatacağının tümünü anlatmaz, eksik çıkardı. *New York Times*'dan daha akıllı bir babaya sahip olmayı seviyordum. Yanağımın tişörtünün altındaki göğüs kıllarına değmesini ve onun her daim, gün sonunda bile tıraş losyonu kokmasını seviyordum. Onunlayken beynim sakinleşiyordu. Bir şeyler icat edip durmam gerekmiyordu.

O gece, yani en feci günden önceki gece, babam beni yatırırken ona dünyanın dümdüz halde bir kaplumbağanın sırtında durup durmadığını sormuştum. "Pardon?" "Dünya bu yüzden evrene düşmeyip aynı yerde durmuyor mu?" "Yatağa yatırdığım kişi Oskar değil mi? Uzaylının biri deney yapmak için beynini mi çalmış?" "Biz uzaylılara inanmayız," demiştim. "Dünya

evrene *düşüyor*. Bunu biliyorsun, dostum. Sürekli güneşe doğru düşüyor. Yörüngede dönmek bu anlama geliyor," demişti. Ben de o zaman, "Haliyle ama yerçekimi neden var peki?" demiştim. "Yerçekimi neden var da ne demek?" demişti. "Nedeni ne?" "Nedeni olmalı diyen kim?" "Kimse, aslında." "Sorum retorikti." "Yani?" "Yani yanıt beklemiyor, bir noktayı vurguluyordum." "Ne noktası?" "Bir neden olması gerekmediği noktası." "Ama bir neden yoksa evren neden var?" "Birbirini tetikleyen koşullar yüzünden." "Öyleyse ben neden senin oğlunum?" "Çünkü annenle seviştik ve spermlerimden biri, yumurtalarından birini dölledi." "İzninle kusacağım." "Çocukluk etme." "Ama, esas anlamadığım neden var olduğumuz. Nasıl değil, neden diyorum." Kafası etrafında yörüngeye giren ateşböcekleri misali düşüncelerini izlemiştim. "Varız çünkü varız," demişti. "*Ne?*" "Buna benzemeyen türlü evren hayal edebiliriz ama olanı bu."

Ne kastettiğini anlamıştım ve söylediğine karşı değildim ama ona katılmıyordum. Sırf ateistsiniz diye illa var olma nedenlerine sahip şeyleri sevmemeniz gerekmez.

Kısa dalga radyomu açmış ve babamın yardımıyla Yunanca bir şeyler bulabilmiştim ki bu hoştu. Konuşanın ne anlattığını anlamıyorduk ama orada öylece yatıp tavanımdaki fosforlu takımyıldızları izleyerek dinlemiştik. "Deden Yunanca konuşurdu," demişti. "Konuşur, demek istedin," demiştim. "Doğru. Sadece bu konuşan o değil." "Belki onu dinliyoruzdur." Baş sayfa, battaniye gibi yayılmıştı üzerimize. Babamın sırtına kazandığını tahmin ettiğim bir tenisçinin resmi denk gelmişti ya, tenisçi mutlu muydu yoksa üzgün mü, kestirememiştim.

"Baba?" "Efendim?" "Bana bir hikaye anlatır mısın?" "Tabii." "İyi bir hikaye?" "Sana anlattığım diğer sıkıcı hikayelerin aksine yani." "Evet." Burnum koltukaltına girebilsin diye iyice sokulmuştum. "Ve sözümü kesmeyeceksin, öyle mi?" "Kesmemeye çalışacağım." "Hikaye anlatmayı zorlaştırıyor çünkü." "O da sinir bozucu." "Sinir bozucu."

Başlamadan hemen önceki an, en sevdiğim andı.

"Bir zamanlar, New York'un altıncı bir ilçesi varmış." "İlçe ne?" "Söz kesmek derken kastettiğim buydu." "Biliyorum ama ilçenin anlamını bilmezsem öykünün anlamı kalmaz." "Mahalle gibi bir şey. Ya da mahalleler toplamı gibi." "Bir zamanlar altıncı bir ilçe vardıysa, beş ilçe hangileri?" "Manhattan haliyle, sonra Brooklyn, Queens, Staten Island ve Bronx." "Diğer ilçelerden birine gittim mi ben hiç?" "Başlıyoruz yani." "Sadece bilmek istedim." "Birkaç yıl önce Bronx Hayvanat Bahçesi'ne gitmiştik. Hatırlıyor musun?" "Hayır." "Ve Botanik Bahçe'sindeki gülleri görmek için Brooklyn'e gitmiştik." "Queens'e gittim mi?" "Sanmıyorum." "Staten Island'a gittim mi hiç?" "Hayır." "Peki, *sahiden* bir altıncı ilçe var mıymış?" "Anlatmaya çalışıyordum." "Bir daha kesmeyeceğim. Söz."

Öykü bitince radyoyu gene açmış ve Fransızca konuşan birini bulmuştuk. Bu özellikle hoştu çünkü bana daha yeni döndüğümüz ve hiç bitmesin dedirten tatili anımsatmıştı. Bir süre sonra babam uyanık mısın diye sormuştu ve ben de hayır demiştim, çünkü uyuyakalana kadar başımda bekleyeceğini biliyordum ve sabah işe yorgun gitmesini istemiyordum. Alnımdan öpüp iyi geceler demiş ve kalkmış, kapıdan çıkıyordu.

"Baba?" "Ne var, dostum?" "Hiç."

Sesini bir sonraki duyuşum, ertesi gün okuldan eve geldiğim zamandı. Olanlar yüzünden erken bırakılmıştık. Hiç paniğe kapılmamıştım çünkü annemle babam Manhattan'ın orta kısmında çalışıyordu ve babaannem, haliyle çalışmıyordu. Yani sevdiğim herkes güvendeydi.

Eve geldiğimde saat 10.18'di. Biliyorum, çünkü saatime sık sık bakarım. Evimiz bomboş ve sessizdi. Mutfağa doğru yürürken, oturma odasında, giriş kapısına yerleştirilebilecek bir manivelayla tetiklenip tavandan sarkan metal bir çarkı döndürecek

ve "Fixing a Hole" veya "I Want to Tell You" gibi hoş şarkılar çalarak dairemizi devasa bir müzik kutusuna dönüştürecek kocaman bir teker icat ettim.

Sevgimi göstermek için Buckminster'ı birkaç saniye okşadıktan sonra telesekreteri kontrol ettim. O sırada bir cep telefonum yoktu ve okuldan çıkarken Toothpaste, parkta deneyeceği kaykay numaralarını izlemeye gelip gelmeyeceğimi sormuştu. Veya *Playboy* dergilerini karıştırmak için raflı koridorlarında neye baktığımızı kimsenin çakamayacağı markete gidip gitmeyeceğimizi. Bunu pek yapasım yoktu ama beni arayacağını söylemişti.

> Birinci mesaj. Salı, 08.52. *Kimse var mı? Alo? Benim. Oradaysanız açın. Demin ofisi aradım ama kimse açmadı. Bir şeyler oluyor. Ben iyiyim. Olduğumuz yerde kalıp itfaiyecileri beklememizi söylediler. Eminim önemli değildir. Neler döndüğünü anladığımda yine ararım. Sadece iyiyim demek için aradım, beni merak etmeyin. Tekrar arayacağım.*

Babam, 09.12'de, 09.31'de, 09.46'da ve 10.04'te, toplam dört mesaj daha bırakmıştı telesekretere. Hepsini ikişer defa dinledim ve ne yapacağımı hatta ne düşüneceğimi veya hissedeceğimi kestiremeden telefon çalmaya başladı.

Saat 10.22.27'ydi.

Arayanın numarasına baktım. Onunkiydi.

NEDEN SENİN OLDUĞUN YERDE DEĞİLİM

21.05.63

Doğmamış çocuğuma: Her daim sessiz değildim; konuşur, konuşur, konuşur ve konuşurdum, çenemi tutamazdım. Sessizlik beni kanser gibi ele geçirdi. Amerika'daki ilk yemeklerimden biriydi; garsona, "Şu bıçağı bana verişiniz tıpkı-" demiş ama cümleyi bitirememiştim, adı aklıma gelmiyordu, bir daha denedim, gelmeyecekti, içimde kilitliydi. Ne garip, diye düşündüm; ne sinir bozucu, ne acınası, ne hüzünlü. Cebimden bir kalem çıkardım ve peçetemin üzerine 'Anna' yazdım, aynısı iki gün sonra da oldu ve ondan sonraki günde de. O, hakkında konuşmak istediğim tek şeydi, öyle olmaya devam etti, kalem bulamadığımda havaya, konuştuğum kişi görebilsin diye —tersten ve sağdan sola— 'Anna' yazdım ve telefondayken karşımdaki, bizzat söyleyemediğimi duysun diye 2, 6, 6, 2'ye bastım. Muhtemelen adına çok yakın düştüğünden, yitirdiğim ikinci sözcük 'Ve'*ydi. Söylemesi ne basit, kaybetmesi ne derin bir sözcük. 'Ampersand'** demek durumundaydım ki bu gülünç kaçıyordu ama işte, "Bir kahve ampersand tatlı bir şeyler alayım," diyordum. Kimse böyle olmayı seçmez. 'İstemek' başlarda yitirdiklerimden biriydi ki bu istemeyi bıraktığım anlamına değil —daha fazla istiyorum— sadece istemek sözcüğünü kullanmadığım anlamına geliyor. Onun

---

* (İng.) *And*

** Ampersand: & işaretinin okunuşu, 'and per se and'in bozulmuş hali.

yerine 'arzulamak' diyordum. Fırıncıya, "İki somun ekmek arzuluyorum," diyordum ama tam oturmuyordu. Düşüncelerimin anlamları daldan nehre düşen yapraklar gibi benden düşmeye başlamıştı, ağaç bendim, nehirse dünyaydı. Köpekleri parkta gezdirdiğim bir öğleden sonra 'gel'i, berber aynayı enseme tuttuğunda 'iyi'yi, aynı anda hem sözcük hem eylemde 'ayıp'ı yitirdim. Çok ayıptı. 'Taşıma'yı yitirdim, taşıdıklarımı yitirdim: 'Defter,' 'Bozukluk,' 'Kalem,' 'Cüzdan'... 'Yitirme'yi bile yitirdim. Bir süre sonra bir avuç sözcüğüm kalmıştı, biri bana iyi bir şey yaptığında, "'Bir şey değil'den önce söylenen şey" diyordum. Açsam, parmağımla karnımı göstererek, "Tokun tersiyim." 'Evet'i yitirmiştim ama 'hayır'ım hâlâ duruyordu, yani biri bana "Thomas sen misin?" sorusunu yönelttiğinde, "Hayır'ın tersi," diyordum. Ama sonra 'hayır'ı da yitirdim; bir dövmeciye gittim ve sol avucuma EVET, sağ avucuma HAYIR yazdırdım. Ne diyebilirim, hayatı harika kılmadı, ama mümkün kıldı. Kış ortasında ellerimi birbirine sürttüğümde EVET ile HAYIR'ın sürtüşmesiyle ısınıyorum; alkışladığımda beğenimi EVET ile HAYIR'ın birleşip ayrılışıyla gösteriyorum; kavuşuk ellerimi açarak 'defter'i belirtiyorum; benim için her defter, bu, son defterim, özellikle bu bile EVET ile HAYIR'ın dengesi. Kalbimi paramparça etmiyor mu, elbette, her günün her anı kalbimi olduğundan daha fazla parçaya ayırıyor. Kendimi, sessizi bırak suskun biri olarak bile düşünmemiştim, hiçbir şey düşünmemiştim, her şey değişti. Benle mutluluğum arasına saplanan mesafe dünya değildi, bombalar ve yanan binalar değildi, bendim, düşünmemdi, bir şeyleri asla koyuveremiyor olmanın kanseriydi. Cehalet tam mutluluk mudur, bilmiyorum ama düşünmek çok acı verici ve söyleyin bana, düşünmek bana ne verdi, beni hangi üstün mertebeye getirdi? Düşünüyor, düşünüyor ve düşünüyorum, kendimi milyon kere mutluluğun dışında düşündüm ama bir kere bile içinde düşünmedim. Çıkarabildiğim son sözcük 'Ben'di ki feci bir şeydi, ama işte, mahalle-

de, "Ben, ben, ben, ben," diye dolaşıyordum. "Bir fincan kahve, Thomas?" "Ben." "Ve yanına tatlı bir şey?" "Ben." "Hava nasıl?" "Ben." "Kızgın görünüyorsun, bir sorun mu var?" "Elbette," demek istiyordum, "Sorunsuz bir şey var mı?" diye sormak istiyordum. İpliğin ucunu çekip sessizlik peçemi sökmek ve en baştan başlamak istiyordum ama onun yerine, "Ben," dedim. Bu hastalıktan bir ben mustarip değilim, biliyorum. Sokaklarda yaşlıları görürsünüz; bazıları "Ay, vay, ay," diye inler ama bazıları son sözcüklerine tutunurlar. 'Ben' derler çünkü umutsuzdurlar; yakınma değil, duadır bu. Derken 'Ben'i de yitirdim ve sessizliğim tama erdi. Bunun gibi, söyleyemediğim şeylerle dolduracağım boş defterlerle dolaşmaya başladım. Böyle başladı; fırından iki somun ekmek almak istediğimde, sıradaki boş sayfaya, 'İki somun ekmek istiyorum,' yazacak ve fırıncıya gösterecektim; birinden yardım isteyeceksem, 'İmdat,' yazacaktım ve bir şey beni güldürürse, 'Ha, ha, ha!' yazacaktım. Duşta şarkı söylemek istersem en sevdiğim şarkıların sözlerini yazacaktım. Mürekkep maviye, yeşile veya kırmızıya dönecek ve müzik bacaklarımdan süzülerek akacaktı, her günün sonunda yatağa defterimle girecek ve yaşamımın sayfalarını okuyacaktım:

İki somun ekmek istiyorum

Tatlı bir şeylere hayır demem

Kusura bakmayın, bozukluğum yok

Start spreading the news...*

* 'Haberi yaymaya başlayın...' anlamına gelen, "New York, New York" şarkısının ilk dizesi.

Her zamankinden, lütfen

Teşekkürler ama çatlamak üzereyim

Emin değilim ama geç oldu

İmdat

Ha, ha, ha!

Gün devrilmeden boş sayfalarımın bitmesi normaldi, o yüzden sokakta veya fırında ya da otobüs durağında birine bir şey söylemem gerektiğinde yapabileceğimin en iyisi defterimin sayfalarını taramak ve yeniden kullanıma en uygun sayfayı bulmaktı. Biri bana, "Nasılsın?" demeye kalksa, muhtemelen verebileceğim en iyi yanıt, 'Her zamankinden lütfen'i veya 'Tatlı bir şeye hayır demem'i göstermek olurdu. Tek dostum Bay Richter, "Yeniden bir heykel yontmayı denesen? En kötü ne olabilir?" önerisini yaptığında dolu defterimi yarısına kadar taramıştım: 'Emin değilim ama geç oldu.' Yüzlerce defter doldurdum, binlerce, dairenin her yanındaydılar, kapı desteği ve kağıt ağırlığı yaptım onları, yüksekteki bir şeye erişmem gerektiğinde üst üste yığdım, sallanan masaların ayaklarına sıkıştırdım, nihale ve bardakaltlığı yaptım, kuş kafeslerini hizalamak ve beni bağışlamalarını dilediğim böcekleri ezmek için kullandım. Defterlerimi hiç özel görmedim, sadece gerekli gördüm, bir şeyleri silmek için bir sayfayı —'Kusura bakmayın, bozukluğum yok'— veya pilli acil durum lambalarını paketlemek için bütün bir günü yırtabilirdim. Central Park Hayvanat Bahçesi'nde Bay Richter'la bir öğleden sonra geçirdiğimi hatırlıyorum... Kollarım hayvanlar için yiyecekle dolu gitmiştim, sadece hayatında hiç hayvanlaşmamış biri onlara yiyecek atılmamasını belirten bir uyarı asar, Bay Richter bir fıkra anlatmıştı, aslanlara hamburger atmıştım, Bay Richter'ın kahkahası kafesleri sarsmıştı, hayvanlar köşelere çekilmişti. Gülmüş ve gülmüştük, beraber ve ayrı ayrı, yüksek sesle ve sessiz, görmezden gelinmesi gerekli ne varsa görmezden gelmeye, dünyamızdan kurtarılacak hiçbir şey yoksa hiçbir şeyden yeni bir dünya kurmaya kararlıydık. Hayatımın en güzel günlerinden biri, hayatımı yaşadığım ve hayatım hakkında hiç düşünmediğim bir gündü. O yılın sonlarına doğru, kar merdivenleri örtmeye başladığında, ben divanda otururken gün geceye döndüğünde bir ateş yaktım ve yakarken kahkahamı kul-

landım: 'Ha, ha, ha!' 'Ha, ha, ha!' 'Ha, ha, ha!' Annenle karşılaştığımda sözcüklerim çoktan tükenmişti. Evliliğimizi belki bu mümkün kılmıştır; beni tanıması hiç gerekmedi. Broadway'deki Kolombiya Pastanesi'nde karşılaştık, ikimiz de New York'a yalnız gelmiştik, beş parasızdık ve kafamız karmakarışıktı. Bir köşede oturmuş krema koyduğum kahvemi karıştırıyordum, bardağın yüzeyi minik bir güneş sistemiymiş gibi döndürüp duruyordum kaşığı, mekan yarı yarıya boştu ama gelip yanıma oturdu, bir sır paylaşırmışçasına, "Her şeyini yitirmişsin," dedi, "görebiliyorum." Farklı bir dünyada başka biri olsaydım farklı bir şey yapardım ama ben, bendim ve dünya, dünyaydı, yani sessiz kaldım, "Sorun değil," diye fısıldadı kulağıma, "Ben de," dedi. "Muhtemelen odanın ta öteki ucundan bile fark ediliyor. İtalyan olmak gibi değil bizimkisi. Bezginiz. Bak, nasıl bize bakıyorlar. Belki her şeyi yitirdiğimizi bilmiyorlar ama bir şeyler yanlış, onu biliyorlar." O hem ağaç hem de ağacın altından akan nehirdi, "Daha beter şeyler var," dedi, "bizim gibi olmaktan beter şeyler. Bak, hiç değilse yaşıyoruz." Son sözcüklerini geri almak istediğini görebiliyordum ama akışları çok güçlüydü. "Ve hava da yüz dolarlık, söylemeyi unutmadan." Kahvemi karıştırdım. "Ama duyduğuma göre gecenin marazlı geçmesi bekleniyormuş. Ya da radyodaki adam öyle söylüyor." Omuz silktim, 'marazlı'dan kasıt neydi bilmiyordum, "Marketten biraz tonbalığı alacağım. Bu sabah *Post*'tan birkaç kupon kestim. Üç kutu fiyatına beş veriyorlar. Ne indirim ama! Tonbalığını sevmem bile. Açıkçası, karnımı ağrıtır. Ama bundan iyi fiyat bulamazsın." Beni güldürmeye çabalıyordu ama omuz silktim ve kahvemi karıştırdım, "Bilemiyorum," dedi. "Hava yüz dolarlık ve radyodaki adam gece için marazlı olacak diyor, bu durumda belki de parka gitmeliyim, güneşten yanacak olsam bile. Hem zaten bu gece tonbalığı yiyecek değilim, değil mi? Veya belki de hiç yemeyeceğim, dürüst davranayım. Kesin dürüst olmam gerekirse, karnımı ağrıtıyor. Yani

bunun için koşturmanın alemi yok. Ama hava, işte o kaçırılacak gibi değil. Hemen dönüverir. Ve doktorumun dışarı çıkmanın bana iyi geleceğini söylediğini belirtmeliyim. Gözlerim marazlı ve yeterince dışarı çıkmadığımı söylüyor ve eğer biraz daha fazla dışarı çıkar, biraz daha az korkarsam..." Nasıl tutacağımı bilmediğim bir el uzatıyordu, parmaklarını sessizliğimle kırdım ben de. "Seninle konuşmamı istemiyorsun, değil mi?" dedi. Sırt çantamdan defterimi çıkardım ve sıradaki boş sayfayı buldum. Sondan ikinciydi. 'Ben konuşmuyorum' yazdım. 'Üzgünüm.' Kağıda baktı, sonra bana baktı, sonra tekrar kağıda baktı, elleriyle gözlerini kapadı ve ağladı, gözyaşları parmaklarının arasından aktı ve küçük ağlar halinde toplandı, ağladı, ağladı ve ağladı. Yakında peçete yoktu, defterden bir sayfa —'Ben konuşmuyorum. Üzgünüm'— kopardım ve yanaklarını kuruladım. Açıklamam ve özrüm yüzünden makyajı gibi aktı, kalemimi aldı ve defterimin bir sonraki boş sayfasına, son sayfaya yazdı:

Lütfen benle evlen

Sayfaları karıştırdım ve parmağımla işaret ettim: 'Ha, ha, ha!' Sonu açtı ve bir daha parmağını koydu. 'Lütfen benle evlen.' Birkaç sayfa geri gittim. 'Kusura bakmayın, bozukluğum yok.' Son sayfayı açtı. 'Lütfen benle evlen.' Sayfaları karıştırdım. 'Emin değilim ama geç oldu.' Gene sonu açtı. 'Lütfen benle evlen.' Bu sefer parmağını sayfayı açık tutmak ve konuşmayı bitirmek istermiş veya sözcüğü delip geçerek gerçekte söylemek istediği şeye bastırmaya çabalarmış gibi 'Lütfen'in üzerine koydu. Hayatı, hayatımı, utançları, ufak rastlantıları, yatak başuçlarındaki çalar saatlerin gölgelerini düşündüm. Küçük zaferlerimi ve mahvedilişini gördüğüm her şeyi düşündüm, annemle babam alt katta konuklarını ağırlarken misafirlerin yatağa atılı mink kürklerinde yüzmüştüm, yegane hayatımı geçirebileceğim yegane kişiyi yitirmiştim, arkamda binlerce ton mermer bırakmıştım. Heykelleri azat edebilirdim, kendi mermerimden kendimi azat edebilirdim. Sevinci tatmıştım ama yeterince tatmamıştım. Yeterince sevinç mümkün müydü? Istırabın bitişi ıstırabı gayri meşru kılar ve bu yüzden ıstırabın sonu yoktur. Ne berbat bir karmaşayım, diye düşündüm, ne aptalım, ne aptal ve kıt, ne değersiz, ne yoksun ve acınası, ne umarsız. Evcil hayvanlarımın hiçbiri kendi adını bilmez, ne biçim biriyim ben? Parmağını pikap iğnesi gibi kaldırdım, sayfaları geriye doğru teker teker taradım:

İmdat

GOOGOLPLEX

Annemin cenazede taktığı bileziğe gelince, babamın son sesli mesajını mors alfabesine çevirmiştim ve gök mavisi boncukları sessizlik, koyu kızıl kahve boncukları harfler arasındaki duraklamalar, mor boncukları sözcükler arasındaki boşluklar ve boncuklar arasındaki uzun ve kısa ipleri, yanılmıyorsam aslında blip veya öyle bir şey denen uzun ve kısa bipler için kullanmıştım. Babam anlardı. Dokuz saatimi almıştı bu ve botlarımı ağırlaştırdığı için Sonny'ye, yani ara sıra Alliance Française'in önünde dikilirken gördüğüm evsiz kişiye veya gözünde özel biri olabileyim diye Lindy'ye, yani Doğa Tarihi Müzesi'nde gönüllü rehberlik yapan yaşlı hanıma ya da tekerlekli sandalyedeki herhangi birine vermeyi düşünmüştüm. Ama anneme verdim. Hayatımda aldığım en güzel hediye, dedi. Yenebilir Tsunami'den de mi güzel diye sordum çünkü bir ara yenebilen meteorolojik olaylarla ilgileniyordum. "Farklı," dedi. Ron'a aşık olup olmadığını sordum. "Ron, çok iyi biri," dedi ki bu, sormadığım bir sorunun yanıtıydı. O yüzden bir daha sordum. "Ron'a aşıksın: Doğru mu, yanlış mı?" Yüzük taktığı elini saçlarına götürdü ve "Oskar," dedi, "Ron, benim *arkadaşım*." Arkadaşını düdükleyip düdüklemediğini soracaktım ve evet derse kaçacak ve hayır derse bu sefer el peşrevi yapıp yapmadıklarını soracaktım ki o, bildiğim bir şeydir. Henüz Scrabble oynamaya başlamaması gerektiğini söyleyecektim. Veya aynaya bakmaya başlamamasını. Ya da müzik setinin sesini duyabilmek için gerekenden daha çok açmamasını. Babama haksızlıktı bu; bana da haksızlıktı. Ama hepsini içime

gömmüştüm. Babamın mesajlarından ona başka takılar da yaptım —bir kolye, sallantılı küpeler, bir taç— ama bilezik sonuncusu ve bu yüzden en değerlisi olduğu için kesinlikle en güzeliydi. "Anne?" "Efendim?" "Hiç."

Olaydan bir yıl sonra bile, duş almak (artık niyeyse) ve asansöre binmek (haliyle) gibi bazı şeyleri yapmada acayip zorlanıyordum. Asma köprüler, mikroplar, uçaklar, havai fişekler, metrodaki Araplar (ırkçı olmamama rağmen), lokantalardaki, kafelerdeki ve diğer halka açık yerlerdeki Araplar, inşaat iskeleleri, kanalizasyonlar ve metro ızgaraları, sahipsiz çantalar, ayakkabılar, bıyıklı insanlar, duman, düğümler, yüksek binalar ve türbanlar gibi bir sürü şey karşısında paniğe kapılıyordum. Çoğu zaman devasa ve kapkara bir okyanusun ortasında veya uzayın derinliklerindeymişim hissine kapılırdım; büyüleyici şekilde değil ama. Her şey benden inanılmaz uzaktı. En beteri gecelerdi. Böylece bir şeyler icat etmeye başladım ve ardından, kunduzlar gibi ki bilirim kunduzları, duramadım. İnsanlar, kunduzların barajlar yapmak için ağaçları kemirip devirdiklerini zanneder ama aslında dişleri durmadan uzamaktadır ve tüm o ağaçları kemirerek sürekli törpülemeseler dişleri yüzlerine doğru uzayıp ölmelerine yol açar. İşte bu haldeydi beynim.

Bir gece, *googolplex* icat yaptıktan sonra, babamın odasına gittim. Orada eskiden grekoromen güreş tutar ve birbirimize komik fıkralar anlatırdık ve bir keresinde, dünyanın döndüğünü kanıtlamak için tavana bir sarkaç asıp yere dominolardan bir çember yapmıştık. Ama ölümünden sonra odasına hiç gitmemiştim. Annem, Ron'la birlikte oturma odasındaydı; yüksek sesle müzik dinleyerek oyun oynuyorlardı. Babamı özlemiyordu. Açmadan önce bir süre kapının tokmağını tuttum.

Babamın tabutu boştu ama odası doluydu. Ve bir yıldan fazla zaman geçmiş olmasına rağmen içerisi hâlâ tıraş losyonu kokuyordu. Bütün beyaz tişörtlerine dokundum. Hiç takmadığı şık saatine ve bir daha göletin etrafında hiç koşamayacak olan spor

ayakkabılarının yedek bağcıklarına dokundum. Elimi bütün ceketlerinin cebine soktum (Bir taksi fişi, minik bir gofret ambalajı ve bir elmas tüccarının kartvizitini buldum). Terliklerini giydim. Metal çekecekte yansımama baktım. Ortalama insan yedi dakikada uyur ama ben saatlerce uyuyamıyordum ve ona ait şeylere yakın durmak, onun dokunduğu şeylere dokunmak ve bir işe yaramadığını bilmeme rağmen elbise askılarına çekidüzen vermek botlarımı hafifletiyordu.

Smokini, ayakkabılarını bağlarken oturduğu sandalyenin üzerindeydi. *Tuhaf*, diye düşündüm. Neden takım elbiseleriyle birlikte asılı değildi smokini? Öldüğü günden önceki gece şık bir partiden mi gelmişti? Öyleyse neden smokinini çıkardıktan sonra asmamıştı? Temizlenmesi mi gerekmişti? Ama şık bir parti falan hatırlamıyordum. Beni yatırdığını, beraber kısa dalgada Yunanca konuşan birini dinlediğimizi ve bana New York'un altıncı ilçesi hakkında bir hikaye anlattığını hatırlıyordum. Tuhaf bir şeyler fark etmesem smokinin üzerinde durmazdım. Ama çok şey fark etmeye başlamıştım.

En üst rafta güzel, mavi bir vazo vardı. Güzel, mavi bir vazo, ta orada ne yapıyordu? Haliyle, ona uzanamıyordum, üzerinde smokin duran sandalyeyi çektim ve babaannemin Yorick rolünü oynayacağımı öğrendiğinde bana hediye ettiği *Shakespeare Külliyatı*'nı almaya odama gittim. Her seferinde dörder trajedi getirerek, yeterli yüksekliği elde edene dek üst üste yığdım. Tepesine tırmandım ve bir saniyeliğine işe yaradı. Ama parmak uçlarım vazoya tam değdiğinde trajediler sallanmaya başladı ve smokin dikkatimi feci dağıtıyordu ve ben ve parçalanan vazo dahil her şey yere yıkıldı. "Ben yapmadım!" diye bağırdım ama içeridekiler beni duymadılar bile çünkü müziğin sesi çok yüksekti ve kahkaha atıyorlardı. Canım yandığı ve bir şey kırdığımdan değil, kahkahalarla güldükleri için koşturup uyku tulumuma girdim, fermuarını çektim. Yapmamam gerektiğini bilmeme rağmen kendimi morarttım.

Sonra her şeyi temizlemeye giriştim ve işte o zaman bir başka tuhaf şey gözüme çarptı. Cam kırıklarının ortasında küçük, neredeyse kablosuz internet kartı kadar küçük bir zarf duruyordu. *Ne?* Açtım; içinde bir anahtar vardı. *Ne? Ne?* Tuhaf görünüşlü bir anahtardı; önemli bir şeyin anahtarıydı, kesin. Çünkü normal anahtarlardan daha kalın ve daha kısaydı. Bir açıklama bulamadım buna. Kalın ve kısa bir anahtar, küçük bir zarf içinde, mavi bir vazoda, odasının en yüksek rafında.

İlk yaptığım en mantıklısıydı: yani aşırı temkinli davranmak ve anahtarı dairedeki bütün kilitlerde denemek. Daha denemeden bile anahtarın ön kapıyı açmayacağını biliyordum çünkü elimdeki anahtar, kimse yokken eve girebileyim diye boynuma asarak taşıdığım diğer anahtara hiç benzemiyordu. Fark edilmemek için parmak uçlarımda yürüdüm ve anahtarı banyo kapısında, diğer odaların kapılarında ve annemin tuvalet masasının çekmecelerinde denedim. Ardından babamın faturalarla hesap yaptığı mutfak masasının çekmecesinde, saklambaç oynadığımda saklandığım çamaşırlığın yanındaki küçük odanın kapısında ve annemin mücevher kutusunda denedim. Hiçbirine uymadı.

O gece yatakta, New York'taki her yastığın altından geçecek ve bir gölete bağlanacak boru sistemini icat ettim. İnsanlar gece yataklarında ağladıklarında gözyaşları aynı yerde toplanacak ve sabahleyin hava durumu Gözyaşı Göleti'ndeki seviyenin yükseldiğini veya alçaldığını bildirecek ve böylece New York'un ağır botlar giyip giymediğini bilebilecektiniz. Ve *sahiden* feci bir şey meydana geldiğinde —nükleer bomba veya en azından biyolojik silah saldırısı gibi— aşırı gürültülü bir siren çalarak herkese Central Park'a gidip göletin etrafına kum torbaları dizmelerini bildirecekti.

Neyse.

Ertesi sabah anneme çok hasta olduğum için okula gidemeyeceğimi söyledim. Söylemek zorunda kaldığım ilk yalandı

bu. Elini alnıma koydu ve "Biraz ateşin var gibi," dedi. "Ölçtüm, otuz sekiz nokta on yedi çıktı," dedim. İkinci yalan buydu. Arkasını döndü ve elbisesinin fermuarını çekmemi rica etti. Fermuarı kendi çekebilirdi ama bu işi yapmayı sevdiğimi biliyordu. "Gün boyu bir sürü toplantıya girmem gerekli ama bir şey gerekirse babaannen buraya gelebilir, ben de seni saat başı arayacağım," dedi. "Açmazsam ya uyuyorumdur ya da tuvaletteyimdir," dedim. "Aç," dedi.

Annem işe gider gitmez giyindim ve aşağı indim. Stan binanın önünü süpürüyordu. Fark ettirmeden geçip gitmeyi denedim ama fark etti. Bir öbek yaprağı sokağa süpürerek, "Hasta görünmüyorsun," dedi. "Hastayım," dedim. "Bay Hastayım nereye gidiyorlar?" dedi. "Seksen Dördüncü Sokak'taki eczaneye, öksürük şurubu almaya," dedim. Yalan 3. Aslında Yetmiş Dokuzuncu Sokak'taki çilingire, Frazer ve Oğulları'na gidiyordum.

"Kopya mı gerekti?" diye sordu Walt. Çak yaptık. Bulduğum anahtarı gösterdim ve bu anahtarla ilgili bana ne söyleyebileceğini sordum. Yüzüne doğru kaldırıp gözlüklerinin üzerinden bakarak, "Kilitli bir kutu veya çekmece için bu," dedi. "Tahminim, bir kasa. Yapısından öyle anlaşılıyor." Üzerinde bir ton anahtar duran askıyı işaret etti. "Görüyor musun, hiçbirine benzemiyor. Bu çok daha kalın. Kırılması daha zor." Uzanabildiğim bütün anahtarlara dokundum ve her nasılsa bunu yapmak bana iyi geldi. "Yalnız bence bu sabit bir kasa için yapılmamış. Çok büyük bir şey için değil. Taşınabilen bir şey, belki. Aslında kiralık kasa olabilir. Eskilerinden. Veya yangına dayanıklı bir tür maddeden üretilmiş dolap." Zeka geriliğinin komik tarafı olmadığını bilmemerağmen kıkırdadım. "Eski bir anahtar bu," dedi. "Yirmi, otuz yıllık belki." "Nereden anladın?" "İşim bu." "Vay." "Ve artık anahtarla açılan fazla şey kalmadı." "Öyle mi?" "E, pek anahtar kullanan yok." "Ben kullanıyorum," dedim ve dairemizin anahtarını gösterdim. "Biliyorum," dedi. "Ama senin gibilerin soyu tükeniyor. Bugünlerde her şey elektronik. Kartlar. Par-

mak izi tanımalar." "Dehşet." "Anahtarları severim ben." Bir an düşündüm ve botlarım çok, çok ağırlaştı. "E, madem benim gibilerin soyu tükeniyor, senin işine ne olacak?" "Uzmanlaşacağız," dedi, "daktilo dükkanları gibi. Şimdilik işe yarıyoruz ama yakında özel ilgi alanına gireceğiz." "Belki yeni bir iş kurman gerekiyordur." "Bu işi seviyorum."

"Merak ettiğim bir şey var," dedim. "Buyur," dedi. "Buyur?" "Buyur. Haydi. Sor." "Sen Frazer mısın yoksa oğlu mu?" "Aslında ben, torunum. Dükkanı dedem kurmuştu." "Vay." "Ama herhalde aynı zamanda oğulum çünkü hayattayken işi babam yürütürdü. Ayrıca oğlum yazları burada çalıştığında Frazer da oluyorum galiba."

"Bir sorum daha var," dedim. "Buyur." "Bu anahtarı yapan firmayı bulabilir miyim sence?" "O anahtarı herkes yapmış olabilir." "Peki, o zaman bunun açtığı kilidi nasıl bulabilirim?" "Maalesef, önüne gelen her kilitte denemeni tavsiye etmekten öte yardım edemem sana. İstersen kopyasını yapabilirim ama." "*Googolplex* anahtarım olabilir." "*Googolplex*?" "Googol üssü googol yani." "Googol?" "Arkasına yüz sıfır dizilmiş bir demek." Elini omzuma koydu ve "O kilit sana lazım," dedi. Parmaklarımın ucuna kalkarak uzandım ve elimi omzuna koyarak, "Evet," dedim.

Dükkandan çıkarken "Senin okulda olman gerekmiyor mu?" dedi. Hızla düşündüm ve "Bugün Dr. Martin Luther King Jr. Günü," dedim. Yalan 4. "Ben onu Ocak'ta sanıyordum." "Öyleydi." Yalan 5.

Eve döndüğümde Stan, "Mektubunuz var!" dedi.

Sevgili Osk,

Selam ahbap! Müthiş mektup ve kullanmak zorunda kalmamayı dilediğim kurşungeçirmez bagetler için

teşekkürler! İtiraf etmeliyim, ders vermeyi pek düşünmemiştim...

Pakete eklediğim imzalı tişört umarım hoşuna gider.

Dostun,
Ringo

Paketteki tişörtten *hoşlanmak* ne kelime, *bayıldım* ona! Gerçi maalesef beyaz değildi, giyemeyecektim yani.

Ringo'nun mektubunu PVC ile kaplayıp duvarıma astım. Ardından internette New York kilitleri üzerine biraz arama yaptım ve bir sürü faydalı bilgi edindim. Mesela, şehirde 319 postane ve 207.352 posta kutusu vardı. Haliyle her kutunun bir kilidi vardı. Aynı zamanda 70.571 otel odası ve bu odaların çoğunda bir ana kilit, bir banyo kilidi, bir dolap kilidi ve bir mini-bar kilidi bulunduğunu öğrendim. Mini-bar ne demek bilmiyordum, o yüzden en tanınmış oteller arasında sayıldığını bildiğim Plaza Hotel'i aradım ve sordum. Artık mini-barı biliyordum. New York'ta 300.000'den fazla araba vardı ve 12.817 taksi ile 4.425 otobüs bu sayının dışındaydı. Ayrıca, metroya bindiğim zamanlarda kondüktörlerin kapıları açmak ve kapamak için anahtar kullandıklarını da görmüştüm, yani onlar da vardı. New York'ta 9 milyondan fazla insan yaşıyordu (her 50 saniyede bir bebek doğuyordu) ve herkes bir yerlerde yaşamak zorundaydı ve çoğu dairenin girişinde iki kilit bulunuyordu ve banyoların en azından bir kısmı ve belki diğer bazı odalar ve haliyle çekmece ve mücevher kutularının kilitleri vardı. Ayrıca bürolar ve sanat atölyeleri ve depolar ve kiralık kasalı bankalar ve bahçe kapıları ve garajlar vardı. Her şeyi kattığınızda —bisiklet kilitlerinden çatı katı mandallarına ve kol düğmelerine dek— New York'ta kişi başına 18 kadar kilit düştüğünü kestirdim ki bu yaklaşık 162 milyon kilit demekti ve bu da neredeyse bir dünya kilit anlamına geliyordu.

"Schell konutu... Merhaba, anne... Biraz, ama galiba hâlâ hastayım... Hayır... Hı-hı... Hı-hı... Herhalde... Hint yemeği ısmarlayayım diyorum... Ama gene de... Peki. Hı-hı... Yaparım... Biliyorum... *Biliyorum*... Hoşça kal."

Zaman tuttum: bir kilidi açmam üç saniye sürüyordu. Ardından, New York'ta her 50 saniyede bir bebeğin doğması ve herkesin 18 kilidi bulunması üzerinden her $2.\overline{777}$ saniyede bir kilidin yaratıldığını çıkardım. Yani kilit açmaktan başka iş yapmasam bile her saniye $0.\overline{333}$ kilit geri kalacaktım. Ve bu, eğer kapıdan kapıya gitmezsem ve eğer yemek yemezsem ve eğer uyumazsam geçerliydi ki son eğer, dert edilmeyecek bir eğerdi çünkü zaten uyuyamıyordum. Daha iyi bir plan lazımdı bana.

O gece beyaz eldivenlerimi taktım, babamın odasındaki çöp kutusuna gittim ve kırık vazonun tüm parçalarını içine attığım torbayı açtım. Bana yön gösterebilecek ipuçları arıyordum. Delili lekelemeyeyim ya da annem ne yaptığımı anlamasın veya bir yerimi kesip mikrop kapmayayım diye aşırı dikkatli davranıyordum. Sonunda anahtarın çıktığı zarfı buldum. İyi bir dedektifin daha en baştan fark edeceği şeyi ancak o zaman fark ettim: zarfın arkasında 'Black*' yazıyordu. Bunu daha önce fark etmediğim için çok sinirlendim ve kendime ufak bir morluk hediye ettim. Babamın el yazısı tuhaftı. Aceleyle veya telefonda konuşurken veya başka bir şey düşünürken yazmış gibi özensizdi. Neydi düşündüğü peki?

İnternette aradım ve kilitli kutu üreten bir Black şirketi bulunmadığını gördüm. Biraz hayal kırıklığına uğramıştım çünkü bu mantıklı bir açıklama olurdu. Mantıklı açıklama, daima açıklamaların en iyisidir ve iyi ki yeganesi değildir. Ardından ülkedeki her eyalette ve işin aslı, neredeyse her ülkede Black adında bir yer bulunduğunu öğrendim. Örneğin Fransa'da Noir adlı bir yer vardı. Yani pek işime yaramayacaktı. Üzüleceğimi bilmeme

---

* (İng) siyah

rağmen internette biraz araştırma daha yaptım çünkü çaresizdim. Bulduğum resimlerden birkaçını bastım —bir kıza saldıran bir köpekbalığı, İkiz Kuleler arasında gerili bir ipte yürüyen biri, erkek arkadaşına saksafon çeken şu aktris, Irak'ta kafası kesilen bir asker, çalınan ünlü bir resmin asıldığı duvarda kalan boş yerdeki iz— ve hepsini *Başıma Gelen Şeyler*'e, başıma gelen şeyleri kaydettiğim deftere koydum.

Ertesi sabah anneme yine okula gidemeyeceğimi söyledim. Neyin ters gittiğini sordu. "Her zaman ters giden şey," dedim. "Hasta mısın?" "Üzgünüm." "Baban için mi?" "Her şey için." Acelesi olmasına rağmen yatakta yanıma oturdu. "Neymiş her şey?" Parmaklarımla saymaya koyuldum: "Buzdolabımızdaki et ve süt ürünleri, yumruk dövüşleri, araba kazaları, Larry—" "Larry kim?" "Doğa Tarihi Müzesi'nin önündeki, para istedikten sonra daima 'Yemin ederim sadece yiyecek için,' diyen evsiz adam." Annem arkasını döndü ve fermuarını çekerken saymayı sürdürdüm: "Muhtemelen her gün görmene rağmen Larry'yi tanımaman, Buckminster'ın sadece yemesi, uyuması ve tuvalete gitmesi ve bir *raison d'être*'inin bulunmaması, IMAX sinemasındaki boyunsuz yer gösterici, güneşin bir gün patlayacağı gerçeği, her doğum günümde mutlaka en az bir tane bende bulunan şeyden hediye gelmesi, ucuz diye hazır yiyecek ve aburcubur yedikleri için şişmanlayan yoksullar..." Burada parmaklarım bitti ama daha yeni başlıyordum ve uzun sürmesini istiyordum çünkü saydığım sürece annemin gitmeyeceğini biliyordum. "...evcil hayvanlar, bir evcil hayvana *sahip olmam*, kabuslar, Microsoft Windows, kimsenin düşünmediği ve birilerine beraber zaman geçirmeyi teklif etmekten utandıkları için kimselere bir şey diyemeyen yaşlılar, sırlar, tuşlu telefonlar, Çinli garsonların ortada komik veya eğlenceli bir şey yokken bile gülümsemeleri ve Meksikalılar hiç Çin lokantası sahibi olamazken Çinlilerin Meksika lokantalarına sahip olmaları, aynalar, manyetik kartlar, okulda pek sevilmemem, babaan-

nemin kuponları, depolar, interneti bilmeyen insanlar, kötü el yazıları, güzel şarkılar, elli yıl içinde insanların yok olacağı—" "Kim demiş onu?" "Sen iyimser misin, kötümser mi?" diye sordum. Saatine baktı ve "*İyimserim*," dedi. "O halde sana kötü haberlerim var çünkü insanlar birbirlerini yok etmek kolaylaşır kolaylaşmaz bu işe girişecekler ki bu da çok yakın." "Peki, güzel şarkılar neden üzüyor seni?" "Gerçek olmadıkları için." "Hiç mi?" "Hiçbir şey hem gerçek hem güzel değildir." Gülümsedi ama mutlu bir gülümseme değildi bu. "Tıpkı baban gibi konuşuyorsun," dedi.

"Baban gibi konuşuyorsun ne demek?" "O da böyle şeyler söylerdi." "Ne gibi?" "A, işte, *hiçbir şey* böyle, *her şey* şöyle gibi. Veya *haliyle*." Güldü. "Her zaman katiydi." "'Kati' ne demek?" "Kesin demek. 'Katiyet'ten geliyor." "Katiyetin nesi kötü?" "Baban bazen, ağaçlara bakarken ormanı ıskalardı." "Ne ormanı?" "Hiç."

"Anne?" "Efendim?" "Yaptığım bir şeyin sana babamı hatırlattığını söylemen bana iyi gelmiyor." "Ah... Özür dilerim. Sık mı yapıyorum?" "Sürekli." "Neden hoşuna gitmediğini anlayabiliyorum." "Babaannem de dedemi hatırlatan şeyler yaptığımı söylüyor. Kendimi tuhaf hissediyorum çünkü onlar gitti. Ve özel değilmişim gibi hissetmeme de yol açıyor." "Babaannenle benim en son isteyeceğimiz şey bu. Sen bizim için en özel şeysin, biliyorsun, değil mi?" "Öyleyimdir herhalde." "*En özel*."

Biraz başımı okşadı ve parmakları kulağımın arkasına, neredeyse hiç dokunulmayan o yere gitti.

Elbisesinin fermuarını bir daha kapatabilip kapatamayacağımı sordum. "Tabii," dedi ve sırtını döndü. "Bence okula gitmeyi denesen iyi edersin," dedi. "Deniyorum," dedim. "Belki yarım günlüğüne gitmelisin." "Yataktan çıkamıyorum." Yalan 6. "Ve Dr. Fein, hislerime kulak vermemi söyledi. Kendime arada izin vermem gerektiğini de." Bu tam yalan sayılmazdı;

tam gerçek de sayılmazdı gerçi. "Alışkanlık edinme demeye getiriyorum," dedi. "Edinmem," dedim. Elini yorganın üzerine koyduğunda şişkinliği fark etmiş olacak, yatakta kıyafetlerimle mi yattığımı sordu. "Öyle," dedim, "çünkü üşüyorum." 7. "Yani, ateşe ilaveten."

Annem çıkar çıkmaz toparlandım ve aşağı indim. Stan, "Dünden daha iyi görünüyorsun," dedi. Kendi işine bakmasını söyledim. "Hayda," dedi. "Dünden daha kötüyüm de, o yüzden."

Yürüyerek Doksan Üçüncü Sokak'taki sanat malzemeleri satan dükkana gittim ve kapıdaki kadına, önemli bir soru soracağı zaman babamın yaptığı gibi müdürle görüşüp görüşemeyeceğimi sordum. "Sana nasıl yardım edebilirim?" dedi. "Müdürle görüşmem gerek," dedim. "Biliyorum," dedi. "Sana nasıl yardım edebilirim?" "İnanılmaz güzelsiniz," dedim çünkü şişkoydu ve o yüzden bunun özellikle hoş bir iltifat olacağını ve cinsiyetçi davranmama rağmen benden yine de hoşlanmasını sağlayacağını düşünmüştüm. "Teşekkürler," dedi. "Film yıldızı olabilirsiniz," dedim. '*Ne?*' gibilerinden kafa salladı. "Neyse," dedim ve zarfı göstererek anahtarı nasıl bulduğumu, açtığı kilidi aradığımı ve siyahın bir şey anlamına gelebileceğini anlattım. Muhtemelen bir renk uzmanı olduğu için bana siyah hakkında neler anlatabileceğini öğrenmek istiyordum. "Eh," dedi, "herhangi bir konuda uzman mıyım, bilemiyorum. Ama bir insanın 'siyah' sözcüğünü kırmızı kalemle yazmasının ilginç olduğunu *söyleyebilirim*." Neden ilginç olduğunu sordum çünkü babamın *New York Times* okurken kullandığı kırmızı kalemlerden birini kullandığını düşünmüştüm. "Gel," dedi ve beni on kalemlik bir standın yanına götürdü. "Şuna bak." Standın yanında duran kalın not defterindeki sayfayı gösteriyordu.

"Bak," dedi, "çoğu kişi kullandığı kalemin rengini yazar." "Neden?" "Nedenini bilmem. Şu psikolojik şeylerden biri herhalde."

brown cow?
how now,
ORANGE
Yellow.
blue
green
green
Orange
Orange
Purple
brown
RED.
purple
blue
Bridget Lee
Tom
purple
RED
black
Tom
Rita Mastaurdi
GRE
Tom
EN
blue
orangeRed
tom
purple
Tom
Rita Mastaurdi
brown
Mike
Nat
green
Nat
pink
red
purple
GREEN.
purple
green
orange
brown
brown
green
BLUE
Black

"Psikolojik zihinsel mi demek?" "Temelde." Düşündüm ve mavi bir kalem denesem muhtemelen 'mavi' sözcüğünü yazacağımı fark ettim. "Babanın yaptığı, yani bir rengin adını başka bir renkle yazmak kolay değildir. Doğal gelmez insana." "Sahi mi?" "Zordur bile," dedi ve defterde bir sonraki sayfayı açıp bir şeyler yazdı ve yüksek sesle okumamı istedi. Haklıydı, sahiden doğal gelmiyordu çünkü bir yanım rengin adını, diğer yanım yazılanı söylemek istiyordu. Sonunda hiçbir şey söylemedim.

Bunun ne anlama geldiğini düşündüğünü sordum. "Eh," dedi, "herhangi bir anlama geliyor mu, bilmiyorum. Ama bak, biri kalem denediğinde, genellikle ya rengin ya da kendisinin adını yazar. Yani, siyahın kırmızıyla yazılması aklıma bunun bir adamın adı olduğunu getiriyor." "Ya da bir kadının adı." "Ve bir şey daha söyleyeceğim." "Evet?" "B büyük harfle yazılmış. Bir rengin adını yazarken genelde büyük harfle başlamazsın." "Jose!" "Pardon?" "Siyahı yazan kişi Black!" "Ne?" "*Siyah, Black* tarafından *yazılmış*! Black'i bulmalıyım!" "Yardım edebileceğim başka konu varsa, söyle." "Sizi seviyorum." "Dükkanda şu tefi sallamasan..."

Gitti ve ben orada, kafamı toparlamaya çabalayarak biraz dikildim. Stephen Hawking'in bu durumda ne yapacağını düşünerek defterin sayfalarını karıştırdım.

Orange
Sarah
Hank
Dave Stanley
pink
blue
orange
Black
PURPLE
red
Dave Stanley
orange
blue
blue
green
PURPLE
green
brown
Wendy
olive
Yellow
Yellow
Yellow
green
pink
MARCO
Kelly Rica
purple
blue
yellow
Sarah
orange
GREEN
orange
RED
blue
pink
blue
Sarah
PARKER
Trisha Grand

green
Bette Feiya
Yellow
black
orange
pink
red
John
black
Thomas Schell
Purple
Purple
Purple
Jeremy
GREEN
Fred
pink
BLUE
BLUE
brown
orange
green
red
GREEN
John
Purple
RED
BROWN
DENNIS
blue
green
John
yellow
green
Nick
brown

Defterdeki son sayfayı yırttım ve bir kez daha müdüre koştum. Birine resim fırçalarını gösteriyordu ama lafını kesmemin kaba kaçmayacağını düşündüm. "Bu benim babam!" dedim parmağımı adının üzerine koyarak. "Thomas Schell!" "Ne tesadüf," dedi. Ben de ona, "Mesele şu ki babam, sanat malzemesi almazdı." "Belki almıştır ve sen bilmiyorsundur." "Belki sadece bir kaleme ihtiyacı vardı." Başka sanat malzemesi deneyip denemediğini görmek için dükkanı boydan boya dolaştım. Bu şekilde sanat malzemesi mi aldığını yoksa sadece kalem almak için mi kalem denediğini bulabilirdim.

Bulduklarıma inanamadım.

Her yerde adı vardı. Keçeli kalemleri ve yağlı pastelleri ve renkli kuru boyaları ve tebeşirleri ve kuru pastelleri ve suluboyaları denemişti. Hatta bir parça plastik hamurunun üzerine adını bile kazımıştı ve bulduğum sapına sarı boya bulaşmış yontu bıçağı, adını kazırken bunu kullandığını gösteriyordu. Sanki gelmiş geçmiş en büyük sanat projesini yapmayı planlıyordu. Ama anlamadığım şey, hepsinin bir yıldan eski olması gerektiğiydi.

Bir daha müdürün yanına gittim. "Yardım edebileceğiniz başka bir şey çıkarsa demiştiniz." "Müşteriyle işim bitsin, bütün dikkatimi sana vereceğim," dedi. Müşteriyle işinin bitmesini bekledim. Geldi. "Yardım edebileceğiniz başka bir şey varsa demiştiniz. Şey, dükkanın bütün faturalarını görmem gerekiyor." "Niye?" "Babamın buraya hangi gün geldiğini ve ne aldığını öğrenebilmek için." "Niye?" "Bilebilmem için." "Ama niye?" "Babanız ölmediği için size bunu açıklamam imkan dışı." "Baban öldü mü?" dedi. "Evet," dedim. "Etim çok kolay morarır," diye ekledim. Aslen bir bilgisayar olan kasalardan birine gitti ve ekranda parmağıyla bir şeyler tuşladı. "Soyadın nasıl yazılıyordu?" "S. C. H. E. L. L." Birkaç şeye daha bastı, kaşlarını kaldırdı ve "Hiçbir şey yok," dedi. "Ya bir şey almamış ya da nakit ödemiş." "Goethe, bir dakika." "Pardon?" "Oskar Schell... Merhaba, anne... Çünkü tuvaletteyim... Çünkü cebimdeydi... Hı-hı. Hı-hı. Biraz. Tuvaletten çıkınca arasam seni? Yarım saate kadar? Kişisel bu... Herhalde... Hı-hı... Hı-hı... Peki, anne... Ben de... Hoşça kal."

"Peki, o halde bir sorum daha var." "Bana mı diyorsun, telefona mı?" "Size. Bu deneme defterleri ne zamandır tezgahta duruyor?" "Bilmem." "Babam öleli bir yıldan fazla oluyor. Defterlerin kalması için uzun zaman sayılır, değil mi?" "O kadar süredir tezgahta duruyor olamazlar." "Emin misiniz?" "Fazlasıyla." "Yüzde yetmiş beşten çok mu eminsiniz, az mı?" "Çok." "Yüzde doksan dokuz?" "Az." "Doksan?" "O civarda." Birkaç saniyeliğine odaklandım. "Epey bir yüzde bu."

Eve koştum ve araştırmaya giriştim ve New York'ta Black adında 472 kişinin yaşadığını öğrendim. 216 farklı adres vardı çünkü Black'lerin bir kısmı haliyle birlikte yaşıyordu. Her cumartesi ikisine gitsem ki bu mümkün görünüyordu, artı tatil günleri, eksi *Hamlet* provaları ve mineral ve bozuk para fuarları gibi diğer şeylerle hepsini dolaşmamın yaklaşık üç yılımı alacağını hesapladım. Ama gerçeği bilmeden üç yıl dayanamazdım. Bir mektup yazdım.

Sevgili Marcel,

Allô. Ben Oskar'ın annesi. Bir ton düşündüm ve Oskar'ın haliyle Fransızca dersi almamasına karar verdim yani bundan böyle hep yaptığı gibi Pazar günleri sana gelmeyecek. Oskar'a öğrettiğin her şey, özellikle şu tuhaf dilek-şart kipi için teşekkür ederim. Oskar derse gelmediğinde beni haliyle aramana gerek yok çünkü zaten biliyorum çünkü bu, benim kararım. Ayrıca sana çeklerini yollamaya devam edeceğim çünkü iyi birisin.

*Votre ami déevouée**
Mademoiselle Schell

---

* Sadık arkadaşınız. (Fr.)

Büyük planım buydu. Cumartesi ve pazarlarımı Black adı taşıyan her kim varsa hepsini bulmaya harcayacak ve babamın odasındaki anahtar hakkında ne bildiklerini öğrenecektim. Bir buçuk yılda her şeyi biliyor olacaktım. Ya da en azından yeni bir plan yapmam gerektiğini anlayacaktım.

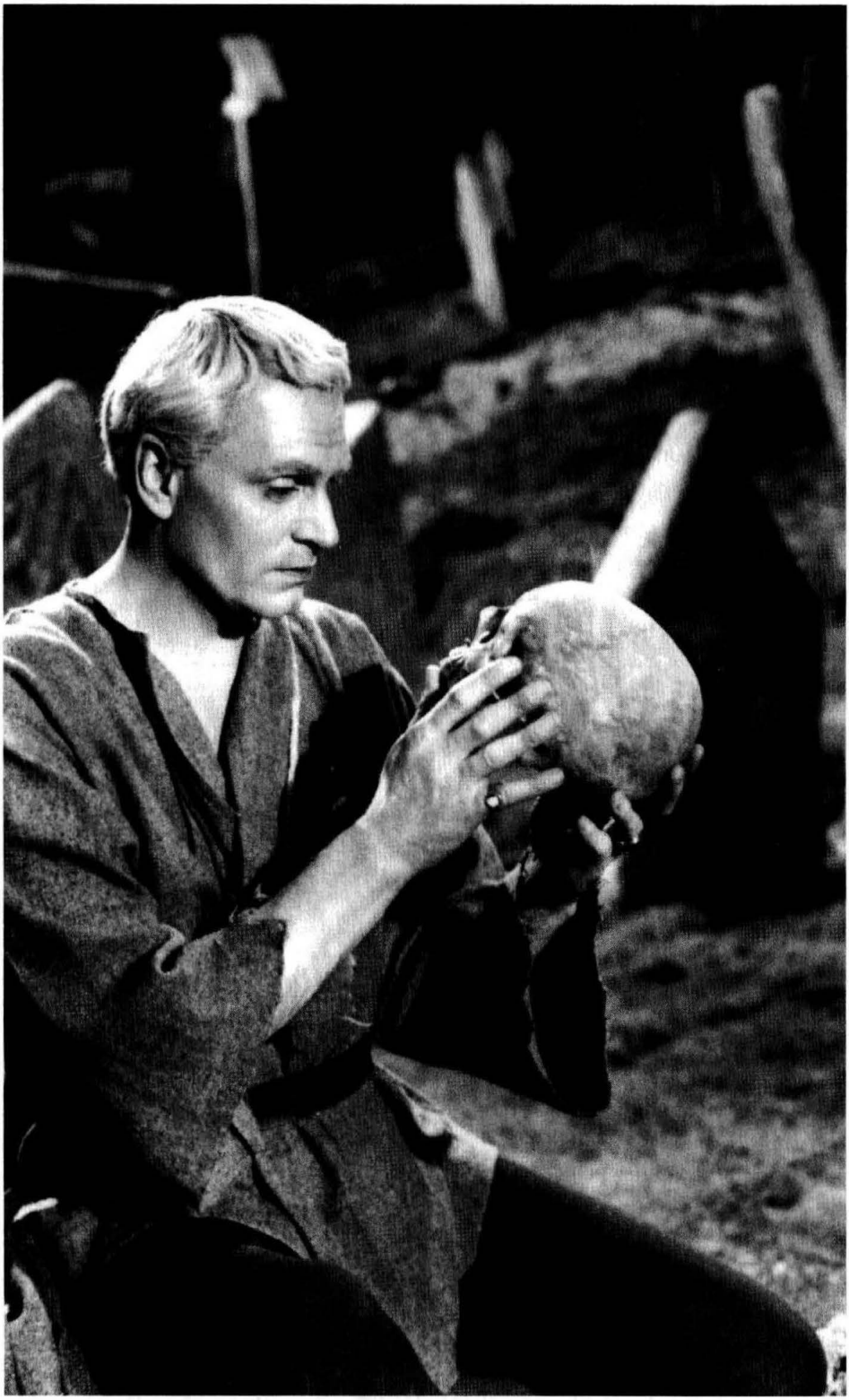
O gece anneme kilit avına çıkacağımı söylemek istedim elbette, ama yapamadım. Dedektiflik yaparak başımı belaya sokacağımı düşündüğümden veya vazoya kızacağından korktuğum, hatta Gözyaşı Göleti'ne katkıda bulunması gerekirken Ron'la kahkaha atmasına kızdığım için bile değildi bu. Nedenini açıklayamıyordum ama vazodan, zarftan veya anahtardan haberi yoktu, biliyordum. Kilit, babamla benim aramdaydı.

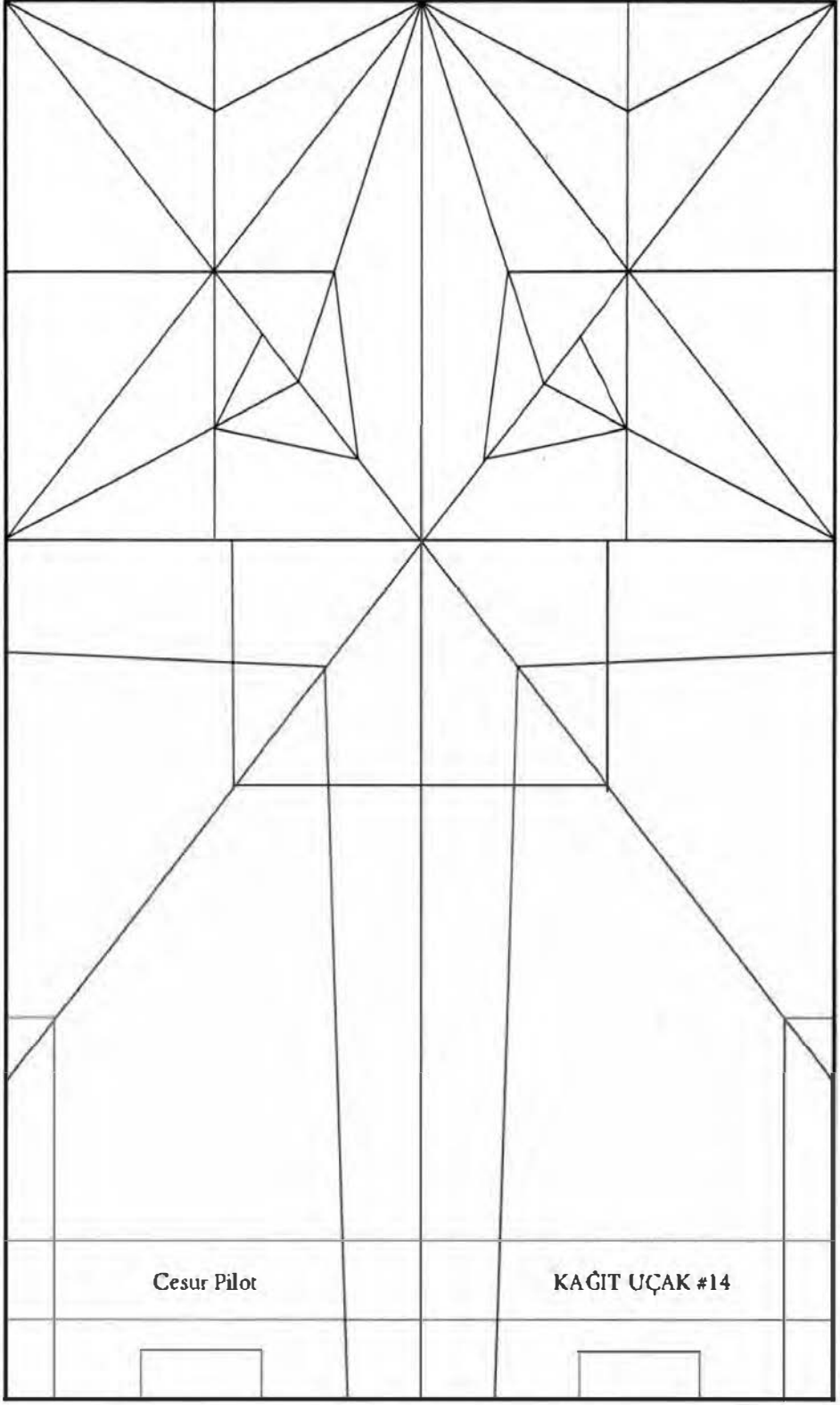
Kısacası, New York'ta arandığım sekiz ay boyunca nereye gittiğimi ve ne zaman döneceğimi her soruşunda, sadece, "Dışarı çıkıyorum. Geç dönerim," dedim. Anlamakta güçlük çektiğim garip durum başka hiçbir şey sormaması, babam öldüğünden beri benimle ilgili konularda aşırı temkinli davranmasına rağmen, "Dışarı nereye?" veya "Ne kadar geç?" diye bile sormamasıydı. (Birbirimizi her zaman bulabilelim diye bana cep telefonu almış ve metro yerine taksiye binmemi söylemişti. Hatta beni karakola götürüp parmak izimi bile aldırmıştı. Müthişti.) Peki, o zaman neden birdenbire beni unutmaya başlamıştı? Kilidi aramak için evden her çıkışımda daha fazla hafifliyordum çünkü babama yaklaşıyordum. Ama aynı zamanda ağırlaşıyordum çünkü annemden uzaklaşıyordum.

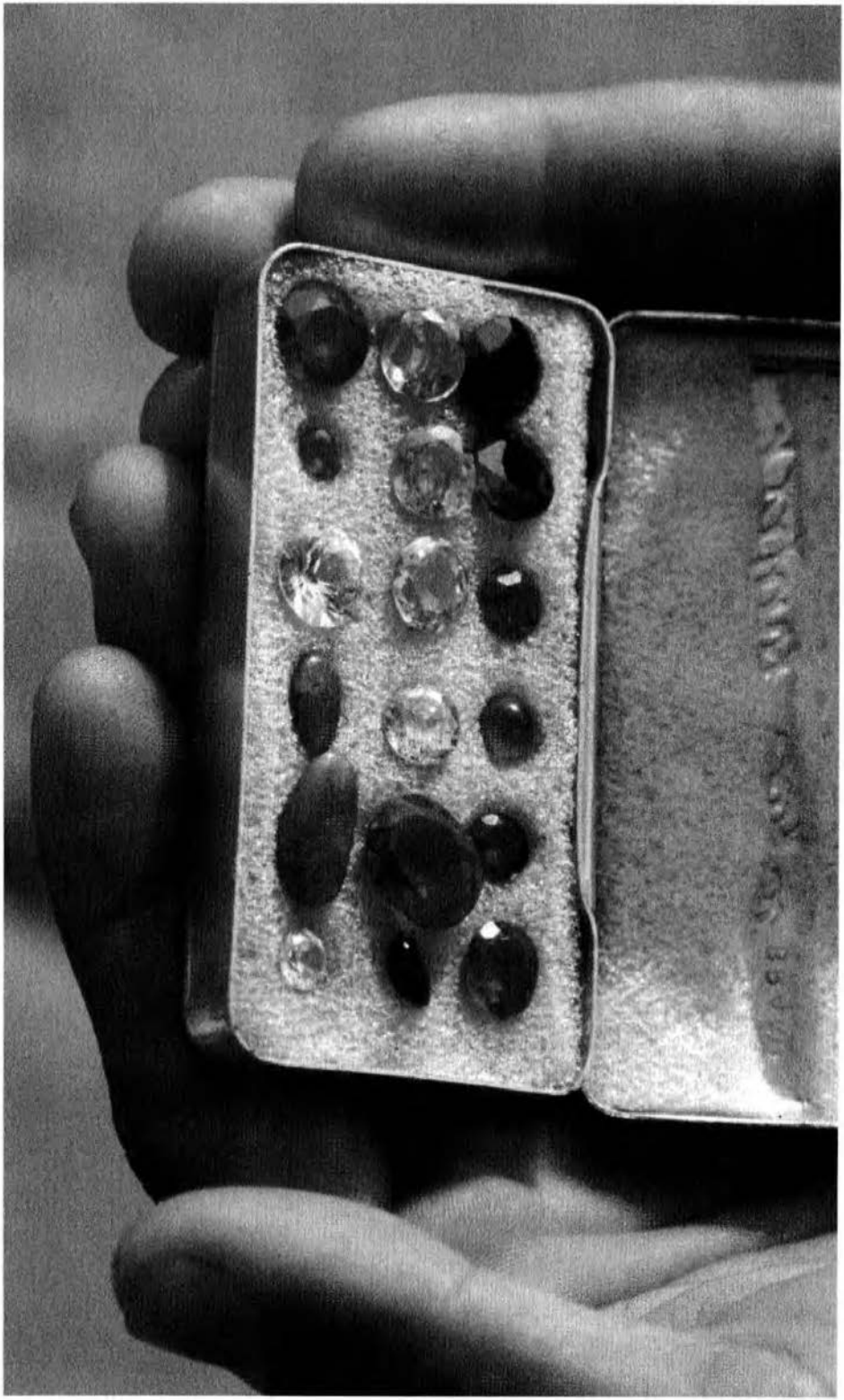
O gece yatakta anahtarı ve New York'ta her $2.\overline{777}$ saniyede yeni bir kilidin doğduğunu düşünmeden edemedim. Yatakla duvar arasındaki boşluktan *Başıma Gelen Şeyler* defterimi çıkardım ve uykuya dalabileceğim umuduyla sayfalarını karıştırmaya koyuldum.

VOLUME
LCD BRIGHT
358min
07:06:50:03
DVCAM
48K
100
F2.4

Cesur Pilot
KAĞIT UÇAK #14

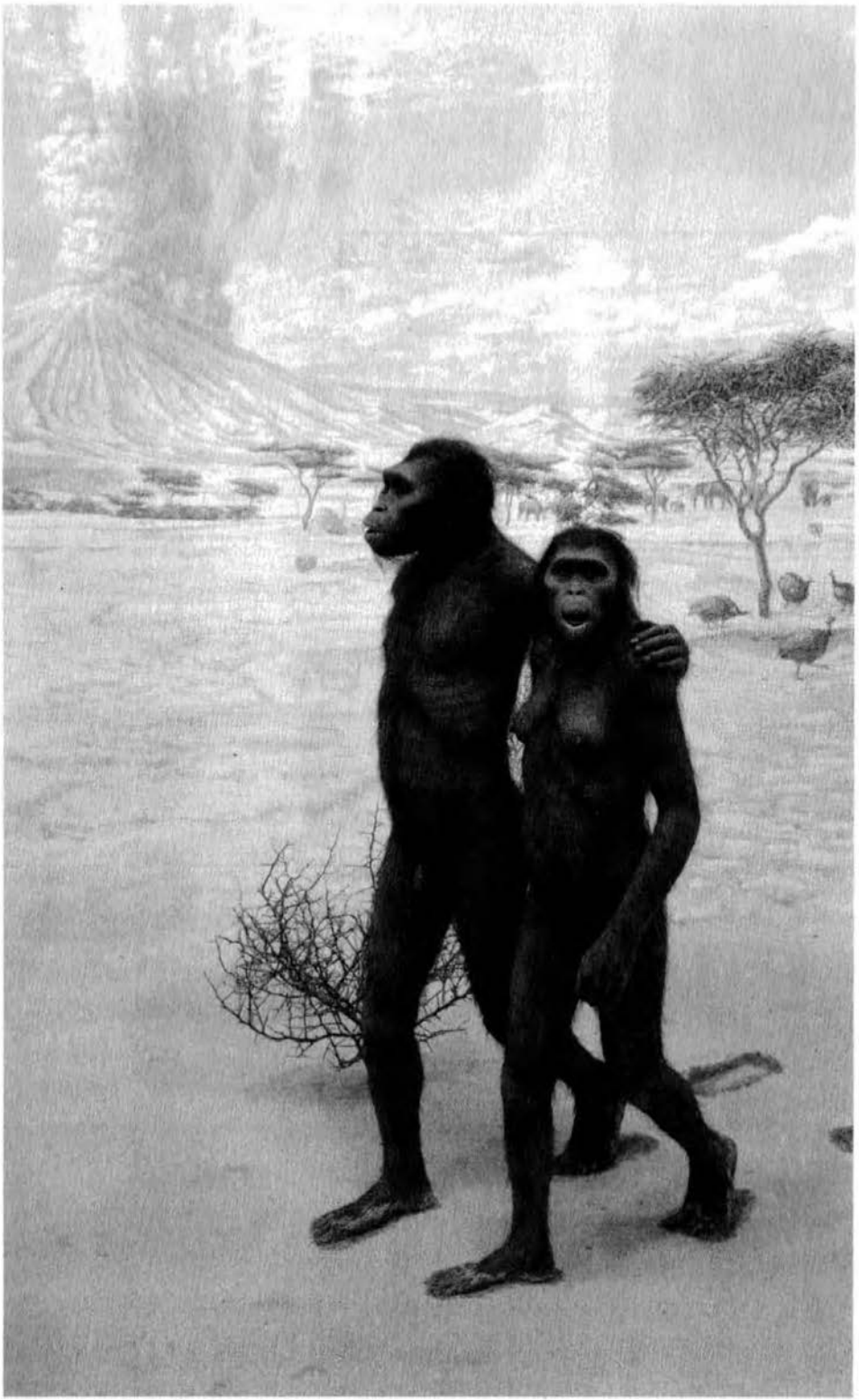

Mor

2 R
3 R
4 R
5 R
7
8
9
10

Epey sonra yataktan kalktım ve telefonu koyduğum dolaba gittim. Malum en feci günden beri telefonu dolaptan çıkarmamıştım. İmkansızdı, o kadar.

Eve gelişimle babamın aradığı an arasında geçen o dört buçuk dakikayı çok düşünmüştüm. Stan yüzüme dokunmuştu ki bunu daha önce hiç yapmamıştı. Son defa asansöre binmiştim. Her şey harikaymış gibi kapıyı açmış, çantamı yere bırakmış, ayakkabılarımı çıkarmıştım çünkü gerçekte her şeyin sahiden feci olduğunu bilmiyordum, nasıl bilebilirdim? Sevgimi göstermek için Buckminster'ı okşamıştım. Bırakılmış mesajları kontrol etmek için telefona gitmiş ve arka arkaya dinlemiştim.

Mesaj bir: 08.52

Mesaj iki: 09.12

Mesaj üç: 09.31

Mesaj dört: 09.46

Mesaj beş: 10.04

Annemi aramayı düşünmüştüm. Telsizimi kapıp babaannemi çağırmayı düşünmüştüm. Başa alıp hepsini bir daha dinlemiştim. Saatime bakmıştım. 10.22.21'di. Uzaklara kaçmayı ve bir daha hiç kimseyle konuşmamayı düşünmüştüm. Yatağımın altına saklanmayı düşünmüştüm. Oraya koşup onu kendim kurtarmayı düşünmüştüm. Derken telefon çalmıştı. Saatime bakmıştım. 10.22.27'ydi.

Annemin mesajları dinlemesine asla izin veremezdim çünkü annemi korumak en önemli *raisons d'être*'lerimdendi. Komodininin üzerinden babamın acil durum parasını almış ve Amsterdam Caddesi'ndeki elektronik dükkanına gitmiştim. Birinci binanın yıkılışını oradaki televizyonda görmüştüm. Evdeki telefonun aynısını almış, eve koşmuş ve telefonumuzdaki selamlama mesajını yeni cihaza kaydetmiştim. Eski telefonu, babaannemin "özelim" yüzünden asla bitiremediği kaşkola sarmış, ardından bir alışveriş torbasına, torbayla beraber bir kutunun içine ve

kutuyla beraber bir başka kutunun içine koymuş ve hepsini dolabıma, takı tezgahım ve yabancı paralar albümlerim gibi şeylerin altına yerleştirmiştim.

Kilidi bulmanın nihai *raison d'être*'im olduğuna —bütün diğer *raison*lara üstün gelen *raison*— karar verdiğim gece sesini duymayı cidden gereksindim.

Telefonu bütün o korumanın içinden çıkarırken gürültü etmemeye dikkat ettim. Babamın sesi, annem uyanmasın diye en kısıktaydı ama tıpkı azıcık ışığın birden odayı dolduruvermesi gibi, odayı kapladı.

> Mesaj iki. 09.12. *Alo, gene ben. Orada mısınız? Alo? Biraz. Dumanlı. Burası. Evde. Olacağınızı. Umuyordum. Olanları duydunuz mu, bilmiyorum. Ama. Durumum iyi, sadece onu haber vereyim dedim. Her şey. Yolunda. Bu mesajı alınca annemi arayın. İyi olduğumu söyleyin. Birkaç dakika sonra gene ararım. Umarım o zaman kadar. İtfaiyeciler buraya ulaşır. Arayacağım.*

Telefonu tekrar bitmemiş kaşkola sardım ve sonra torbaya, torbayı kutuya, kutuyu öteki kutuya koydum ve hepsini dolaptaki bir sürü şeyin altına yerleştirdim.

Saatlerce sahte yıldızlarıma baktım.

İcat ettim.

Bir yerimi morarttım.

İcat ettim.

Yataktan çıktım, pencereye gittim ve telsizimi aldım. "Babaanne? Babaanne, duyuyor musun? Babaanne? Babaanne?" "Oskar?" "Ben iyiyim, tamam." "Çok geç oldu. Ne var? Tamam." "Uyandırdım mı seni? Tamam." "Hayır. Tamam." "Ne yapıyordun? Tamam." "Kiracıyla konuşuyordum. Tamam." "Uyanık mıymış hâlâ? Tamam." Annem kiracıyla ilgili soru sormamamı söyle-

mişti ama kendimi tutamıyordum. "Evet," dedi babaannem, "ama az önce çıktı. İşi varmış. Tamam." "Ama saat 04.12? Tamam."

Kiracı, babam öldüğünden beri babaannemle oturuyordu ve her gün babaannemin evine gitmeme rağmen onunla hiç karşılaşmamıştım. Sürekli bir yerlere gidiyor veya şekerleme yapıyor ya da duşta oluyordu. Su sesi duymadığım zamanlarda bile. Annem, "Babaannelik muhtemelen pek yalnız bir şeydir, ne dersin?" demişti. "Muhtemelen herhangi biri olmak epey yalnızlık içeriyordur," demiştim ben de. "Ama onun bir annesi yok, Daniel ve Jake gibi arkadaşları, hatta bir Buckminster'ı bile yok." "Doğru." "Belki hayali bir arkadaş lazımdır ona." "Ama ben gerçeğim," demiştim. "Evet ve seninle zaman geçirmeyi seviyor. Ama senin gitmen gereken bir okul ve beraber takılman gereken arkadaşların, *Hamlet* provaların ve hobi dükkanları—" "Lütfen onlara hobi dükkanı deme." "Her daim onunla değilsin demek istiyorum. Ve belki kendi yaşında bir arkadaş istiyordur." "Hayali arkadaşının yaşlı olduğunu nereden biliyorsun?" "Bilmiyorum galiba."

"İnsanın bir arkadaşa ihtiyaç duymasında yanlış bir yan yok," demişti. "Ron'dan mı bahsediyorsun şimdi?" "Hayır. *Babaannenden* bahsediyorum." "Aslında Ron'dan bahsetmen dışında." "Hayır, Oskar. Öyle değil. Ve bu ses tonundan hoşlanmadım." "Tonlama yapmıyordum." "Suçlayıcı bir ton kullanıyordun." "Ben 'suçlayıcı' ne demek onu bile bilmiyorum, tonunu nasıl kullanayım?" "Arkadaş edindiğim için kendimi kötü hissetmemi sağlamaya çalışıyordun." "Hayır, çalışmıyordum." Yüzüklü elini saçlarına götürmüş ve "Babaannenden bahsediyordum, Oskar," demişti. "Ama doğru, benim de arkadaşa ihtiyacım var. Bunun nesi yanlış?" Omuz silkmiştim. "Baban arkadaş edinmemi istemez miydi sence?" "Tonlama yapmıyordum."

Babaannem sokağın karşı tarafındaki binada oturur. Biz beşinci kattayız ve onun evi üçüncü katta ama aradaki farkı görmek zordur. Penceresine benim için, dürbünümle görebildiğim

notlar asar. Bir keresinde babamla bütün bir öğleden sonrayı bizim evden onunkine atabileceğimiz kağıttan bir uçak tasarlamakla geçirmiştik. Stan sokakta beklemiş ve bütün başarısız girişimlerimizi toplamıştı. Hatırlıyorum, babam öldükten sonra yazdığı notlardan biri, 'Gitme'ydi.

Babaannem kafasını pencereden uzatıp telsizini ağzının inanılmaz yakınına yapıştırarak konuştu, böyle yaptığında sesi boğuklaşıyordu. "Her şey yolunda mı? Tamam." "Babaanne? Tamam." "Evet? Tamam." "Kibritler neden bu kadar kısa? Tamam." "Ne demek istiyorsun? Tamam." "E, her zaman bitiyorlar. Herkes sonuna doğru acele ediyor hatta kimileri parmaklarını bile yakıyor. Tamam." Fikir belirtmeden önce hep yaptığı gibi, "Ben o kadar akıllı değilim," dedi babaannem, "ama bence kibritler cebe sığsınlar diye kısa. Tamam." Çenemi avucuma, dirseğimi pervaza dayayarak, "Evet," dedim, "bence de öyle. Peki, cepler daha büyük olsa? Tamam." "Şey, bilmem ama bence düğmeler daha aşağılara inse insanlar zorlanırdı. Tamam." "Doğru," dedim ve el değiştirdim çünkü diğeri yorulmuştu. "Peki, o zaman taşınabilir bir cebe ne buyrulur? Tamam." "Taşınabilir cep mi? Tamam." "Evet. Çorap gibi ama herhangi bir yere takabilmen için cırt cırtlı olacak. Tam anlamıyla çanta değil çünkü aslen giydiğinin parçası haline geliyor ama cep de değil çünkü giysilerinin dışında ve ayrıca çıkarabiliyorsun ki bunun, bir elbiseden diğerine kolayca nakledilme veya kolunu dibine kadar sokabildiğin için daha büyük şeyleri taşıma türü bir sürü avantajı oluyor. Tamam." Babaannem elini geceliğinin kalbini örten yerine götürdü ve "Yüz dolarlık bir fikirmiş gibi geliyor kulağa bu. Tamam," dedi. "Taşınabilir bir cep pek çok parmağı kısa kibrit yanığından kurtarırdı," dedim. "Aynı zamanda kısacık dudak nemlendiricilerinden de... Hem gofretler neden bu kadar kısa yapılıyor? Yani bir gofreti bitirdiğinde daha fazlasını istemedi mi hiç canın? Tamam." "Ben gofret yiyemiyo-

rum," dedi, "ama ne dediğini anlıyorum. Tamam." "Daha uzun taraklar yapılabilir, böylece herkes saçını daha düzgün ayırabilirdi. Ve daha büyük erkalemler—" "Erkalemler?" "Erkekler için kalem," "Evet, evet." "Ve daha büyük erkalemleri tutmak daha kolaydır, hele benimkiler gibi tombul parmaklılar için ve muhtemelen seni kurtaracak kuşları eğiterek ceplerinden shiitake mantarı almalarını da sağlayabilirsin—" "Anlamadım." "*Kuş-yeminden gömleğin* için."

"Oskar? Tamam." "İyiyim ben. Tamam." "Nen var, tatlım? Tamam." "Ne demek nen var? Tamam." "Nen var? Tamam." "Babamı özlüyorum. Tamam." "Ben de. Tamam." "*Çok* özlüyorum. Tamam." "Ben de. Tamam." "Sürekli. Tamam." "Sürekli. Tamam." Babamı daha fazla, ondan veya onu özleyen herhangi birinden daha fazla özlediğimi açıklayamadım çünkü babaanneme telefondan bahsedemezdim. O sır, içimde, her mutlu şeyi yutan bir deliğe dönüşmüştü. "Dedenin acelesi bile olsa durup önüne çıkan her hayvanı nasıl sevdiğini anlatmış mıydım sana? Tamam." "*Googolplex* defa anlattın. Tamam." "Ya. Peki, ellerinin bütün o heykeller yüzünden kıpkırmızı ve paramparça olması yüzünden ara sıra gerçekte heykellerin ellerini yonttuğunu söyleyerek dalga geçişimi? Tamam." "Onu da anlattın. Ama istersen gene anlatabilirsin. Tamam." Gene anlattı.

Bu arada aramızdan bir ambulans geçti ve ambulansın kimi taşıdığını ve o kişinin başına ne geldiğini merak ettim. Kaykayıyla zorlu bir numara denerken bileğini mi kırmıştı o kişi? Yoksa bedeninin yüzde doksanını kaplayan üçüncü derece yanıklar yüzünden ölüyor muydu? Tanıdığım biri çıkması mümkün müydü? Birileri ambulansı görmüş ve içinde benim olup olmadığımı merak etmiş miydi?

Tanıdığınız herkesi tanıyan bir alete ne buyrulurdu? Böylece sokaktan bir ambulans geçtiğinde ve alet çevrede hastayı tanıyan birinin bulunmadığını tespit ettiğinde tepesinde kocaman bir ışıklı yazı yanardı:

TELAŞLANMAYIN! TELAŞLANMAYIN!

Ve alet çevrede hastayı tanıyan birini *tespit* ettiğinde ambulansın tepesinde hastanın adıyla birlikte ya

ÖNEMLİ BİR ŞEY DEĞİL!
ÖNEMLİ BİR ŞEY DEĞİL!

ya da, durum önemliyse,

DURUM CİDDİ! DURUM CİDDİ!

yazardı. Ve belki tanıdığınız kişileri ne kadar sevdiğinize dair sınıflama yapabilirdiniz ve o zaman ambulanstaki kişinin aleti en sevdiği kişiyi veya onu en çok seveni tespit ettiğinde ve ambulanstaki kişi çok feci yaralanmışsa ve hatta ölebilecek durumdaysa ambulansın üzerinde şöyle yazabilirdi:

HOŞÇA KAL! SENİ SEVİYORUM! HOŞÇA KAL!
SENİ SEVİYORUM!

Çoğu kişinin listesinde en başta bulunan birini düşünmekse hoştu. Çünkü o zaman bu kişi ölürken ambulans hastaneye ulaşana kadar bütün sokaklardan

HOŞÇA KAL! SENİ SEVİYORUM! HOŞÇA KAL!
SENİ SEVİYORUM!

yazısıyla geçerdi. "Babaanne? Tamam." "Evet, tatlım? Tamam." "Dedem madem müthişti, neden gitti? Tamam." Babaannem bir adım geri giderek pencerede yitti. "Gitmek istemedi. Gitmek zorundaydı. Tamam." "Ama *neden* gitmek zorundaydı? Tamam."

"Bilmiyorum. Tamam." "Kızdırmıyor mu bu seni? Tamam." "Gitmesi mi? Tamam." "Nedenini bilmemen. Tamam." "Hayır. Tamam." "Üzmüyor mu peki? Tamam." "Elbette. Tamam." "Bir dakika," deyip arazi takımıma koştum ve dedemin fotoğraf makinesini kaptım. Pencereye gelip penceresinin resmini çektim. Flaş, aramızdaki sokağı aydınlattı.

10. Walt

9. Lindy

8. Alicia

Babaannem, "Umarım hiçbir şeyi asla benim seni sevdiğim kadar sevmezsin. Tamam," dedi.

7. Farley

6. Minch / Toothpaste(berabere)

5. Stan

Parmaklarını öperek bana öpücük üflediğini duydum.

4. Buckminster

3. Annem

Ben de bir öpücük yolladım.

2. Babaannem

"Tamam, kapatıyorum," dedi ikimizden biri.

1. Babam

Yatağa yatıp normal bir insanın uykuya daldığı yedi dakikayı sayarken daha büyük cepler lazım bize diye düşündüm. Daha büyük, ailelerimize ve arkadaşlarımıza, hatta listelerimizde bulunmayan, hiç tanımadığımız ama korumak istediğimiz insanlara bile yetecek cepler lazımdı bize. Bize ilçelerin ve şehirlerin ve evrenin sığacağı cepler lazımdı.

Sekiz dakika, otuz iki saniye...

Ama o ölçüde devasa cepler yapılamayacağını biliyordum. Sonunda herkes herkesi yitirirdi. Bunu atlatacak icat yoktu. O gece kendimi evrendeki her şeyin altında duran kaplumbağa gibi hissettim.

Yirmi bir dakika, on bir saniye...

Anahtara gelince: Dairemizin anahtarının yanına, ipe bağlayıp kolye gibi boynuma astım.

Bana gelince: Saatlerce uyanık kaldım. Buckminster yanıma kıvrıldı; bir süre, başka şeyler düşünmeyeyim diye fiil çektim.

Je suis

Tu es

Il/Elle est

Nous sommes

Vous êtes

Ils/Elles sont

Je suis

Tu es

Il/Elle est

*Nous**

Bir ara uyandığımda Buckminster'ın patilerini gözkapaklarımın üzerinde buldum. Kabuslarımı hissetmişti herhalde.

---

* (Fr.) Olmak

DUYGULARIM

12 Eylül 2003
Sevgili Oskar,
Sana bunları havaalanından yazıyorum.
Sana söyleyecek çok şeyim var. Baştan başlamak istiyorum çünkü bunu hak ediyorsun. Sana her şeyi, en ufak ayrıntıyı atlamadan anlatmak istiyorum. Ama başlangıç neresi? Ve her şey, ne?
Şimdi yaşlı bir kadınım ama bir zamanlar ben de bir kız çocuğuydum. Gerçek bu. Sen nasıl bir oğlan çocuğuysan, ben de bir kız çocuğuydum. Yapmam gereken ufak tefek işlerden biri mektupları eve almaktı. Bir gün üzerinde adresimiz yazılı bir not gelmişti. İsim yoktu. Herkese ne kadar aitse bana da o kadar ait, diye düşündüm. Açtım. Metindeki kelimelerin birçoğu bir sansürcü tarafından silinmişti.
14 Ocak 1921
Bu mektubu alacak kişiye:
Benim adım, XXXXXX XXXXXXXXXX ve ben, Türk Esir Kampı XXXXX, XX blokta bir XXXXXXXX. Hayatta XXXXXXX kaldığım için şanslıyım, biliyorum. Kim olduğunuzu bilmeden size yazmayı seçtim. Ebeveynim XXXXXXX XXX. Kız ve erkek kardeşlerim XXXXX XXXX, esas XXXXX XX XXXXXXXX!
Buraya geldiğimden beri her gün XXX XX XXXXX XXXXXXX yazdım. Posta karşılığı ekmek değiş tokuşu yaptım ama hiçbir yanıt alamadım. Yazdığımız mektupları

yollamadıklarını düşünmek beni bazen rahatlatıyor.
XXX XX XXXXXX veya hiç değilse XXX XXXXXXXXX?
XX XXXXX X XX boyunca XXXXX XX.
XXX XXX XX XXXXX ve XXXXX XX XXXXX XX XXX bir kere bile XXX XX XXXXXX, XXX XXXXXXX XXX XXXXX kabus, değil mi?
XXX, XXX, XX XXXXX XX XXXXX XX! XXXXX XX XXX XX XXX XX XXXXXX birkaç kelime yazarsanız bana, tahmin edemeyeceğiniz kadar minnettar kalırım. XXXXXX XXXX çoğu mektup aldığı için XX XX XXXXXXXX biliyorum. Lütfen mektuba adlarınızla birlikte bir de resim ekleyin. Her şeyi ekleyin.
Umutla,
Samimiyetle, ben
XXXXXXXX XXXXXXXXX
Mektubu doğrudan odama götürdüm. Şiltemin altına koydum. Ne anneme ne babama ondan bahsettim. Haftalar boyu, meraktan uyuyamadım. O adam neden bir Türk esir kampına gönderilmişti? Mektup neden yazılmasından on beş yıl sonra gelmişti? O on beş yıl boyunca nerede durmuştu? Neden kimse mektuplarına yanıt yazmamıştı? Diğerlerinin mektup aldığını söylüyordu. Neden bizim evimize mektup yollamıştı? Sokağımın adını nereden bilmişti? Dresden'i nasıl bilmişti? Ne zaman Almanca öğrenmişti? Peki, sonra başına ne gelmişti?
Mektuptan çıkarabileceğim her şeyi öğrenmeye çabaladım. Sözcükler basitti. Ekmeğin tek anlamı ekmekti. Posta, posta demekti. Umut, umuttu. Geriye el yazısı kalmıştı.
Ben de, tanıdığım en iyi kalpli adam diye bildiğim babamdan, senin büyük dedenden bana bir mektup yazmasını istedim. Ne hakkında yazacağının önemli olmadığını söyledim. Sa-

dece yaz, dedim. Herhangi bir şey yaz.
Tatlım,
Sana bir mektup yazmamı istedin, ben de yazıyorum. Bu mektubu neden yazdığımı veya bu mektubun ne anlatması gerektiğini bilmiyorum ama buna aldırmadan yazıyorum çünkü seni çok seviyorum ve bana bu mektubu yazdırmanın iyi bir amacı olduğuna eminim. Umarım bir gün sen de sevdiğin biri için anlamadığın bir şey yapma deneyimini yaşarsın.
Baban.
Babamdan bana bu mektuptan başka bir şey kalmadı. Bir fotoğraf bile.
Sonra hapishaneye gittim. Amcam orada gardiyandı. Bir katilin el yazısı örneğini edinebildim. Amcam adama erken salıverilme dilekçesi yazmasını söylemişti. O adama çirkin bir numara çekmiştik.
Hapishane Kuruluna:
Benim adım Kurt Schluter. Ben mahkum 24922'yim. Bu hapishaneye birkaç yıl önce kondum. Ne kadar önce bilmiyorum. Takvimimiz yok burada. Duvara çizik atıyorum onun yerine. Ama ben uyurken yağmur yağdığında su pencereden içeri giriyor. Uyandığımda çizgiler silinmiş oluyor. Yani ne kadar zaman geçti, bilmiyorum.
Ben, erkek kardeşimi öldürdüm. Kafasını kürekle patlattım. Sonra o kürekle onu bahçeye gömdüm. Toprak kırmızıydı. Gömdüğüm yerde çimler bitti. Bazı geceler kimse anlamasın diye çıkıp onları yoldum.
Ben çok kötü bir şey yaptım. Ölümden sonra yaşama inanıyorum. Hiçbir şeyin geri alınamayacağını biliyorum. Keşke günlerim, günlerimi gösteren tebeşir çizikleri gibi yıkanıp gitse. İyi bir insana dönüşmeye çabaladım. Diğer mahkumlara işlerinde yardım ediyorum. Artık sabırlıyım.
Sizi ilgilendirmeyebilir ama erkek kardeşim, karımla işi pişiriyordu. Karımı öldürmedim. Ona geri dönmek istiyorum

çünkü onu affettim.
Beni salıverirseniz; sakin, hiçbir şeye karışmayan, iyi bir insan olacağım.
Lütfen talebimi düşününüz.
Kurt Schulter, Mahkum 24922.
Amcam daha sonra bu mahkumun kırk yılı aşkın süredir hapis yattığını söyledi. İçeri girdiğinde gençmiş. Bu mektubu yazdığındaysa yaşlı ve kırgın. Karısı yeniden evlenmişmiş. Çocukları ve torunları varmış. Hiç söylemedi ya, amcamın o mahkumla arkadaşlık ettiğinden eminim. Hiç söylemedi ama sesinden o mahkuma değer verdiği anlaşılıyordu. Birbirlerini kolluyorlardı. Ve yıllar sonra amcama o mahkumu sorduğumda, adamın hâlâ orada yattığını söyledi. Kurula dilekçe yazmaya devam etmiş. Dilekçeleri kimsenin okumadığını bilmeden kendini suçlamayı ve karısını affetmeyi sürdürmüş. Amcam her mektubu almış ve kurula ulaştıracağını söylemiş. Ama öyle yapmamış, hepsini saklamış. Komodinindeki çekmecelerin hepsi doluydu. Böyle bir şeyin insanı kendini öldürmeye itmeye yeteceğini düşündüğümü hatırlıyorum. Haklıydım. Amcam, yani senin büyük-büyük amcan, kendini öldürdü. Tabii bunda o mahkumun hiçbir payının bulunmaması da mümkün.
Bu üç örnekle karşılaştırma yapabilirdim. En azından esir işçinin el yazısının katilinkinden çok babamınkine benzediğini görebilmiştim. Ama daha fazla mektup lazımdı bana, biliyordum. Ne kadar edinebilirsem, o kadar çok edinmeliydim.
Böylece piyano öğretmenime gittim. İçimden hep onu öpmek gelirdi ama bana güleceğinden korkardım. Bir mektup yazmasını rica ettim.
Sonra teyzemden istedim. Dansı sever ama dans etmekten nefret ederdi teyzem.
Sınıf arkadaşım Mary'den bana bir mektup yazmasını iste-

dim. Eğlenceli ve hayat dolu bir kızdı. Boş evlerinin etrafında çırılçıplak koşmaya bayılırdı, hatta bir defasında bunun için yaşı epey geçmişken bile böyle yapmıştı. Hiçbir şeyden utanmazdı. Ona hayrandım çünkü ben çok utangaçtım ve buna üzülürdüm. Mary yatakta zıplamayı severdi. Yıllar yılı yatağında zıpladı ve bir öğleden sonra ben izlerken şiltesinin dikişleri patladı. Ufacık oda tüylerle dolmuştu. Kahkahalarımız tüyleri havada tutmuştu. Kuşlar gelmişti aklıma. Bir yerlerde birileri gülmese uçabilirler miydi acaba?
Anneanneme, senin büyük-büyük-büyükannene gittim ve bana bir mektup yazmasını istedim. Babanın annesinin annesinin annesi. Pek tanımıyordum onu. Onu tanımak istememiştim hiç. Geçmişe ihtiyacım yok, diye düşünüyordum, bir çocuk gibi. Geçmişin bana ihtiyaç duyabileceği aklıma gelmemişti.
Nasıl bir mektup, diye sordu anneannem.
Canı ne çekerse onu yazmasını söyledim.
Benden bir mektup mu istiyorsun, dedi.
Evet, dedim.
Ah, Tanrı seni kutsasın, dedi.
Bana yazdığı mektup altmış yedi sayfa uzunluğundaydı. Hayat hikayesini anlatmıştı. Arayışımı kendi arayışına çevirmişti. Dinle beni.
Çok şey öğrendim. Gençliğinde şarkı söylermiş. Kızlığında Amerika'ya gitmiş. Bundan hiç haberim yoktu. O kadar çok aşık olmuştu ki sonunda aşık falan olmayıp çok daha sıradan bir şey yaşadığından kuşkulanmaya başlamıştı. Hiç yüzme öğrenmediğini ve bu yüzden daima nehirlerle gölleri sevdiğini öğrendim. Babasından, benim büyük-büyükbabamdan, senin büyük-büyük-büyük-büyükbabandan bir güvercin istemiş. Babası ona güvercin yerine bir eşarp almış. O da eşarbın bir güvercin olduğunu düşünmüş. Hatta kendini eşar-

bın içinde uçmanın bulunduğuna ama gerçek yüzünü kimseye göstermek istemediği için uçmadığına bile inandırmış. İşte babasını bu kadar çok seviyormuş.

O mektup yok oldu ama son paragrafı hâlâ içimde.

Şöyle yazmıştı: Keşke yeniden bir kız çocuğu olabilsem, hayatımı bir daha yaşayabilsem. Gerekenden çok daha fazla acı çektim. Ve yaşadığım sevinçler her zaman sevinçli değildi. Farklı yaşayabilirdim. Senin yaşındayken dedem bana bir yakut bilezik almıştı. Çok büyüktü ve kolumda aşağı yukarı kayıp duruyordu. Neredeyse kolye gibiydi. Dedem daha sonra kuyumcuya özel olarak böyle yapmasını söylediğini anlattı. Bileziğin büyüklüğü sevgisini simgeleyecekti. Ne kadar yakut, o kadar sevgi. Ama rahat takamıyordum bileziği. Hiç takamadım. İşte söylemeye çalıştığım her şeyin özü bu. Bugün sana bir bilezik vermeye kalksam, bileğini iki defa ölçerdim.

Sevgilerimle,

Anneannen.

Tanıdığım herkesten birer mektup almıştım. Hepsini odamda yere yaydım ve ortak noktalarına göre düzenledim. Yüz mektup. Sürekli yerlerini değiştiriyor, bağlantılar kurmaya çabalıyordum. Anlamak istiyordum.

Yedi yıl sonra bir çocukluk arkadaşı, en gereksindiğim zamanda ortaya çıktı. Amerika'ya gelmemin üzerinden sadece iki ay geçmişti. Beni destekleyen bir acente vardı ama fazla sürmeyecekti; kendi kendime geçinmem gerekecekti. Nasıl geçinebileceğimi bilmiyordum. Bütün gün gazete ve dergileri okuyordum. Deyimleri öğrenmek istiyordum. Gerçek bir Amerikalı olmak istiyordum. Laklak etmek. Efkar dağıtmak. Gözü ısırmak. Gülünç gelmişimdir herkese. Sadece buranın yerlileri gibi olmak istemiştim.

Vazgeçtim.

Her şeyi kaybettiğimden beri görmemiştim onu. Aklıma bile

gelmemişti. O ve ablam Anna, arkadaştı. Bir öğleden sonra ikisini, evimizin arkasındaki kulübenin ardında öpüşürken görmüştüm. Çok heyecanlanmıştım. Sanki ben birini öpüyormuşum gibiydi. Hiç kimseyi öpmemiştim. Kendim öpüşsem heyecanlanacağımdan daha fazla heyecanlanmıştım. Evimiz küçüktü. Anna'yla aynı yatakta yatıyorduk. O gece ona ne gördüğümü söyledim. Kimseye söylemeyeceğime dair söz verdirdi. Söz verdim.

Neden inanayım sana, dedi.

Ona, çünkü başkasına anlatırsam, gördüğüm, benim olmaktan çıkar demek istedim. Çünkü kardeşinim, dedim.

Teşekkür ederim.

Öpüşmenizi izleyebilir miyim?

Öpüşmemizi izleyebilmek mi?

Nerede öpüşeceğinizi söyleyebilirsin; ben de gizlenip izleyebilirim.

Bütün bir kuş sürüsünü havalandıracak kadar gülmüştü. Böyle evet demişti.

Bazen evin arkasındaki barakanın ardındaki tarlada.

Bazen okul bahçesinin tuğla duvarının arkasında. Daima bir şeyin arkasındaydı öpüşmeleri.

Ona söyleyip söylemediğini merak ediyordum. Onları izlediğimi hissediyor muydu, bunu bilmek onu daha fazla mı heyecanlandırıyordu, merak ediyordum.

Neden izlemek istemiştim? Neden kabul etmişti?

Esir işçi hakkında daha fazla şey öğrenmek istediğim sıralarda ona da gitmiştim. Herkese başvurmalıydım.

Anna'nın tatlı kız kardeşine,

İşte istediğin mektup. Boyum neredeyse iki metre. Gözlerim kahverengi. Ellerimin büyük olduğu söyleniyor. Heykeltıraş olmak ve ablanla evlenmek istiyorum. Bunlardan başka düşüm yok. Daha fazla şey yazabilirdim ama en önemlileri bunlar.

Arkadaşın,

Thomas

Yedi sene sonra bir pastaneye girdim ve işte, oradaydı. Ayaklarının dibinde köpekler, yanında bir kuş kafesi vardı. Yedi yıl, yedi yıl değildi. Yedi yüz yıl değildi o yıllar. Nasıl okyanus, aştığımız mesafeyi anlatamazsa, nasıl ölüler asla sayılamadıysa, onların uzunlukları da yıllarla ölçülemezdi. Ondan kaçmak ve hemen yanı başına gitmek istedim.

Yanı başına gittim.

Sen Thomas mısın, diye sordum.

Hayır anlamında kafa salladı.

Osun, dedim. Biliyorum.

Yine kafa salladı.

Dresden'den.

Sağ elini kaldırdı, HAYIR yazıyordu avucunda.

Seni hatırlıyorum. Ablamı öperken seyretmiştim seni.

Küçük bir defter çıkardı ve şöyle yazdı: Ben konuşmuyorum. Üzgünüm.

Ağlamam tuttu. Gözyaşlarımı sildi. Ama kim olduğunu itiraf etmedi. Hiç.

Öğleden sonrayı birlikte geçirdik. Sürekli ona dokunmak istedim. Uzun süredir görmediğim bu kişiye karşı duygularım derindi. Yedi sene önce gözümde bir devdi ve şimdi ufacık görünüyordu. Acentenin bana verdiği parayı ona vermek istedim. Ona hikayemi anlatmaya ihtiyacım yoktu ama onunkini dinlemem gerekiyordu. Onu korumak istiyordum ve kendimi koruyamasam bile onu koruyabileceğimi biliyordum.

Hayal ettiğin gibi bir heykeltıraş oldun mu, diye sordum.

Sağ elini gösterdi ve sessizce oturduk.

Birbirimize söyleyecek çok şeyimiz vardı ama söyleme yolumuz yoktu.

İyi misin, yazdı.

Gözlerim marazlı, dedim.

Ama iyi misin, yazdı.
Çok karmaşık bir soru bu, dedim.
Çok basit bir yanıt bu, yazdı.
Sen iyi misin, diye sordum.
Saatlerce konuştuk ama aynı şeyleri defalarca tekrarlayıp durduk.
Fincanlarımız boşaldı.
Gün boşaldı.
Hiç olmadığım kadar yalnızdım. Ayrı yönlere gidecektik. Başka ne yapabileceğimizi bilmiyorduk.
Geç oluyor, dedim.
EVET yazılı sol elini gösterdi.
Eve gitmeliyim, dedim.
Defterini karıştırdı ve parmağını iyi misin'in üzerine koydu.
Başımla evet dedim.
Kalktım. Hudson Nehri'ne kadar gidecek ve yürümeye devam edecektim. Kucağıma taşıyabileceğim en büyük taşı alacak ve suyu ciğerlerime dolduracaktım.
Ama birden arkamdan el çırpışını duydum.
Döndüm. Yanına gitmemi işaret etti.
Ondan kaçmak ve ona gitmek istedim.
Ona gittim.
Onun için poz verip veremeyeceğimi sordu. Sorusunu Almanca yazmıştı ve o ana dek her şeyi İngilizce yazdığını ve bütün öğleden sonra boyunca İngilizce konuştuğumu o zaman fark ettim. Almanca, evet dedim. Evet. Ertesi gün için sözleştik.
Dairesi hayvanat bahçesi gibiydi. Her yanda hayvanlar vardı. Kediler ve köpekler. Bir düzine kuş kafesi. Akvaryumlar. İçleri yılanlar, kertenkeleler ve böceklerle dolu cam kavanozlar. Kediler yemesin diye kafeslere konmuş fareler. Nuh'un Gemisi gibi. Ama bir köşeyi boş ve temiz tutmuştu. Yer sakladığını söyledi.

Neden veya kimden diyecektim, demedim.
Ne için?
Heykeller için.
Elimden tuttu. Ne yapmak istediği hakkında yarım saat kadar konuştuk. Ne isterse yapacağımı söyledim.
Kahve içtik.
Amerika'da heykel yapmadığını yazdı.
Neden?
Yapamadım.
Neden?
Geçmişten hiç konuşmadık.
Davlumbazı açtı, neden, anlamadım.
Diğer odada kuşlar ötüyordu.
Giysilerimi çıkardım.
Kanepeye gittim.
Bana baktı. Bir erkeğin önünde ilk defa çıplak kalıyordum. Bunu anlamış mıydı, merak ettim.
Geldi ve bedenimi oyuncak bebekmiş gibi hareket ettirdi. Ellerimi başımın arkasına koydu. Sağ bacağımı biraz kıvırdı. Ellerinin yaptığı heykeller yüzünden bu derece kaba olduğunu düşündüm. Çenemi indirdi. Avuç içlerimi yukarı çevirdi. Dikkati içimdeki deliği doldurdu.
Ertesi gün gene gittim. Sonraki gün de. İş aramayı bıraktım. Tek önemli şey, bana bakmasıydı. İş oraya geldiğinde çözülmeye hazırdım.
Her seferi aynıydı.
Ne yapmak istediğinden bahsedecekti.
Ne isterse yapacağımı söyleyecektim.
Kahve içecektik.
Geçmişten hiç bahsetmeyecektik.
Davlumbazı açacaktı.
Diğer odada kuşlar ötecekti.
Soyunacaktım.

Pozumu ayarlayacaktı.
Beni yontacaktı.
Bazen odamda yere yaydığım o yüz mektup aklıma geliyordu. Acaba onları toplamasaydım evimiz yanarken daha mı az parlardı?
Her çalışma sonunda heykele bakardım. Hayvanlara yem vermeye giderdi. Ondan hiç yalnızlık talep etmememe rağmen, heykelle beni baş başa bırakırdı.
Birkaç seferden sonra Anna'yı yonttuğu ortaya çıktı. Yedi yıl önce tanıdığı kızı yeniden yaratmaya çalışıyordu. Yontarken bana bakıyor ama onu görüyordu.
Poz verdirme kısmı gittikçe uzamaya başladı. Bana daha fazla dokunur oldu. Beni daha fazla hareket ettirdi. Bacağımı kıvırıp düzeltmeye on dakika harcıyordu. Ellerimi açıyor, ellerimi kapıyordu.
Küçük defterine Almanca, umarım bunlar seni utandırmıyordur, yazdı.
Hayır, dedim Almanca. Hayır.
Kollarımdan birini katladı. Kollarımdan birini açtı. Sonraki hafta saçıma dokundu. Belki beş, belki elli dakika boyunca.
Defterine, kabul edilebilir bir uzlaşma arıyorum yazdı.
O gece nasıl sağ kaldığını sormak istedim.
Göğüslerime dokundu, iki yana ayırdı.
Bu iyi olacak bence, diye yazdı.
Ne iyi olacak merak ettim. Nasıl iyi olacak?
Her yerime dokundu. Bunları sana söyleyebiliyorum, çünkü bunlardan utanmıyorum, çünkü bunlardan çok şey öğrendim. Ve beni anlayacağına inanıyorum. Tek güvendiğim sensin, Oskar.
Poz verdirme yontmaydı. Yonttuğu bendim. Beni, aşık olabileceği bir şekle sokmaya çalışıyordu.
Bacaklarımı ayırdı. Avuçlarını nazikçe baldırlarıma, bacaklarımın iç taraflarına bastırdı. Bacaklarımı avuçlarına bas-

tırdı. Avuçları geri çekildi.
Diğer odada kuşlar ötüyordu.
Sonraki hafta bacaklarımın arka taraflarını tuttu ve ertesi hafta arkamdaydı. İlk defa sevişiyordum. Bunu anlamış mıydı, merak ettim. İçimden ağlamak geldi. İnsan neden sevişir ki? Şaşmıştım.
Ablamın bitmemiş heykeline baktım ve bitmemiş kız bana baktı.
İnsan neden sevişir ki?
İlk karşılaştığımız pastaneye gittik.
Beraber ve ayrı ayrı.
Bir masaya oturduk. Aynı tarafa, pencerelerin karşısına.
Beni sevebilir miydi, bilmem gerekmiyordu.
Bana ihtiyaç duyabilir miydi, onu bilmem gerekiyordu.
Küçük defterindeki ilk boş sayfayı buldum ve yazdım: Lütfen benle evlen.
Ellerine baktı.
EVET ve HAYIR.
İnsan neden sevişir ki?
Kalemini aldı ve sonraki sayfaya, Çocuk Yok yazdı.
İlk kuralımızdı bu.
Anladım, İngilizce söyledim.
Bir daha hiç Almanca konuşmadık.
Ertesi gün dedenle evlendik.

TEK HAYVAN

Zamanın Kısa Tarihi'nin ilk bölümünü babam hayattayken okumuştum ve yaşamın aşırı önemsizliği ve evren ve zamanla karşılaştırınca hiç var olmasam bile herhangi bir şeyin fark etmeyecek olması karşısında botlarım inanılmaz ağırlaşmıştı. O gece babam beni yatırır ve kitap hakkında konuşurken bu meseleye bir çözüm düşünüp düşünemediğini sormuştum. "Hangi mesele?" "Aşırı önemsiz olmamız meselesi." "Pekala, bir uçak seni alıp Sahra Çölü'nün ortasına bıraksa ve sen orada, bir cımbızla bir kum tanesini yerinden bir milimetre oynatsan ne olur?" demişti. "Muhtemelen susuzluktan ölürdüm," demiştim. "Hayır, tam o anda, tek kum tanesini oynattığında demek istedim. Ne anlama gelirdi bu?" demişti. "Bilmem. Ne?" demiştim. "Düşün bakalım," demişti. Düşünmüştüm. "Herhalde bir kum tanesini oynattığım anlamına gelirdi." "Ki o da Sahra'yı değiştirdiğin anlamına gelirdi." "Yani?" "Yani mi? Yani, Sahra uçsuz bucaksız bir çöldür. Ve milyonlarca yıldır var. Ve sen onu değiştirdin!" "Doğru!" demiştim yerimde doğrularak. "Sahra'yı değiştirdim!" "Anlamı?" demişti. "Ne? Söyle." "Eh, *Mona Lisa*'yı yapmaktan veya kanseri tedavi etmekten bahsetmiyorum. Sadece bir kum tanesini bir milimetre oynatmaktan bahsediyorum." "E?" "Bunu *yapmasaydın* insanlık tarihi şöyle gidecekti..." "Hı-hı?" "Ama yaptın. *Demek ki*?" Yatakta ayağa kalkmış, yıldızları göstermiş ve bağırmıştım: "İnsanlık tarihinin gidişatını değiştirdim!" "Doğru." "Evreni değiştirdim!" "Değiştirdin." "Ben, Tanrı'yım!" "Sen ateistsin." "Ben, yokum!" Yatağa, kollarına atlamıştım ve kahkahalarla gülmüştük.

New York'taki Black soyadlı herkesle tanışma kararımı buna benzer bir şekilde verdim. Fazlasıyla önemsiz olsa bile bir şeydi bu ve yüzmemeleri halinde ölen köpekbalıkları gibi -ki köpekbalıklarını bilirim- bir şey yapmam gerekiyordu.

Neyse.

Coğrafi bölgelere göre gitmek daha pratik olsa da, Aaron'dan Zyna'ya alfabetik sırayı izlemeye karar verdim. Aldığım bir diğer kararsa görevim hakkında evde olabildiğince gizli ve dışarıda, öyle gerektiği için, olabildiğince açık davranmaktı. Yani annem, "Nereye gidiyorsun ve ne zaman döneceksin?" dediğinde, "Dışarı, geç," diyecektim. Ama Black'lerden biri bir şey sorduğunda her şeyi anlatacaktım. Diğer kurallarım şunlardı: bir daha cinsiyetçi veya ırkçı veya yaşlılara karşı önyargılı veya homofobik veya aşırı zayıf veya özürlülere ve geri zekalılara karşı ayrımcı davranmayacaktım ve ayrıca, başka çarem kalmadıkça yalana başvurmayacaktım ki sık yapıyordum bunu. El feneri, dudak nemlendiricisi, incir reçelli kurabiyeler, önemli deliller ve dökümtüler için plastik torbalar, cep telefonum, *Hamlet* senaryosu (sahne talimatlarımı ezberleyeyim diye çünkü repliğim yoktu), bir tane topografik New York haritası, radyoaktif bir bombayla karşılaşma tehlikesi için iyodin hapları, haliyle beyaz eldivenlerim, birkaç kutu meyve suyu, bir büyüteç, *Larousse Cep Sözlüğü* ve diğer birkaç yararlı şey gibi gereksineceğim tüm malzemeyi bir araya getirerek bir özel arazi donanımı kurdum.

Çıkarken, Stan, "Ne gün ama!" dedi. "Öyle," dedim. "Menüde ne var bakalım?" dedi. İpin ucunda sallanan anahtarı gösterdim. "Balık mı?" dedi. "Çok komiksin ama annemlerle yemek yemiyorum ben," dedim. "Tutamadım kendimi. E, ne varmış bakalım menüde?" "Queens ve Greenwich Village." "*Gren*iç demek istedin herhalde?" Keşif seferimdeki ilk hayal kırıklığı buydu çünkü fonetik telaffuza bel bağlamıştım. Bir ipucu olabilirdi bu. "Neyse."

Aaron Black'e kadar yürümek üç saat kırk bir dakikamı aldı çünkü toplu taşıma araçlarında paniğe kapılıyordum. Gerçi köprülerden yürüyerek geçmek de üzerimde aynı etkiyi yaratıyordu. Babam, kimi zaman korkularını sıraya koyman gerekir, derdi ve bu, o zamanlardandı. Yürüyerek Amsterdam Caddesi'ni, Columbus Caddesi'ni, Central Park'ı, Beşinci Cadde'yi, Park Caddesi'ni, Lexington Caddesi'ni, Üçüncü Cadde'yi ve İkinci Cadde'yi geçtim. Elli Dokuzuncu Cadde Köprüsü'nün tam ortasındayken Manhattan'ın nasıl bir milim arkamda ve Queens'in nasıl bir milim önümde durduğunu düşündüm. New York'un hiçbir ilçeye ait olmayan kısımlarının —Brooklyn Köprüsü'nün tam ortasının, Manhattan Tüneli'nin tam yarısının, Staten Island feribotunun, Manhattan'la Staten Island arasındaki yolun tam ortasındayken tam ortasının— adları neydi peki?

Bir adım attım ve işte, hayatımda ilk defa Queens'deydim.

Long Island City, Woodside, Elmhurst ve Jackson Heights'ı yürüyerek aştım. Yol boyunca tefimi salladım çünkü böyle yapmak başka mahallelere gitsem de bana hâlâ ben olduğumu hatırlatıyordu. Binaya nihayet ulaştığımda kapıcının nerede durduğunu kestiremedim. Önce köşede kahve içmeye gittiğini düşündüm ama birkaç dakika beklememe rağmen gelmedi. Binanın kapısından baktım; kapıcı masası yoktu. *Tuhaf,* dedim.

Anahtarımı kilitte denedim ama ucu bile girmedi. Üzerinde her daire için bir düğme bulunan bir zil gördüm ve A. Black'in numarasına, 9E'ye bastım. Yanıt gelmedi. Bir daha bastım. Hiç. Bu sefer parmağımı düğmede on beş saniye basılı tuttum. Gene bir şey olmadı. Yere oturdum ve Corona'daki bir apartmanın girişinde ağlamanın aşırı zayıflık sayılıp sayılmayacağını düşündüm.

"Tamam, tamam," dedi hoparlörden bir ses. "Yavaş ol." Ayağa fırladım. "Merhaba," dedim, "benim adım, Oskar Schell." "Ne istiyorsun?" Sesi kızgın geliyordu ama kötü bir şey yapmamıştım ben. "Thomas Schell'i tanır mıydınız?" "Hayır." "Emin misiniz?"

"Evet." "Bir anahtar hakkında bilginiz var mı?" "Ne istiyorsun?" "Kötü bir şey yapmadım ben." "Ne istiyorsun?" "Bir anahtar buldum," dedim, "üzerinde adınız yazan bir zarfta." "Aaron Black mi?" "Hayır, sadece Black." "Çok rastlanan bir isim bu." "Biliyorum." "Aynı zamanda bir renk." "Haliyle." "Hoşça kal," dedi ses. "Ama ben sadece bu anahtar hakkında bir şeyler bulmaya çalışıyordum." "Hoşça kal." "Ama—" "Hoşça kal." Hayal kırıklığı 2.

Tekrar oturdum ve Corona'daki bir apartmanın girişinde ağlamaya başladım. İçimden bütün düğmelere basıp bu aptal apartmanda oturan herkese küfürler haykırmak geliyordu. Her yanımı morartmak istiyordum. Kalkıp bir daha 9E'ye bastım. Bu sefer ses derhal geldi. "Ne istiyorsun?" "Thomas Schell benim babamdı," dedim. "E?" "Babamdı. Öldü." Bir şey demedi ama konuşma düğmesine bastığını biliyordum çünkü dairesinden gelen bip sesini ve aşağıda hissettiğim esintinin evinin penceresini tıkırdatışını duyuyordum. "Kaç yaşındasın sen?" dedi. Bana iyice üzülsün ki yardım etsin diye yedi dedim. Yalan 34. "Babam ölü," dedim. "Ölü?" "Cansız yani," dedim. Yanıt vermedi. Bipleri duymaya devam ettim. Öylece duruyorduk. Yüz yüzeydik ama aramızda dokuz kat vardı. Sonunda, "Genç ölmüş anlaşılan," dedi. "Evet." "Kaç yaşındaydı?" "Kırk." "Çok gençmiş." "Öyle." "Nasıl öldüğünü sorabilir miyim?" Bundan bahsetmek istemiyordum ama kendime verdiğim sözleri hatırladım ve hepsini anlattım. Daha fazla bip sesi duydum ve parmağının yorulup yorulmadığını merak ettim. "Yukarı gelirsen anahtara bir göz atabilirim," dedi. "Gelemem," dedim. "Neden?" "Çünkü dokuzuncu kattasın ve ben o kadar yükseğe çıkamam." "Neden?" "Güvenli değil." "Ama burası tamamen güvenlidir." "Bir şey olana kadar." "Sana bir şey olmayacak." "Kuralım bu." "Aşağı inerdim," dedi, "fakat inemiyorum." "Neden?" "Çok hastayım." "Ama benim babam öldü." "Bir sürü makineye bağlıyım ben. Diyafona gelmem o yüzden uzun sürdü." En baştan başlayabilsem fark-

lı şeyler söylerdim. Ama böyle şeyler yeni baştan yapılamaz. Sesin, "Alo? Alo? Lütfen," dediğini duydum. Kartvizitimi kapının altından attım ve çabucak uzaklaştım.

Abby Black, Bedford Sokağı'ndaki bir evde, 1 numarada oturuyordu. Oraya varmam iki saat yirmi üç dakikamı aldı. Kolum tef sallamaktan yorulmuştu. Kapıdaki bir levhada şair Edna Saint Vincent Millay'in bir zamanlar burada yaşadığı ve bu evin, New York'un en dar evi olduğu yazıyordu. Edna Saint Vincent Millay kadın mıydı, erkek miydi, merak ettim. Anahtarı denedim. Yarısına kadar girdi. Kapıyı tıklattım. İçeriden ses geldiğini duymama rağmen kimse açmadı. Numaranın zemin kata denk geldiğini tahmin ettiğimden bir daha çaldım. Gerektiğinde can sıkma konusunda kararlıydım.

Kapıyı bir kadın araladı ve "Buyurun?" dedi. İnanılmaz güzeldi. Yüzü anneme benziyordu ki annem gülümsemediği zaman bile gülümser gibi gözükür. Bir de kocaman memeleri vardır tabii. Özellikle küpelerinin bazen boynuna değmesine bayılırım. Birden keşke bu kadın için yanımda bir icat getirseydim dedim. Böylece benden hoşlanabilirdi. Fosforlu bir broş gibi ufacık, basit bir şey bile olabilirdi.

"Selam." "Merhaba." "Siz Abby Black misiniz?" "Evet." "Ben, Oskar Schell." "Merhaba." "Selam." "Eminim başkaları sürekli söylüyordur ama sözlükte 'inanılmaz güzel' maddesine bakarsanız karşısında resminizi görürsünüz," dedim. Kıkırdadı ve "Kimse söylemiyor öyle bir şey," dedi. "Söylüyorlardır." Biraz daha kıkırdadı. "Söylemiyorlar." "O zaman yanlış kişilerle takılıyorsunuz." "Bak, onda haklı olabilirsin." "Çünkü inanılmaz güzelsiniz."

Kapıyı biraz daha açtı. "Thomas Schell'i tanır mıydınız?" dedim. "Pardon?" "Thomas Schell'i tanır mıydınız?" Düşündü. Neden düşündüğünü merak ettim. "Hayır." "Emin misiniz?" "Evet." Eminim derken sesinde, benden bir tür sır sakladığını düşün-

75
½

düren kuşkulu bir şey fark ettim. Peki, ne olabilirdi bu sır? Zarfı uzattım. "Bu size bir şey ifade ediyor mu?" Biraz baktı. "Sanmam. Etmeli mi?" "Ediyorsa," dedim. "Etmiyor," dedi. İnanmadım.

"İçeri girmemin sakıncası var mı?" dedim. "Şu an pek uygun değilim." "Neden?" "Bir şeyle meşguldüm." "Ne tür bir şey?" "Seni ilgilendirir mi?" "Retorik bir soru mu bu?" "Evet." "Bir işiniz var mı?" "Var." "Nedir?" "Epidemiyologum ben." "Hastalıkları inceliyorsunuz." "Evet." "Müthiş." "Bak, ne istediğini bilmiyorum ama zarfla ilgiliyse yardım edemeyeceğimden eminim—" "Feci susadım," dedim ve boynuma dokundum ki bu, feci susamanın evrensel simgesidir. "Köşede bir büfe var." "Aslında ben şeker hastasıyım ve şekere ihtiyacım var. Sos." Yalan 35. "S.O.S. mi demek istedin?" "Neyse işte."

Yalan söylemek hoşuma gitmiyordu ve sezgi gücüne inanmam ama bir nedenle içeri girmem gerektiğini biliyordum. Yalana karşılık kendime, harçlığım artırıldığı zaman artırılan kısmı gerçek şeker hastalarına bağışlama sözü verdim. Kadın inanılmaz sıkılmış gibi derin derin iç çekti ama çekip gitmemi de söylemedi. İçeriden bir erkek, bir şeyler diyerek seslendi. "Portakal suyu?" dedi Abby Black. "Kahveniz var mı?" "Gel bakalım," dedi ve içeri girdi. "Süt tozuna ne dersin?"

Peşinden yürürken etrafıma bakındım. Her şey tertemiz ve kusursuzdu. Duvarlarda şık fotoğraflar vardı; içlerinden biri Afro-Amerikan bir kadının a nokta me'sini gösteriyordu ki bu, beni utandırdı. "Kanepenin yastıkları nerede?" "Bunun yastığı yok." "Bu ne?" "Resmi mi soruyorsun?" "Daireniz hoş kokuyor." Diğer odadaki adam bir daha, bu sefer aşırı yüksek sesle, umutsuzmuş gibi seslendi ama Abby Black duymamış veya ona aldırmıyormuş gibi yaptı.

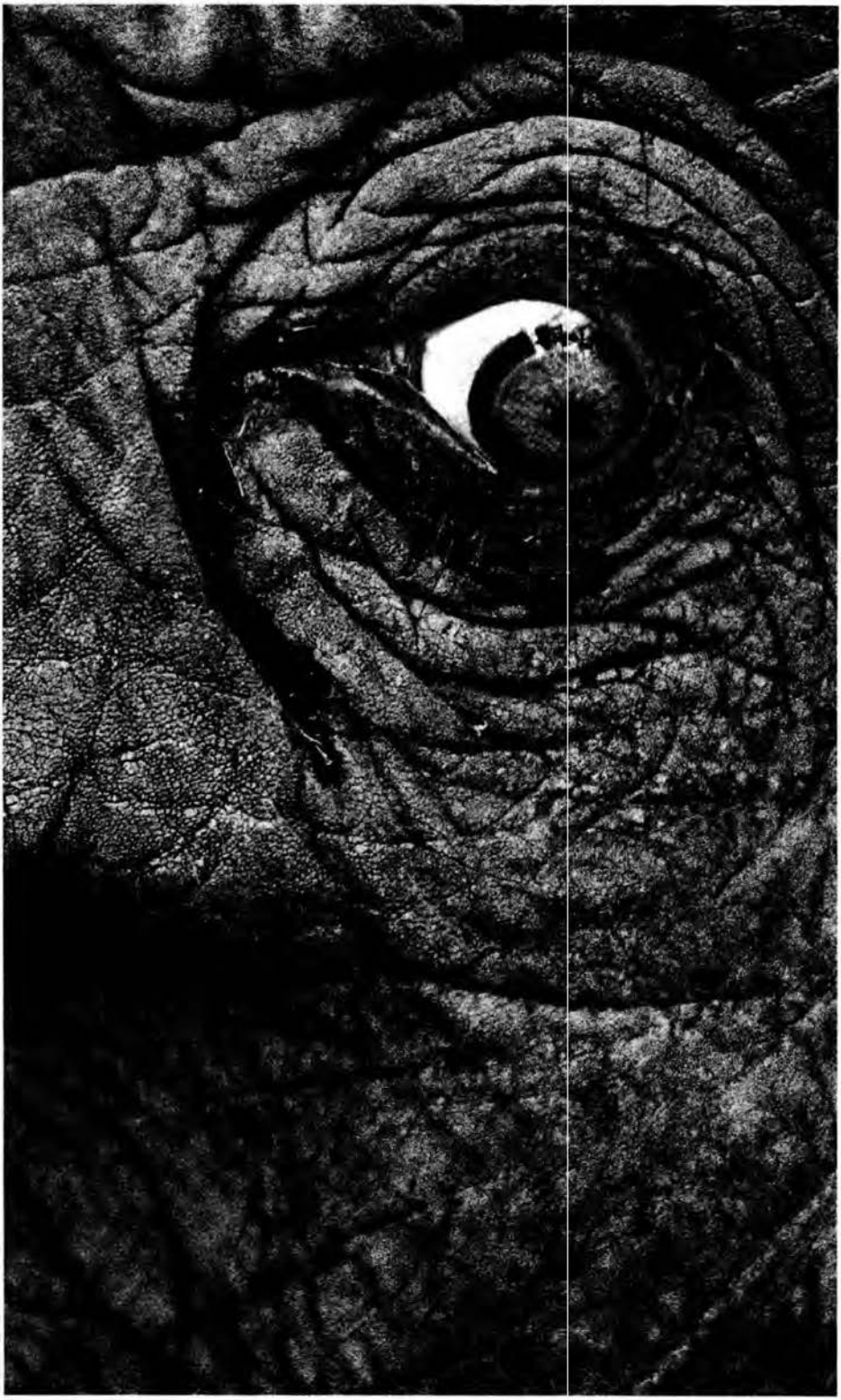
Mutfağındaki bir sürü şeye dokundum çünkü bir nedenle dokunmak bana iyi geliyordu. Mikrodalga fırının üstüne par-

mağımı sürdüm, parmağım grileşti. Parmağımı gösterip gülerek, "*C'est sale*,"* dedim. Aşırı ciddileşti. "Utanç verici," dedi. "Siz bir de benim laboratuvarımı görseniz," dedim. "Nasıl olabiliyor anlamıyorum," dedi. "Eşya kirlenir," dedim. "Ama ben eşyamı temiz tutmaya özen gösteririm. Her hafta temizlikçi kadın gelir. Milyon defa her yeri temizlemesini söyledim. Hatta bunu gösterdim bile." Bu denli minik bir şeye neden kızdığını sordum. "Bana minik görünmüyor," dedi. Aklıma kum tanesini bir milimetre oynatmak geldi. Yanımda taşıdığım eşyaların arasından bir ıslak mendil çıkardım ve mikrodalgayı sildim.

"Madem epidemiyologsunuz," dedim, "evlerdeki tozun yüzde yetmişinin aslında insani deri atığından geldiğini biliyorsunuzdur." "Ya," dedi, "bilmiyordum." "Ben amatör epidemiyologum." "Öylesine fazla rastlanmıyor." "Öyle. Bir keresinde müthiş bir deney yapmıştım. Feliz'e bir yıl boyunca dairemizden temizlediği bütün tozları bir torbada biriktirmesini söylemiştim. Sonra torbayı tarttım. 50,8 kilogram geldi. Ardından 50,8 kilogramın yüzde yetmişini hesapladım: 35,56 kilogram. Ben 34,47 kilogramımı; ıslakken 35,38 kilogram çekiyorum. Aslında bu bir şey kanıtlamıyor ama tuhaf. Bunu nereye koyabilirim?" "Ver," diyerek ıslak mendili aldı. "Neden üzgünsünüz?" "Pardon?" "Üzgünsünüz. Neden?"

Kahve makinesi fokurdadı. Dolaplardan birini açtı ve bir fincan çıkardı. "Şeker?" dedi. Evet, dedim çünkü babam kahvesini hep şekerli içerdi. Oturur oturmaz tekrar kalktı ve buzdolabından bir kase üzüm çıkardı. Birkaç kurabiye de getirdi. "Çilek sever misin?" dedi. "Evet," dedim, "fakat aç değilim." Çilek getirdi. Buzdolabının üzerinde herhangi bir liste veya mıknatıslı takvim ya da çocuk fotoğrafı bulunmaması tuhafıma gitti. Mutfaktaki tek şey telefonun yanındaki duvarda asılı bir fil fotoğrafıy-

* "Kirli bu." (Fr.)

dı. "Sevdim," dedim. Bu sefer benden hoşlansın diye söylememiştim bunu. "Neyi sevdin?" dedi. Fotoğrafı işaret ettim. "Sağ ol," dedi. "Ben de hoşlanırım ondan." "Ben, *sevdim* demiştim." "Evet. *Severim.*"

"Filler hakkında ne biliyorsunuz?" "Fazla bir şey diyemem." "Azıcık bir şey mi yoksa hiç mi?" "Pek az." "Mesela, biliminsanlarının fillerde esp bulunduğunu düşündüklerini biliyor musunuz?" "*E.S.P.** mi demek istedin?" "Neyse işte. Filler çok uzak mesafelerden birbirleriyle buluşmalar ayarlayabilir, dost ve düşmanlarının nereye gittiklerini bilebilir ve herhangi bir coğrafi ipucu yokken nerede su olduğunu bulabilirler. Tüm bunları nasıl yapabildiklerini kimse bilemiyor. Peki, nedir esası?" "Bilmem." "Nasıl yapabiliyorlar bunu?" "Bunu?" "*E.S.P.*'leri yoksa nasıl buluşma ayarlayabiliyorlar?" "Bana mı soruyorsun?" "Evet." "Bilmiyorum." "Bilmek ister misin?" "Tabii." "Çok mu?" "Tabii." "Çok, çok, çok, çok derinden, insanların duyabileceğinden çok daha derinden çağrılar yolluyorlar. Birbirleriyle konuşuyorlar. Müthiş, değil mi?" "Öyle." Bir çilek yedim.

"Son birkaç yılı Kongo veya öyle bir yerde geçiren şu kadın var. Çağrıları kaydediyor ve hepsini bir araya getirerek devasa bir kütüphanede topluyor. Geçen sene kayıtları çalmaya başladı." "Çalmaya?" "Fillere." "Neden?" Nedeni sormasını sevmiştim. "Muhtemelen bildiğiniz üzere, fillerin hafızaları diğer memelilerinkinden çok, çok daha güçlüdür." "Evet. Bunu biliyordum galiba." "Yani bu kadın, hafızalarının gerçek gücünü öğrenmek istiyordu. Bir düşmanlarının birkaç yıl önce kaydedilmiş sesini —sadece bir kere duydukları bir ses— çaldı ve filler paniğe kapıldı, bazıları kaçtı. Yüzlerce sesi tanıdılar. Binlerce. Sonsuz bile olabilir. Müthiş, değil mi?" "Öyle." "Çünkü esas müthişi

---

* *Extra Sensory Perception* (İng) Telepati

ölü bir filin sesini akrabalarına çalmasıydı." "Ve?" "Hatırladılar." "Ne yaptılar peki?" "Hoparlörün yanına geldiler."

"Neler hissettiklerini merak ettim." "Nasıl yani?" "Ölmüşlerinin sesini duyduklarında cipin yanına sevgiyle mi gitmişti-ler? Yoksa korkuyla mı? Öfkeyle mi?" "Hatırlamıyorum." "Saldırmışlar mı?" "Hatırlamıyorum." "Ağlamışlar mı?" "Sadece insanlar gözyaşı dökebilir. Bunu biliyor muydun?" "Fotoğraftaki fil ağlıyor gibi görünüyor." Fotoğrafın aşırı dibine girdim; doğru söylüyordu. "Muhtemelen Photoshop'la yapılmıştır," dedim. "Ama her ihtimale karşı, fotoğrafınızın fotoğrafını çekebilir miyim?" Başıyla evetledi ve "Filin bizim dışımızda ölülerini gömen tek hayvan olduğunu okumamış mıydım?" dedi. Objektifi ayarlarken, "Hayır," dedim, "okumadınız. Filler ölülerinin kemiklerini bir yerde toplar. Sadece insanlar ölülerini gömer." "Filler hayaletlere inanmıyorlardır." Buna kıkırdadım. "Eh, çoğu biliminsanı böyle demezdi." "Sen ne derdin?" "Ben sadece amatör bir biliminsanıyım." "Ve ne derdin?" Fotoğrafı çektim. "Kafaları karışıktır, derdim."

Ardından ağlamaya başladı.

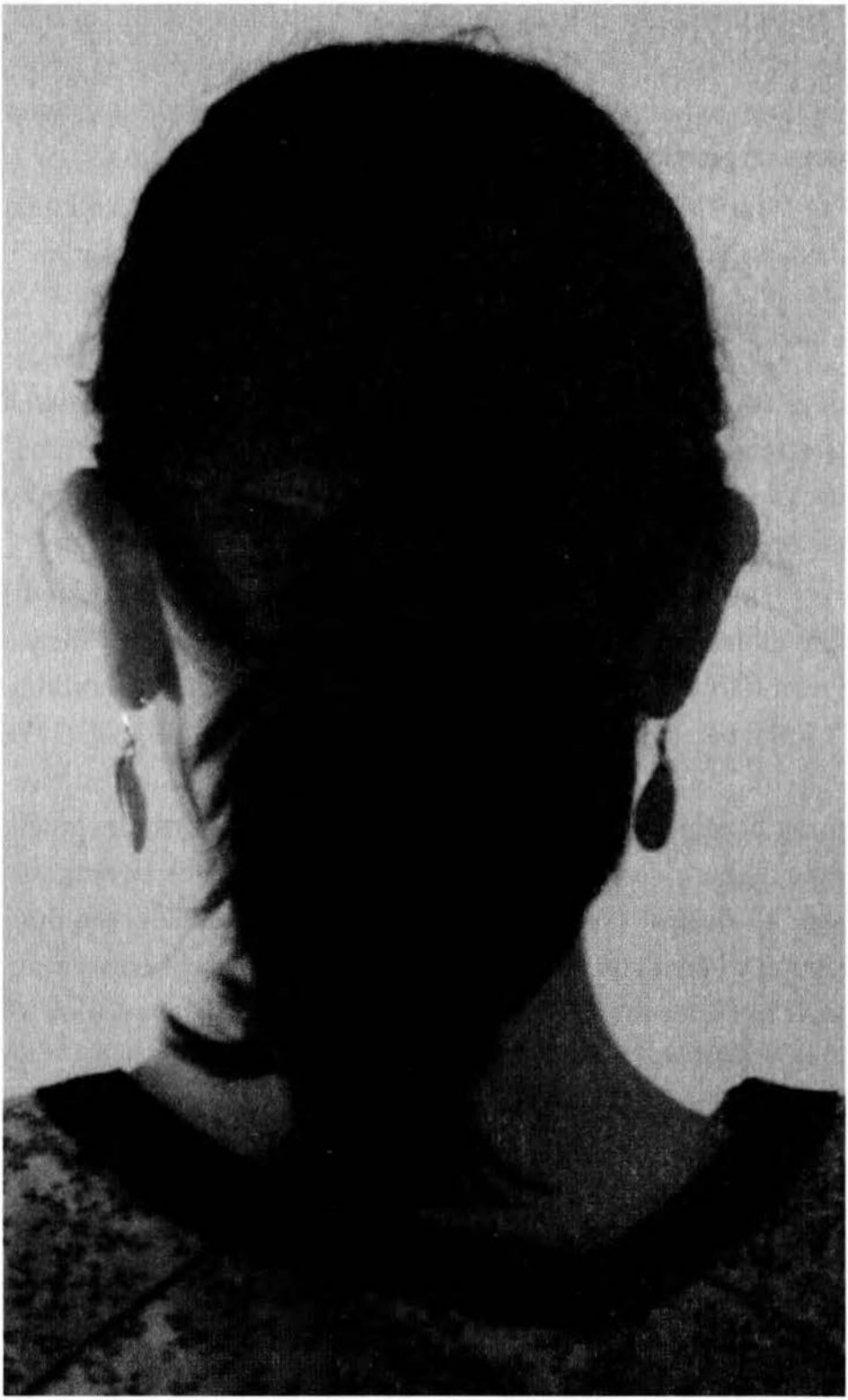
Ağlaması gereken benim, diye düşündüm.

"Ağlamayın," dedim. "Neden?" dedi. "Çünkü," dedim. "Çünkü ne?" dedi. Niye ağladığını bilmediğimden söyleyecek bir şey bulamadım. Filler için mi ağlıyordu? Yoksa söylediğim başka bir şey yüzünden mi? Yoksa diğer odadaki umutsuz kişi için mi? Yoksa bilmediğim başka bir şey mi vardı? "Etim çok kolay morarır," dedim. "Üzüldüm," dedi. "O fil kayıtlarını yapan biliminsanına bir mektup yazdım. Beni asistanlığa alıp almayacağını sordum. Ona, kayıt için hazırda daima boş kaset bulunmasını sağlayabileceğimi ve güvenle içebilmesi için bütün suları kaynatabileceğimi hatta tüm donanımını taşıyabileceğimi söyledim. Asistanı bana haliyle bir asistanının bulunduğunu ama belki gele-

cekte bir projede beraber çalışabileceğimizi bildiren bir yanıt yolladı." "Çok iyi. Umutla beklenebilecek bir şey." "Öyle."

Diğer odadan seslenen adam olduğunu sandığım biri mutfak kapısına geldi. İnanılmaz bir hızla kafasını kapıdan uzatıp anlamadığım bir şey söyledi ve gitti. Abby umursamıyormuş gibi yaptı ama ben yapamadım. "Kimdi o?" "Kocam." "Bir şey mi istiyor?" "Umurumda değil." "Ama o sizin kocanız ve bence bir şey istiyor." Daha fazla gözyaşı döktü. Yanına gittim ve babamın bana yaptığı gibi elimi omzuna koydum. Nasıl olduğunu sordum çünkü babam da öyle yapardı. "Sana tuhaf geliyordur bu," dedi. "Bana tuhaf gelen pek çok şey var," dedim. "Kaç yaşındasın?" dedi. On iki dedim —59— çünkü beni sevebilmesine yetecek kadar büyük olmak istiyordum. "On iki yaşında birinin tanımadığı kapılarda ne işi var?" "Bir kilidi bulmaya çalışıyorum. Ya siz kaç yaşındasınız?" "Kırk sekiz." "Jose. Çok daha genç gösteriyorsunuz." Ağlamasının arasında kıkırdadı ve "Teşekkürler," dedi. "Kırk sekiz yaşında biri yabancıları neden evine alır?" "Bilmem." "Canınızı sıkıyorum," dedim. "Sıkmıyorsun," dedi ya, biri bunu söylediğinde inanmak aşırı zordur.

"Thomas Schell'i tanımadığınızdan emin misiniz?" dedim. "Thomas Schell'i tanımıyorum," dedi ama bir şekilde ona *gene* inanmadım. "Belki Thomas diye birini tanıyorsunuzdur? Ya da Schell soyadı taşıyan birini?" "Hayır." Bana söylemediği bir şey bulunduğunu düşünmeye devam ettim. Küçük zarfı bir daha gösterdim. "Ama bu sizin soyadınız, değil mi?" Yazıya baktı ve tanıdık gelen bir şey gördüğünü hissettim. Ya da bana öyle geldi. Derken, "Kusura bakma. Sana yardım edemem," dedi. "Peki, ya anahtar?" "Ne anahtarı?" Anahtarı henüz göstermediğimi fark ettim. Tüm o sohbette —toz ve filler üzerine— esas geliş amacıma girmemiştim bile.

Gömleğimin altından anahtarı çıkarıp eline verdim. İpi hâlâ boynumdaydı, o yüzden anahtara bakmak için eğilince yüzü benimkine inanılmaz yaklaştı. Uzun süre öyle donakaldık. Zaman durmuş gibiydi. Düşen adamı düşündüm.

"Üzgünüm," dedi. "Neden üzgünsünüz?" "Anahtar hakkında hiçbir şey bilmediğim için." Hayal kırıklığı 3. "Ben de üzgünüm."

Yüzlerimiz çok inanılmaz yakındı.

"İlgilenirseniz, bu sonbaharın sonbahar oyunu *Hamlet*," dedim. "Ben Yorick'i oynuyorum. Bir fıskiyemiz bile var. Gelmek isterseniz, açılış on iki hafta sonra. Müthiş olacak." "Denerim," dedi ve sözcüklerinin ardındaki nefesi yüzümde hissettim. "Azıcık öpüşebilir miyiz?" dedim.

"Pardon?" dedi ama yüzünü geri çekmedi. "Sizden hoşlandığım gibi, sizin de benden hoşlandığınızı görebiliyorum." "Bence iyi bir fikir değil bu," dedi. Hayal kırıklığı 4. Neden, diye sordum. "Çünkü ben kırk sekiz yaşındayım, sen ise on iki," dedi. "E?" "Ve evliyim." "E?" "Ve seni tanımıyorum bile." "Beni tanıyormuşsunuz gibi gelmiyor mu size yani?" Yanıt vermedi. "Kızaran, gülen, dine inanan, savaş açan ve dudaklarıyla öpüşen tek hayvan, insandır," dedim. "Yani bir bakıma, ne kadar çok dudaktan öpüşürsen o kadar çok insansın demektir." "Ya daha çok savaş açarsan?" Bu sefer yanıt veremeyen bendim. "Sen tatlı bir çocuksun," dedi. "Delikanlı," dedim. "Ama bence bu, iyi bir fikir değil." "İyi bir fikir olmak zorunda mı?" "Bence zorunda." "Hiç değilse bir resminizi çekebilir miyim?" "Çok naziksin," dedi. Ama dedemin makinesini odaklamaya başladığımda elleriyle yüzünü kapadı. Onu neden böyle yaptığını açıklamaya zorlamak istemedim; daha gerçekçi olacak başka bir resim çekebileceğimi düşündüm. Objektifin kapağını takarken, "İşte kartvizitim," dedim, "anahtar hakkında bir şey hatırlar veya konuşmak isterseniz diye."

✌ OSKAR SCHELL ✌

MUCİT, TAKI TASARIMCISI, TAKI ÜRETİCİSİ, AMATÖR ENTOMOLOG, FRANKOFİL, VEJETARYEN, ORİGAMİST, PASİFİST, PERKÜSYONİST, AMATÖR ASTRONOM, BİLGİSAYAR DANIŞMANI, AMATÖR ARKEOLOG VE KOLEKSİYONCU (*nadir paralar, doğal nedenlerle ölmüş kelebekler, minyatür kaktüsler, Beatles hatıraları, yarı değerli taşlar ve diğer şeyler.)*

E-MAIL: OSKAR_SCHELL@ HOTMAIL.COM
EV TELEFONU: ÖZEL / CEP TELEFONU: ÖZEL
FAKS: HENÜZ BİR FAKS MAKİNEM YOK

Eve dönünce babaanneme gittim. Hemen her öğleden sonra yaptığım şeydir bu, çünkü annem şirkette cumartesileri ve bazen pazar günleri de çalışır ve yalnız kalmam onu telaşlandırır. Babaannemin apartmanına yaklaştığımda yukarı baktım ve her zaman yaptığının aksine, pencere önünde beni beklemediğini gördüm. Farley'e evde olup olmadığını sordum; öyle zannettiğini söyleyince yetmiş iki basamağı tırmandım.

Zili çaldım. Kapıya gelmeyince açıp içeri girdim. Babaannem kapıyı hep açık bırakır; bence bu güvenli değildir çünkü bazen iyi görünen insanlar umduğunuz kadar iyi çıkmayabilir. Ben girerken, babaannem kapıya geliyordu. Ağlamış gibi görünüyordu ama bu imkansızdı. Bunu biliyordum çünkü bana, dedem gittiği zaman bütün gözyaşlarını tükettiğini söylemişti. Ona her ağladığında taze gözyaşı üretilir demiştim. "Neyse işte," demişti. Bazen kimse bakmadığında ağlayıp ağlamadığını merak ederdim.

"Oskar!" dedi ve beni kucaklayıp kaldırdı. "İyiyim ben," dedim. Sımsıkı sarılarak bir daha, "Oskar!" dedi. Bir daha, "İyiyim ben," dedim ve kapıyı açmakta neden geciktiğini sordum. "Konuk odasında kiracıyla konuşuyordum."

Ben bebekken, gündüzleri bana babaannem bakarmış. Babam beni lavaboda yıkadığını ve tırnak makası kullanmaya çekindiği için tırnaklarımı dişleriyle kestiğini anlatmıştı. Küvette yıkanacak ve bir penis ve skrotum vesaire taşıdığımı bilecek yaşa geldiğimde banyoda yanımda durmamasını istemiştim. "Nedenmiş?" "Bu benim özelim." "Ne özeli? *Bana* mı?" Babaannemi üzmek istememiştim çünkü onu üzmemek, *raisons d'être*lerimden bir diğeridir. "Sadece özelim işte," demiştim. Ellerini karnının üzerine götürüp "Bana mı?" demişti. Dışarı çıkmayı bir şartla kabul etmişti: ördüğü kaşkolun yumağı yanımda duracaktı. Arada bir yünü çekecekti ve benim de, iyi olduğumu anlaması için ördüğü kısmı bozarak ipi geri çekmem gerekecekti.

Dört yaşımdayken, bana baktığı günlerden birinde babaannem canavar taklidi yaparak beni kovalıyordu; düşüp dudağımı sehpaya çarpmıştım ve hastaneye gitmemiz gerekmişti. Babaannem Tanrı'ya inanıp taksilere inanmadığı için dudağımın kanları gömleğime otobüste akmıştı. Dudağıma sadece birkaç dikiş gerekmesine rağmen babam, bu kazanın babaannemin botlarını inanılmaz ağırlaştırdığını ve dışarıda habire yanına gelerek, "Hepsi benim suçum. Bir daha onu bana bırakmamalısınız," deyip durduğunu anlatmıştı. Kazadan sonra ilk görüştüğümüzde, "Görüyor musun, canavarmışım gibi davranırken canavara dönüştüm," demişti.

Babam öldükten sonraki hafta, annem Manhattan'ın her yanına ilanlar asmakla uğraşırken babaannem bizde kalmıştı. Binlerce parmak güreşi yapmıştık ve hepsini kazanmıştım. Kaybetmeye çalıştıklarımı bile. Birlikte izlemem onaylanmış belgeseller izlemiş, vegan kekler pişirmiş ve pek çok defa parkta gezmeye gitmiştik. Bir keresinde elinden kurtulup saklanmıştım. Birinin beni araması, adımı arka arkaya duymak hoşuma gitmişti. "Oskar! Oskar!" Belki de hoşuma gitmiyordu, buna ihtiyacım vardı.

Güvenli bir mesafeden, babaannemin inanılmaz paniğe kapılışını seyretmiştim. "Oskar!" Ağlıyor, her yana bakıyor, her

şeye dokunuyordu ama beni bulmasına izin vermeyecektim çünkü sonunda atacağımız kahkahaların her şeyi düzelteceğini düşünüyordum. Eve gidişini izlemiştim; apartmanın önüne oturup annemin dönmesini bekleyeceğini biliyordum. Anneme kaybolduğumu ve bana yeterince iyi bakamadığı için ebediyen gittiğimi ve kendi yüzünden Schell'lerin biteceğini söyleyecekti. Koşup Seksen İkinci Sokak'tan Seksen Üçüncü'ye dönerek önüne geçmiş ve apartmana geldiğinde kapının arkasından fırlamıştım. "Ama ben pizza ısmarlamamıştım!" diye bağırıp katıla katıla gülmüştüm.

Bir şeyler söylemeye başlamış, ardından susmuştu. Stan kolundan tutup, "Oturuver biraz babaanne," demişti. Babaannem, hiç duymadığım bir sesle, "Çek elini," demişti. Ardından dönüp karşıya geçerek kendi apartmanına gitmişti. O gece dürbünümle penceresine bakmıştım. Bir not yapıştırmıştı: 'Gitme.'

O günden beri ne zaman gezmeye çıksak Marco Polo* benzeri, adımı seslendiği ve iyi olduğumu bilsin diye yanıt vermem gereken oyunlardan birini oynarız.

"Oskar."

"İyiyim ben."

"Oskar."

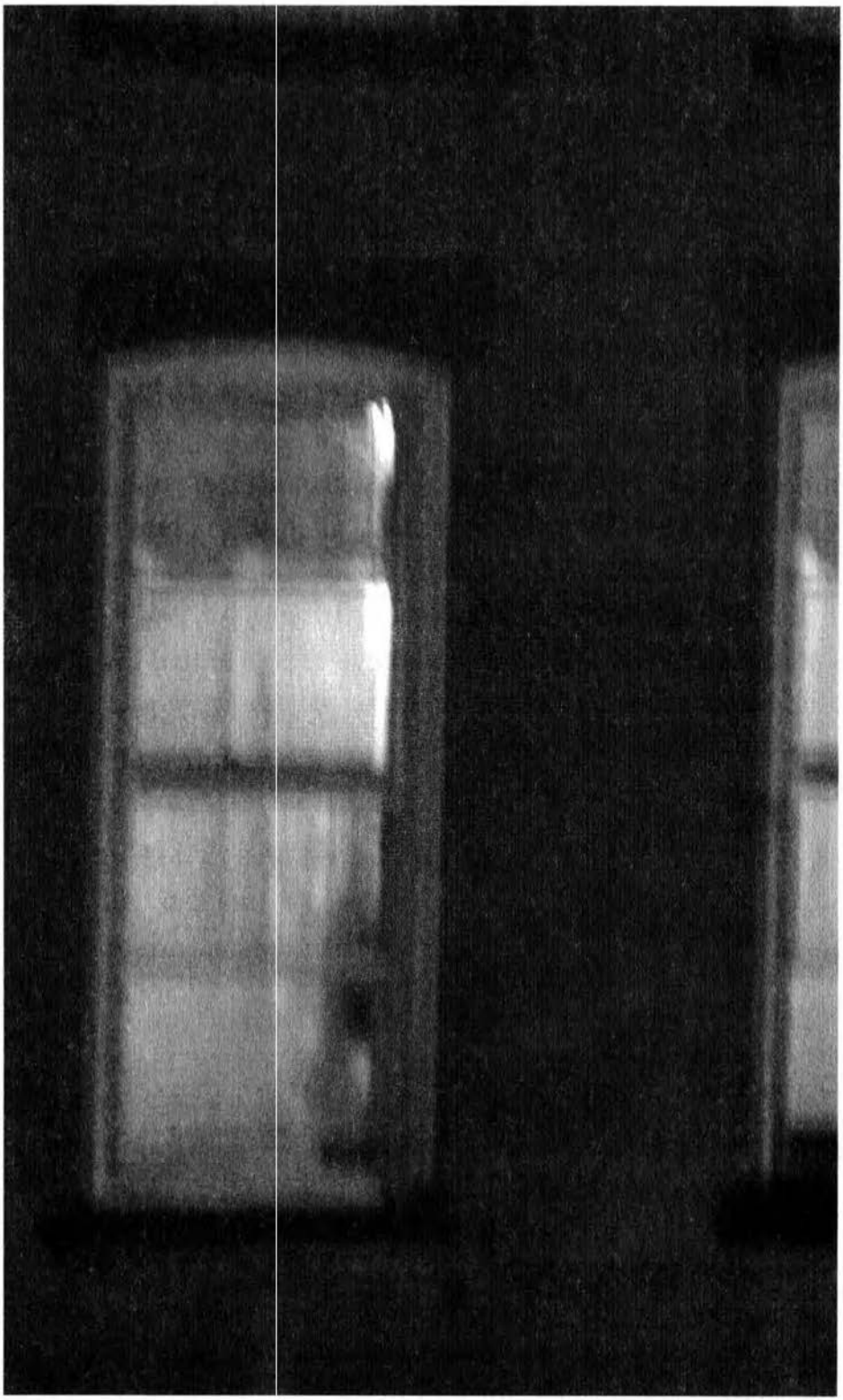
"İyiyim ben."

Ne zaman oyun oynadığımızı, ne zaman sadece adımı söylediğini bilemediğimden sürekli iyi olduğumu söylerim.

Babam öldükten birkaç ay sonra annemle birlikte New Jersey'deki, artık kullanmadığı ama bir gün, mesela emekliye ayrıldığında kullanabileceği eşyasını sakladığı depoya gitmiştik. Bir araba kiralamıştık ve oraya gitmemiz, pek uzak olmamasına rağmen iki saatimizi almıştı çünkü annemin yolda habire durup tuvalete gitmesi ve yüzünü yıkaması gerekmişti. Depo

---

* ABD, Kanada, İspanya, Brezilya ve İngiltere'nin bazı yörelerindeki havuzlarda oynanan bir körebe çeşitlemesi.

pek düzenli değildi ve aşırı karanlıktı; o yüzden babamın küçük odasını bulmamız uzun sürmüştü. Usturası üzerine kavgaya tutuşmuştuk çünkü annem onun 'at gitsin' yığınına konması gerektiğini söylerken ben, 'saklayalım' yığınında kalması için ısrar etmiştim. "Ne için saklayacakmışız?" demişti annem. "Orası önemli değil," demiştim ben de. "Zaten üç dolarlık bir usturayı niye saklamış, anlamıyorum," demişti. "Niye sakladığı önemli değil," demiştim. "Her şeyi saklayamayız," demişti. "Yani sen ölsen ve her şeyini atıp seni unutsak sorun olmaz, öyle mi?" demiştim. Cümle ağzımdan çıkar çıkmaz keşke gerisingeri yutabilsem diye düşünmüştüm. Özür dilemişti annem; özür dilemesi tuhaf gelmişti bana.

Bulduğumuz şeylerden biri, bebekliğimden kalma telsizlerdi. Annemle babam bunlardan birini, ağladığımda sesimi duyabilmek için beşiğime koyarlarmış ve bazen babam, beşiğe kadar gelmek yerine elindekiyle konuşarak beni uyuturmuş. Babamın bunları neden sakladığını sormuştum. "Herhalde çocukların içindir," demişti annem. "*Ne?*" "Baban böyleydi işte." Birden pek çok şeyi —kutular dolusu Lego, *Nasıl Çalışır* kitap seti, hatta iki tane boş fotoğraf albümü— çocuklarım için sakladığını kavramıştım. Neden bilmiyorum ama bir şekilde kızmıştım buna.

Neyse, işte, bebek telsizlerine pil koydum ve babaannemle böyle konuşmanın eğlenceli olacağını düşündüm. Düğmelerin ne işe yaradıklarıyla uğraşmasın diye ona bebek için olan telsizi verdim ve müthiş işe yaradı. Sabahları kalktığımda ona günaydın diyordum. Ve genelde yatmadan önce konuşuyorduk. Mutlaka telsizin diğer ucunda beklerdi. Ne zaman arayacağımı nasıl bildiğini hiç anlayamamışımdır. Belki bütün gün oturup bekliyordu.

"Babaanne? Duyuyor musun?" "Oskar?" "Ben iyiyim. Tamam." "İyi uyudun mu, tatlım? Tamam." "Ne? Duyamadım. Tamam." "İyi uyudun mu, diye sordum. Tamam." "Uyudum," derdim çenemi pervaza dayayıp karşıya bakarak, "kabus yok. Ta-

mam." "Yüz dolar. Tamam." Birbirimize söyleyecek fazla şeyimiz hiç olmazdı. Bana, dedemin ellerinin nasıl heykel yapmaktan aşındığı veya hayvanlarla nasıl konuştuğu gibi hep aynı hikayeleri defalarca anlatırdı. "Öğleden sonra gelecek misin bana? Tamam." "Evet. Herhalde. Tamam." "Lütfen gelmeye çalış. Tamam." "Çalışırım. Tamam ve kapıyorum."

Kimi gece telsizi yastığın Buckminster'ın kıvrılmadığı tarafına koyup babaannemin yatak odasında dönenleri dinlerdim. Bazen gecenin ortasında uyandırıyordu beni. Kabus görmesi botlarımı ağırlaştırıyordu çünkü düşlerinde ne gördüğünü bilmiyordum ve ona yardım edemiyordum. Haykırıyordu ve haliyle uyanıyordum; yani uyumam onun uyumasına bağlıydı. "Kabus yok," derken aslında söz konusu gece onun kabus görmediğini söylüyordum.

Babaannem bana beyaz süveterler, beyaz eldivenler ve beyaz bereler örerdi. Sevdiğimi bildiğinden gidip Hayden Planetarium'dan kuru dondurma alırdı. Hayvansal ürünler tüketmeyen bir vegan olmama rağmen nadir bir istisna olarak kuru dondurmayı astronotlar uzayda yedikleri için seviyordum. Ağır şeyler taşımaması gerekmesine rağmen benim için hoş taşlar toplardı ve genelde çoğunluğu sıradan Manhattan taşları çıkardı. En feci günden birkaç gün sonra, Dr. Fein'la ilk randevuma giderken babaannemi Broadway'de koskoca bir kaya parçası taşırken görmüştüm. Kaya parçası bir bebek kadar vardı ve kesin bir ton çekiyordu. Ama o kayayı bana hiç vermedi. Sözünü de etmedi.

"Oskar."

"İyiyim ben."

Bir öğleden sonra babaanneme pul koleksiyonu yapmaya başlayacağımı söylemiştim. Ertesi gün bana üç albüm —"sana olan sevgim içimi yaktığı için ve harika koleksiyonun harika başlasın diye"— ve bir tabaka Büyük Amerikan Mucitleri pulu getirmişti.

Pullardan birini işaret ederek, "Thomas Edison var," demişti. "Ve Ben Franklin, Henry Ford, Eli Whitney, Alexander Graham Bell, George Washington Carver, Nikola Tesla, artık her kimse o, Wright Kardeşler, J. Robert Oppenheimer—" "O da kim?" "Bombayı icat etmişti." "Hangi bombayı." "O bombayı." "Büyük mucitlerden değildi o!" "Büyük dedim, iyi demedim."

"Babaanne?" "Efendim, tatlım?" "Plaka marjı nerede?" "Ne nerede?" "Tabakanın yanında, üzerinde numaralar basılı şey." "Numaralar mı?" "Evet." "Attım onu." "Ne yaptın?" "Attım. Neden?" Kızarmamaya çalışmama rağmen kızarmaya başladığımı hissetmiştim. "E, plaka marjı olmadan bunların değeri yok." "Ne?" "*Plaka marjı!* Bu pullar. Değerli. *Değil!*" Birkaç saniye öylece bakmıştı. "Evet," demişti, "böyle bir şey duymuştum galiba. Öyleyse yarın pulcuya gider ve yeni bir takım alırım. Bunları postada kullanırız." Son sözlerimin bir kısmını geri almayı, bu sefer daha kibar davranmayı, daha iyi bir torun veya en azından sessiz bir torun olmayı dileyerek, "Yenisini almak için sebep yok," demiştim. "Var, Oskar." "İyiyim ben."

Birlikte çok vakit geçirirdik. Birlikte daha fazla vakit geçirdiğim başka biri, en azından babam öldükten sonra ve Buckminster'ı saymazsak, yoktur. Ama ondan çok daha iyi tanıdığım bir sürü insan vardı. Mesela çocukken nasıldı, dedemle nasıl tanıştı ya da evlilik neye benziyordu veya dedem neden çekip gitmişti, hiç bilmiyordum. Babaannemin hayat hikayesini yazmaya kalksam tek söyleyebileceğim dedemin hayvanlarla konuşabildiği ve hiçbir şeyi babaannemin beni sevdiği kadar sevmemem gerektiği olurdu. Bu durumda işte soruyorum: Birbirimizi daha yakından tanımıyorsak beraber geçirdiğimiz onca zamanda ne yapıyorduk?

Kilit arayışıma başladığım o öğleden sonra, "Bugün özel bir şey yaptın mı?" diye sordu. Tabutu gömüşümüzden tabutu çıkarmama kadar yaşanan her şeyi düşündüğümde hep ona o gün

gerçeği söyleyebilirdim diyorum. Geri dönemeyeceğim noktaya varmamdan çok önceydi; geri dönmek için geç değildi. Anlamayacak olsa bile söyleyebilmeliydim. "Evet," dedim. "takı fuarı için yaptığım küpelerin son rötuşlarıyla uğraştım. Ayrıca Stan'in kapı önünde ölü bulduğu, Doğu Amerika'ya özgü kırlangıç kuyruklu kaplan kelebeğini çerçeveledim. Bir de geri kaldığım birkaç mektup üzerinde çalıştım." "Kime yazıyorsun mektupları?" diye sordu. Hâlâ çok geç değildi. "Kofi Annan, Siegfried, Roy, Jacques Chirac, E. O. Wilson, Weird Al Yankovic, Bill Gates, Vladimir Putin ve birkaç kişiye daha." "Neden tanıdığın birine yazmıyorsun?" dedi. "Kimseyi tanımıyorum," diyordum ki bir şey duydum. Ya da duyduğumu sandım. Dairede bir gürültü vardı, biri yürüyordu sanki. "Neydi o?" dedim. "Kulaklarım artık yüz dolarlık değil," dedi. "Ama içeride biri var. Kiracıdır belki?" "Hayır," dedi, "müzeye gitti o." "Hangi müzeye?" "Bilmiyorum. Gece geç döneceğini söyledi." "Ama ben ses duyuyorum." "Mümkün değil," dedi. "Yüzde doksan dokuz eminim," dedim. "Belki sana öyle geliyordur." Geri dönülmez bir noktadaydım.

Mektubunuza teşekkür ederim. Yoğun miktarda mektup aldığımdan kişisel yanıtlar yazamıyorum. Ancak her mektubu, günün birinde hak ettiği yanıtı verebilmek umuduyla okuyup sakladığımı biliniz. O güne kadar,

İçtenlikle,
Stephen Hawking

O gece geç saate kadar takı tasarımıyla uğraştım. Yürüdüğünüzde arkasında parlak sarı bir iz bırakan ve böylece kaybolduğunuzda dönüş yolunu kolayca bulmanızı sağlayacak bir doğada gezi halhalı tasarladım. Ayrıca takanın nabzını alan ve diğeri-

ne sinyal yollayarak her kalp atışında üzerinde bir kırmızı ışık yanmasını sağlayan bir çift alyans tasarladım. Bir de, müthiş bir bilezik tasarladım: en sevdiğiniz şiir kitabını rulo yapıp lastikle kaplayarak bir yıl bekletiyordunuz ve sonra lastiği çıkarıp kitabı bileğinize takıyordunuz.

Neden bilmem ama çalışırken annemle beraber New Jersey'deki depoya gittiğimiz günü düşünmeden duramadım. Somonlar gibi -ki bilirim somonları- habire o güne döndüm. Annem herhalde en az on defa yüzünü yıkamak için durmuştu. Çok sessiz ve karanlıktı ve içeride bizden başkası yoktu. Otomatta hangi içecekler vardı? Tabelalardaki yazılar hangi karakterle yazılmıştı? Zihnimde kutuları karıştırdım. Şık ve eski bir film projektörü çıkardım. Babamın son çektiği film neydi? İçinde ben var mıydım? Şu dişçilerde verilen diş fırçalarına, babamın beyzbol maçlarında yakalayıp üzerine tarih attığı toplara baktım. Hangi tarihlerdi? Beynim eski atlaslar (İki Almanya ve bir Yugoslavya gösteren) ve şu iş gezilerinde edinilen, içinden bir bebek daha ve başka bir bebek daha ve başka bir bebek daha çıkan Rus bebekleri gibi açıldı. Bu eşyaların hangisini babam, benim çocuklarım için saklamıştı?

Saat 02.36'ydı. Annemin odasına gittim. Haliyle uyuyordu. Nefes alıp verirken çarşafların, tıpkı babamın insanlar nefes alıp verdikçe ağaçların da nefes alıp verdiğini söylediğindeki gibi — çünkü o sıra biyolojik süreçleri anlamayacak kadar küçüktüm— onunla beraber nefes alıp verişini izledim. Annemin rüya gördüğü belliydi ama rüyasında ne gördüğünü bilmek istemedim çünkü kabuslarım bana yetiyordu ve eğer mutlu bir rüya görüyorsa mutlu bir rüya gördüğü için kızacaktım ona. İnanılmaz hafifçe dokundum anneme. Birden sıçradı ve "Ne oluyor?" dedi. "Yok bir şey," dedim. Omuzlarımdan yakaladı ve "Ne oluyor?" dedi. Tutuşu kollarımı acıttı ama ses çıkarmadım. "New Jersey'deki depo-

ya gittiğimiz günü hatırlıyor musun?" "Ne?" "Babamın eşyasının durduğu yere. Hatırlıyor musun?" "Gecenin bir yarısındayız, Oskar." "Adı neydi oranın?" "*Oskar*." "Sadece adını soruyorum." Komodinin üzerindeki gözlüğüne uzandı. O anda annemin sırf, 'Black Depolamacılık' dediğini duymak için tüm koleksiyonlarımı, o güne dek yaptığım bütün takıları ve gelecekteki bütün doğum günü ve Noel hediyelerimi vermeye hazırdım. 'Blackwell Depolama' da olurdu. Veya 'Blackman.' Hatta 'Gece Depolamacılık.' Hatta 'Kara Depo.' Hatta 'Gökkuşağı.'

Sanki canı yanıyormuş gibi tuhaf bir ifade takındı ve "Bol-Bol Depola," dedi.

Hayal kırıklıklarının sayısını şaşırmıştım.

NEDEN SENİN OLDUĞUN YERDE DEĞİLİM

21.05.63

Annenle geçmişten asla söz etmeyiz; bu, bir kural. O tuvaletteyken kapının oraya, uzağa giderim ve ben yazarken asla omzumun üzerinden bakmaz, bunlar benim iki kuralımdır. Geçmesi için kapıyı açarım ama asla sırtına dokunmam. Yemek pişirmesini izlememe asla izin vermez; pantolonlarımı katlar ama gömleklerimi ütü sehpasının yanında bırakır. O odadayken asla mum yakmam ama söndürürüm. Asla hüzünlü müzikler dinlememek de kuralımızdır; bu kuralı en başta koyduk. Şarkılar, onları dinleyenler kadar hüzünlüdür ve nadiren müzik dinleriz. Yazdıklarım silinsin diye her sabah çarşafları değiştiririm. Aynı yatakta asla iki defa yatmayız, hasta çocukları gösteren televizyon programlarını izlemeyiz, bana günümün nasıl geçtiğini asla sormaz, masada daima yan yana oturup pencereye karşı yemek yeriz. Çok kuralımız vardır ve bazen neyi kurallar yüzünden, neyi öyle gerektiği için yaptığımızı hatırlayamam. Onu bugün terk ediyorum. Bu konulmuş bir kural mı, yoksa konulmuş bir kuralı çiğnemek üzere miyim? Her haftanın sonunda buraya, insanların uçaklarına binerken bıraktıkları gazete ve dergileri toplamaya geliyorum. Annen habire okuyor, erişebileceği bütün İngilizceyi istiyor, bir kural mı bu? Cumaları ikindi saatinde gelirdim, eve bir iki dergi veya bir gazeteyle dönerdim ama daha fazlasını isterdi, daha fazla argo, daha fazla mecaz, daha fazla lafın gelişi deyişler, cuk oturmalar, ıvır zıvırlar, it gibi yorgunlar... Burada doğmuşmuş,

başka bir yerden gelmemişmiş gibi konuşmak istiyordu. Ben de bir sırt çantası aldım, içine ne kadar dergi, gazete sığıyorsa doldurdum, ağırlaştı, İngilizce omuzlarımı yaktı. Daha fazla İngilizce istedi, bir valiz aldım, fermuarı zar zor kapanana dek doldurdum, valiz İngilizceyle doldu, kollarım İngilizceyle ağrıdı, ellerim ağrıdı, parmaklarım ağrıdı. İnsanlar sahiden bir seyahate gittiğimi sanmıştır herhalde, ertesi sabah belim İngilizceden ağrıyordu. Birden kendimi burada takılır buldum, gereğinden fazla zaman geçirmeye başladım, uçakların insanları getirişini ve uzaklara götürüşünü seyretmeye başladım, haftada iki defa gelmeye ve saatlerce kalmaya başladım. Eve dönme zamanım geldiğinde dönmek istemedim ve burada değilken burada olmak istedim, artık her gün, dükkanı açmamızdan önce ve her akşam yemeğinden sonra buraya geliyorum, peki ne bu, uçaklardan birinin inmesini mi umuyorum, hiç gelmeyecek bir akrabayı mı bekliyorum, Anna'yı mı bekliyorum? Hayır, öyle değil, bu kendi keyfimle, yükümün kalkmasıyla ilgili değil. İnsanların tekrar bir araya gelişini görmek hoşuma gidiyor, aptalca belki ama ne diyebilirim, insanların birbirlerinin kollarına atılışını görmek, öpüşmeler ve gözyaşları, sabırsızca bekleyişler, ağzın anlatmaya hız yetiştiremediği öyküler, büyüklükleri yetmeyen kulaklar, onca değişimin hepsini birden göremeyen gözler, sarılmalar, birleşmeler, birini özleyişin bitişi hoşuma gidiyor. Kahvem ve defterimle bir kenara oturuyorum, çoktan ezberlediğim uçuş saatlerini kontrol ediyorum, gözlemliyorum, yazıyorum, kaybetmek istemediğim ama kaybettiğim ve hatırlamam gereken hayatı hatırlamamaya çabalıyorum. Burada bulunmak içimi bana ait olmasa bile sevinçle dolduruyor ve günün sonunda valizi eski haberlerle doldurmuş oluyorum. Belki annenle tanıştığımızda kendime anlattığım öykü buydu; Dresden'den pek fazla tanışmamamıza rağmen birbirimizin kollarına koşacağımızı, harika bir kavuşma yaşayacağımızı sanmıştım. Olmadı. Kollarımızı açarak geldik ama birbirimize değil. Kollarımız mesafeyi belirledi, aramızdaki her şey

birlikte yaşantımızı yönetecek kurallardı, her şey ölçüttü, evliliğimiz milimetrelerdi, ölçeklerdi. O kalkıp duşa gittiğinde utanmasın diye ben hayvanları besledim —bir kuraldı bu— geceleri ben soyunurken kendini oyalayacak şeyler bulurdu —kural— kilitlendiğinden emin olmak için kapıyı yoklar, fırını iki defa kontrol eder, porselen dolabına bakar, bir daha bakar, tanıştığımızdan beri kullanmadığı bigudilerini çıkarırdı. Soyunduğu zaman hayatımda olmadığım kadar meşgul olurum. Evlenmemizin üzerinden sadece birkaç ay geçmişti, evin içinde kişinin kesin özeli korunacak 'Hiçbir Şey Yerleri' belirlemeye başladık, işaretli bölgelere bakmama konusunda anlaştık. Burada bulunan kişi geçici süreyle yok olacaktı. İlki yatak odasında, yatağın ayakucundaydı, halı üzerinde kırmızı bantla işaretledik orayı, sadece ayakta duracak kadar bir yerdi ve yok olmak için uygundu. Yerini biliyorduk ama hiç dönüp bakmadık. Çok işe yaradı. Oturma odasında da bir tane yapmaya karar verdik, gerekli görünmüştü çünkü insan oturma odasındayken de kaybolmak isteyebiliyordu ve kimi zaman insanın içinden sadece yok olmak geliyordu. Bu seferkini birimiz içinde yatabilsin diye biraz daha büyük yaptık. O dikdörtgene bakmamak bir kuraldı; o dikdörtgen yoktu ve içine girdiğinde sen de yoktun. Bir süre ama yalnız bir süre işe yaradı, daha fazla kurala muhtaçtık ve ikinci evlilik yıl dönümümüzde bütün oturma odasını Hiçbir Şey Yeri ilan ettik. O sıra iyi bir fikir gibi görünmüştü; bazen ayakucundaki küçük bir parça veya oturma odasındaki dikdörtgen yeterli özeli sağlamıyordu, kapının oturma odasına bakan yüzü Hiçbir Şey, koridora bakan yüzü Bir Şey'di ve onları birbirine bağlayan tokmak ne Hiçbir Şey ne de Bir Şey'di. Koridorun duvarları Hiçbir Şey'di, resimlerin bile, özellikle resimlerin yok olması gerekliydi ama koridorun kendisi Bir Şey'di. Küvet Hiçbir Şey, küvete dolan su Bir Şey'di. Bedenlerimizdeki kıllar elbette Hiçbir Şey'di ama küvetin giderine biriktiklerinde Bir Şey'e dönüşüyorlardı. Yaşamlarımızı kolaylaştırmaya, tüm bu kurallarla çabasızlaştırmaya çabalıyorduk. Ama

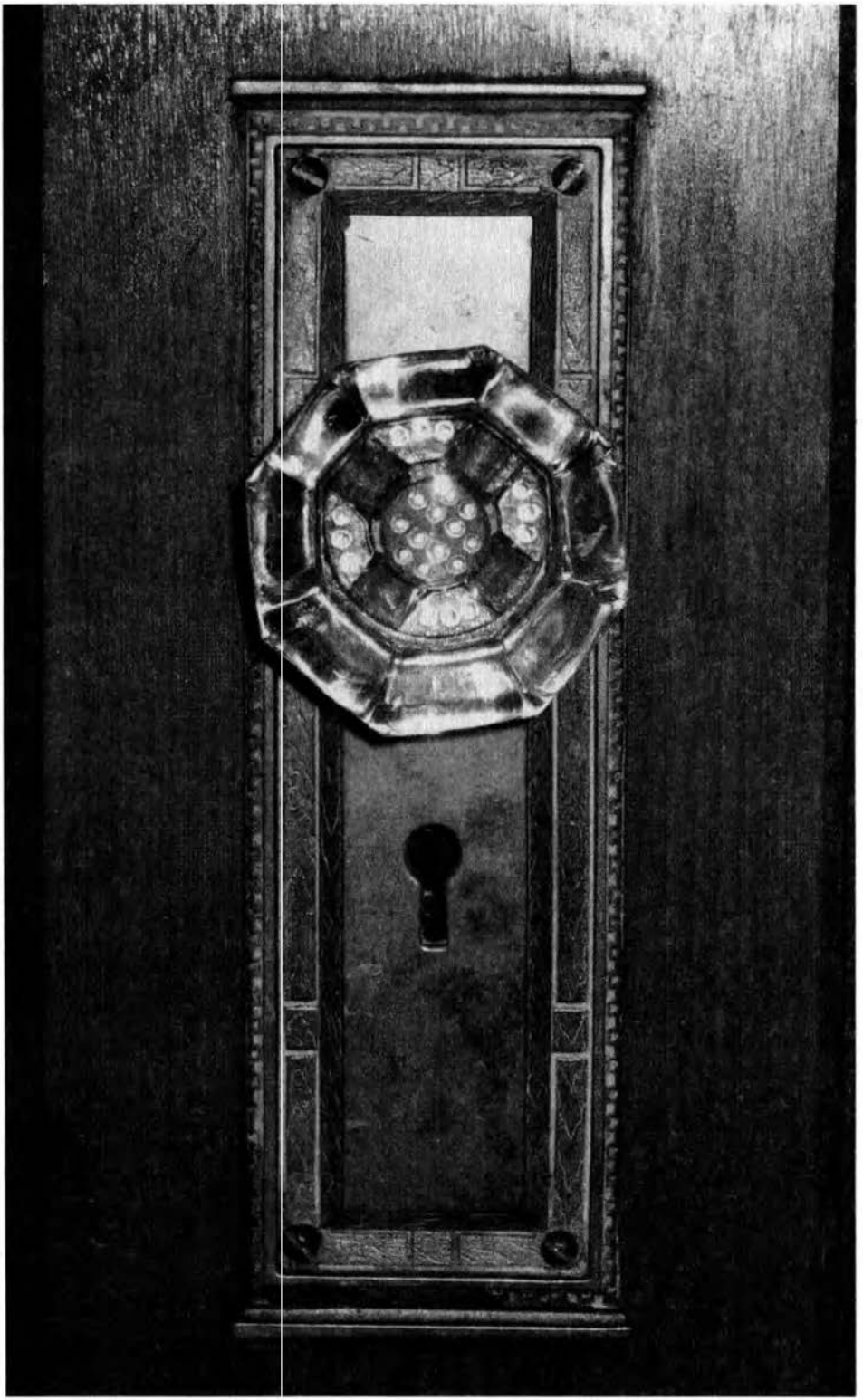
Hiçbir Şey ile Bir Şey arasında sürtüşme başladı; sabahları Hiçbir Şey vazosu etrafına Bir Şey gölgesi düşürüyordu. Tıpkı yitirdiğin birinin hatırası gibi, ne denebilir buna, geceleri misafir odasındaki Hiçbir Şey ışığı Hiçbir Şey kapısının altından sızarak Bir Şey koridoruna bulaşıyordu, denebilecek bir şey yoktu. Kazayla Hiçbir Şey'e basmadan Bir Şey'den başka Bir Şey'e yürümek zorlaştı. Bir Şey —bir anahtar, bir kalem, bir cep saati— yanlışlıkla bir Hiçbir Şey yerinde bırakıldığında asla geri alınamıyordu, söze dökülmemiş bir kuraldı bu, tıpkı hemen tüm diğerleri gibi. Bir veya iki yıl sonra evimizin Bir Şey'den daha fazla Hiçbir Şey olduğu bir noktaya varıldı ki bu kendi içinde bir sorun sayılmak durumunda değildi, bizi kurtarabilirdi. Beterleştik. Bir öğleden sonra, ikinci yatak odasındaki kanepede oturmuş düşünürken bir Bir Şey adasında bulunduğumu fark ettim. Etrafım Hiçbir Şey'le çevriliydi; "Nasıl geldim buraya?" diye düşündüm. "Ve nasıl geri dönebilirim?" Annenle beraber yaşadıkça birbirimizin tavırlarını giderek daha doğal karşılamaya başladık, daha az konuştuk, daha fazla yanlış anladık, ben sıklıkla bir yeri Hiçbir Şey ilan ettiğimi hatırlarken o, Bir Şey saydığımızdan eminoluyordu, anlaşmalarımız anlaşmazlıklara, ıstıraba yol açtı. Önünde soyunmaya başladım ki bu birkaç ay önceydi, "Thomas! Ne yapıyorsun?" dedi ve ben defterlerimden biriyle önümü kapatıp, 'Burayı Hiçbir Şey sanıyordum,' işaretleri yaptım ve o da, "Burası Bir Şey!" dedi. Dairemizin planını koridordaki dolaptan çıkardık ve giriş kapısının iç kısmına bantladık, turuncu ve yeşil kalemlerle Bir Şey'i Hiçbir Şey'den ayırdık. "Bu, Bir Şey," diye karar verdik. "Bu, Hiçbir Şey." "Bir Şey." "Hiçbir Şey." "Bir Şey." "Hiçbir Şey." "Bir Şey." "Hiçbir Şey." "Hiçbir Şey." "Hiçbir Şey." Hepsi ebediyen sabitlenmişti, sadece huzur ve mutluluk söz konusu olabilirdi, dün gece, birlikte son gecemizde o kaçınılmaz soru ortaya atılana kadar sürdü. Yüzünü ellerimle örtüp ardından ellerimi duvağını açarmış gibi kaldırarak, 'Bir Şey,' dedim. 'Olmalıyız.' Ama yüreğimin en korumalı yerinde, gerçeği biliyordum.

Pardon, saat kaç acaba?

Güzel kız saati bilmiyordu, acelesi vardı, "İyi şanslar," dedi, gülümsedim, alelacele uzaklaştı, koşarken eteği dalgalandı. Bazen yaşamadığım tüm yaşamların ağırlığını kemiklerimde duyuyorum. Bu yaşamda, bir havaalanında oturmuş, kendimi doğmamış oğluma anlatmaya çabalıyorum; bunun, yani son defterimin sayfalarını dolduruyorum. Bir gece açıkta bıraktığım siyah ekmek somununu düşünüyorum, ertesi sabah ekmeği dilimlerken sürekli onu kemiren farenin siluetini gözümde canlandırmıştım. Anna'yı düşünüyorum, onu bir daha düşünmemek için her şeyimi verirdim, sadece yitirmek istediğim şeylere tutunabiliyorum, tanıştığımız günü düşünüyorum, babası babamla buluşmaya gelirken babasına eşlik etmişti, babasıyla babam arkadaştı, savaştan önce sanattan ve edebiyattan bahsederlerdi ama savaş başlayınca sadece savaştan bahsetmeye başlamışlardı. On beş yaşındaydım, o on yedi yaşındaydı; babalarımız içeride sohbet ederken dışarıda, çimlere oturmuştuk, bizim o zaman olduğumuzdan daha toy olmak mümkün müydü? Belli bir konuya odaklanmadan sohbet etmiştik ama sanki dünyanın en önemli şeyi hakkında konuşuyor, avuç avuç çim yoluyorduk. Okumaktan hoşlanıp hoşlanmadığını sormuştum, "Hayır," demişti, "ama sevdiğim, çok, çok, çok sevdiğim kitaplar var." Aynen böyle demişti, üç defa. "Dans etmekten hoşlanıyor musun?" demişti, "Yüzmekten hoşlanıyor musun?" demiştim, etrafımızda her şey alev almış gibi gelene dek birbirimize bakmıştık, "Hayvanlardan hoşlanıyor musun?" "Kötü havalardan hoşlanıyor musun?" "Arkadaşlarından hoşlanıyor musun?" Heykel işimden bahsetmiştim, "Müthiş bir sanatçı olacağından eminim," demişti. "Nasıl emin olabilirsin?" "Eminim işte." Zaten büyük bir sanatçı olduğumu söylemiştim ona çünkü böyle bir şey diyebilecek kadar güvensizdim aslında. "Ünlü demek istemiştim," demişti. Bunun benim için bir şey ifade etmediğini söylemiştim. Neyin benim için bir şey ifade ettiğini sormuştu, heykeltıraşlığı kendi hayrına yaptığımı söylemiştim, gülmüş ve "Sen kendini anlamıyorsun," de-

mişti. "Elbette anlıyorum," demiştim. "Tabii," demişti. "Anlıyorum!" demiştim. "Kendini anlamamanın yanlış bir yanı yok," demişti. Kabuğumdan içimi görüyordu. "Müzikten hoşlanıyor musun?" Babalarımız evden çıkıp kapının önünde dikilmişlerdi. İçlerinden biri, "Ne yapacağız?" demişti. Zamanımızın neredeyse dolduğunu anlamıştım, spordan hoşlanıp hoşlanmadığını sormuştum, devrilen ağaçlardan hoşlanıp hoşlanmadığını sormuştum, babasıyla evine gitmişti, içim peşinden gitmişti ve kabuğumla kalakalmıştım. Onu tekrar görmeliydim, ihtiyacımı anlayamıyordum ve zaten bu yüzden harika bir ihtiyaçtı, kendini anlamamanın yanlış bir yanı yoktu. Ertesi gün yarım saat yürüyerek evine gitmiştim, yolda mahalleden birilerinin beni görmesinden korkuyordum, açıklayamayacağım ölçüde çok açıklama söz konusuydu, geniş kenarlı bir şapka takıp kafamı öne eğmiştim, yanımdan geçip gidenlerin ayak seslerini duyuyordum ve bunlar bir erkeğin mi, bir kadının mı yoksa bir çocuğun mu ayak sesleriydi, anlayamıyordum. Yere yatırılmış bir merdivenin basamakları üzerinde yürüyor gibiydim, ona kendimi göstermekten çok utanıyordum, bunu nasıl açıklayabilirdim, merdivenden yukarı mı çıkıyordum, aşağı mı iniyordum? Bazı eski kitaplara mezar yapmak için açılmış bir çukurun yanındaki toprak yığınının ardına saklanmıştım, edebiyat babasının tek diniydi, bir kitap yere düştüğünde alıp öperdi, bir kitapla işi bittiğinde, kitabı sevebilecek birine vermeye çabalardı ve buna değecek birini bulamadığında onu gömerdi. Bütün gün bakınmış ama onu görememiştim. Ne bahçede ne de pencerelerden birinde. Onu görene kadar beklemeye karar vermiştim ama akşam çökmeye başladığında eve gitmem gerekeceğini biliyordum. Eve gitmem gerektiği için kendimden nefret etmiştim, neden kalan kişi olamıyordum? Başım önde geri dönmüştüm, fazla tanımamama rağmen onu düşünmeden edemiyordum, ona gitmenin bana ne fayda sağlayacağını kestiremiyordum ama ona yakın durmam gerektiğini biliyordum. Ertesi gün evine yürürken aklıma beni hiç

düşünmemiş olabileceği gelmişti. Kitaplar gömülmüştü, ben de gidip ağaçların arkasına saklanmıştım, ağaçların köklerinin kitapları sardığını, sayfalardan beslendiklerini hayal etmiştim; ağaçların gövdelerinde harf sarmalları olduğunu düşünmüştüm, saatlerce beklemiştim, ikinci kat penceresinde anneni görmüştüm, sadece bir genç kızdı o zaman, bana bakmıştı ama Anna'yı görememiştim. Bir yaprak düşmüştü, saman kağıdı gibi sarıydı. Eve dönmem ve ertesi gün onu görmeye gelmem gerekiyordu. Ertesi gün okulu asmıştım, yürüyüşüm hızlanmıştı, yüzümü gizlemekten boynum ağrıyordu, kolum yanımdan geçen birinin koluna —güçlü, sağlam bir kol— çarpmıştı, kolun sahibini tahmin etmeye çalışmıştım. Çiftçi, duvarcı, marangoz, madenci... Evine vardığımda arkaya bakan pencerelerden birinin altına gizlenmiştim, uzaklardan bir tren geçmişti, gelen insanlar, giden insanlar, askerler, çocuklar, pencere zangırdamıştı, bütün gün beklemiştim, bir yolculuğa mı çıkmıştı, babası onu bir yere mi yollamıştı, benden mi gizleniyordu? Eve döndüğümde babam, babasının ziyarete geldiğini söylemişti, neden nefes nefese kaldığını sormuştum, "İşler kötüleşiyor," demişti, babasının sabah yolda yanımdan geçtiğini fark etmiştim. "Hangi işler?" Bana çarpıp geçen sağlam kol babasınınki miydi? "Her şey. Dünya." Beni görmüş müydü yoksa şapkam ve öne eğik başım beni gizlemiş miydi? "Ne zamandan beri?" Belki o da başı öne eğik yürümüştü. "Baştan beri." Onu düşünmemeye çabaladıkça daha fazla düşünüyordum, anlamak daha da imkansızlaşıyordu, bir daha evine gitmiştim, mahallelerimiz arasındaki yolu başım önde aşmıştım, yine yoktu, adını seslenmek istemiştim ama sesimi duymasını istemiyordum. Tüm arzum o kısacık görüşmeden kaynaklanıyordu; milyonlarca tartışma, imkansız itiraflar ve suskunluklar, birlikte geçirdiğimiz yarım saatin avucundaydı. Soracak bir sürü sorum vardı. "Yüzüstü yatıp buzun altında bir şeyler görmeye çalışmaktan hoşlanıyor musun?" "Oyunlardan hoşlanıyor musun?" "Bir şeyi görmeden önce sesini duymaktan hoşla-

nıyor musun?" Ertesi gün bir daha gitmiştim, yürüyüş yorucuydu, attığım her adımda hakkımda iyi şeyler düşünmediğine ya da daha beteri, beni hiç düşünmediğine kesin karar vermiştim. Başım önde, geniş şapkam önde yürümüştüm; kendini dünyadan gizlediğinde dünyayı göremezsin ve gençliğimin baharında, Avrupa'nın ortasında, iki mahalle arasında, her şeyi yitirmenin eşiğinde işte bu yüzden bir şeye toslayıp yere düşmüştüm. Toparlanmam birkaç soluk almıştı, önce bir ağaca tosladığımı sanmıştım ama derken ağaç bir insana dönüşmüştü, o da yerden kalkmaya çabalıyordu ve derken o olduğunu görmüştüm ve o ben olduğumu görmüştü, üstümü silkeleyerek, "Selam," demiştim, "Selam," demişti. "Çok komik." "Öyle." Nasıl açıklanabilirdi? "Nereye gidiyorsun?" diye sormuştum. "Yürüyordum sadece," demişti, "ya sen?" "Yürüyordum sadece." Birbirimizi kaldırmıştık, saçlarımı yapraklardan temizlemişti, saçına dokunmak istemiştim, ardından ne getireceğimi bilemeden "Doğru değil," demiştim ama saçları istiyordum, istiyordum, içimdekini ifade edebilmek ve anlaşılmak için onları her şeyden fazla istiyordum. "Seni görmeye geliyordum," demiştim. "Son altı gün boyunca evine geldim. Bir nedenle seni tekrar görmeliydim." Yanıt vermemişti, kendimi aptal konumuna düşürmüştüm, kendini anlamamanın yanlış bir yanı yoktu ve gülmeye başlamıştı, hayatımda gördüğüm her gülüşten daha yoğundu gülüşü, gözlerinden yaşlar gelmişti ve yaşlar gözlerinden daha fazla yaş getirmişti ve derken ben de tümden ve derinden utanarak gülmeye başlamıştım. "Sana geliyordum," demiştim bir daha, sanki burnumu kendi pisliğime batırıyordum, "çünkü seni tekrar görmek istiyordum," gülmüş ve gülmüştü, "Şimdi anlaşıldı," demişti konuşmayı başardığında. "Ne anlaşıldı?" "Neden son altı gün boyunca evinde olmadığın." Gülmemiz bitmişti, derin bir nefes almış ve bir soru kılığında vermiştim aldığım nefesi: "Benden hoşlanıyor musun?"

Saat kaç acaba?

09.38 dedi, tıpkı bana benziyordu, onun da bunu fark ettiğini anladım, birbirimizde kendimizi görmenin gülümsemesini paylaştık. Kaç benzerim var acaba? Hepimiz aynı hataları yapıyor muyuz yoksa içimizden biri doğruyu buldu mu veya en azından az hata yaptı mı? Yoksa ben başkasının benzeri miyim? İşte, kendime saati söyledim ve anneni, ne kadar genç ve yaşlı olduğunu, parasını nasıl bir zarf içinde taşıdığını, havanın durumuna aldırmadan nasıl sürekli bana güneş kremi sürdüğünü, nasıl hapşırıp kendi kendine, "Çok yaşa," dediğini düşünüyorum. Çok yaşasın. Şimdi evde, kendi hayatını yazıyor, ben çıkarken daktilo başındaydı, gelecek bölümlerden bihaberdi. Öneri bana aitti ve bunu ona söylediğimde çok iyi bir fikir olduğunu düşünmüştüm. Belki kendine eziyet etmek yerine kendini ifade edebilirdi, yükünü atacak bir yol bulabilseydi... Yaşamaktan fazlası için yaşamamıştı; esinleneceği, seveceği, benim diyebileceği hiçbir şeyi yoktu, dükkanda çalışıyordu ve ardından eve gelip dergilerine, dergilerine değil, ötelere bakıyordu. Omuzlarında biriken kepeklere aldırmıyordu. Dolaptan eski daktilomu çıkardım ve misafir odasına gereksineceği her şeyi kurdum: masa, sandalye, kağıt, bardaklar, bir maşrapa, küçük bir soba, biraz çiçek, bisküvi... Gerçek bir büro değildi ama iş görürdü. "Ama burası Hiçbir Şey yeri," dedi, 'Hayat öykünü yazmak için buradan daha iyisi var mı?' yazdım. "Gözlerim marazlı," dedi, yeterince iyiler, dedim, "Zar zor iş görüyorlar," dedi parmaklarıyla kapayarak ama sırf çektiği dikkatten utandığı için böyle yaptığını biliyordum. "Nasıl yazılacağını bilmiyorum," dedi, bilecek bir şey yok, dedim, sadece içinden akacaklara izin vermesi yetecekti, ellerini daktiloya koydu, bir körün bir başkasının yüzüne ilk defa dokunması gibiydi ve "Bunlardan hiç kullanmamıştım," dedi. 'Tuşlara basman yeterli,' dedim, deneyeceğini söyledi. Çocukluğumdan beri daktilo nasıl kullanılır bilmeme rağmen onu kullanmayı denemek hayatım boyunca yaptığımdan fazlasıydı. Aylarca böyle de-

vam edecekti, her sabah dörtte kalkacak ve misafir odasına gidecek, hayvanlar peşinden gidecek, ben buraya gelecektim; bir dahaki sabah kahvaltısına kadar görüşmeyecektik ve işten sonra kendi yollarımıza gidecek ve birbirimizi yatana kadar görmeyecektik. Onun için endişeleniyor muydum, tüm hayatını hayat öyküsüne yazıyordu, hayır, onun adına seviniyordum, hissettiği şeyi, dünyayı baştan kurarkenki ferahlamayı hatırlıyordum. Kapının ardından yaratışın seslerini, kağıda çarpan harflerin sesini, makineden çekilen sayfaların sesini, her şeyin bir kereliğine olduğundan daha iyi ve olabileceğince iyi olmasını, her şeyin anlamla dolmasını duyuyordum ve derken bu bahar, bir sabah, onca yıllık yalnız çalışmadan sonra, "Sana bir şey göstermek istiyorum," dedi. Peşinden misafir odasına gittim, köşedeki, üzerinde yaklaşık kendi yüksekliğinde iki deste kağıdın arasında duran daktilonun bulunduğu masayı işaret etti, masaya gittik, masadaki her şeyi eliyle yokladı ve soldaki desteyi alıp bana uzattı, "Hayatım," dedi. Omuz silkerek, 'Pardon?' dedim, sayfaya vurdu, bir daha "Hayatım," dedi, sayfaları karıştırdım, bin sayfa kadar vardı, desteyi masaya bıraktım. Avuçlarını ellerimin üzerine koyup ardından ellerimi yukarı çevirerek ellerini iki yana açtım. "Bu ne?" demem böyleydi. Gururla, "Hayatım," dedi, "bugüne kadar yaşadığım her şeyi yazdım. Şimdilik. Kendimi kaptırmışım. Son yazdığım cümle şuydu: 'Yazdıklarımı göstereceğim. Umarım sever.'" Sayfaları tekrar aldım, karıştırdım, doğduğu sayfayı, ilk aşkını, anne babasını en son gördüğü zamanı aradım. Anna'yı da aradım, aradım, aradım; birini öptüğünü okumam gereken sayfada kağıt parmağımı kesti, sayfaya küçük bir çiçek ekledim kandan ama tüm gördüklerim şöyleydi:

Ağlamak istedim ama ağlamadım, muhtemelen ağlamalıydım, ikimizi de oracıkta boğmalı, ıstırabımıza son vermeliydim. Bizi iki bin sayfa üzerinde yüzüstü yüzerken veya buharlaşmış gözyaşlarımın altına gömülü bulurlardı, yıllar önce makinedeki şeridi çıkarıp attığımı orada, tam o anda ve çok geç hatırladım; kendime ve daktiloya karşı bir intikam eylemiydi bu, bir çekişte upuzun çıkartıp içindeki negatifi —Anna için yarattığım geleceği, yanıtsız mektuplarımı— sanki böyle yapmak beni gerçek hayattan koruyacakmış gibi sökmüştüm. Ama daha beteri —söylenir gibi değil, yaz!— annenin boşluğu göremediğini fark etmemdi. Hiçbir şey görmüyordu. Zorluk çektiğini biliyordum, dışarıda yürüdüğümüzde koluma tutunurdu, "Gözlerim marazlı," derdi ama ben bunu bana erişmesinin bir yolu, bir başka lafın gelişi konuşma, bir başka mecaz sanmıştım. Neden yardım istememişti, göremiyorsa neden yardım yerine onca dergi ve gazete istemişti, yoksa yardım istemesi böyle miydi? Bu yüzden mi tırabzanlara sıkı sıkı tutunuyordu, bu yüzden mi ben bakarken yemek pişiremiyordu, bu yüzden mi ben bakarken veya kapı açıkken giyinemiyordu? Başka bir yere bakmak zorunda kalmasın diye mi önünde daima okuyacak bir şey bulunduruyordu? Onca sene ona yazdığım onca not... Yoksa onca sene ona hiçbir şey söylememiş miydim? Aramızda anlaşılacak belirgin bir omuz okşamayla, 'Harika,' dedim. "Haydi," dedi, "ne düşündüğünü söyle." Elini yanağıma götürdüm, başımı omzuma doğru eğdim; konuşmamızın geçtiği yer bağlamında, 'Bu şekilde okuyamam. Yatak odasına götürecek, yavaşça, özenle okuyacak, hayat öyküne hak ettiği değeri vereceğim,' anlamına geldiğini düşündü. Ama konuşmamızın benim bildiğim bağlamında hareketim, 'Güvenini boşa çıkardım,' anlamına geliyordu.

Saat kaç acaba?

Anna'yla ilk sevişmemiz babasının kulübesinin arkasındaydı. Mekanın önceki sahibi bir çiftçiymiş ama Dresden, çevresindeki köyleri yutarak genişleyince arazi dokuza bölünmüştü ve Anna'nın ailesi en büyük kısıma sahipti. Bir güz günü kulübenin duvarları çökmüş, babası gülerek, "bir sayfa fazla geldi," demiş ve ertesi gün bizzat kitaplar içeriyi dışarıdan ayırsınlar diye raftan duvarlar yapmış. (Yeni çatı kitapları yağmurdan koruyordu ama kışın sayfalar donup birbirlerine yapışıyor ve baharda bir iç çekişle ayrılıyorlardı.) İçine ufak bir salon yapmıştı; halılar, iki küçük koltuk... Akşamları bir bardak viskiyle piposunu alıp oraya gitmeyi ve raflardan kitapları çekip aralardan şehri seyretmeyi seviyordu. Aydındı, önemli biri değildi ama daha uzun yaşasaydı belki olabilirdi; belki içinde pınarlar dolusu kitap, içeriyi dışarıdan ayıran kitaplar vardı. Anna'yla ilk defa sevişiğimiz gün bahçede karşılaşmıştık. Yanında kıvırcık saçlarının her teli başka tarafa bakan, yakası bir yanda, paçası öte yanda, gözlükleri yamulmuş, gömleği boya lekeli parmaklarının izleriyle dolu biri vardı. "Thomas, arkadaşım Simon Goldberg'le tanış." Merhaba demiştim, kimdi veya neden tanıştırılıyordum, bilmiyordum, derdim Anna'yı bulmaktı, Bay Goldberg ne iş yaptığımı sormuştu, sesi parke taş döşeli sokaklar gibi hoş ve çatlaktı, "Hiçbir şey," demiştim, gülmüştü, Anna'nın babası, "O kadar alçak gönüllü davranma," demişti. "Heykeltıraş olmak istiyorum." Bay Goldberg gözlüklerini çıkarmış, gömleğinin etekleriyle temizlemeye koyulmuştu. "Heykeltıraş mı olmak istiyorsun?" "Olmaya uğraşıyorum," demiştim. Gözlüklerini takarak, "Senin durumunda uğraşmak, olmaktır," demişti. Arzuladığımdan fazlaca meydan okuyan bir sesle, "Peki, siz neyle meşgulsünüz?" demiştim. "Artık bir şey yapmıyorum," demişti. Anna'nın babası, "O kadar alçak gönüllü davranma," demişti ya bu sefer gülmemişti ve bana bakıp, "Simon, çağımızın en müthiş zekalarından biridir," demişti. Bay Goldberg, dünya üzerinde sadece ikimiz varmışız gibi, "Uğraşıyorum," demişti. Arzuladığımdan

çok daha ilgili bir vurguyla, "Neye?" demiştim, Bay Goldberg bir daha gözlüklerini çıkarmış, "Olmaya," demişti. Bay Goldberg'le Anna'nın babası, içini dışarıdan kitapların ayırdığı uyduruk salonda sohbete daldıklarından Anna'yla beraber bir zamanlar bir haranın bulunduğu ve nereye bakılması gerektiğini bildiğinizde ırmağın kıyısını görebileceğiniz gri-yeşil killi araziyi aşıp sazlıklara gitmiştik, dizlerimize kadar çamura ve önümüze çıktığında tekmelediğimiz, yerlere düşmüş meyvelerin sularına bulanmıştık, arazinin tepesinden kalabalık tren istasyonunu görebiliyorduk, savaşın hengamesi gittikçe yaklaşıyordu, askerler kentimizden batıya gidiyordu, mülteciler de batıya gidiyorlardı veya gitmiyorlardı, trenler geliyor ve gidiyordu, yüzlercesi gelip gidiyordu, sonunda dönüp dolaşıp salona çevrilmiş barakanın yanına geri dönmüştük. "Oturalım," demişti, sırtımızı raflara yaslayıp yere oturmuştuk, içeriden konuşmaları duyuyorduk ve pipo dumanının rafların arasından sızan kokusunu alıyorduk, Anna beni öpmeye başlamıştı, "Ya gelirlerse?" diye fısıldamıştım, kulaklarıma dokunmuştu; bu, seslerini duyduğumuz sürece güvende olduğumuz anlamına geliyordu. Her yerime dokunmuştu, ne yaptığını anlamıyordum, her yerine dokunmuştum. Ne yapıyordum, açıklayamadığımız bir şeyi mi anlamıştık? Babası, "Burada istediğin kadar kalabilirsin. Sonsuza dek," demişti. Anna gömleğini çıkarmıştı, memelerini tutmuştum, garip ve doğaldı, gömleğimi sıyırmıştı, o an hiçbir şey görememiştim ve Bay Goldberg gülerek, "Sonsuza dek," demişti, ufacık salonda yürüdüğünü duyuyordum. Elimi eteğinin altına, bacaklarının arasına sokmuştum, her şey alevlenmenin eşiğinde gibiydi, hiçbir deneyimim olmamasına karşın ne yaptığımı biliyordum. Tamı tamına rüyalarımdaki gibiydi, sanki bütün bilgi içimde bir pınar misali saklıydı, olan her şey daha önce olmuştu ve daha sonra da olacaktı, Anna'nın babası, "Artık dünyayı tanıyamıyorum," demişti, Anna sırtüstü uzanmıştı, seslerin ve pipo kokusunun sız-

dığı kitaplardan yapılma duvarın ardındaydık, "Sevişmek istiyorum," diye fısıldamıştı. Ne yapılacağını tamı tamına biliyordum, akşam iniyordu, trenler gidiyordu, eteğini kaldırmıştım, Bay Goldberg, "Bense hiç bu kadar tanımamıştım," demişti ve diğer yanda, kitapların arkasında soluduğunu duyabiliyordum, raftan bir kitap alsa her şeyi görebilirdi. Ama kitaplar bizi korumuştu. Alevlere kapılmamdan bir saniye önce içindeydim, Anna inlemişti, Bay Goldberg ayağını yere vurup yaralı hayvanlar gibi bir çığlık atmıştı, Anna'ya üzgün müsün diye sormuştum, başıyla hayır demişti, üzerine kapanmış, yanağımı yanağına dayamış ve aynı anda ikinci katın penceresinde anneni görmüştüm, bitkin ve deneyimli bir havayla, "O halde neden ağlıyorsun?" diye sormuştum, "Savaş!" demişti Bay Goldberg, kızgın ve yenikti, sesi titriyordu: "Hiç sebepsiz birbirimizi öldüreceğiz! Bu insanlığın insanlığa açtığı bir savaş ve ancak savaşacak kimse kalmadığında bitecek." "Acıdı," demişti Anna.

Saat kaç acaba?

Ben buraya gelmeden evvel ve her sabah kahvaltıdan önce annenle beraber misafir odasına gittik, hayvanlar peşimizden geldi, boş sayfaları karıştırdım ve gülme ve ağlama numaraları yaptım, neye güldüğümü veya ağladığımı sorduğunda parmağımla sayfaya vurdum ve "Neden?" diye sorduğunda elini tutup kalbine, sonra kendi kalbime bastırdım veya parmağını tutup aynaya dokundurdum veya çabucak sobaya değdirip çektim. Biliyor mu, bazen merak ediyorum. En Hiçbir Şey anlarımda beni sınıyor mu, bütün gün tuşlara sırf tepkimi görmek için öylesine mi vuruyor yoksa hiçbir şey yazmıyor mu, merak ediyorum. Onu sevip sevmediğimi bilmek istiyor, herkes herkesten bunu ister, sadece aşkı değil, aşkın varlığını bilmek ister herkes, tıpkı koridordaki dolapta duran acil durum fenerinde yeni pil bulunmasını istemek gibi. Bana ilk gösterdiği sabah, 'Bunu başkalarına gösterme,' demiştim. Belki onu, belki kendimi korumaya çabalıyordum. 'Kusursuzluğa varana dek saklayalım. Üzerinde birlikte çalışalım. Yazılmış en müthiş kitap yapalım bunu.' "Mümkün mü sence?" demişti, dışarıda yapraklar dökülüyordu, içeride kendi gerçeğimizle ilgiliydik, 'Mümkün,' demiştim koluna dokunarak, "yeterince çabalarsak." Ellerini uzatıp yüzümü bulmuş, "Bu konuda yazacağım," demişti. O günden itibaren sürekli cesaretlendirdim anneni, daha fazla yazması, daha derinleri kazması için yalvardım, 'Yüzünü anlat,' dedim, ardından sayfayı pencereye tutup ışıkla doldurarak, 'Gözbeneklerini anlat,' ardından, 'Kirpiklerini.' Asla "Kimin?" diye sormadı. Asla "Neden?" demedi. O sayfalardakiler benim gözlerim miydi? Soldaki destenin iki ve sonra dört katına çıktığını gördüm. Mırıldanmaların satırlara, satırların paragraflara, paragrafların bölümlere dönüştüğünü duydum ve anladım çünkü ikinci cümlesinin artık sondan ikinci olduğunu söyledi. Daha iki gün önce hayat öyküsünün hayatından daha hızlı geliştiğini söyledi. Ellerimle, 'Ne demek istiyorsun?' dedim, "Çok az şey oluyor," dedi "ve hafızam çok iyi." 'Dükkan hakkında yazabildin mi?' "Kasadaki her elması ayrı ayrı tarif ettim." 'Başkaları hakkında da yazabilirdin.' "Benim hayat öyküm tanıdıklarımdan ibaret." 'Duyguların hakkında yazabilirdin.' "Hayatım ve duygularım aynı şey değil mi?"

Pardon, bilet nereden alınıyor?

Sana anlatacak çok şeyim var, sorun zamanımın daralması değil, yerimin daralması, defter doluyor, sayfa yetmeyecek, bu sabah daireye göz gezdirdim, her yanda yazı vardı, duvarları ve aynaları kaplamıştı, zemine yazabilmek için halıları toplamıştım, bize verilen ama asla içmediğimiz şarapların şişelerine ve pencerelere yazdım. Ben sadece kısa kollu gömlek giyerim, soğukta bile, çünkü kollarım da defterdir benim. Ama anlatacak şey çok. Üzgünüm. Sana söylemeye çalıştığım bu; her şey için üzgünüm. Anna'ya belki onu ve idealimizi kurtarabilecek veya en azından onunla ölebilecekken veda ettiğim için. Önemsiz şeylerin geçip gitmesine izin verebildiğim ve önemli şeyleri tuttuğum için üzgünüm. Sana ve annene yapacağım şey için üzgünüm. Yüzünü göremeyeceğim, seni besleyemeyeceğim ve seni yatırıp masal okuyamayacağım için üzgünüm. Kendi tarzımda yaptıklarımı açıklamaya çabaladım ama annenin hayat hikayesini düşününce hiçbir şey açıklamadığımı görüyorum. Annenle ben farklı değiliz, ben de Hiçbir Şey yazıyorum. "İthaf," dedi bu sabah, sadece birkaç saat önce, misafir odasına son kez gittiğimde, "Oku." Parmaklarımla gözkapaklarına dokundum ve bütün olası anlamları iletebilmek için gözlerini açabildiğimce açtım; ona veda etmeden terk edecek, milimetreler ve kurallarla dolu bir evliliğe sırt çevirecektim, görünmez ithafa dikkatimi geri döndürerek, "Fazla mı olmuş sence?" dedi. Hayat hikayesini kime ithaf ettiğini bilemeden sağ elimle annene dokundum. "Aptalca değil, değil mi?" Sağ elimle dokundum, anneni özlemeye başlamıştım bile, kafamda kararımı sorgulayan düşünceler yoktu ama düşünceler vardı, "Boşa değil, değil mi?" Sağ elimle dokundum annene ve ne bilecektim, ithaf kendine bile olabilirdi, bu sefer parmağını orada olmayanın üzerine koydu, "Sana her şeyi ifade ediyor mu?" dedi, sol elimle dokundum annene ve ne bilecektim, belki bana ithaf etmişti. Gitmem gerektiğini söyledim. Uzun, kimseye anlam ifade etmeyecek bir dizi hareketle özel bir şey isteyip istemediğini sordum. "Hep doğrusunu getirirsin," dedi. 'Doğa

dergileri?' (Ellerini kanatlar gibi açtım.) "Hoş olurdu." 'İçinde sanat bulunan bir şey belki?' (Elini bir fırça gibi tutup aramıza hayali bir resim çizdim.) "Tabii." Her zamanki gibi kapıya kadar geçirdi beni, elimi omzuna koyup başını avucuma yaslayarak, uyuyana kadar gelmeyebileceğimi söyledim. "Ama sensiz uyuyamam," dedi. Ellerini başıma götürüp başımı öne sallayarak uyuyabileceğini söyledim, Bir Şey yolunu izleyerek kapıya vardık. "Peki, sensiz uyuyamazsam ne olacak?" Ellerini kafama götürdüm ve kafamı eğerek, 'Ne olacak?' dedim. "Söyle, ne olacak?" dedi, omuz silktim. Pardösümün kapüşonunu başıma geçirirken, "Dikkatli davranacağına söz ver," dedi. "Fazladan dikkat edeceğine söz ver bana. Karşıdan karşıya geçmeden iki tarafa da baktığını biliyorum ama ben istiyorum diye ikinci defa bakacağına söz ver." Başımla evetledim. "Kremini sürdün mü?" dedi. Ellerimle, 'Hava soğuk, hastasın,' dedim. "Sürdün mü?" dedi. Sağ elimle dokunarak kendimi şaşırttım. Yalanla yaşayabilirdim ama bu kadar ufağıyla kendimi küçültemezdim. "Bekle," dedi ve içeri koştu ve krem şişesiyle döndü. Eline sürdü, ellerini birbirine sürdü ve elleriyle enseme, ellerimin üstüne, parmak aralarıma, alnıma ve yanaklarıma ve çeneme, açıkta kalan her yerime sürdü ve sonunda ben kil, o heykeltıraştı, öyle düşündüm, yaşamak zorunda olmamız fenaydı ama asıl trajedi tek hayat yaşamak zorunda olmamızdı çünkü iki hayat yaşayabilseydim birini onunla geçirirdim. Evde onunla kalır, kapıya asılı planı yırtıp atar, onu yatakta tutup 'İki somun istiyorum,' der, '*Start Spreading the News,*' diye şarkı söyler, 'Ha, Ha, Ha!' diye güler, 'İmdat!' diye haykırırdım. O hayatı canlılar arasında geçirirdim. Asansörle aşağı indik, kapının önüne çıktık, o durdu, ben devam ettim. Kurmayı başardığını yıkacağımı biliyordum ama sadece tek hayatım vardı. Kendi yüzümden veya kendime rağmen geri döndüm ve parmaklarını yüzüme götürüp hayali gözyaşlarını yanaklarımdan gözlerime geri taşıyarak, 'Ağlama,' dedim. Gerçek gözyaşlarını yanaklarından silerek, "Biliyorum," dedi.

Ayağımı yere vurdum, 'Havaalanına gitmeyeceğim,' demekti bu. "Git," dedi, göğsüne dokundum ve elini tutup dünyayı işaret ettim, ardından elini göğsüne götürdüm. "Biliyorum," dedi, "elbette biliyorum." Ellerini tuttum ve görünmez bir duvarın ardında veya hayali bir resmin önündeymişiz gibi avuçlarımızla yüzeyi keşfettik, ardından, gereğinden fazlasını söyleme tehlikesini göze alarak ellerinden birini gözlerime ve diğerini gözlerine götürdüm, "Çok iyisin," dedi, ellerini başıma götürdüm ve başımla evetledim, güldü, ona aşık değildim ama gülmesini seviyordum, "Seni seviyorum," dedi, ona hislerimi anlattım; ona hislerimi şöyle anlattım: Ellerini iki yana açtım, işaretparmaklarını birbirlerine doğrulttum ve yavaşça, çok yavaşça birbirlerine doğru yaklaştırdım, birbirlerine yaklaştıkça daha yavaşladım ve tam birbirlerine dokunmak üzerelerken, tam aralarında bir sayfa kalınlığında mesafe kalmışken 'aşk' kelimesinin karşıt uçlarına bastırarak durdurdum, durdurdum ve öylece, o mesafede tuttum parmaklarını. Ne düşündü bilmiyorum, ne anladı veya neyi anlamaya dair kendine izin verdi bilmiyorum, döndüm ve uzaklaştım, arkama bakmadım, bakmayacağım. Bunları sana söylüyorum çünkü asla baban olmayacağım ve sen, daima benim çocuğum olacaksın. En azından bencilliğim yüzünden gitmediğimi söylemek istiyorum. Nasıl açıklayabilirim bunu? Yaşayamıyorum. Denedim ve beceremedim. Bu basit geliyordur belki ama bir dağ ne kadar basitse bu da o kadar basit. Annen de ıstırap çekti ama o, yaşamayı seçti; ona oğulluk ve eşlik et. Bağışlamak bir yana, bir gün beni anlayabileceğini ummuyorum, hatta annen vermezse bunları hiç okumayabilirsin bile. Gitme zamanı. Mutlu olmanı istiyorum, kendim için istediğim mutluluktan fazlasını senin için istiyorum, bu da basit geliyor mu kulağa? Gidiyorum. Bu sayfaları bu defterden koparacak, uçağa binmeden önce posta kutusuna atacak, üzerine 'Doğmamış Çocuğuma' yazacağım ve bir daha tek bir sözcük yazmayacağım, ben gittim, artık burada değilim. Sevgiyle, baban.

Dresden'e bir bilet istiyorum.

Ne işin var burada?

Eve gitmelisin. Yatman lazım.

Seni eve götüreyim.

Saçmalıyorsun. Üşüteceksin.

Daha fazla üşüteceksin.

~~AĞIR BOTLAR~~
DAHA AĞIR BOTLAR

On iki hafta sonrasında ilk *Hamlet* oyunumuz vardı, gerçi kısaltılmış, modern versiyonuydu çünkü gerçek *Hamlet* çok uzun ve kafa karıştırıcıdır ve sınıfımdaki çocukların çoğu dikkat bozukluğundan mustarip, hiperaktif tiplerdir. Bu yüzden, mesela babaannemin bana aldığı *Shakespeare Külliyatı*'ndan bildiğim ünlü 'Olmak ya da Olmamak' konuşması kesilerek sadece 'Olmak ya da olmamak, işte bütün mesele bu'ya indirgenmişti.

Herkesin bir rol edinmesi gerekliydi ama bunlar sahici roller değildi ve seçmelere gitmemiştim çünkü o gün botlarım okula gidemeyeceğim kadar ağırdı; bu yüzden bana Yorick rolü kaldı. Bu durum başta canımı sıkmıştı. Bayan Rigley'ye orkestrada tef çalsam falan demiştim. "Orkestra yok," demişti. "Olsun," demiştim. "Ama müthiş olacak," demişti, "kapkara giyineceksin ve makyajcılar ellerini ve boynunu siyaha boyayacak ve kostümcüler kafana takman için kartondan bir kafatası yapacaklar. Gerçekte bedenin yokmuş gibi görüneceksin." Bir dakika düşündükten sonra onunkinden daha iyi olan fikrimi anlatmıştım. "Sırtımda duracak kamerasıyla, arkamda her şeyi çekip önümde asılı ve yüzüm hariç her yerimi kapayan plazma ekranda oynatacak bir görünmezlik elbisesi icat edeceğim. Hiç yokmuşum gibi görünecek." Bayan Rigley, "Dehşet," demişti. "Ama Yorick rolden sayılır mı peki?" demiştim. "Bütün korkum," diye fısıldamıştı kulağıma, "gösteriyi tümüyle çalman." İşte o zaman Yorick rolünü almaktan heyecan duymuştum.

Açılış gecesi gayet müthişti. Duman makinemiz vardı, yani mezarlık, filmlerdeki gibiydi. Jimmy Snyder yüzümü tutarak, "Vah, zavallı Yorick!" dedi, "Tanırdım onu Horatio." Plazma ekranım yoktu çünkü yapım bütçesi yeterli değildi ama kafatasının içinden kimseye fark ettirmeden dışarı bakabiliyordum. Bir sürü tanıdık görünce kendimi özel hissettim. Haliyle annem, Ron ve babaannem gelmişti. Toothpaste, Bay ve Bayan Hamilton'la birlikte gelmişti ki bu çok hoştu ve Bay ve Bayan Minch de vardı çünkü Minch, Guildenstern'i oynuyordu. Geçen on iki hafta içinde tanıştığım Black'lerin çoğu gelmişti. Abe gelmişti. Agnes ve Ada gelmişti. (Farkında değillerdi ama yan yana oturuyorlardı.) Albert, Alice, Allen, Arnold, Barbara ve Barry'yi gördüm. İzleyicilerin yarısı Black'ti herhalde. Ama ne paylaştıklarını bilmemeleri tuhaftı. Central Park'ta bulduğum raptiye, eğilmiş kaşık, alüminyum folyo ve diğer tüm şeylerin birbiriyle ne ilgisinin bulunduğunu bilmeyişime benziyordu.

İnanılmaz gergindim ama güvenimi korudum ve inanılmaz sağlam durdum. Biliyorum çünkü ayakta alkışladılar ki bu da yüz dolarlıktı.

İkinci gösteri de epey müthişti. Annem geldi ama Ron, geç saate kadar çalışması gerektiği için gelemedi. Sorun değildi gerçi çünkü gelmesini zaten istemiyordum. Babaannem haliyle geldi. Black'leri görmedim ama çoğu kişinin, oynayanlar arasında kendi çocukları yoksa bir oyuna iki defa gitmediğini bilirim, bu nedenle dert değildi. Ekstra-özel bir performans sunmaya çalıştım ve galiba başardım. "Vah zavallı Yorick! Tanırdım onu Horatio, şakalarının tadına doyulmazdı; kaç kez sırtında taşımıştır beni, şimdiyse iğrenç geliyor bana!"

Ertesi gece sadece babaannem geldi. Annemin geç saatte bir toplantısı vardı çünkü davalarından birinin mahkemesi başlamak üzereydi; Ron'ın neden gelmediğini sormadım çünkü utandım ve zaten gelmesini istemiyordum. Jimmy Snyder'ın eli çenemde, becerebildiğimce kıpırtısız durmaya çalışırken, *kimse*

izlemezken aşırı sağlam bir performans sunmanın ne gereği var, diye düşündüm.

Ertesi gece babaannem ne başlamadan önce kulis arkasına gelip selam verdi ne de giderken hoşça kal dedi ama göz deliklerimden bakarken salonun en arkasında, basket potasının altında durduğunu gördüm. Makyajının ışığı emişi büyüleyiciydi; babaannemi mor-ötesiymiş gibi gösteriyordu. "Vah, zavallı Yorick!" Durabildiğimce kıpırtısız duruyor ve düşünüyordum: *Hangi mahkeme, tarihin en müthiş oyunundan daha önemlidir?*

Sonraki gösteride gene sadece babaannem vardı. Ağlanmaması gereken her yerde ağladı ve gülünmemesi gereken her yerde güldü. Ofelya'nın boğulduğunun söylendiği sahnede alkışladı ki bunun kötü haber sayılması gerekiyordu ve sondaki düelloda Hamlet'in, Laertes'e karşı ilk puanını alışını ki bu da haliyle iyi bir şey sayılıyordu, yuhaladı.

"Şurasında dudakları vardı, kimbilir kaç kez öptüğüm. Nerede o şakaların, oyunların, şarkıların şimdi?"

Jimmy Snyder, kapanış gecesi kuliste diğer oyunculara ve ekibe babaannemin taklidini yaptı. Babaannemin ne denli gürültü çıkardığını fark etmemiştim anlaşılan. Onu fark ettiğim için kendime kızmıştım ama hatalıydım; kabahat ondaydı. Herkes onu fark etmişti. Jimmy taklidini hakkıyla yaptı: Komik bir şey duyduğunda elini yüzünde bir sinek varmış gibi sallamasını, bir şeye inanılmaz yoğunlaşırmış gibi kafasını yana eğişini, aksırdığında kendi kendine 'Çok yaşa' deyişini ve herkesin duyabileceği şekilde ağlayıp 'Üzücü' diye mırıldanışını...

Jimmy diğer çocukları kahkahaya boğarken öylece oturdum. Bayan Rigley bile kıkırdadı. Oyun boyunca piyano çalan kocası da. Jimmy'ye taklit ettiği kişinin babaannem olduğunu ve bunu kesmesini söylemedim. Dışımdan ben de gülüyordum. İçimdense babaannemin taşınabilir bir cebe konarak götürülmesini veya onun da bir görünmezlik giysisi giymesini diliyor-

dum. Çok uzaklara gidebilseydik keşke, diyordum. Altıncı İlçe gibi bir yere.

O gece de gelmişti; sadece öndeki üç sırada seyirci vardı ve buna rağmen babaannem gene en arkadaydı. Elini mor-ötesi kalbine bastırmıştı ve "Üzücü, çok üzücü," diyordu. Bitmeyen kaşkolunu, Broadway'de taşıdığı taşı, o kadar fazla yaşamasına rağmen hâlâ hayali bir arkadaşa ihtiyaç duymasını ve bin parmak güreşini düşündüm.

MARGIE CARSON. Hey, Hamlet, Polonius nerede?

JIMMY SNYDER. Yemekte.

MARGIE CARSON. Yemekte mi? Nerede?

JIMMY SNYDER. Yediği yerde değil, yendiği yerde.

MARGIE CARSON. Vay!

JIMMY SNYDER. Bir kral sonunda bir dilencinin bağırsaklarında bulabilir kendini.

O gece, o sahnede, o kafatasının içinde kendimi evrendeki her şeye inanılmaz yakın ve aynı zamanda aşırı yalnız hissettim. Hayatımda ilk kez yaşamın yaşamak için onca çabaya değip değmediğini düşündüm. Yaşamı yaşamaya değer kılan *tam* olarak neydi? Sonsuza dek ölü kalmanın ve hiçbir şey hissetmemenin ve hiç rüya görmemenin nesi böyle dehşet vericiydi? Hissetmekle rüya görmenin nesi müthişti?

Jimmy çenemi tuttu. "Şurasında dudakları vardı, kimbilir kaç kez öptüğüm. Nerede o şakaların, oyunların, şarkıların şimdi?"

Belki geçen on iki hafta içinde yaşadıklarım yüzündendi. Ya da belki o gece kendimi her şeye öylesine yakın ve bir yandan yalnız hissetmemdendi. Daha fazla ölü kalamazdım.

BEN. Vah, zavallı Hamlet [JIMMY SNYDER'*ın çenesini tutuyorum.*] Tanırdım onu Horatio.

JIMMY SNYDER. Ama Yorick... Sen... Sadece bir kafatasısın.

BEN. Ne yapalım yani? Umurumda değil. Nah sana.

JIMMY SNYDER. [*Fısıldar.*] Oyunda böyle bir şey yok. [*Yardım için ön sırada oturan ve hızla senaryonun sayfalarını karıştıran* BAYAN RIGLEY*'ye bakar.* BAYAN RIGLEY *havaya parmağıyla daireler çizer ki bu, 'doğaçlama yap'ın evrensel işaretidir.*]

BEN. Onu tanırdım, Horatio; aptallığı sınırsız bir hıyardı, ikinci kattaki erkekler tuvaletindeki otuzbircilerin önde gideniydi. Kanıtım var. Ayrıca öğrenme zorluğu çekerdi.

JIMMY SNYDER. [*Söyleyecek bir şey bulamaz.*]

BEN. Nerede o şakaların, oyunların, şarkıların şimdi?

JIMMY SNYDER. Ne diyorsun?

BEN. [*Elimi skor tabelasına doğru kaldırarak*] Goethe'mi ye, ey dalyanak!

JIMMY SNYDER. Ha?

BEN. Sen, güçsüzlere eziyet etmekten, ben ve Toothpaste ve Minch gibilere hayatı dar etmekten, geri zekalıların taklitlerini yapmaktan, hiç kimsenin telefon açmadığı kişilere telefon açıp onlarla alay etmekten, evcil hayvanlara ve yaşlılara ki her halükarda senden daha akıllı ve bilgilidirler, eziyet etmekten ve sırf kedim var diye benle alay etmekten suçlusun. Ayrıca altına ettiğini de gördüm.

JIMMY SNYDER. Geri zekalılara telefon açıp alay etmedim ben.

BEN. Evlatlıksın sen.

JIMMY SNYDER. [*Seyirciler arasında anne babasını arar.*]

BEN. Ve seni seven yok.

JIMMY SNYDER. [*Gözleri dolar.*]

BEN. Ayrıca amyotrofik lateral skelorosis var sende.

JIMMY SNYDER. Ha?

BEN. Ölüler adına... [*Kafamdaki kafatasını çıkarırım. Kartondan yapılmış ama ağırdır.* JIMMY SNYDER*'ın kafasına indirir, indiririm. Yere düşer çünkü bayılmıştır. Kendi*

gücüme inanamam. Tüm gücümle bir daha vururum kafasına ve kulaklarıyla burnundan kan gelmeye başlar. Ama yine de ona sempati duymam. Kanının dökülmesini isterim çünkü bunu hak etmiştir. Ve başka hiçbir şeyin anlamı yoktur. BABAMIN *anlamı yoktur.* ANNEMİN *anlamı yoktur.* SEYİRCİNİN *anlamı yoktur. Katlanır sandalyeler ve duman makinesinin anlamı yoktur. Shakespeare'in anlamı yoktur. Sadece* JIMMY SNYDER'*ın ağzını burnunu kırmamın anlamı vardır. Kanının anlamı vardır. Birkaç dişini kırarım ve boğazından aşağı yuvarlandıklarını düşünürüm. Her yer kan içindedir. Kan her şeyi kaplar. Kafatasını kafatasına vurmaya devam ederim ki o kafatası aynı zamanda* RON'*a (*ANNEMİN *hayata devam etmesini sağladığı için) ve* ANNEME *(hayatına devam ettiği için) ve* BABAMA *(öldüğü için) ve* BABAANNEME *(beni bu kadar çok utandırdığı için) ve* Dr. FEIN'*a (*BABAMIN *ölümünün iyi bir tarafı olup olmadığını sorduğu için) ve tanıdığım başka herkese aittir.* SEYİRCİLER *alkışlarlar çünkü çok şey ifade etmekteyimdir. Ben ona vurdukça ayakta alkışlarlar. Bağırışlarını duyarım.*]

SEYİRCİLER. Teşekkür ederiz! Teşekkür ederiz, Oskar! Seni çok seviyoruz. Seni koruyacağız!

Müthiş olurdu.

Jimmy'nin eli çenemde, kafatasının altından seyircilere baktım. "Vah, zavallı Yorick." Abe Black'i gördüm ve o da beni gördü. Bakışlarımızla bir şey paylaştığımızı hissettim ama neydi ve bir şey ifade ediyor muydu, anlamadım.

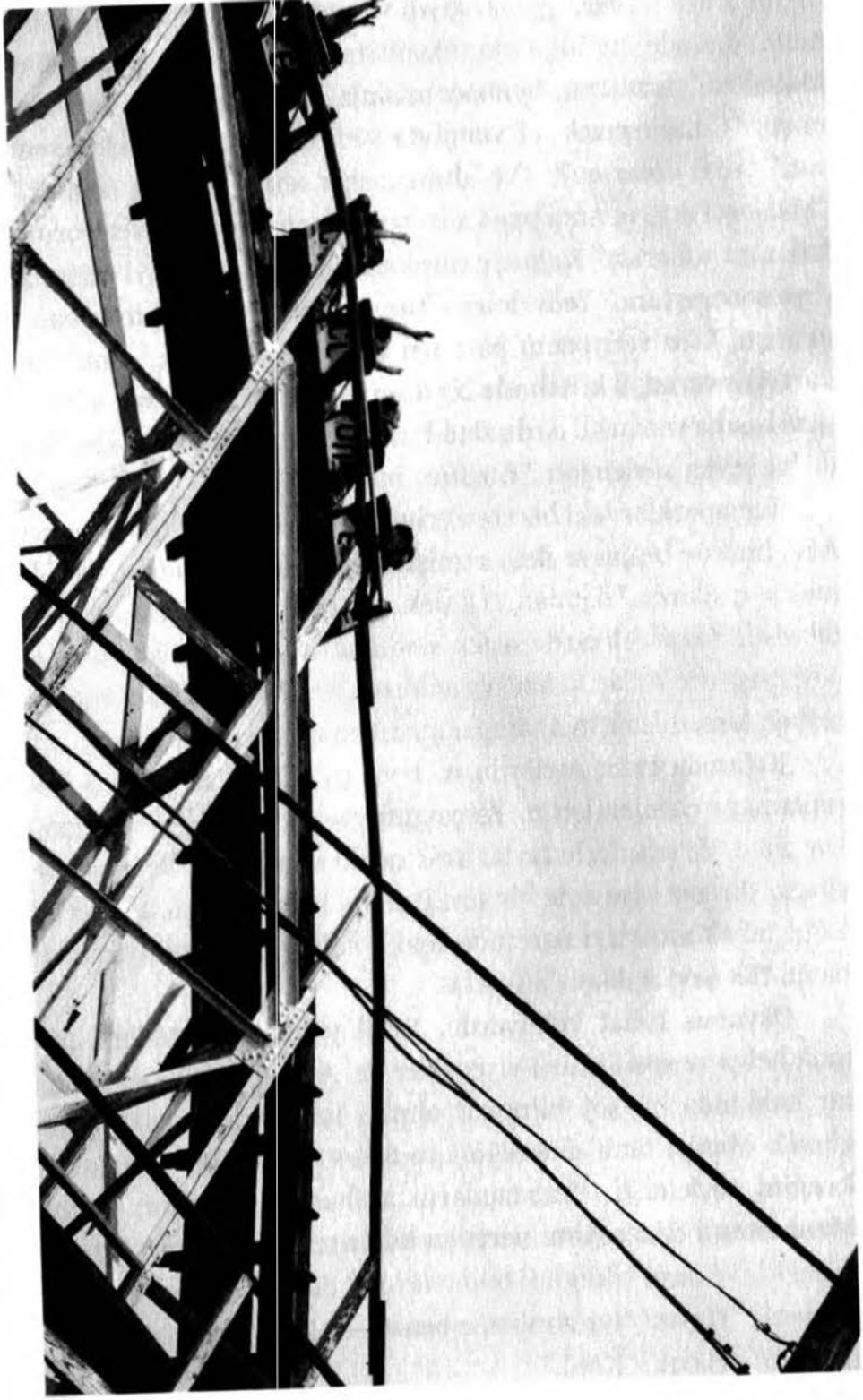
Abe Black'i on iki hafta sonu önce Coney Island'da ziyaret etmiştim. Son derece idealistimdir ama o kadar uzağa yürüyemezdim. O yüzden taksi tutmuştum. Daha Manhattan'dan bile çıkmadan cüzdanımdaki 7,68 doların yetmeyeceğini kavramıştım. Hiç ses çıkarmamamı siz yalandan sayar mıydınız, bilmiyorum. Tek bil-

diğim oraya gitmem gerektiğiydi ve seçeneğim yoktu. Şoför binanın önünde durduğunda taksimetrede 76,50 yazıyordu. "Bay Mahaltra," demiştim, "iyimser misiniz, kötümser mi?" "Ne?" demişti. "Çünkü maalesef yanımda yedi dolar altmış sekiz sent var." "Yedi dolar mı?" "Ve altmış sekiz sent." "Doğru olamaz." "Maalesef doğru. Ama bana adresinizi verirseniz, söz veriyorum kalanını yollarım." Kafasını direksiyona yaslamıştı. İyi misiniz, diye sormuştum. "Yedi dolar altmış sekiz sentin sende kalsın," demişti. "Söz veriyorum paranızı yollayacağım. Söz." Bana bir kartvizit vermişti ki aslında bir dişçinin kartvizitiydi bu; adresini arkasına yazmıştı. Ardından Fransızca olmayan başka bir dilde bir şeyler söylemişti. "Kızdınız mı bana?"

Lunaparklardaki hız trenlerinden haliyle çok korkarım ama Abe, birlikte binmeye ikna etmişti beni. "Siklon'a binmeden ölmek ayıp olurdu," demişti. "Ölmek ayıp zaten," demiştim. "Evet," demişti, "fakat Siklon'da seçim senindir." En öne oturmuştuk ve Abe inişlerde kollarını havaya kaldırmıştı. Hissettiğim şeyin düşerken hissedilenle aynı olup olmadığını merak etmiştim.

Kafamda treni raylarda ve beni trende tutan güçleri hesaplamaya çabalamıştım. Yerçekimi vardı, haliyle. Ve merkezkaç gücü. Ve tekerlerle raylar arasındaki sürtünme. Ve ivme. Ve rüzgar direnci veya öyle bir şey. Babam, kahvaltımızı beklerken kağıt tabak altlıkları üzerinde renkli kalemlerle fizik öğretirdi bana. Her şeyi açıklayabiliyordu.

Okyanus tuhaf kokuyordu. Sahil yolunda sattıkları, pamuk helva ve sosisli türü yiyecekler de. Abe'in babam ve anahtar hakkında bir şey bilmiyor olması haricinde kusursuz bir gündü. Manhattan'a gideceğini ve istersem beni eve bırakabileceğini söylemişti. "Yabancıların arabasına binmem; ayrıca Manhattan'a döneceğimi nereden bildiniz?" demiştim. "Yabancı değiliz ve nasıl bildiğimi bilmiyorum," demişti. "Minibüsünüz mü var?" "Hayır." "İyi. Arabanız benzin-elektrik yakan melezlerden mi?" "Hayır." "Kötü."

Arabadayken New York'taki bütün Black'lerle tanışma fikrimi anlatmıştım. "Anlayabiliyorum, kendime göre elbette çünkü bir keresinde köpeğim kaçmıştı. Diğer hiçbir köpeği ondan çok sevmedim, diğer hiçbir köpeğe ondan iyi bakmadım. Kaçmak istememişti. Kafası karıştı ve olaylar birbirini izledi," demişti. "Ama benim babam kaçmadı," demiştim. "Bir terörist saldırısında öldürüldü." "Ben senden bahsediyordum," demişti Abe. Kendim hallederim dememe rağmen benimle Ada Black'in evine gelmişti. Tıpkı annem gibi, "Sağ salim vardığını bilirsem kendimi daha iyi hissederim," demişti.

Ada Black'in evinde iki adet Picasso resmi vardı. Anahtar hakkında bir şey bilmediğinden resimler, şöhretlerini bilmeme rağmen benim için hiçbir şey ifade etmemişti. İstersem oturabileceğimi söylemişti ama deriye inanmıyorum deyip ayakta kalmıştım. Dairesi, hayatımda gördüğüm en müthiş daireydi. Zemin, mermer satranç tahtaları ve tavan pasta gibiydi. Her şey bir müzeye aitmiş gibi göründüğünden dedemin makinesiyle resimlerini çekmiştim. "Sormak kaba kaçabilir ama siz dünyanın en zengin kişisi misiniz?" Bir abajura dokunarak, "Dört yüz altmış yedinciyim," demişti.

Aynı şehirde hem milyonerlerin hem evsizlerin yaşadığını bilmek nasıl bir şey, diye sormuştum ben de. "Hayır işlerine çok para harcıyorum, eğer bunu kastediyorsan," demişti. Bir şey kastetmediğimi, sadece ne hissettiğini bilmek istediğimi söylemiştim. "Gayet iyi hissediyorum," demiş ve içecek bir şey isteyip istemediğimi sormuştu. Bir kahve demiştim, içeride birilerine seslenip kahve getirmelerini söylemişti. Ardından hiç kimsenin, diğer herkes aynı miktara erişene kadar belli bir miktarın üzerinde parasının bulunmaması fikrine ne diyeceğini sormuştum. Bunu babam söylemişti bir keresinde. "Yukarı Doğu Yakası'nda yaşamak da bedava değil, biliyorsun," demişti. Bunun üzerine, Yukarı Doğu Yakası'nda oturduğumu nereden bildiğini sormuştum. "İhtiyaç duymadı-

ğın şeylerin yok mu?" "Var diyemem." "Para koleksiyonu yapıyor musun?" "Para koleksiyonu yaptığımı nereden bildiniz?" "Çoğu çocuk yapar." "Onlar bana lazım," demiştim. "Evsiz birinin yiyecek için ihtiyaç duyduğundan fazlası mı?" Sohbet canımı sıkmaya başlamıştı. "İhtiyaç duydukların mı fazla, duymadıkların mı?" demişti. "İhtiyaçtan ne kastedildiğine bağlı," demiştim.

"İster inan, ister inanma," demişti o zaman. "Eskiden idealisttim." İdealist ne demek, diye sormuştum. "Doğru bildiğince yaşamak demek," demişti. "Artık öyle yaşamıyor musunuz?" "Artık bazı soruları sormuyorum." O sırada Afro-Amerikan bir kadın kahvemi getirmişti. Kadına, "Üniformanız inanılmaz güzel," demiştim. Ada'ya bakmıştı kadın. "Sahiden," demiştim. "Bence açık mavi size çok, çok yakışmış." Kadın Ada'ya bakmaya devam etmişti. "Teşekkür ederiz, Gail." Kadın mutfağa dönerken seslenmiştim: "Gail, çok güzel bir isim."

Yeniden baş başa kaldığımızda Ada, "Oskar," demişti, "bence Gail'i rahatsız ettin." "Ne demek istiyorsunuz?" "Utandığını söyleyebilirim." "Kibar davranmaya çalışıyordum." "Fazla çabaladın herhalde." "Nasıl fazla kibar davranılır?" "Küçümseyici davrandın." "O da ne demek?" "Ona çocukmuş gibi hitap ettin." "Hayır." "Hizmetçiliğin ayıp bir yanı yok. Ustaca işini yapıyor ve ben de ona iyi para ödüyorum." "Sadece kibarlık etmeye çalışıyordum," demiş ve ardından düşünmüştüm: *Adımın Oskar olduğunu söylemiş miydim ben?*

Bir süre oturmuştuk. Ada, Central Park'ta bir şey olmasını bekliyormuş gibi pencereden dışarı bakmıştı. "Dairenizi kurcalasam kızar mısınız?" demiştim. Gülmüş ve "Nihayet aklından geçeni söyleyen biri," demişti. Biraz dolanmıştım. O kadar çok oda vardı ki bir süre sonra dairenin içinin dışından daha mı büyük olduğunu merak etmeye başlamıştım. Ama ipucu bulamamıştım. Geri döndüğümde kokteyl usulü mini sandviçlerden isteyip istemediğimi sormuştu ki onlar ödümü patlatırdı ama ga-

yet kibarca davranarak, "Jose," demiştim. "Pardon?" "Jose." "Kusura bakma. Ne demek istediğini anlamadım." "Jose. 'Asla...' der gibi." "Ben kim olduğumu biliyorum," demişti. Neden bahsettiğini veya dediğinin neyle ilgisini bulunduğunu anlamamakla beraber başımla evetlemiştim. "Hoşlanmasam bile kim olduğumu biliyorum. Çocuklarım hallerinden memnun ama kim olduklarından habersiz. Hangisi daha beter, söyle bakalım." "Seçenekler neydi, pardon?" Kahkahayı basıp, "Hoşlandım senden," demişti.

Anahtarı göstermiştim; daha önce bu anahtarı hiç görmemişti ve anahtar hakkında bana söyleyebileceği hiçbir şey yoktu.

Yardım gereksinmediğimi söylememe rağmen kapıcıya beni bir taksiye bindireceğine dair söz verdirmişti. Taksiye paramın yetmeyeceğini söylemiştim. "Benimki yeter," demişti. Kartvizitimi vermiştim. "İyi şanslar," deyip yanaklarımdan tutmuş, alnımı öpmüştü.

Cumartesi günüydü ve sinir bozucuydu.

Sevgili Oskar Schell,

Amerikan Diyabet Vakfı'na katkınız için teşekkür ederiz. Her dolar —ya da sizin durumunuzda elli sent— bizim için önemlidir.

Bu mektuba, aralarında amaç bildirgemiz, geçmiş faaliyet ve başarılarımızla birlikte kısa ve uzun vadeli gelecekteki amaçlarımızı gösteren bir broşürün de bulunduğu, konuya dair yayınladığımız bilgileri ekliyorum.

Üstlendiğimiz göreve katkınız için bir kez daha teşekkür ederim. Hayat kurtarıyorsunuz.

Teşekkürlerimle,
Patricia Roxbury.
New York Bölge Başkanı

İnanması zor gelebilir ama sıradaki Black bizim apartmanda, bir kat üstümüzde oturuyordu. Başıma gelmese hayatta inanmazdım böylesine. Lobiye inip Stan'e 6A'da oturan kişi hakkında ne bildiğini sormuştum. "Hiç giren çıkan görmedim. Bolca teslimat ve bir sürü çöp." "*Vay.*" Öne eğilip fısıldayarak, "Perili ev," demişti. Fısıldayarak yanıtlamıştım: "Paranormal olaylara inanmam ben." Bunun üzerine, "Hayaletler onlara inanıp inanmadığınla ilgilenmez," demişti. Ateist olsam da bu söylediği doğru değildi, biliyordum.

Tekrar merdivenlerden yukarı, bu sefer bizim katı geçip altıncıya çıkmıştım. Kapının önünde, üzerinde on iki dilden 'Hoş geldiniz' yazan bir paspas vardı. Bir hayaletin dairesinin kapısına koyacağı bir şeye benzemiyordu. Anahtarı denemiş, işe yaramayınca bizimkiyle tamamen aynı olan zile basmıştım. İçeriden birtakım gürültüler, hatta ürkütücü bir müzik bile duymuştum ama cesurca kapıda dikilmiştim.

Kapı, inanılmaz uzun bir süre sonra açılmıştı. Yaşlı bir adam, "Buyurun?" demişti demesine ya, inanılmaz yüksek sesle konuşmuştu; yani bağırmıştı demek mümkündü. "Evet, merhaba," demiştim. "Alt katta, 5A'da oturuyorum. Size birkaç soru sorabilir miyim acaba?" "Merhaba, delikanlı!" Tuhaf görünüyordu çünkü Fransızlar gibi kırmızı bir bere takmıştı ve korsanlar gibi tek gözü bantlıydı. "Ben Bay Black!" demişti. "Biliyorum," demiştim. Dönmüş ve dairesinin içine doğru yürümüştü. Herhalde peşinden gitmeliyim deyip içeri girmiştim.

Bir başka tuhaf şey de dairesinin aynen bizimkine benzemesiydi. Yerler aynıydı, pervazlar aynıydı, hatta şöminenin üzerindeki seramiklerin yeşili bile aynıydı. Ama dairesi aynı zamanda inanılmaz farklıydı çünkü farklı eşyayla doluydu. Tonla eşya. Her yerde. Bir de yemek odasının tam ortasında duran kocaman bir sütun vardı. İki buzdolabı büyüklüğündeydi ve odada, bizimki gibi bir masa veya bir şey konacak başka bir yer yoktu.

"Bu ne için?" demiştim ama beni duymamıştı. Şöminenin üstünde bir sürü oyuncak bebek ve başka şey ve yerlerde bir sürü ufak kilim vardı. Pervazdaki deniz kabuklarını işaret ederek, "Onları İzlanda'dan getirdim!" demişti. Duvarda asılı bir kılıcı göstererek, "Bunu Japonya'dan getirdim!" demişti. Samuray kılıcı mı, demiştim. "Birebir kopya!" demişti. "*Vay*," demiştim.

Beni mutfak masasına götürmüştü ki masa, tam bizim mutfak masamızın durduğu yerdeydi ve oturup eliyle dizine bir şaplak atmıştı. Ardından öyle yüksek perdeden "Pekala!" demişti ki kulaklarımı kapamak istemiştim. "Müthiş bir hayat yaşadım!" Böyle demesi tuhafıma gitmişti çünkü hayatı hakkında bir şey sormamıştım. "1 Ocak 1900 doğumluyum ben! Yirminci yüzyılın her gününü yaşadım!" "Sahi mi?" "Annem Birinci Dünya Savaşı'na katılabileyim diye doğum belgemi değiştirmiş! Hayatında söylediği tek yalan! Fitzgerald'ın kız kardeşiyle nişanlıydım ben!" "Fitzgerald da kim?" "Francis Scott Key Fitzgerald, oğlum! Büyük bir yazar! Büyük bir yazar!" "Eee..." "O üst katta burnunu pudralarken sundurmada babasıyla oturup çene çalardım! Babasıyla harika sohbetler yapardık! Büyük adamdı, tıpkı Winston Churchill gibi!" Kimden bahsettiğini bilmediğimi söylemek yerine eve döndüğümde Google'dan Winston Churchill'e bakmaya karar vermiştim. "Bir gün aşağı indi ve gidebiliriz, dedi! Bir dakika dedim çünkü babasıyla müthiş bir sohbetin ortasındaydık. Müthiş bir sohbeti bölemezsin, değil mi?" "Bilmem." "O gece geç saatte, onu aynı sundurmada bırakırken, 'Bazen babamı benden daha çok sevdiğini düşünüyorum. Doğru mu?' dedi. Annemin lanet dürüstlüğü bana geçmişti, 'Evet!' deyiverdim. Eh, bu ona son 'Evet!' deyişim oldu, ne kastettiğimi anlıyorsundur!" "Anlamıyorum." "Batırdım! İşi resmen batırdım, evlat!" Aşırı gürültüyle gülmeye ve dizine şaplak atmaya başlamıştı. Bunca güldüğüne göre ona komik geldiğini düşünerek, "Çok komik," demiştim. "Komik!" demişti. "Aynen öyle! Bir daha görmedim onu! Eh,

pekala! Hayatına bir sürü insan girer ve çıkar! Binlercesi! Girebilsinler diye kapıyı açık tutman gereklidir! Ama bu aynı zamanda gitmelerine izin vermek de demektir!"

Ocağa bir çaydanlık koymuştu.

"Bilge birisiniz," demiştim. "Bilgelik için epey zamanım oldu! Şuna bak!" diye bağırarak göz bandını kaldırmıştı. "Nazi şarapneli! Savaş muhabiriydim ve sonunda Ren üzerinde ilerleyecek bir İngiliz tank taburuna katılmayı başarmıştım! 44 sonlarında bir öğleden sonra, tuzağa düştük! Gözüm bütünüyle yazdığım sayfaya aktı ama o orospu çocukları beni durduramadı! Cümlemi bitirdim!" "Neydi cümle?" "Ah, kim hatırlayacak? Esas mesele Nazi piçlerinin kalemimi durdurmalarına izin vermememdi! Kalem kılıçtan keskindir, biliyorsun! Ve MG34'ten de!" "Bandınızı tekrar takar mısınız, lütfen?" "Şuna bak!" diyerek göstermişti ya, gözü aklımdan çıkaramıyordum. "Bu kilimlerin altı meşedir! Yıldız-kesim meşe! Bilirim, kendim döşedim!" "Jose," demiştim ve kesinlikle kibarlık olsun diye dememiştim. Kafamda, onun gibi olmak için yapabileceklerimin listesini çıkarıyordum. "Bu mutfağı karımla ben yeniledik! Bu ellerle!" Ellerini göstermişti. Elleri, buruşuk derileri haricinde Ron'ın bana almayı önerdiği Rainier bilim katalogundaki ellere benziyordu ve Ron'dan hediye kabul etmiyordum. "Karınız nerede şimdi?" Çaydanlık ıslık çalmıştı.

"Ah," demişti, "yirmi dört yıl önce öldü! Çok önce! Benim hayatımdaysa dün sanki!" "Eee..." "Dert değil!" "Onunla ilgili sorular sorsam kızar mısınız? Kızarsanız söyleyin." "Kızmam!" demişti. "Onu düşünmek en iyi ikinci şeydir!" İki fincana çay koymuştu. "Kahveniz var mıydı?" demiştim. "Kahve!" "Gelişimimi engelliyor. Ölmekten korkuyorum." Masaya bir şaplak atmıştı. "Evlat, Honduras'tan gelme kahvem var ve üzerinde adın yazıyor!" "Ama adımı bilmiyorsunuz ki."

Bir süre daha oturmuştuk ve o müthiş hayatını anlatmaya devam etmişti. Bildiği kadarıyla her iki dünya savaşında da savaşmış kişilerden hâlâ yaşayan bir kendisi vardı. Avustralya'ya, Kenya'ya, Pakistan'a ve Panama'ya gitmişti. "Tahmin yürütmeniz gerekse, kaç ülkeye gitmişsinizdir?" "Tahmine gerek yok!" demişti. "Yüz on iki!" "O kadar çok ülke var mı?" "Duyduğundan daha fazla duymadığın yer var!" Hoşuma gitmişti. Ardından İspanyol İç Savaşı, Doğu Timor'daki soykırım ve Afrika'daki kötü şey gibi, yirminci yüzyılın neredeyse bütün savaşlarını saymıştı. Hiçbirini duymamıştım, eve dönünce Google'da bakabilmek için aklımda tutmaya çalıştım. Kafamdaki liste inanılmaz uzuyordu: Francis Scott Key Fitzgerald, burnu pudralamak, Churchill, üstü açılır Mustang, Walter Cronkite, koklaşmak, Domuzlar Körfezi, LP, Datsun, Kent State, yalakalık, Ayetullah Humeyni, Polaroid, Apartheid, arabalı sinema, gecekondu, Troçki, Berlin Duvarı, Tito, Rüzgar Gibi Geçti, Frank Lloyd Wright, hulahup, Technicolor, İspanyol İç Savaşı, Grace Kelly, Doğu Timor, sürgülü cetvel ve hatırlamaya çabalamama rağmen derhal unuttuğum Afrika'daki bir sürü yerin adı. Bilmediklerimi aklımda tutmak zorlaşmaya başlamıştı.

Dairesi, yaşamındaki savaşlardan topladığı eşyayla doluydu. Dedemin fotoğraf makinesiyle resimlerini çekmiştim. Yabancı dillerde kitaplar, heykelcikler, hoş resimli rulolar, dünyanın her yerinden Coca Cola kutuları ve şömine üzerinde, hepsi sıradan, bir sürü taş vardı. Büyüleyici tarafı, her taşın yanında, nereden ve ne zaman alındığını gösteren bir kağıt parçasının bulunmasıydı. 'Normandiya, 19.06.1944', 'Hwach'on Barajı 04.09.1951' ve 'Dallas, 22.11.1963' gibi. Bunlar büyüleyiciydi ama tuhafı, şöminenin üzerinde bir sürü kurşunun da bulunmasıydı. Ve hiçbirinin yanında kağıt yoktu. Hangisinin nereden geldiğini nasıl anladığını sordum. "Kurşun, kurşundur!" demişti. "İyi ya, taş da taş değil midir?" demiştim. "Elbette değildir!" Ne

demek istediğini anladığımı düşünmüştüm ama emin değildim, masadaki vazoda duran gülleri göstermiştim. "Gül, gül müdür?" "Hayır! Gül gül değildir, gül!" Bunun üzerine, her nasılsa aklıma, 'Something in the Way She Moves' şarkısı gelmiş ve "Bir aşk şarkısı, aşk şarkısı mıdır?" demiştim. "Evet!" demişti. Bir an düşünmüştüm. "Peki, aşk, aşk mıdır?" "Hayır!" Gittiği bütün ülkelerden aldığı maskları astığı bir duvar vardı. Ermenistan, Şili ve Etiyopya gibi. Yüzüne bir Kamboçya maskı takarken, "Dünya korkunç değil!" demişti. "Ama korkunç insanlarla dolu!"

Bir fincan kahve daha içmiş ve ardından konuya girmem gerektiğine karar vermiştim. Boynumdaki anahtarı çıkarıp uzatmıştım. "Bunun neyi açtığını biliyor musunuz?" "Hiç sanmam!" diye bağırmıştı. "Belki babamı tanıyordunuz?" "Kimdi baban?" "Adı, Thomas Schell'di. Ölene kadar 5A'da oturdu." "Hayır," demişti, "tanıdık gelmedi!" Yüzde yüz emin misiniz, diye sormuştum. "Hiçbir şeyde yüzde yüz olmadığımı bilecek kadar uzun yaşadım!" demiş, kalkıp yemek odasındaki sütunun yanından geçerek merdivenlerin altına sıkıştırılmış pardösü dolabına gitmişti. Evinin bizimkinin tıpkısı olmadığını o zaman anlamıştım çünkü üst katı vardı. Dolabı açmıştı. İçinde bir kütüphane kartları katalogu vardı. "Vay."

"Bu, benim biyografik dizinim!" demişti. "Neyiniz?" "Yazmaya başladığımda başladım buna! Günün birinde referansı gerekebilecek herkes için bir kart yapmaya karar verdim! Hakkında yazdığım herkes için bir kart var! Ve haberlerimi yazarken konuştuğum herkesin kartı! Ve kitaplarını okuduğum herkesin kartı! Ve o kitaplardaki dipnotlarda adı geçen herkesin! Sabahları gazete okurken gözüme biyografik açıdan önemli gözüken herkes için bir kart yaptım! Hâlâ yapıyorum!" Hafiften başım dönmüştü.

"Kaç kartınız var?" "Hiç saymadım! Şu anda binlercedir herhalde! Belki yüz binlerce!" "Ne yazıyorsunuz onlara?" "Kişi-

nin adını ve tek kelimelik biyografisini!" "Sadece *tek* kelime mi?" "Herkes bir kelimeye indirgenir!" "Ve işe yarıyor mu?" "Hem de nasıl! Bu sabah Latin Amerika paralarıyla ilgili bir makale okudum! Manuel Escobar diye birinin çalışmalarına atıf yapılmıştı! Ben de gelip Escobar'a baktım! Tabii ki vardı! Manuel Escobar: sendikacı!" "Ama aynı zamanda muhtemelen bir eş veya baba veya Beatles hayranı veya koşucu veya kimbilir başka nedir!" "Elbette! Manuel Escobar üzerine bir kitap yazabilirsin! Ve ona rağmen bir sürü şey kitabın dışında kalabilir! On kitap bile yazabilirsin! Yazmayı hiç bırakamayabilirsin!"

Dolaptaki çekmecelerden birini çekmiş ve içinden kartlar çıkarmaya başlamıştı.

"Henry Kissinger: savaş!"

"Ornette Coleman: müzik!"

"Che Guevera: savaş!"

"Jeff Bezos: para!"

"Philip Guston: sanat!"

"Mahatma Gandi: savaş!"

"Ama Gandi pasifistti?"

"Doğru! Savaş!"

"Arthur Ashe: tenis!"

"Tom Cruise: para!"

"Elie Wiesel: savaş!"

"Arnold Schwarzenegger: savaş!"

"Martha Stewart: para!"

"Rem Koolhaas: mimari!"

"Ariel Şaron: savaş!"

"Mick Jagger: savaş!"

"Yaser Arafat: savaş!"

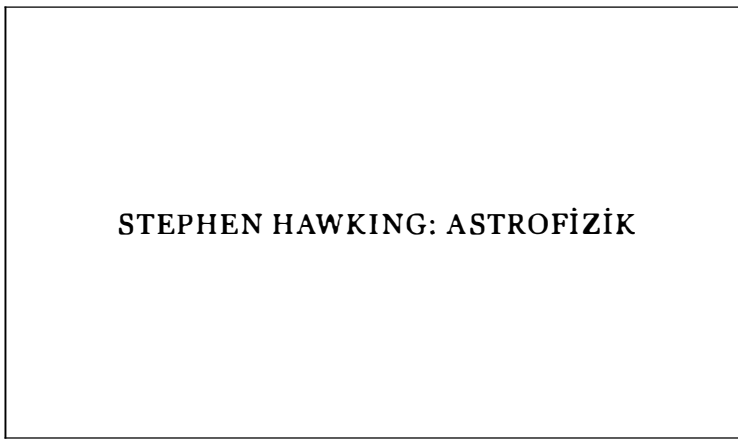
"Susan Sontag: fikir!"

"Wolfgang Puck: para!"

"Papa II. John Paul: savaş!"

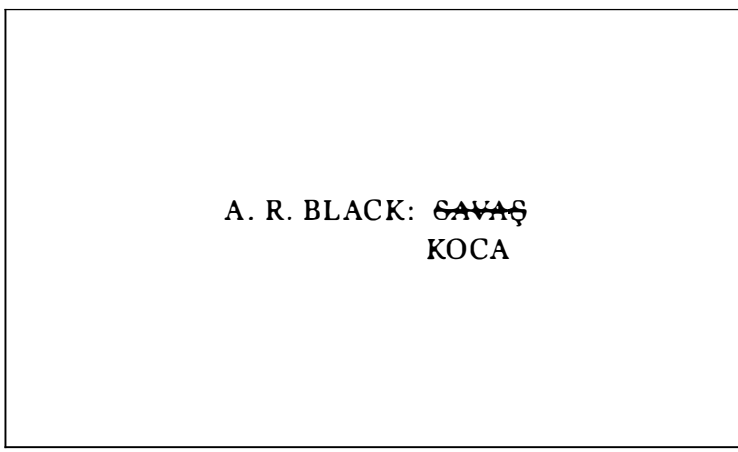
"Stephen Hawking için bir kartınız var mı?"

"Elbette!" demiş, bir başka çekmeceyi çekip içinden kartı çıkarmıştı.

"Kendi kartınız var mı peki?"

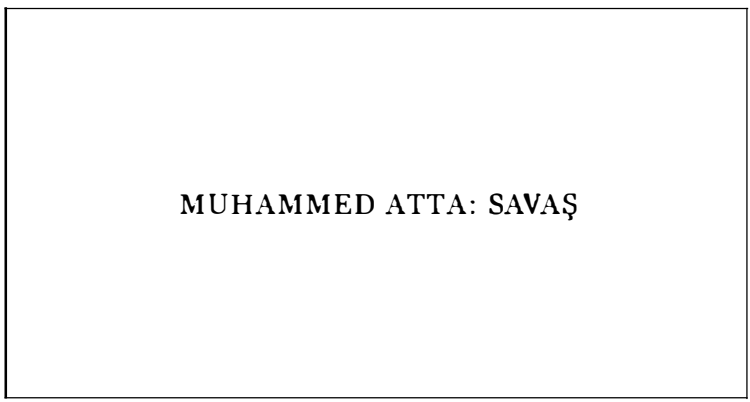
Bir başka çekmeceyi açmıştı.

"Peki, babam için?" "Thomas Schell'di, değil mi?" "Evet." S çekmecesine uzanıp yarısına kadar çekmişti. Parmakları kartların arasında 103 yaşından çok daha genç birinin parmakları gibi dolaşmıştı. "Üzgünüm! Yok!" "Bir daha bakamaz mısınız?" Kafasını sallamıştı. "Üzgünüm!" "Peki, ya bir kart yanlış yere konmuşsa?" "O halde sorunumuz var demektir!" "Mümkün mü?" "Bazen olur! Marilyn Monroe dizinden on yıl boyunca kaybolmuştu! Pek

akıllıyım diye düşünüp Norma Jean Baker diye aramıştım ama Norma Jean Mortenson'ı unutmuşum!" "Norma Jean Mortenson kim?" "Marilyn Monroe!" "Marilyn Monroe kim?" "Seks!"

"Muhammed Atta için kartınız var mı?" "Atta! Tanıdık geliyor! Bakayım!" A çekmecesini açmıştı. "Muhammed dünyada en bilinen isim," demiştim. Bir kart çekmiş ve "İşte!" demişti.

Yere çökmüştüm. Neyin var, demişti. "Onun için kartınız var ama babam için yok," demiştim. "Yani?" "Haksızlık bu." "Nesi haksızlık?" "Babam iyiydi. Muhammed Atta kötüydü." "Yani?" "Yani babam burada olmayı hak ediyordu." "Burada olmanın nesi iyi sence?" "Biyografik açıdan önemi gösteriyor." "Ve bunun nesi iyi?" "Önemli olmak istiyorum ben." "Önemli her on kişiden dokuzu para veya savaşla ilgili!"

Ama gene de bu durum botlarımı çok, çok ağırlaştırmıştı. Winston Churchill gibi, artık her kimse o, Büyük Adam değildi babam. Babam sadece ailenin kuyumculuk işini yürüten biriydi. Sıradan bir baba. Ama keşke Büyük *olsaydı* diye düşünmüştüm. Keşke ünlü, bir film yıldızı gibi ünlü olsaydı ki hak ediyordu bunu. Keşke Bay Black onun hakkında yazsaydı ve hayatını dünyaya onu anlatmak için tehlikeye atsaydı ve dairesinde ondan hatıralar bulundursaydı.

Düşünmeye koyulmuştum: Babam tek kelimeye indirgenseydi, hangi kelime uygun düşerdi? Kuyumcu? Ateist? Metindüzeltmeni tek kelime miydi?

"Sen bir şey mi arıyorsun?" demişti Bay Black. "Bu anahtar babamındı," demiştim onu bir kez daha gömleğimin altından çıkararak "ve neyi açtığını öğrenmek istiyorum." Omuz silkip bağırmıştı: "Ben de!" Ardından bir süre susmuştuk.

Ağlamam gelmişti ama önünde ağlamak istemiyordum. Banyonun yerini sormuştum. Merdivenleri işaret etmişti. Çıkarken tırabzana sıkıca tutunmuş ve kafamda icatlar yapmaya başlamıştım: gökdelenler için hava yastıkları, hiç durmak zorunda kalmayacak güneş enerjili limuzinler, sürtünmesiz, sonsuz bir yoyo... Banyo yaşlı insanlar gibi kokuyordu ve duvarda bulunması gereken bazı karolar zemindeydi. Lavabonun üzerindeki aynanın köşesine bir kadın fotoğrafı sıkıştırılmıştı. Kadın, az evvel oturduğumuz mutfak masasındaydı ve haliyle evin içinde olmasına rağmen devasa bir şapka takmıştı. Özel biri olduğunu böyle anlamıştım. Bir elinde çay fincanı vardı. Gülümsemesi inanılmaz güzeldi. Resmi Bay Black mi çekmişti acaba?

Aşağı inmeden önce biraz etrafı kurcalamıştım. Bay Black'in o kadar çok yaşamasından ve hayatını etrafında istemesinden etkilenmiştim. Hiç görmediğini söylemesine rağmen anahtarı bütün kapılarda denemiştim. Ona güvenmediğimden değildi, güveniyordum çünkü. Arayışımın sonunda, daha başka ne yapabilirdim, bilmiyorum, diyebilmek içindi. Kapılardan biri küçük bir odacığa açılıyordu; içinde birkaç paltodan başka dişe dokunur bir şey yoktu. Bir diğer kapının arkasında ağzına kadar kutu dolu bir oda çıktı. Birkaçını açtım; içlerinde gazeteler vardı. Bazı kutulardaki gazeteler sararmıştı ve bazılarındakiler neredeyse yapraklar gibiydi.

Yatak odası herhalde, dediğim bir diğer odaya girmiştim. Hayatımda gördüğüm en harika yatak buradaydı. Üç parçaydı

çünkü. Bacakları köklerden, çıtaları kütüklerdendi ve dallardan örülü bir tavanı vardı. Ayrıca üzerine bozuk paralar, rozetler ve üzerinde ROOSEVELT yazan bir düğme gibi binbir çeşit büyüleyici metal şey yapıştırılmıştı.

Bay Blackarkamdan "Parktaki ağaçlardan biriydi!" diye bağırarak beni durduğum yerde zıplatmıştı. Ellerim titremeye başlamıştı. "Etrafta dolandığım için kızdınız mı?" demiştim ama beni duymamıştı anlaşılan çünkü konuşmaya devam etmişti: "Göletin yanındaydı. Dallarından birine takılıp düşmüştü! Ona kur yaptığım zamanlardaydı! Düşmüş ve elini kesmişti! Küçük bir kesikti ama asla unutmadım! Çok, çok önceydi!" "Ama yaşamınızda dün gibi sanki, değil mi?" "Dün! Bugün! Beş dakika önce! Şimdi!" Gözlerini yere dikmişti. "Hep muhabirliğe biraz ara vermem için yakarırdı! Evde istiyordu beni!" Kafasını sallamıştı. "Ama benim de istediğim şeyler vardı!" Tekrar yere bakmış, ardından gözlerini bana çevirmişti. "Ne yaptınız peki?" "Evliliğimizin büyük kısmında ona önemsizmiş gibi davrandım! Sadece savaşlar bittiğinde eve döndüm ve onu her seferinde aylarca yalnız bıraktım! Habire savaş çıkıyordu!" "Uygar dünyanın son 3.500 yılında sadece 230 yıl savaşılmadığını biliyor muydunuz?" "Hangi 230 yıldı, söyle inanayım!" "Hangi yıllardı bilmiyorum ama bu doğru, onu biliyorum." "Peki, bahsettiğin uygar dünya neresi?"

Neden savaş muhabirliğini bıraktığını sormuştum. "Bir kişiyle bir yerde kalmak istediğimin farkına vardım!" "Yani tümüyle eve mi döndünüz?" "Onu savaşa tercih ettim! Ve geri döndüğümde, daha eve bile gitmeden yaptığım ilk iş parka gidip o ağacı kesmekti! Gece yarısıydı! Birileri beni engellemeye çalışır sandım ama kimse engellemedi! Parçaları eve getirdim! O ağaçtan bu yatağı yaptım! Beraber son yıllarımızı bu yatakta geçirdik! Keşke kendimi çok daha önce anlayabilseymişim!" "Son savaşınız hangisiydi?" "Son savaşım bu ağacı kesmekti!" Kimin kazandığını sormuştum, bence iyi bir soruydu çünkü bu sayede

kazandığını söyleyebilecekti ve gurur duyacaktı. "Balta kazandı!" demişti. "Hep öyle olur!"

Yatağın yanına gidip parmağını bir çivi başının üstüne koymuştu. "Bak şuna!" Bilimsel yöntemleri izleyen, algısı açık bir kişi olmaya çalışırım ve gözlemciyimdir ama o ana dek bütün yatağın çivilerle kaplı olduğunu fark etmemiştim. "O öldüğünden beri her sabah yatağa bir çivi çakarım! Uyandıktan sonra yaptığım ilk iştir! Sekiz bin altı yüz yirmi dokuz çivi!" Nedenini sormuştum ki bence bu da iyi bir soruydu çünkü bu sayede bana onu ne kadar çok sevdiğini söyleyebilecekti. "Bilmiyorum!" demişti. "Ama bilmiyorsanız neden yapıyorsunuz?" "Yardım ediyor galiba! Devam edebilmeme! Anlamsız, farkındayım!" "Bence değil!" "Çiviler hafif değil! Bir tanesi, evet! Bir avucu, tamam! Ama artıyorlar!" "Ortalama insan vücudunda iki buçuk santimlik bir çivi yapmaya yetecek kadar demir bulunur," demiştim. "Yatak ağırlaştı!" demişti. "Zeminin acı çekiyormuş gibi inlediğini duyuyordum! Bazen geceleri her şeyin alt kata çökeceği korkusuyla uyanıyordum!" "Benim yüzümden uykularınız kaçtı." "O yüzden aşağıdaki lanet sütunu yaptım! Indiana Üniversitesi'nin kütüphanesini bilir misin?" "Hayır," demiştim ya, aklım sütundaydı. "Her yıl iki santimden fazla batıyor çünkü ilk inşa ettiklerinde kitapların ağırlığını hesaba katmamışlar! Bu konuda bir haber yapmıştım! O zaman bağlantıyı kuramamıştım ama şimdi Debussy'nin *Batık Katedral*'i geliyor aklıma! Gelmiş geçmiş en güzel parçalardan biridir! Yıllar var dinlemedim! Bir şey görmek ister misin?" "Tamam," demiştim çünkü onu tanımamama rağmen tanıdığımı hissediyordum. "Elini aç!" demişti, açmıştım. Elini cebine atıp bir ataş çıkarmıştı. Avucuma koymuş ve "Elini yumruk yap!" demişti. Yapmıştım. "Şimdi elini uzat!" Uzatmıştım. "Şimdi aç!" Ataş, yatağa uçmuştu.

Anahtarın yatağa çekildiğini ancak o zaman gözlemlemiştim. Daha ağır olduğu için etki daha küçüktü. Boynumdaki ip hafifçe gerilirken anahtar göğsümden azıcık havalanıyordu. Cent-

ral Park'ta gömülü bütün metalleri düşünmüştüm. Onlar da, azıcık bile olsa yatağa doğru çekiliyor muydu? Bay Black havalanan anahtarı tutmuş ve "Yirmi dört yıldır dairemden çıkmadım!" demişti. "Ne demek istiyorsunuz?" "Maalesef, evladım, ne söylüyorsam onu demek istiyorum! Yirmi dört yıldır bu daireden ayrılmadım! Ayağım yere değmedi!" "Neden?" "Değmesi için bir nedenim yoktu!" "Ya gereksindikleriniz?" "Benim gibi biri ne gereksinebilir?" "Yiyecek. Kitap. Şeyler." "Yiyecek ısmarlıyorum, getiriyorlar! Kitap için kitapçıyı, filmler için videocuyu arıyorum! Kalemler, pullar, temizlik malzemeleri, ilaçlar! Giysilerimi bile telefonla sipariş ediyorum! Bak şuna!" demiş ve yukarı bakacağına aşağı sarkan pazısını göstermişi. "Dokuz günlüğüne sineksiklet şampiyonuydum ben!" "Hangi dokuz gün?" "Bana inanmıyor musun?" "Elbette inanıyorum." "Dünya büyük bir yer!" demişti. "Ama bir evin içi de büyüktür! Bunun içi de!" Kafasını gösteriyordu. "Ama o kadar yolculuk yapmışsınız. Bir sürü deneyim edinmişsiniz. Dünyayı özlemiyor musunuz?" "Özlüyorum! Çok!"

Botlarım çok ağırlaşmıştı. Neyse ki altımızda bir sütun vardı. Bu kadar yakınımda böylesine yalnız bir insan nasıl yaşayabilirdi? Daha önce bilseydim, sürekli yanına çıkıp onunla arkadaşlık ederdim. Veya ona birkaç takı yapardım. Ya da komik fıkralar anlatırdım. Veya özel bir tef konseri verirdim.

Bu kadar yakınımda böylesi yalnız başkaları var mıdır, diye düşünmüştüm. 'Eleanor Rigby'* gelmişti aklıma. Doğruysa eğer, nereden çıkıyordu bu yalnız insanlar? Ve nereye aittiler?

Duştan akan suya, ruh halinize göre ten renginizi değiştirebilsin diye kalp atışınız, vücut ısınız, beyin dalgalarınız gibi birtakım şeylerin bileşimine tepki veren bir kimyasal karıştırılsa nasıl olurdu? Aşırı heyecanlıysanız cildiniz yeşile ve kızgınsanız haliyle kırmızıya ve Goethe gibiyseniz kahverengine ve hüzünlüyseniz maviye dönerdi.

---

* Yalnız insanlardan bahseden bir Beatles şarkısı.

Böylece herkes herkesin ne hissettiğini bilirdi ve birbirimize daha özenli davranabilirdik. Çünkü kimse, mor tenli birine geç geldiği için kızmak istemez. Ve kimse pespembe birinin sırtına şaplak atıp "Tebrikler," demez.

Bunun iyi bir icat sayılmasının bir başka iyi yönü de, çoğu zaman bir sürü şey hissedip o şeyin ne olduğunu tam kestirememeniz gerçeğidir. *Bozuldum mu? Yoksa sadece paniğe mi kapılıyorum?* Ve bu karışıklık ruh halinizi değiştirir; ruh halinize dönüşür ve kafası karışmış, gri kişi olursunuz. Ama özel su sayesinde portakal rengi ellerinize bakıp şöyle diyebilirsiniz: *Mutluyum! Aslında mutluymuşum! Nasıl da rahatladım!*

Bay Black, "Bir keresinde haber yapmak için Rusya'da bir köye gitmiştim!" demişti. "Şehirleri terke zorlanmış bir sanatçı topluluğu vardı! Her yanda resimlerin asılı durduğunu duymuştum! Resimler yüzünden duvarların görünmediğini duymuştum! Tavanlara, tabaklara, pencerelere, avizelere resimler yapmışlardı! Bu bir başkaldırı mıydı? Bir ifade eylemi miydi bu? Resimler iyi miydi yoksa bu, konu dışı mıydı? Kendim görmeli ve dünyaya anlatmalıydım! Böyle haberler için yaşıyordum! Ben gitmeden birkaç gün önce Stalin meseleyi öğrendi ve adamlarını yollayıp hepsinin kollarını kırdırdı! Onları öldürmekten beterdi bu! Feci bir manzaraydı, Oskar! Kolları ilkel tahtalarla sabitlenmişti, zombiler gibiydiler! Kendilerini besleyemiyorlardı çünkü ellerini ağızlarına götüremiyorlardı! Ne yaptılar dersin peki?" "Aç mı kaldılar?" "Birbirlerini beslediler! Cennetle cehennem arasındaki fark budur işte! Cehennemde açlıktan ölürüz! Cennette birbirimizi besleriz!" "Ölümden sonra yaşama inanmam ben." "Ben de. Ama anlatılanlara inanırım!"

Derken birden aklıma bir şey gelmişti. Müthiş bir şey. Harika bir şey. "Bana yardım etmek ister misiniz?" "Pardon?" "Anahtar konusunda." "Yardım mı?" "Benimle dolaşabilirsiniz." "Yardımımı mı istiyorsun?" "Evet." "Sadaka istemem!" "Jose," demiştim. "Haliyle çok akıllı ve bilgilisiniz ve bilmediğim tonlarca şey

biliyorsunuz ve insanın yanında birinin bulunması da güzeldir, lütfen evet deyin." Gözlerini kapamış ve susmuştu. Konuştuğumuz konuyu mu yoksa bambaşka bir şeyi mi düşünüyordu yoksa öylece uyuyakalmış mıydı anlayamadım ki sonuncusunu bilirim, babaannem gibi yaşlıların bazen yaptığı bir şeydir çünkü buna engel olamazlar. "Hemen karar vermeniz gerekmiyor," demiştim çünkü onu zorladığımı düşünsün istemiyordum. Yaklaşık 162 milyon kilidi ve arayışın ne kadar uzun, belki bir buçuk yıl sürebileceğini, bu yüzden talebimi düşünmesi için ona zaman verebileceğimi ve ne zaman isterse aşağı gelip bana yanıtını verebileceğini anlatmıştım. Düşünmeye devam etmişti. "Ne kadar düşünmek isterseniz o kadar düşünün," demiştim. Düşünmeye devam etmişti. "Karar verdiniz mi?" demiştim.

Hiçbir şey söylememişti.

"Ne diyorsunuz, Bay Black?"

Hiç.

"Bay Black?"

Omzuna vurmuştum ve birden gözlerini açmıştı.

"Alo?"

Tıpkı yapmamam gereken bir şey yaparken annem tarafından yakalandığımda gülümsediğim gibi gülümsemişti.

"Dudaklarını okuyordum!" "Ne?" Elimden geldiğince her şeye dikkat etmeye çalışmama rağmen o ana dek dikkatimi çekmeyen işitme cihazlarını işaret etmişti. "Uzun süre önce kapatmıştım bunları!" "Kapattınız mı?" "Çok, çok uzun süre önce!" "Ne diye?" "Pilden tasarruf ederim diye!" "Ne tasarrufu?" Omuz silkmişti. "Ama etrafı duymak istemiyor musunuz?" Evet veya hayır diye yoramadığım şekilde bir daha omuz silkmişti. Derken aklıma başka bir şey gelmişti. Harika bir şey. Gerçek bir şey. "Sizin için onları açmamı ister misiniz?"

Aynı anda yüzüme ve buzlu cammışım gibi yüzümden öteye bakmıştı. Beni anlayabilmesi için bu sefer dudaklarımı yavaş-

ça hareket ettirerek tekrar konuşmuştum: "Sizin. İçin. Onları. Açmamı. İster. Misiniz?" Yüzüme bakmaya devam etmişti. Bir daha sormuştum. "Nasıl evet diyeceğimi bilmiyorum!" demişti. "Demenize gerek yok," demiştim.

Arkasına geçmiş ve her iki kulaklığın arkasında minik birer ayar düğmesi görmüştüm.

Neredeyse yakarırcasına, "Yavaşça yap!" demişti. "Çok, çok zaman geçti!"

Dudaklarımı görsün diye tekrar önüne geçip elimden geldiğince yavaş yapacağımı söylemiştim. Sonra tekrar arkasına dolanıp düğmeleri aşırı yavaşça, birkaç milim açmıştım. Hiçbir şey olmamıştı. Birkaç milim daha çevirmiştim. Ardından biraz daha. Tekrar karşısına geçmiştim. Omuz silkmişti, ben de omuz silkmiştim. Yine arkasına geçip ayar düğmelerini azıcık daha çevirmiştim. Çevirecek yer kalmamıştı. Yine karşısına geçmiştim. Tekrar omuz silkmişti. Belki kulaklıklar artık çalışmıyordu veya belki de pilleri çoktan bitmişti ya da Bay Black onları kapadıktan sonra tümüyle sağır olmuştu ki o da mümkündü. Öylece birbirimize bakmıştık.

Derken birdenbire bir kuş sürüsü pencerenin önünden aşırı hızla ve inanılmaz yakından geçti. Yirmi tane belki. Belki daha fazla. Ama kuşlar aynı zamanda tek kuş gibi görünüyorlardı çünkü hepsi tam olarak ne yapacaklarını tamamen biliyorlardı. Bay Black kulaklarını tuttu ve birtakım tuhaf sesler çıkardı. Ağlamaya başlamıştı. Mutluluktan değildi ağlaması, o kadarını anlayabiliyordum ama üzüntüden de değildi.

"İyi misiniz," diye fısıldamıştım.

Sesim onu daha fazla ağlatmıştı ve başıyla evet demişti.

Biraz daha ses çıkarmamı ister misiniz, diye sormuştum.

Başıyla evetlemiş, yanaklarına daha çok gözyaşı inmişti.

Gidip yatağı sarsmıştım; birkaç rozet ve ataş yere düşmüştü.

Daha çok gözyaşı.

"Cihazlarınızı kapatmamı ister misiniz?" demiştim ya, artık bana dikkat etmiyordu. Odada dolanıyor, kulağını su boruları gibi fazlasıyla sessiz şeyler dahil olmak üzere her yere dayıyordu.

Kalıp dünyayı duyuşunu izlemek istiyordum ama geç olmuştu ve 16.30'da *Hamlet* provam vardı ve aşırı önemli bir provaydı çünkü ilk ışıklı provamızdı. Bay Black'e cumartesi sabahı 07.00'de gelip kendisini alacağımı ve başlayacağımızı söylemiştim. "Daha A'ları bile bitiremedim," demiştim. "Tamam," demiş ve kendi sesini duyunca daha fazla ağlamıştı.

Mesaj Üç. 09.31. *Alo? Alo? Alo?*

Annem beni o gece yatırırken zihnimin dolu olduğunu fark etmiş ve konuşmak isteyip istemediğimi sormuştu. İstiyordum ama onunla değil. "Alınma ama hayır," demiştim. "Emin misin?" Elimi sallayarak, "*Très fatigué*,"* demiştim. "Sana bir şeyler okumamı ister misin?" "Olur." "*New York Times*'daki hataları bulalım mı?" "Hayır, sağ ol." "Peki," demişti. "Peki." Bir öpücük kondurmuş, ışığı söndürmüştü. Tam giderken, "Anne?" demiştim. "Evet?" "Öldüğümde beni gömmeyeceğine söz verir misin?"

Geri dönmüş, yanağımı tutmuş ve "Ölmeyeceksin," demişti. "Öleceğim." "Yakında değil," demişti. "Önünde çok, çok zaman var." "Bildiğin gibi," demiştim, "ben aşırı cesurum ama ufacık bir yerin altında ebediyen kalamam. Yapamam. Beni seviyor musun?" "Elbette seviyorum." "O zaman beni şu mozole şeylerinden birine koyarsın." "Mozole?" "Okuduğum bir şey." "Bu konuda konuşmamız şart mı?" "Evet." "Şimdi mi?" "Evet." "Neden?" "Ya yarın ölürsem diye." "Yarın ölmeyeceksin." "Babam da öyle düşünmüştü." "Başına aynısı gelmeyecek." "Onun da gelmeyecekti." "Oskar." "Özür dilerim ama gömülemem ben." "Baban ve

* "Çok yorgunum." (Fr.)

benle olmak istemez misin?" "Babam orada değil ki!" "Pardon?" "Bedeni yok oldu." "Söyleme böyle şeyler." "Nasıl şeyler? Doğrusu bu. Neden herkes o orada yatıyormuş gibi davranıyor, anlamıyorum." "Oskar." "Boş bir kutu sadece, o kadar." "Boş bir kutudan fazlası o." "Neden sonsuza kadar boş bir kutuda kalayım?"

"Ruhu orada," demişti annem ve bu sözler beni sahiden kızdırmıştı. "Babamın ruhu yoktu! Hücreleri vardı!" "Hatırası orada." Kafamı göstererek, "Hatırası burada," demiştim. Sohbeti biraz başa sarıyormuş gibi, "Babanın bir ruhu vardı," demişti annem. "Hücreleri vardı," demiştim. "Ve şimdi hepsi çatılarda, nehirde ve New York'ta yaşayan ve her konuştuklarında onu soluyan milyonlarca insanın ciğerlerinde!" "Böyle şeyler söylememelisin." "Ama *doğrusu* bu! Neden doğrusunu söyleyemeyeyim?" "Kontrolden çıkıyorsun." "Babam öldü diye mantıksız olmak gerekmiyor, anne." "Gerekiyor." "Gerekmiyor." "Topla kendini, Oskar." "Siktir!" "Pardon?" "Özür dilerim. Nah sana demek istemiştim." "Sana biraz mola gerek!" "Bana bir mozole gerek!" "Oskar!" "Bana yalan söyleme!" "Kim söylüyor?" "Neredeydin?" "Ne zaman?" "O gün!" "Hangi gün?" "O gün!" "Ne demek istiyorsun?" "Neredeydin?" "İşteydim." "Neden evde değildin?" "Çünkü işte olmam gerekiyordu." "Neden diğer anneler gibi gelip beni okuldan almadın?" "Oskar, eve gelebildiğimce çabuk geldim. Benim eve gelmem, senin gelmenden uzun sürüyor. Evde buluşmak okula gelip beklemekten daha iyi diye düşünmüştüm." "Ama ben geldiğimde evde olmalıydın." "Keşke ama imkansızdı." "Mümkün kılmalıydın." "İmkansızı mümkün kılamam." "Kılmalıydın." "Gelebildiğimce çabuk geldim," demiş ve ağlamaya başlamıştı.

Balta, yine kazanıyordu.

Yanağımı anneme yaslamıştım. "Şık bir şey istemiyorum, anne. Sadece toprağın üstünde olsun." İç çekerek bana sarıldı. "Bu mümkün," demişti. Komiklik yapmayı düşünmüştüm çünkü komiklik yapabilirsem annem bana kızmaktan vazgeçebilir ve ben de yeniden güvende olabilirdim. "Azıcık dirsek mesa-

fesiyle birlikte." "Ne?" "Azıcık dirsek mesafesi lazım bana." Gülümsemişti, "Tamam." Burnumu çekmiştim çünkü işe yaradığını biliyordum. "Bir de bide." "Kesinlikle. Bide!" "Ve elektrikli tel." "Elektrikli tel mi?" "Hırsızlar mücevherlerimi çalmasınlar diye." "Mücevherlerini mi?" "Evet," demiştim, "mücevher de lazım."

Beraberce gülmüştük ki gerekliydi bu, çünkü beni yeniden sevecekti. Yastığımın altından duygularım defterimi çıkarıp son yazdığım sayfayı açmış ve UMUTSUZ'un üzerini çizerek VASAT yazmıştım. Annem omzumun üzerinden bakarak, "Hey, müthiş bu!" demişti. "Hayır," demiştim. "Vasat. Ve lütfen bakma." Göğsümü okşamıştı ki bu hoştu. Yalnız anahtarı hâlâ taktığımı ve ayrıca boynumda iki anahtarım bulunduğunu anlamasın diye azıcık yan dönmem gerekmişti.

"Anne?" "Evet?" "Hiç."

"Ne var, bebeğim?" "Şey, yan döndüğünde tam otursun diye yorganlara kol yeri yapılsa iyi olmaz mıydı?" "Hoş olurdu." "Ve muhtemelen sırta da iyi gelirdi çünkü omurganın dik durmasını sağlardı ki bildiğim kadarıyla önemlidir bu." "Önemlidir." "Ayrıca sokulmayı da kolaylaştırırdı. Kol nasıl sürekli engel çıkarır, biliyorsun." "Biliyorum." "Ve sokulmayı kolaylaştırmak önemlidir." "Çok."

~~VASAT~~
İYİMSER AMA GERÇEKÇİ

"Babamı özlüyorum." "Ben de." "Öyle mi?" "Elbette." "Ama gerçekten özlüyor musun onu?" "Nasıl sorabilirsin bunu?" "Çünkü onu öyle özlüyormuş gibi davranmıyorsun." "Ne diyorsun?" "Ne dediğimi biliyorsun bence." "Bilmiyorum." "Güldüğünü duyuyorum." "Güldüğümü mü?" "Oturma odasında. Ron'la." "Arada sırada gülüyorum diye babanı özlemediğimi mi düşünüyorsun?" Yan yatarak ona arkamı dönmüştüm.

"Çok da ağlıyorum, biliyorsun," demişti. "Çok ağladığını görmüyorum." "Belki çok ağladığımı görmeni istemediğimdendir." "Neden?" "Çünkü ikimiz için de haksızlık olur." "Olmaz." "Hayatımıza devam etmemizi istiyorum." "Ne kadar ağlıyorsun?" "Ne kadar mı?" "Bir kaşık dolusu mu? Fincan? Küvet? Yani hepsini toplasan." "Öyle değil." "Nasıl değil?"

"Mutlu olmanın yollarını bulmaya çabalıyorum. Gülmek beni mutlu ediyor." "Ben mutluluğun yollarını aramıyorum ve aramayacağım." "E, aramalısın." "Neden?" "Çünkü baban mutlu olmanı isterdi." "Babam onu hatırlamamı isterdi." "Neden hem onu hatırlayıp hem mutlu olmayasın?" "Neden Ron'a aşıksın?" "Ne?" "Ona aşıksın, haliyle nedenini bilmek istiyorum. Nesi müthiş onun?" "Oskar, bazı şeylerin göründüğünden daha karmaşık olabileceği aklına gelmiyor mu hiç?" "Hep aklımda." "Ron benim *arkadaşım*." "Aşık olmayacağına söz ver." "Oskar, Ron'ın da derdi çok. Birbirimize yardım ediyoruz. *Arkadaşız* biz." "Ya bir daha hiç aşık olmayacağına söz verirsin ya da seni sevmem artık." "Haksızlık ediyorsun." "Etmemem gerekmiyor! Oğlunum ben!" Kocaman bir nefes vermiş, "Tıpkı babansın," demişti. Bunun üzerine planlamadığım, hatta söylemek bile istemediğim bir şey söylemiştim. Ağzımdan çıktığı anda, Sıfır Noktası'nı ziyarete gittiğimde soluduğum havanın arasına babamın hücrelerinin karışmış bulunması olasılığından utanmıştım: "Bana kalsaydı, senin yok olmanı seçerdim!"

Bir an bana baktı, sonra ayağa kalkıp odadan çıktı. Keşke kapıyı çarpsaydı ama çarpmamıştı işte. Her zamanki gibi dikkatlice kapamıştı. Uzaklaşmadığını biliyordum.

"Anne?"

Yanıt gelmemişti.

Yataktan kalkmış, kapıya gitmiştim.

"Geri alıyorum."

Bir şey dememişti ama nefesini duyuyordum. Kapının arkasında tokmağı tutuyordur belki diye kapının tokmağını tutmuştum.

"Geri alıyorum dedim."

"Böyle bir şeyi geri alamazsın."

"Böyle bir şey için beni affedemez misin?"

Yanıt gelmemişti.

"Özrümü kabul ediyor musun?"

"Bilmiyorum."

"Nasıl bilmezsin?"

"Oskar, *bilmiyorum*."

"Kızdın mı bana?"

Yanıt gelmemişti.

"Anne?"

"Evet."

"Hâlâ kızgın mısın bana?"

"Hayır."

"Emin misin?"

"Sana hiç kızmadım ben."

"Ya?"

"Kırıldım."

~~İNANILMAZ YALNIZ~~

GALİBA YERDE UYUYAKALMIŞIM. UYANDIĞIMDA ANNEM PİJAMALARIMI GİYEBİLMEM İÇİN ÜSTÜMÜ ÇIKARIYORDU Kİ BU DA BÜTÜN MORLUKLARIMI GÖRECEK DEMEKTİ. DÜN GECE AYNA DA SAYMIŞTIM. KIRK BİR TANEYDİ. BAZILARI BÜYÜMÜŞTÜ AMA ÇOĞU UFAKTI. MORLUKLARI O YÜZDEN YAPMAMIŞTIM AMA GENE DE BANA NASIL OLDUKLARINI (MUHTEMELEN BİLMESİNE RAĞMEN) SORMASINI VE (NE KADAR ZORLANDIĞIMI ANLAYACAĞI İÇİN) BANA ÜZÜLMESİNİ VE KENDİNİ FECİ HİSSETMESİNİ (ÇÜNKÜ EN AZINDAN BİR KAÇI ONUN KABAHATİYDİ) VE BANA HİÇ ÖLMEYECEĞİNE VE BENİ BIRAKMAYACAĞINA SÖZ VERMESİNİ İSTİYORDUM. AMA HİÇBİR ŞEY DEMEDİ. MORLUKLARI GÖRDÜĞÜNDE GÖZLERİNDEKİ İFADEYİ BİLE GÖREMEDİM. ÇÜNKÜ GÖMLEĞİM KAFAMDAYDI. YÜZÜMÜ BİR CEP VEYA BİR KAFATASI GİBİ KAPLAMIŞTI.

DUYGULARIM

Hoparlörlerden uçuş duyuruları yapıyorlar. Dinlemiyoruz. Bizim için bir şey ifade etmiyorlar çünkü bir yere gitmiyoruz.

Seni şimdiden özledim, Oskar. Seninleyken bile özlerdim seni. Sorunum hep bu oldu benim. Yanımdakini özlerim ve etrafımı özlediklerimle doldururum.

Taktığım her yeni sayfada dedene bakıyorum. Yüzünü görmek beni çok rahatlatıyor. Güven veriyor. Omuzları çöküк. Beli büküк. Dresden'de bir devdi. Ellerinin kaba kalmasına memnunum. Heykeller onu asla terk etmedi.

Hâlâ alyans taktığını şu ana dek fark etmemiştim. Geri döndüğünde mi geçirdi parmağına, yoksa bunca yıl hiç çıkarmadı mı, merak ediyorum. Buraya gelmeden önce evi kilitledim. Işıkları söndürdüm ve muslukların hepsini sıkıca kapadım. İnsanın yaşadığı yere veda etmesi zor. Birine veda etmek kadar. Evlenince taşınmıştık oraya. Kendi dairesinden daha fazla yer vardı orada. Bize o lazımdı. Hayvanlar için yer lazımdı bize. Ve aramıza koymak için. Deden gidip en pahalı sigorta poliçesini almıştı. Sigorta şirketinden bir adam gelip bir sürü fotoğraf çekmişti. Gerektiğinde daireyi aynı haliyle yeniden inşa edebileceklerdi. Bir makara film harcamıştı. Yerlerin, şöminenin, küvetin resmini çekmişti. Elimde bulunanla ne olduğumu birbirine hiç karıştırmadım. Adam gidince deden kendi makinesini aldı ve resim çekmeye başladı. Ne yapıyorsun, dedim.

Emniyet pişmanlıktan iyidir, yazdı. O zaman doğru gelmişti ama şimdi emin değilim.

Her şeyin resmini çekti. Dolaptaki rafların altlarına kadar. Aynaların arkalarına kadar. Kırık, bozuk şeylerin bile resimlerini çekti. Hatırlamak istemeyeceğin şeylerin. Fotoğrafları birbirine yapıştırarak daireyi yeniden yapabilirdi.

Ve kapı tokmakları. Dairedeki her tokmağın resmini çekti. Her birinin. Dünya ve gelecek, her kapı tokmağına ayrı ayrı bağlıymış gibi. Sanki kapı tokmaklarını düşündüğümüzde fotoğraflarını görmemiz gerekiyormuş gibi.

Neden beni bu denli incitti, bilmiyorum.

Güzel bile değil bu tokmaklar, dedim.

Ama onlar bizim tokmaklarımız, yazdı.

Ben de onundum.

Hiç resmimi çekmedi ve hayat sigortası yaptırmadık.

Fotoğrafların bazısını çekmecesine koydu. Bazısını günlük defterlerine bantladı. Evin başına bir şey gelirse yanında bulunsunlar diye.

Evliliğimiz mutsuz değildi, Oskar. Beni nasıl güldüreceğini bilirdi. Ve bazen de ben onu güldürürdüm. Kurallar koymak zorunda kaldık ama kim kalmaz ki? Ödün vermenin yanlış bir yanı yoktur. Her şeyde ödün versen bile.

Bir kuyumcuda iş buldu çünkü makinelerden anlıyordu. Çok çalıştığı için onu önce müdür yardımcısı, ardından müdür yaptılar. Kuyumculuk umurunda değildi. Nefret ediyordu kuyumculuktan. Kuyumculuk heykeltıraşlığın tam tersi derdi.

Ama bu sayede geçiniyorduk ve bunu dert etmediğine yemin etmişti.

Kötü bir muhite komşu olan kendi mahallemizde bir kuyumcu açtık. Sabah on birden akşam altıya kadar açık kalıyordu. Ama daima yapacak iş vardı.

Hayatlarımızı geçinmeye harcadık.

Bazı günler iş çıkışı havaalanına giderdi. Bana gazete ve dergi getirmesini isterdim. Başlangıçta Amerikan deyimlerini

öğrenmek içindi. Ama sonra vazgeçtim bundan. Gene de gitmesini rica ettim. Gitmek için iznime muhtaç olduğunu biliyordum. Kibarlık yüzünden değildi.

Çok çabaladık. Hep birbirimize yardım etmeye çalıştık. Çaresizliğimizden değil ama. Benim için bir şeyler getirmesi gerekiyordu. Tıpkı benim de onun için bir şeyler almam gerektiği gibi. Bize bir amaç sağlıyordu bu. Bazen, sırf benim için gidip getirsin diye hiç ihtiyaç duymadığım bir şey istiyordum. Günlerimizi birbirimize yardım etmeye çabalayarak geçirdik. Terliklerini getirirdim. Bana çay getirirdi. Klimayı açsın diye kaloriferi açardım ki ardından klimayı yine açabileyim. Elleri kabalıklarını hiç yitirmedi.

Cadılar bayramıydı. Evimizdeki ilk cadılar bayramı. Kapı çaldı. Deden havaalanındaydı. Kapıyı açtım ve karşımda, üzerine göz delikleri açılmış bir çarşafa bürünmüş bir çocuk buldum. Şaka mı, şeker mi, diye sordu. Bir adım geri kaçtım.

Kimsiniz?

Ben bir hayaletim!

Neden giydin bunu?

Cadılar bayramı diye!

Cadılar bayramı ne demek?

Çocuklar böyle giyinir, kapıları çalar ve onlara şeker verirsiniz.

Şeker yok bende.

Ama bu cadılar bayramı!

Beklemesini söyledim. Yatak odasına gittim. Şiltenin altındaki zarfı çıkardım. Birikimlerimiz. Geçimimiz. İki tane yüz dolarlık banknot aldım, ayrı bir zarfa koydum ve hayalete verdim.

Gitsin diye para veriyordum.

Kapıyı kapadım ve başka çocuk gelmesin diye ışıkları söndürdüm.

Hayvanlar anladı herhalde çünkü etrafımı sarıp üzerime tırmandılar. Deden eve geldiğinde hiçbir şey söylemedim. Gazeteler ve dergiler için teşekkür ettim. Misafir odasına gittim ve yazıyormuş gibi yaptım. Daktilonun boşluk tuşuna ardı ardına bastım. Hayat hikayem boşluklardan ibaretti.

Günler birer birer geçti. Bazen birer birerden az geçtiler. Birbirimize baktık ve kafalarımızda haritalar çizdik. Gözlerim marazlı dedim dedene çünkü benimle ilgilenmesini istiyordum. Dairenin içinde, içine girip var olmayı keseceğimiz yerler yarattık.

Onun için her şeyi yapardım. Hastalığım buydu belki. Hiçbir Şey yerlerinde seviştik ve ışıkları kapadık. Ağlamam gelirdi o zamanlarda. Birbirimize bakamıyorduk. Hep arkadan yapılmalıydı. İlki gibi. Beni düşünmediğini biliyordum.

Kabalarımı çok sert sıkar, çok abanırdı. Sanki beni başka bir yere itmek istiyormuş gibi.

İnsan neden sevişir ki?

Bir yıl geçti. Bir yıl daha. Bir yıl daha. Bir daha.

Geçindik.

Hayaleti hiç unutmadım.

Bir çocuğa ihtiyacım vardı.

Bir çocuğa ihtiyaç duymak ne demektir?

Bir sabah kalktım ve içimdeki boşluğu anladım. Hayatımdan ödün verebileceğimi ama hayattan ödün veremeyeceğimi fark ettim. Açıklayamam ki bunu. İhtiyaç, açıklamalardan önce gelir.

Zayıflıktan değildi, güçten de değildi. İhtiyaçtandı. Bir çocuğa ihtiyacım vardı.

Dedenden saklamaya çalıştım. Bir şey yapmak için iyice geç olana dek beklemeye çalıştım. Sırların en büyüğüydü bu. Hayat. Hayatı içimde, güvende tuttum. Gittiğim her yere götürdüm. Tıpkı onun evi defterlerinde taşıması gibi. Bol göm-

lekler giydim. Kucağıma yastık alarak oturdum. Sadece Hiçbir Şey yerlerinde soyundum.

Ama sonsuza dek saklayamazdım.

Karanlıkta yatıyorduk. Nasıl söyleyeceğimi bilmiyordum. Biliyordum ama söyleyemiyordum. Komodinden günlük defterlerinden birini aldım.

Ev daha önce hiç o denli karanlık gelmemişti.

Lambayı yaktım.

Etrafımızı parlaklık kapladı.

Ev daha da karanlıklaştı.

Hamileyim, yazdım.

Uzattım. Okudu.

Kalemi aldı ve nasıl olabilir, yazdı.

Olmasını sağladım, yazdım.

Ama kural koymuştuk, yazdı.

Sonraki sayfada bir tokmak vardı.

Sayfayı çevirdim ve kuralı çiğnediğimi yazdım.

Yatakta doğruldu. Ne kadar öyle durdu bilmiyorum.

Her şey iyi olacak, yazdı.

İyi yeterli değil, dedim.

Her şey ~~iyi~~ kusursuz olacak.

Bir yalanın koruyabileceği hiçbir şey kalmadı, dedim.

Her şey ~~iyi kusursuz~~ olacak.

Ağlamaya başladım.

İlk defa önünde ağlıyordum. Sevişmek gibiydi.

Yıllar önce Hiçbir Şey yerlerini yaptığımızdan beri sormak istediğim bir şey var, dedim.

Neyiz biz? Bir Şey mi, Hiçbir Şey mi?

Elleriyle yüzümü kapadı ve ardından ellerini havaya kaldırdı.

Ne demek istiyordu, bilmiyordum.

Ertesi sabah kalktığımda feci üşütmüştüm.

Beni hastalandıran bebek miydi yoksa deden mi, bilmiyordum.

Havaalanına gitmek için çıktığında onu uğurlarken valizini kaldırdım, ağırdı.

Beni terk ettiğini o zaman anladım.

Onu durdurmalı mıyım diye düşündüm. Onunla boğuşup yere yatırmalı ve beni sevmeye zorlamalı mıyım diye. Omuzlarından yakalayıp yüzüne haykırmak istedim.

Peşinden gittim.

Bütün sabah izledim dedeni. Ona ne diyeceğimi bilemiyordum. Defterine yazı yazışını seyrettim. Gelen geçenlere saati sormasını ve her sorduğu kişinin duvardaki kocaman sarı saati işaret etmesini seyrettim.

Onu uzaktan izlemek garipti. Küçücük. Dünyada onu, evde önemsemediğim kadar önemsedim. Onu, hiç kimsenin hak etmediği kötü şeylerden korumak istedim.

Yaklaştım ona. Tam arkasında durdum. Yazmasını izledim. Yaşamak zorunda olmamız fenaydı ama tek hayat yaşamak zorunda olmamızdı asıl trajedi çünkü iki hayat yaşayabilseydim birini onunla geçirirdim. Bir adım geri çekildim. Ona bu kadar yakın duramazdım. O zaman bile.

Bir sütunun arkasından daha fazla yazmasını, saati sormasını ve kaba elleriyle dizlerini ovmasını izledim. Evet ve Hayır.

Bilet almak için kuyruğa girişini izledim.

Ne zaman durduracağım onu, diye düşündüm.

Gitmemesi için ne söyleyeceğimi, nasıl söyleyeceğimi veya nasıl yalvaracağımı bilemedim.

Sıra ona geldiğinde yanına gittim.

Omzuna dokundum.

Görebiliyorum, dedim. Ne aptalca. Gözlerim marazlı ama görebiliyorum.

Elleriyle, ne işin var burada, yazdı.

Birden çekindim. Çekinmeye alışık değildim. Utanmaya alışıktım. Çekinmek, kafanı istediğin bir şeyden öteye çevirmektir. Utanmak, kafanı istemediğin bir şeyden öteye çevirmektir.

Gidiyorsun, biliyorum, dedim.

Eve gitmelisin, yazdı. Yatman gerek.

Peki, dedim. Söyleme ihtiyacı duyduğum şeyi nasıl söyleyeceğimi bilemedim.

Eve götüreyim seni.

Hayır. Eve gitmek istemiyorum.

Saçmalıyorsun, yazdı. Üşüteceksin.

Zaten üşüttüm.

Daha da üşüteceksin.

Şaka yapıyor olmasına inanamadım. Gülüyor olmama da.

Gülüş aklımı hep gülüştüğümüz mutfak masasına yolladı. O masa, birbirimize yakın durduğumuz yerdi. Yatağımızın yerini almıştı. Dairemizde her şey karışmıştı. Yemek masası yerine oturma odasındaki sehpada yiyorduk. Pencereye yakın durmak istiyorduk. Duvar saatinin boş gövdesini defterlerle doldurmuştuk. Defterler bizzat zamanın kendisiymiş gibi. İkinci banyonun küvetini defterleriyle doldurmuştuk çünkü orayı kullanmıyorduk. Uykumda yürürüm ben. Bir keresinde uykumda duşu açmıştım. Defterlerin bir kısmı yüzmüş, bir kısmı yüzmemişti. Ertesi sabah uyandığımda yaptığımı görmüştüm. Su, onun günleriyle griye dönmüştü.

Saçmalamıyorum, dedim.

Eve dönmelisin.

Yoruldum, dedim. Hepten yıpranmadım ama yeterince yıprandım. Bir sabah kalkıp, artık ekmek pişiremeyeceğim diyen kadınlar gibi.

Sen hiç ekmek pişirmedin, yazdı. Hâlâ şakalaşıyorduk.

O zaman kalkıp ekmek pişirmişim gibi bir durumdayım, dedim. O anda bile şakalaşıyorduk. Şakalaşmayacağımız anın ne zaman geleceğini merak ettim. Ve neye benzeyecekti? Ve nasıl hissedecektim?

Kızlığımda hayatım, sesi daima artan müzikti. Her şey içime dokunurdu. Bir yabancının peşinden giden bir köpek. İçimi burkardı. Yanlış ayı gösteren bir takvim. Sırf bunun için ağlayabilirdim. Ağlamıştım da. Bacadan tüten dumanın bitişinde. Devrik bir şişenin masanın kenarında takılıp kalışında.

Hayatımı daha az duygulanmayı öğrenmeye harcadım.

Her gün daha az duygulandım.

Büyümek midir bu? Yoksa daha beter bir şey mi?

Kendini mutluluktan korumadan mutsuzluktan koruyamazsın.

Sanki defterin kapakları elleriymiş gibi, yüzünü defterinin kapaklarıyla örttü. Ağladı. Kimin için ağlıyordu?

Anna için mi?

Ana babası için mi?

Benim için mi?

Kendisi için mi?

Defteri çekip aldım. Sayfaları gözyaşlarıyla ıslanmıştı; sanki defterdi ağlayan. Elleriyle örttü yüzünü. Bırak, ağladığını göreyim, dedim.

Başını sağa sola sallayarak seni incitmek istemiyorum, dedi.

Beni incitmek istememen beni incitiyor, dedim. Bırak, ağladığını göreyim.

Ellerini indirdi. Bir yanağı tersten EVET diyordu. Öteki yanağı tersten HAYIR diyordu. Hâlâ önüne bakıyordu. Artık gözyaşları gözlerinden yanaklarına akmıyor, gözlerinden yere düşüyordu. Bırak, ağladığını göreyim, dedim. Bana bunu borçlu olduğunu düşünmedim. Ve bunu ona borçlu olduğumu da

düşünmedim. Bunu birbirimize borçluyduk ki bu farklı bir şeydi.

Başını kaldırdı ve bana baktı.

Sana kızgın değilim, dedim.

Olmalısın.

Kuralı çiğneyen benim.

Ama uyamayacağın kuralı koyan benim.

Düşüncelerim gelip gidiyor, Oskar. Dresden'e, annemin boynundaki terle ıslanmış incilere gidiyorlar. Düşüncelerim babamın pardösüsünün yenlerinden içeri dalıyor. Kolları kalın ve güçlüydü babamın. Yaşadığı sürece beni koruyacağı kesindi. Ve korudu. Onu yitirmemden sonra bile. Kollarının hatırası beni, kolları gibi sarmalardı. Her gün bir öncekine zincirlidir. Ama haftalar kanatlıdır. Bir saniyenin on yıldan hızlı geçtiğini zannedenler benim hayatımı yaşamadılar.

Neden terk ediyorsun beni?

Nasıl yaşayacağımı bilmiyorum, yazdı.

Ben de, ama çabalıyorum.

Nasıl çabalayacağımı bilmiyorum.

Ona söylemek istediğim şeyler vardı. Ama onu inciteceklerini biliyordum. Hepsini gördüm ve böylece beni incittiler.

Dokundum ona. Ona dokunmak benim için çok önemliydi. Uğruna yaşadığım bir şeydi. Nedenini hiç açıklayamadım. Küçük, hiç dokunuşlar. Omzundaki parmaklarım. Otobüste sıkışınca birbirine değen bacaklarımız. Açıklayamazdım ama ihtiyaç duyardım. Bazen bütün minik dokunuşlarımızı birbirine diktiğimi hayal ederdim. Kaç parmak dokunuşu bir sevişme eder? İnsan neden sevişir ki?

Düşüncelerim çocukluğuma gidiyor, Oskar. Kızlığıma. Burada oturmuş bir avuç çakıl taşını ve koltukaltlarımdaki kılları ilk fark edişimi düşünüyorum.

Düşüncelerim annemin boynunda. İncilerinde.

Parfüm kokusundan ilk hoşlanışımı ve Anna'yla yatak odamızın karanlığında, yatağımızın sıcaklığında yatışımızı.

Bir gece ona evimizin arkasındaki kulübenin arkasında ne gördüğümü söyledim. Asla kimseye söylememem için yemin ettirdi. Yemin ettim.

Öpüşmenizi seyredebilir miyim?

Öpüşmemizi seyredebilir misin?

Nereye gidip öpüşeceğinizi söylersin, gidip saklanır, izlerim.

Gülmüştü, evet demesi böyleydi.

Gece yarısı uyanmıştık. İlk hangimiz uyanmıştı bilmiyorum. Ya da beraber uyanıp uyanmadığımızı.

Nasıl bir his, demiştim.

Nasıl bir his mi?

Öpüşmek.

Gülmüştü.

Islak, demişti.

Gülmüştüm.

Böyle demiş ve yanaklarımdan tutup beni kendine çekmişti.

Hayatımda kendimi hiç o kadar aşık hissetmemiştim ve o günden sonra hiç o kadar aşık hissetmedim.

Masumduk.

İki çocuğun yatakta öpüşmesinden daha masum ne olabilir?

Mahvedilmeyi bundan daha az ne hak eder?

Kalırsan daha çok çabalayacağım dedim dedene.

Peki, yazdı.

Lütfen beni terk etme.

Peki.

Bir daha bundan hiç bahsetmeyelim.

Peki.

Niyeyse ayakkabıları düşünüyorum. Hayatımda kaç çiftini giydiğimi. Ve ayaklarımın kaç defa içlerine girip içlerinden çıktığını. Ve onları nasıl yatağın ayakucuna, topuklarını yatağa baktırarak koyduğumu.

Düşüncelerim bir bacadan içeri giriyor ve yanıyor.

Yukarıda ayak sesleri. Kızaran soğanlar. Şıngırdayan kristaller.

Zengin değildik ama bir eksiğimiz de yoktu. Yatak odamın penceresinden dünyaya bakıyordum. Ve dünyadan korunuyordum.

Babamın çöküşünü izledim. Savaş yaklaştıkça babam uzaklaşmıştı. Bizi korumak için bildiği tek yol bu muydu? Her gece saatlerce kulübede kalıyordu. Bazen orada yatıyordu. Yerde.

Dünyayı kurtarmak isterdi babam. Öyle biriydi. Ama ailemizi tehlikeye atmazdı. Öyle biriydi. Hayatımı kurtarabileceği bir başka hayatla tartmış olmalı. Veya on hayatla. Veya yüz. Hayatımı yüz hayattan değerli bulmuştu herhalde.

O kış saçları beyazlamıştı. Kar sanmıştım ben. Her şeyin iyi olacağına söz vermişti. Çocuktum ama her şeyin iyi olmayacağını biliyordum. Bunu bilmem babamı yalancı yapmadı. Babam yaptı.

Esir işçiye mektup yazmaya bombardıman sabahı karar vermiştim. Neden o kadar beklediğimi veya neyin beni o gün yazmaya ittiğini bilmiyorum.

Mektuba bir fotoğrafımı koymamı rica etmişti. Hoşuma giden bir fotoğrafım yoktu. Çocukluğumun trajedisini şimdi anlıyorum. Bombardıman değildi. Hiçbir fotoğrafımdan hoşlanmamamdı trajedi. Hoşlanamamıştım.

Ertesi gün bir fotoğrafçıya gitmeye karar vermiştim.

O gece ayna önünde bütün giysilerimi denedim. Çirkin bir sinema yıldızı gibi görüyordum kendimi. Annemden bana makyaj yapmayı öğretmesini istedim. Neden diye sormadı.

Yanaklarımı nasıl kırmızılaştıracağımı gösterdi. Ve gözlerimi nasıl boyayacağımı. Yüzüme pek dokunmazdı. Bahanesi yoktu bunun için.

Alnım. Çenem. Şakaklarım. Boynum. Neden ağlıyordu?

Bitmemiş mektubu masamda bıraktım.

O kağıt evimizin yanmasına yardım etti.

Çirkin bir fotoğrafımla beraber yollamalıydım onu.

Her şeyi yollamalıydım.

Havaalanı gelen ve gidenlerle doluydu. Ama sadece dedenle ben vardık.

Defterini aldım ve sayfalarını karıştırdım. Parmağımı, 'Ne kırıcı, ne acınası, ne hüzünlü'nün üstüne koydum.

Defteri karıştırdı ve 'Şu bıçağı bana verişiniz tıpkı'yı gösterdi.

Parmağımı, 'Farklı bir dünyada başka biri olsaydım farklı bir şey yapardım'ın üzerine koydum.

'Bazen insan sadece yok olmak ister'i gösterdi.

'Kendini anlamamanın yanlış bir yanı yok'u gösterdim.

'Ne üzücü'yü gösterdi.

'Tatlı bir şeye hayır demem'i gösterdim.

'Ağladı, ağladı ve ağladı'yı gösterdi.

'Ağlama'yı gösterdim.

'Kırgın ve karmakarışık'ı gösterdi.

'Ne üzücü'yü gösterdim.

'Kırgın ve karmakarışık'ı gösterdi.

'Bir Şey'i gösterdim.

'Hiçbir Şey'i gösterdi.

'Bir Şey'i gösterdim.

Kimse 'Seni Seviyorum'u göstermedi.

Etrafından dolanmak mümkün değildi. Üzerine tırmanamaz ya da ucunu bulana dek yürüyemezdik.

Yaşamayı öğrenmenin bir ömür sürmesi ne üzücü, Oskar. Çünkü hayatımı yeniden yaşayabilsem, her şeyi farklı yapardım.

Hayatımı değiştirirdim.

Bana gülmesine aldırmadan öperdim piyano öğretmenimi.

Kendimi aptal konumuna düşürsem bile Mary ile beraber yatakta zıplardım.

Çirkin resimlerimi yollardım. Binlercesini.

Ne yapacaksın, diye yazdı.

Sana bağlı, dedim.

Eve gitmek istiyorum, yazdı.

Ev neresi sana?

En çok kuralın bulunduğu yer.

Anladım onu.

Ve daha çok kural koyacağız, dedim.

Evi daha ev kılmak için.

Evet.

Peki.

Dosdoğru kuyumcuya gittik. Valizi arka odaya bıraktı. O gün bir çift zümrüt küpe sattık. Ve pırlanta bir nişan yüzüğü. Ve küçük bir kıza altın bir bilezik. Ve Brezilya'ya giden birine bir saat.

O gece yatakta birbirimize sarıldık. Her yerimi öptü. Ona inandım. Aptal değildim. Karısıydım.

Ertesi sabah havaalanına gitti. Valizini tartmaya cesaret edemedim.

Eve dönmesini bekledim.

Saat 11.00'de dükkanı açmadım.

Pencerede bekledim. Hâlâ inanıyordum ona.

Yemek yemedim.

Saniyeler geçti.

İkindi gitti. Akşam geldi.
Akşam yemeği yemedim.
Saniyelerin arasında kalan boşluklardan yıllar geçiyordu.
Baban karnımı tekmeledi.
Ne demeye çalışıyordu bana?
Kuş kafeslerini pencerelere getirdim.
Pencereleri açtım. Kafesleri açtım.
Balıkları tuvalete boşalttım.
Kedilerle köpekleri aşağı indirip tasmalarını açtım.
Böcekleri sokağa saldım.
Ve kertenkeleleri.
Ve fareleri.
Gidin, dedim onlara.
Hepiniz.
Gidin.
Ve gittiler.
Ve geri dönmediler.

MUTLULUK, MUTLULUK

GAZETECİ. O sabahki olayları anlatabilir misiniz?

TOMOYASU. Evden kızım Masako'yla çıkmıştım. İşe gidecekti. Ben de bir arkadaşıma uğrayacaktım. Hava saldırısı alarmı başladı. Masako'ya, eve gidiyorum dedim. "Büroya gideceğim," dedi. Market alışverişini yaptım ve eve dönüp alarmın kalkmasını bekledim.

Yatağı katlayıp kaldırdım. Dolabı düzenledim. Islak bir bezle pencereleri sildim. Bir parlama oldu. İlk önce bir fotoğraf makinesinin flaşı sandım. Şimdi çok aptalca geliyor. Gözlerimi kamaştırdı. Aklım çıktı. Pencereden üzerime cam yağıyordu. Ses, annemin beni susturmak istediğinde çıkardığı sese benziyordu.

Kendime geldiğimde ayakta olmadığımı fark ettim. Başka bir odaya savrulmuştum. Bez hâlâ elimdeydi ama artık ıslak değildi. Tek düşüncem kızımı bulmaktı. Pencereden baktım ve komşularımdan birinin neredeyse çırılçıplak ayakta durduğunu gördüm. Derisi soyuluyordu. Parmak uçlarından aşağı sallanıyordu derileri. Ne olduğunu sordum. Yanıt veremeyecek denli bitkindi. Etrafına bakıyordu, ailesini aradığını düşündüm. *Gitmeliyim*, diye düşündüm, *Masako'yu bulmalıyım.*

Ayakkabılarımı giydim ve hava baskını şapkamı aldım. Tren istasyonuna gittim. Bir sürü insan bana doğru yürüyor, şehirden uzaklaşıyordu. Burnuma ızgara kalamara benzer

bir koku geldi. Şoktaydım herhalde çünkü insanlar gözüme kıyıya vurmuş kalamarlar gibi görünüyordu.

Genç bir kızın bana doğru geldiğini gördüm. Derisi eriyordu. Balmumu gibi. Mırıldanıyordu. "Anne. Su. Anne. Su." Masako olabileceğini düşündüm. Ama değildi. Su vermedim ona. Üzgünüm ama vermedim. Masako'mu bulmaya çalışıyordum.

Hiroşima istasyonuna kadar koştum. İnsanlarla doluydu. Bazıları ölmüştü. Birçoğu yerde yatıyordu. Annelerine sesleniyor, su istiyorlardı. Tokiva Köprüsü'ne gittim. Kızımın bürosuna varmak için köprüyü geçmem gerekiyordu.

GAZETECİ. Mantar şekilli bulutu gördünüz mü?

TOMOYASU. Hayır, bulutu görmedim.

GAZETECİ. Mantar şekilli bulutu görmediniz mi?

TOMOYASU. Görmedim. Masako'yu bulmaya çalışıyordum.

GAZETECİ. Ama bulut şehri kaplamıştı?

TOMOYASU. Onu bulmaya çalışıyordum. Köprüyü geçemeyeceğimi söylediler. Eve dönmüştür belki dedim, geri döndüm. Gökten kara yağmur yağmaya başladığında Nikitsu Tapınağı'ndan geçiyordum. Nedir bu, diye düşündüm.

GAZETECİ. Kara yağmuru tarif edebilir misiniz?

TOMOYASU. Evde bekledim onu. Cam kalmamış olmasına rağmen pencereleri açtım. Bütün gece uyumadan bekledim. Ama gelmedi. Sabah 6.30 sularında Bay İşido geldi. Kızı, kızımla aynı büroda çalışıyordu. Masako'nun evi neresi diye bağırıyordu. Dışarı koştum. "Burası! Burası!" diye bağırdım. Bay İşido yanıma geldi. "Çabuk! Giysi alın, gidelim. Kızınız Ota Nehri'nin kıyısında," dedi.

Koşabildiğimce hızlı koştum. Koşabileceğimden de hızlı koştum. Tokiva Köprüsü'ne vardığımda yerde askerler yatıyordu. Hiroşima İstasyonu çevresinde yerlerde yatan başka ölüler gördüm. Yedisi sabahı, altısı sabahından daha faz-

la ölü vardı. Irmağın kıyısına vardığımda kim, kimdir ayırt edemedim. Masako'yu aradım. Birinin, "Anne!" diye bağırdığını duydum. Sesini tanıdım. Feci durumdaydı. Ve hâlâ rüyalarıma o haliyle giriyor. "Geciktin," dedi.

Özür diledim. "Elimden geldiğince çabuk geldim," dedim.

Başka kimsemiz yoktu. Ne yapacağımı bilemedim. Hemşire değildim. Yaralarından kurtçuklar çıkıyor ve sarı, yapışkan bir sıvı geliyordu. Temizlemeye çalıştım. Ama derisi soyuluyordu. Her yanından kurtçuklar çıkıyordu. Onları silip atamazdım çünkü o zaman deriyi ve kası kaldırmış olurdum. Teker teker toplamam gerekiyordu. Ne yaptığımı sordu. "Ah, Masako," dedim, "hiç." Kafa salladı. Dokuz saat sonra öldü.

GAZETECİ. Hep kollarınızda mı tuttunuz onu?

TOMOYASU. Evet, kollarımda tuttum. "Ölmek istemiyorum," dedi. "Ölmeyeceksin," dedim. "Eve gitmeden ölmek istemiyorum," dedi. Ama acı çekiyordu ve "Anne" diyerek ağlıyordu.

GAZETECİ. Bunları anlatmak zor olmalı.

TOMOYASU. Kuruluşunuzun savaş anılarını topladığını duyunca gelmem gerektiğini düşündüm. Kızım, kollarımda, "Ölmek istemiyorum," diyerek öldü. Ölümü böyleydi işte. Askerlerin hangi üniformayı giydiği önemli değil. Silahların ne kadar iyi olduğu önemli değil. Eğer herkes benim gördüğümü görseydi bir daha asla savaş çıkmazdı.

Teybin düğmesine bastım çünkü röportaj sona ermişti. Kızlar ağlıyor, oğlanlar komik homurtular çıkarıyordu.

Bay Keegan mendiliyle alnını silerek sandalyesinden kalkarken, "Pekala," dedi. "Oskar bize kesinlikle düşünülecek şeyler verdi." "Ama daha bitirmedim," dedim. "Bana fazlasıyla bitmiş geldi," dedi. Açıkladım: "Patlamadan doğan ısı, düz hatlar ha-

linde yayıldığı için biliminsanları birden fazla noktadan iç odağa giden yönü, araya giren nesnelerin gölgelerini gözlemleyerek hesaplayabilmişlerdir. Gölgeler bomba patlamasının yüksekliğini ve ateş topunun azami yakış etkisi anındaki büyüklüğünü vermiştir. Müthiş, değil mi?"

Jimmy Snyder el kaldırdı. Ona söz verdim. "Neden bu kadar tuhafsın?" dedi. Bay Keegan ona, Müdür Bundy'nin odasına gitmesini söyledi. Çocuklardan bazısı kıkırdadı. Kötü niyetle, bana güldüklerini biliyordum ama duruşumu bozmadım.

"Patlamayla ilgili bir başka ilginç özellik de yanık derecesiyle renk arasındaki ilişkidir çünkü koyu renkler haliyle ışığı yutar. Örneğin o sabah iki büyük satranç ustası, büyük şehir parklarından birindeki dev satranç alanında karşılaşıyordu. Bomba her şeyi yok etti: sandalyelerdeki izleyicileri, karşılaşmayı filme çekenleri, kameraları, zaman sayaçlarını, hatta büyük ustaları bile. Geriye sadece beyaz karelerin parçaları kaldı."

Jimmy sınıftan çıkarken, "Hey, Oskar, Buckminster kim?" dedi. "Richard Buckminster Fuller, jeodezik kubbeyi tasarlamasıyla ünlü bir biliminsanı, filozof ve mucitti. Yanılmıyorsam 1938'de öldü," dedim. Jimmy, "*Senin* Buckminster'ı kastetmiştim," dedi.

Neden sorduğunu anlamadım çünkü daha birkaç hafta önce Buckminster'ı bir ödev sunumu için okula getirmiş ve kedilerin düşüş sırasında kendilerini minik bir paraşüte çevirerek azami hıza ulaştıklarını ve yirminci kattan gerçekleşecek bir düşüşten sağ çıkmalarının, sekizinci kattan gerçekleşecek bir düşüşe oranla daha mümkün olduğunu, çünkü olup biteni kavrayıp gevşeyerek kendilerini toparlamalarının yaklaşık sekiz kat tuttuğunu göstermek için damdan atmıştım. "Buckminster benim pisim,"* dedim.

---

* (İng) *Pussy*: Amerikan argosunda kadın cinsel organı; aynı zamanda pisi anlamına gelir.

Jimmy parmağını bana doğrulttu ve "Ha, ha!" dedi. Çocuklar kötücül kahkahalar attı. O kadar komik olan neydi, anlamadım. Bay Keegan sinirlendi ve "Jimmy!" dedi. Jimmy, "Ne? Ne yaptım şimdi?" dedi. Bay Keegan'ın da içinden kıkırdadığını görebiliyordum.

"Diyeceğim, iç odaktan yaklaşık yarım kilometre ötede bir kağıt parçası bulmuşlar. Harfler ki onlar karakter diyorlar, net biçimde küle dönüşmüşmüş. Bunun nasıl görüneceğini aşırı merak ettim. Önce harfleri kendim kesmeye çalıştım ama ellerim bu iş için uygun değildi. Ben de araştırdım ve kalıp kesmede uzman bir matbaacı buldum ve adam iki yüz dolara bunu yapabileceğini söyledi. Vergi dahil mi, dedim. Hayır dedi ama ben gene de paraya değeceğini düşündüm ve annemin kredi kartını aldım ve her neyse, işte," diyerek *Zamanın Kısa Tarihi*'nin, Amazon.co.jp'den aldığım Japonca baskısının ilk sayfasını havaya kaldırdım. Kaplumbağaların öyküsünden sınıfa baktım.

Çarşambaydı bunlar.

Perşembe öğlen tatilini kütüphanede, kütüphaneci Higgins'in benim için getirttiği Amerikan Davulcusu'nun yeni sayısını okuyarak geçirdim. Sıkıcıydı. Bay Powers benle deney yapar mı diye bakmak için bilim laboratuvarına gittim. Başka öğretmenlerle yemek yiyeceğini ve beni laboratuvarda yalnız bırakamayacağını söyledi. Ben de gidip yalnız kalmanıza izin verilen sanat atölyesinde takı yaptım.

Cuma günü oyun bahçesinde Jimmy Snyder bana seslendi, ardından birkaç arkadaşıyla yanıma geldi. "Hey, Oskar," dedi, "Emma Watson'ın eline mi vermek istersin, ağzına mı?" Emma Watson'ın kim olduğunu bilmediğimi söyledim. Matt Colber, "Hermione, seni gerzek!" dedi. "Hermione kim?" dedim. "Ayrıca ben geri zekalı değilim." Dave Mallon, "Harry Potter'daki kız, yumuşak!" dedi. Steve Wicker, "Memeleri büyüdü artık," dedi. Jake Riley, "Eline mi, ağzına mı?" dedi. "Onunla daha tanışmadım bile," dedim.

İnsan hakkında çok şey bilirim ama insanın üremesi hakkında fazla şey bilmem. Bildiğim her şeyi internetten kendim öğrendim çünkü soracak kimsem yok. Örneğin ağza vermenin penisini birinin ağzına sokmak olduğunu biliyorum. Sik ve yarağın penis anlamına geldiğini de biliyorum. 'Kolum gibi'nin de, haliyle. A nokta me'lerin bir kadın seks yaptığında ıslandığını da biliyorum. Gerçi *neyle* ıslandığını bilmiyorum. Götü de biliyorum. Dildo nedir, biliyorum galiba ama bel tam ne demek, onu bilmiyorum. Anal seksin anüsü düdüklemek anlamına geldiğini de biliyorum ama keşke bilmeseydim.

Jimmy Snyder omzumdan ittirdi ve "Annen orospu, söyle bakayım," dedi. "Annen orospu," dedim. "*Senin* annen orospu diyeceksin," dedi. "Senin annen orospu," dedim. " 'Benim' 'Annem' 'Orospu' diyeceksin!" "*Senin* annen orospu." Matt, Dave, Steve ve Jake kahkahadan kırılıyordu ama Jimmy çok, çok sinirlenmeye başlıyordu. Yumruğunu kaldırdı ve "Ölmeye hazırlan," dedi. Etrafta öğretmen arandım ama bir tane bile göremedim. "Benim annem orospu," dedim. İçeri döndüm ve *Zamanın Kısa Tarihi*'nden birkaç cümle daha okudum. Ardından bir tükenmez kalem kırdım. Eve geldiğimde Stan, "Mektubunuz var!" dedi.

Sevgili Oskar,

Bana borçlandığın 76,50 doları yolladığın için teşekkür ederim. Açıkçası parayı göreceğimi hiç düşünmemiştim.

Artık herkese inanıyorum.

(taksici) Marty Mahaltra

Not: Bahşiş yok mu?

O gece yedi dakikayı, ardından on dördü ve ardından otuzu saydım. Uyuyamayacağımı biliyordum çünkü sabah kilit aramaya başlayabileceğim için heyecanlıydım. Kunduzlar gibi icatlara gi-

riştim. 2003 yılı Sarı Sayfalar'ında geçen her adın yüz yıl sonra birer ölüye denk geleceğini düşündüm ve Minch'lerdeyken bir akşam televizyonda bir adamın koca telefon rehberini nasıl ikiye böldüğünü gördüğümüzü anımsadım. Yüz yıl sonra birinin çıkıp 2003 yılı Sarı Sayfaları'nın ikiye bölmemesini diledim çünkü o zaman bile bir önemi olurmuş gibi geliyordu bana. Bunun üzerine uçaklardaki kara kutuların yapıldığı malzemeden yapılacak bir Kara Kutu Sarı Sayfalar icat ettim. Hâlâ uyuyamıyordum.

Arkası krem karamel tadında bir pul icat ettim.

Hâlâ uyuyamıyordum.

Körlere yardım eden rehber köpekler, bomba koklayan köpekler gibi eğitilse ve hepsi Bomba Koklayan Rehber Köpekler olsaydı? Bu sayede kör insanlar bedavaya dolaşmazdı ve toplumun üretken insanlarının arasına katılırlardı ve hepimiz daha güvende yaşardık. Gittikçe uykudan uzaklaşıyordum.

Uyandığımda cumartesiydi.

Yukarı, Bay Black'i almaya çıktım. Kapının önünde, kulaklarının dibinde parmaklarını şaklatarak bekliyordu. Onun için yaptığım hediyeyi verdiğimde, "Bu ne?" dedi. Babamın yaptığı gibi omuz silktim. "Ne yapacağım bunu?" "Haliyle açacaksınız," dedim. Ama mutluluğumu içinde tutamıyordum ve kutunun kağıdı sıyrılmadan, "Yatağa göre nerede olduğunuzu bilebilmeniz için size pusulalı bir kolye yaptım!" dedim. Açmaya devam etti ve "Ne kibarsın," dedi. Daha hızlı açabileceğim için kutuyu aldım ve "Evet," dedim. "Muhtemelen dairenizin dışında işe yaramayacaktır çünkü manyetik alanın gücü oradan uzaklaştıkça azalır ama gene de..." Kolyeyi uzattım ve taktı. Kolye yatağın kuzeyde kaldığını söyledi.

"Pekala, nereye?" dedi. "Bronx'a," dedim. "IRT'yle* mi?" "Ne?" "IRT treni." "IRT treni diye bir şey yok ve ben, toplu taşı-

---

* 1904'te açılan New York metro sisteminin ilk işletmecisi (Interborough Rapid Transit Company) 1940 yılında şirket, şehir idaresi tarafından satın alınmıştır.

ma kullanmam." "Neden?" "Açık hedeftir çünkü." "Peki, nasıl gideceğiz oraya?" "Yürüyeceğiz." "Otuz beş kilometre vardır orası," dedi. "Ve nasıl yürüdüğümü gördün mü sen hiç?" "Doğru." "IRT'ye binelim." "IRT yok." "Ne varsa ona binelim o zaman."

Çıkarken, "Stan," dedim, "bu, Bay Black. Bay Black, bu da Stan." Bay Black elini uzattı, el sıkıştılar. "Bay Black 6A'da oturuyor." Stan hemen elini çekti ya, Bay Black'in alındığını sanmıyorum.

Bronx yolunun neredeyse tümü yeraltındandı ve inanılmaz ürküttü beni. Ama fakir kesimlere vardığımızda yer üstüne çıktık. Böylesi daha iyiydi. Bronx'daki binaların çoğu boştu, anlayabiliyordum bunu çünkü pencerelerin camları yoktu ve hızla giderken bile binaların içlerini görebiliyordunuz. Trenden inip sokağa çıktık. Adresi ararken Bay Black hep elimi tuttu. Irkçı mısınız, diye sordum. İnsanların değil, fakirliğin sinirini bozduğunu söyledi. Sırf şaka niyetine eşcinsel misiniz, diye sordum. "Galiba," dedi. "Ciddi mi?" dedim ama elini bırakmadım çünkü ben homofobik değilimdir.

Otomatik bozuktu ve kapıyı açık tutmak için bir tuğla sıkıştırmışlardı. Agnes Black'in dairesi üçüncü kattaydı ve asansör yoktu. Bay Black, metro merdivenlerinin bugünlük ona yettiğini, bu yüzden beni aşağıda bekleyeceğini söyledi. Yani yukarı yalnız çıktım. Bina koridorunun zemini yapış yapıştı ve bir nedenle bütün kapılardaki gözetleme delikleri siyaha boyanmıştı. Kapılardan birinin ardında biri şarkı söylüyordu ve diğer kapıların çoğundan televizyon sesleri geliyordu. Anahtarımı Agnes'ın kapısında denedim, işe yaramadı, kapıyı tıklattım.

Kapıyı tekerlekli sandalyede oturan ufak tefek bir kadın açtı. Meksikalıydı galiba. Veya Brezilyalı ya da öyle bir şey. "Affedersiniz, adınız Agnes Black mi?" "No espeka Ingleş," dedi. "Ne?" "No espeka İngleş." "Pardon," dedim, "ama söylediklerinizi anlamıyorum. Bir daha tekrar eder ve bu sefer telaffuzunuzu biraz daha iyi yapabilir misiniz?" "No espeka İngleş," dedi. Bir parma-

ğımı havaya kaldırdım ki 'bekle'nin evrensel simgesidir ve merdiven boşluğundan Bay Black'e seslendim: "İngilizce bilmiyor galiba!" "Nece biliyor peki?" Kadına, "Nece biliyorsunuz?" dedim ve sorumun aptallığını fark ederek farklı bir yaklaşım denedim: "*Parlez-vous Français?*" "*Español,*" dedi kadın. Aşağı bağırdım: "*Español!*" "Müthiş!" diye bağırdı Bay Black. "Yolculuklarımda azıcık Español kapmıştım." Bunun üzerine kadını merdivenlerin başına getirdim ve birbirlerine bağırmaya başladılar. Tuhaftı çünkü sesleri gidip geliyor ama birbirlerini görmüyorlardı. Beraberce gülüştüler ve kahkahaları merdivenleri tırmanıp indi. Ardından Bay Black, "Oskar!" diye bağırdı. "O benim adım, aşındırmayın!" "Aşağı gel!"

Aşağı indiğimde Bay Black aradığımız kişinin Windows on the World* garsonlarından olduğunu söyledi. "*Ne?*" "Konuştuğum hanım, Feliz, onu şahsen tanımıyormuş. O çıkınca taşınmış buraya." "Sahi mi?" "Böylesini uyduramazdım." Sokağa çıktık ve yürümeye koyulduk. Yanımızdan aşırı yüksek sesle müzik çalan bir araba geçti ve yüreğimi hoplattı. Kafamı kaldırdığımda bir sürü pencereyi birbirine bağlayan iplere asılı çamaşırlar gördüm. Bay Black'e, 'çamaşır hatları' derken bunlardan mı bahsettiklerini sordum. "Evet," dedi. "Ben de öyle düşünmüştüm," dedim. Biraz daha yürüdük. Çocuklar sokaklarda taşlara tekme atıyor ve neşeyle gülüşüyorlardı. Bay Black taşlardan birini alıp cebine attı. Sokak tabelasına, ardından saatine baktı. İki yaşlı adam bir dükkanın önünde oturuyordu. Puro içiyor ve dünyayı, televizyon izler gibi izliyorlardı.

"Düşününce tuhaf," dedim. "Neymiş o?" "Orada çalışması. Belki babamı tanımıştır. Ya da tanımamış ama o sabah ona servis yapmıştır. Oradaydı babam, o lokantada. Toplantısı vardı. Bel-

---

* 11 Eylül saldırılarında yıkılan ikiz kulelerden kuzey kulesinin en üst katlarında (106–107) bulunan lüks lokanta. Ünlü 'Düşen Adam' fotoğrafındaki kişinin bu lokanta çalışanlarından olduğu öne sürülmüş ancak kanıtlanamamıştır.

ki kahvesini falan vermiştir." "Mümkün." "Belki beraber ölmüşlerdir." Buna söyleyecek bir şeyi bulamayacağını biliyordum çünkü elbette beraber ölmüşlerdi. Asıl soru beraber *nasıl* öldükleriydi. Yan yana mıydılar, lokantanın ayrı köşelerinde miydiler, vesaire gibi. Belki beraber çatıya çıkmışlardı. Bazı fotoğraflarda insanların el ele tutuşarak atladıklarını görmüştüm. Belki onlar da böyle yapmıştı. Ya da belki bina çökene kadar birbirleriyle konuşmuşlardı. Neden bahsederlerdi? Haliyle çok farklı kişilerdi. Belki babam ona benden bahsetmişti. Birinin elini tuttuğunu düşünmek bana neler hissettirdi, anlatamam.

"Çocuğu var mıymış?" diye sordum. "Bilmiyorum." "Sor." "Kime?" "Geri dönelim, o kadına sor. Bahse girerim Agnes'ın çocuğu varsa biliyordur." Bay Black sorunun neden önem taşıdığını sormadı. Kadının bize bildiği her şeyi zaten anlattığını da söylemedi. Gerisingeri üç blok yürüdük, yukarı çıktım ve kadını tekrar merdiven başına getirdim. Bir süre konuştular. Ardından Bay Black, "Yokmuş!" diye seslendi. Ama bana yalan söylediğinden kuşkulandım çünkü İspanyolca bilmememe rağmen kadının 'Yoktu'dan çok daha fazlasını söylediğinin farkındaydım.

Metroya dönerken birden aklıma bir şey geldi ve kızdım. "Bir dakika," dedim. "Öncekinde neye gülüyordunuz siz?" "Öncekinde mi?" "Kadınla ilk konuşmanızda kahkahalar attınız. İkiniz de." "Bilmem," dedi Bay Black. "Bilmiyor musunuz?" "Hatırlamıyorum." "Hatırlamaya çalışın." Biraz düşündü. "Hatırlamıyorum." Yalan 77.

Metro girişindeki kocaman, tekerlekli tezgahtan birer *tamales* aldık. Normalde ambalajlanmamış veya annem tarafından hazırlanmamış yiyeceklerden hoşlanmazdım ama işte, kaldırıma oturup yedik. Bay Black, "Hiç olmazsa zindeleştim," dedi. "Zindeleşmek ne demek?" "Canlanmak. Tazelenmek." "Ben de zindeleştim." Kolunu omzuma attı. "İyi." "Bunlar vejetaryen,

değil mi?" Metro merdivenlerinden çıkarken tefimi salladım ve tren yeraltına girdiğinde nefesimi tuttum.

Albert Black, Montana'dan gelmişti. Niyeti aktörlüktü ama Kaliforniya'ya gitmemişti çünkü Kaliforniya evine yakındı ve aktörlüğün bütün olayı başka biri olmaktı.

Alice Black inanılmaz sinirliydi çünkü sanayiye yönelik amaçlarla tasarlanmış, yani insanların oturmaması gereken bir binada oturuyordu. Kapıyı açmadan önce Emlak Komisyonu'ndan gelmediğimize dair bize yemin ettirdi. "Bence bize gözetleme deliğinden bakmalısınız," dedim. Baktı ve ardından, "A, siz," dedi ki tuhaftı bu ve sonra bizi içeri aldı. Elleri kömür tozuyla kaplıydı, her yerde çizimler gördüm ve hepsi aynı adama aitti. "Kırk yaşında mısınız?" "Yirmi bir." "Ben dokuz yaşındayım." "Ben de yüz üç." Çizimleri kendinin mi yaptığını sordum. "Evet." "Hepsini mi?" "Evet." Çizimlerdeki adamı sormadım çünkü yanıtın botlarımı ağırlaştıracağından korktum. İnsan çok sevmediği ve çok özlemediği birinin resmini bu kadar fazla çizmez. "Aşırı güzelsiniz," dedim. "Teşekkürler." "Öpüşebilir miyiz?" Bay Black dirseğini böğrüme dayadı ve kıza, "Bu anahtar hakkında bir bilginiz var mı?" dedi.

Sayın Oskar Schell,

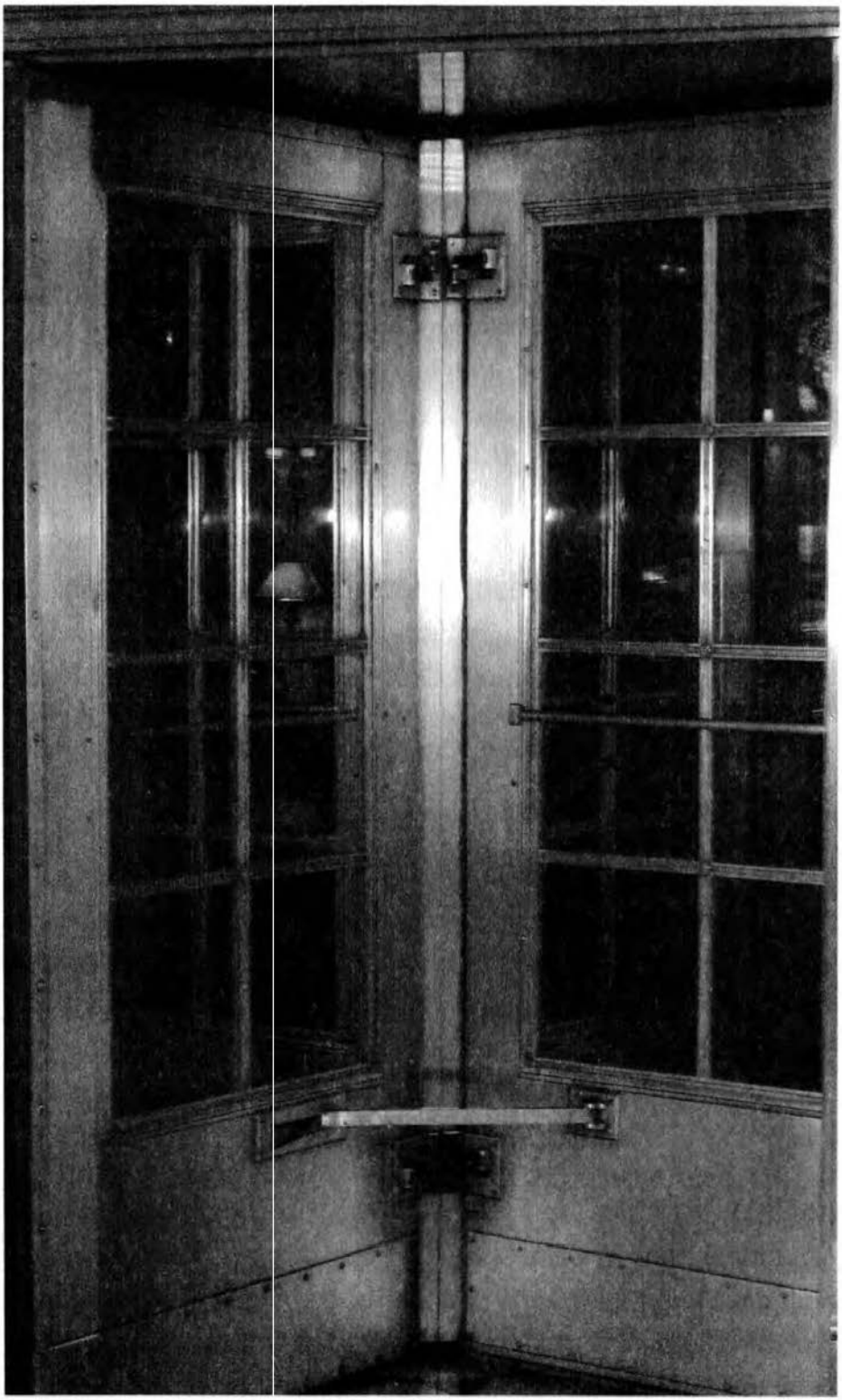
Size, halen Kongo'da, bir araştırma gezisinde bulunan Dr. Kaley adına yanıt yazıyorum. Benden, fillerle ilgili çalışmalarına gösterdiğiniz ilgiye teşekkürlerini iletmemi istedi. Doktorun asistanı olmamdan ve sizin de bildiğinizden emin olduğum bütçe yetersizliklerinden dolayı bir başka asistan alması söz konusu değildir. Ancak, ilginizin ve uygunluğunuzun devamı halinde önümüzdeki sonbaharda Sudan'da gerçekleşecek bir proje için yardım isteyebileceğini bildirme-

mi de rica etti. (Bütçe önerileri henüz görüşülmektedir.)

Lütfen bize geçmiş deneylerinizi, lisans ve lisansüstü dereceleriniz ve iki adet tavsiye mektubunu da içeren özgeçmişinizi yollayın.

Saygılarımla,
Gary Franklin

Allen Black, Aşağı Doğu Yakası'nda oturuyor ve Central Park'ın güney tarafındaki bir binada kapıcılık yapıyordu ki kendisini orada bulduk. Kapıcılıktan nefret ettiğini söyledi çünkü Rusya'da mühendislik eğitimi almıştı ve bu işte beyni ölüyordu. Cebindeki taşınabilir televizyonu gösterdi bize. "DVD oynatabiliyor," dedi. "Ve bir e-posta hesabım olsaydı bununla kontrol edebilirdim." İsterse ona bir e-posta hesabı kurabileceğimi söyledim. "Öyle mi?" dedi. Aleti aldım. Benim için yeniydi ama çabucak çözdüm ve her şeyi kurdum. "Kullanıcı adı ne istersiniz?" dedim. 'Allen' veya 'AllenBlack' ya da bir takma ad almasını önerdim. "Ya da 'mühendis'. Havalı olur." Bıyığıyla oynayarak düşündü. Çocuğunuz var mı, diye sordum. "Bir oğlum var," dedi. "Yakında boyu beni aşacak. Benden uzun boylu ve daha zeki. Büyük bir doktor olacak. Beyin cerrahı. Veya Yüksek Mahkeme'de yargıç." "Biraz kafa karıştırabilir ama oğlunuzun adını da kullanabilirsiniz." "Kapıcı," dedi sonunda. "Ne?" "Kapıcı olsun." "İstediğiniz her isim mümkün." "Kapıcı." Kullanıcı adını 'kapıcı215' yaptım çünkü kapıcı adında 214 kullanıcı daha vardı. Ayrılırken, "İyi şanslar, Oskar," dedi. "Adımı nereden bildiniz?" dedim. Bay Black, "Kendin söyledin," dedi. Öğleden sonra eve gelince ona bir e-posta yolladım: "Anahtar hakkında hiçbir şey bilmemeniz kötüydü ama gene de sizinle tanışmak iyiydi."

Sevgili Oskar,

Kendini gayet zeki bir delikanlı gibi ifade etmenle birlikte, seni hiç tanımadan ve bilimsel deneyimlerin hakkında hiçbir şey bilmeden tavsiye mektubu yazmam imkansız.

Çalışmalarım için sarf ettiğin nazik sözlere teşekkür eder, keşiflerinde, bilimsel ve diğer çalışmalarında başarılar dilerim.

Sevgilerimle,
Jane Goodall

Arnold Black doğrudan konuya girdi: "Yardım edemem. Üzgünüm." "İyi ama size ne istediğimizi henüz söylemedik," dedim. Gözleri doldu ve "Üzgünüm," dedi ve kapıyı kapadı. Bay Black, "Yola devam," dedi. Başımla evetledim ve içimden tuhaf, dedim.

Mektubunuza teşekkür ederim. Yoğun miktarda mektup aldığımdan kişisel yanıtlar yazamıyorum. Ancak her mektubu, günün birinde hak ettiği yanıtı verebilmek umuduyla okuyup sakladığımı biliniz. O güne kadar,

İçtenlikle,
Stephen Hawking

Anahtarı hatırladığım zamanlar hariç, hafta çok sıkıcı geçti. Anahtarın New York'ta açmadığı 161.999.999 kilit bulunduğunu biliyordum ama gene de her şeyi açarmış gibi hissediyordum. Bazen sırf orada durduğunu bilmek için dokunuyordum anahtara. Tıpkı cebimdeki biber spreyi gibi. Ya da tam tersi. İpi, anah-

tarları kalbimin üzerine gelecek şekilde ayarlamıştım. Hoştu, yalnız bazen fazla soğuk geliyordu. Bu yüzden göğsüme bir yara bandı yapıştırmıştım ve anahtarları üzerine getirmiştim.

Pazartesi sıkıcıydı.

Salı öğleden sonra Dr. Fein'a gitmem gerekiyordu. Neden yardıma ihtiyacım vardı, anlamıyordum. Çünkü bana babanız öldüğünde botlarınızın ağırlaşması *gerekirmiş* gibi geliyordu ve eğer *ağırlaşmamışsa,* o zaman *yardıma* ihtiyacınız olmalıydı. Ama gene de gidiyordum çünkü harçlığımdaki artış buna bağlıydı.

"Hey, dostum." "Dostunuz değilim ben." "Evet. Tamam. Hava bugün çok hoş, değil mi? İstersen çıkıp top oynayabiliriz." "Hoş hava fikrine, evet. Top fikrine, hayır." "Emin misin?" "Spor yapmak pek müthiş sayılmaz." "Ne müthiş sence peki?" "Nasıl bir yanıt arıyorsunuz?" "Neden bir şey aradığımı düşündün?" "Siz neden benim çok salak olduğumu düşündünüz?" "Senin çok salak olduğunu düşünmüyorum." "Teşekkürler." "Neden buradasın sence, Oskar?" "Buradayım, Dr. Fein, çünkü hayatımın yaşanması imkansız hale gelmesi annemi kızdırıyor." "Kızdırmalı mı?" "Kızdırmamalı. Hayat imkansız zaten." "İmkansız derken neyi kastediyorsun?" "Sürekli duygusalım." "Hangi duyguları hissediyorsun?" "Hepsini." "Mesela?" "Şu anda hüzün, mutluluk, öfke, sevgi, suçluluk, neşe, utanç hissediyorum ve biraz da gülmem geliyor çünkü Toothpaste'in bir keresinde yaptığı ve burada söyleyemeyeceğim bir şey geldi aklıma." "Epey hissiyat var anlaşılan." "Fransız Kulübü pasta haftasında sattığımız *pain au chocolat*'nın içine kesik süt koymuştu." "Komik sahiden." "Her şeyi hissediyorum ben." "Bu hissiyatlılaşık durum günlük hayatını etkiliyor mu?" "Şey, yanıt vermem gerekirse, bence doğru bir kelime kullanmadınız. Hissiyatlılaşık. Ama ne demeye çalıştığınızı anlıyorum ve yanıtım, evet. Sonunda hep ağlıyorum, çoğunlukla yalnızken. Okula gitmek bana aşırı zor geliyor. Ayrıca arkadaşlarımda yatıya kalamıyorum çünkü annemden uzakta kaldığımda paniğe kapılıyorum. İnsanlarla aram iyi değil." "Sorun ne

peki sence?" "Çok fazla hissediyorum. Sorun bu." "Sence insan fazla hissedebilir mi? Veya yanlış hisler söz konusu olabilir mi?" "İçim dışıma uyum göstermiyor." "Herkesin içi dışına uyum gösteriyor mu?" "Bilmem. Ben sadece benim." "Belki de kişilik dedikleri budur: içle dış arasındaki fark." "Ama benim durumum daha kötü." "Herkesin durumu kendine kötü müdür, merak ediyorum." "Belki. Ama benimki sahiden en kötüsü."

Arkasına yaslandı ve kalemini masaya bıraktı. "Sana kişisel bir soru sorabilir miyim?" "Burası özgür bir ülke." "Skrotumunda minik kıllar fark ettin mi?" "Skrotum." "Skrotum, penisinin altında, testislerini taşıyan torbadır." "Taşaklarımı." "Öyle." "Müthiş." "Bir bak bakalım ve düşün. Arkamı dönebilirim." "Düşünmem gereksiz. Skrotumumda minik kıllar yok." Kağıda bir şeyler yazdı. "Dr. Fein?" "Howard." "Bunaldığım zaman size söylememi istemiştiniz." "Evet." "Bunalıyorum." "Özür dilerim. Kişisel bir soruydu, biliyorum. Sordum çünkü bazen bedenimiz değiştiğinde duygusal yaşantımızda dramatik değişiklikler olur. Hissettiklerinin bir kısmı bedensel değişikliklerinden kaynaklanabilir mi diye merak etmiştim." "İlgisi yok. Hep babam icat edilebilecek en korkunç ölüm şekliyle öldüğü için."

Kafasını kaldırıp yüzüme baktı, ben de ona baktım. Bakışlarımı ilk kaçıran olmamaya söz verdim. Ama her zamanki gibi, ilk ben kaçırdım.

"Ufak bir oyuna ne dersin?" "Zeka oyunu mu?" "Sayılmaz." "Zeka oyunlarını severim ben." "Ben de. Ama bu onlardan değil." "Tüh." "Sana bir kelime söyleyeceğim ve sen de aklına ilk geleni söyleyeceksin. Bir kelime, bir isim söyleyebilir hatta bir ses bile çıkarabilirsin. Ne olursa. Yanlış veya doğru yanıt söz konusu değil bu oyunda. Kural yok. Deneyelim mi?" "Buyurun," dedim. "Aile," dedi. "Aile," dedim. "Pardon," dedi, "iyi anlatamadım galiba. Ben bir kelime söyleyeceğim ve sen aklına ilk geleni söyleyeceksin." "Siz 'aile' dediniz ve aklıma 'aile' geldi." "Aynı

kelimeyi kullanmamaya çalışalım, tamam mı?" dedi. "Tamam. Yani, olur." "Aile." "El peşrevi." "El peşrevi mi?" "Erkeğin kadının a nokta me'sini parmaklarıyla ovmasına öyle denmiyor mu?" "Evet, deniyor. Pekala. Yanlış yanıt yok. Peki, güvenliğe ne dersin?" "Ne derim?" "Peki." "Tamam." "Göbek deliği." "Göbek deliği mi?" "Göbek deliği?" "Göbek deliğinden başka şey gelmiyor aklıma." "Derine in." "Göbek deliğimde mi?" "Beyninde, Oskar." "Ha." "Göbek deliği. Göbek deliği." "Karın anüsü?" "İyi." "Kötü." "Hayır, kastettiğim, 'İyi dedin'di." "Hoş dedim." "Kuyu." "Su." "Kutlama." "Har, har." "Havlama mıydı bu?" "Neyse işte." "Tamam. Güzel." "İyi." "Pis." "Göbek deliği." "Rahatsız." "Aşırı." "Sarı." "Sarı tenli birinin göbek deliği rengi." "Tek kelimeyle sınırlı kalalım, tamam mı?" "Kuralsız bir oyun için fazla kuralı var bu oyunun." "İncinme." "Gerçekçi." "Hıyar." "Formika." "Formika mı?" "Hıyar mı?" "Ev." "Eşyanın durduğu yer." "Buhran." "Babam." "Baban buhranın nedeni mi, çözümü mü?" "İkisi de." "Mutluluk." "Mutluluk. A, pardon." "Mutluluk." "Bilmiyorum." "Dene. Mutluluk." "Bilmem." "Mutluluk. Derine in." Omuz silktim. "Mutluluk, mutluluk." "Dr. Fein?" "Howard." "Howard?" "Evet?" "Bunaldım."

Kalan kırk beş dakikayı, ona söyleyecek şeyim bulunmamasına rağmen konuşarak geçirdik. Orada olmak istemiyordum. Kilidi arayamayacağım herhangi bir yerde olmak istemiyordum. Annemin saatine doğru Dr. Fein gelecek haftanın öncekinden daha iyi geçmesi için plan yapmamızı istediğini söyledi. "Bana yapabileceğin, aklında tutabileceğin şeyler söyle," dedi, "haftaya bunların ne kadarını başardığını konuşuruz." "Okula gitmeye çalışacağım." "İyi. Sahiden iyi. Başka?" "Belki salaklara karşı daha sabırlı davranmaya çalışırım." "İyi. Başka." "Bilmem. Belki aşırı duygusallaşıp bir şeyleri mahvetmemeye çalışırım." "Başka?" "Anneme daha iyi davranmaya çalışırım." "Başka?" "Yeterli değil mi bunlar?" "Yeterli. Fazlasıyla. Pekala, tüm bunları nasıl başarmayı düşünüyorsun?" "Duygularımı içime gömeceğim."

"Duygularını gömmek derken?" "Ne hissedersem hissedeyim belli etmeyeceğim. Ağlayacaksam, içimden ağlayacağım. Kanayacaksam, bir yerlerimi morartacağım. Kalbim sapıtırsa kimseye söylemeyeceğim. Herkesin hayatını daha beter etmekten başka işe yaramıyor." "Ama duygularını içine gömersen *sen* gerçekten *sen* olmazsın, değil mi?" "E?" "Son bir soru sorabilir miyim?" "Bu muydu son soru?" "Babanın ölümünün *iyi* bir tarafı var mı sence?" "Babamın ölümünün *iyi* tarafı? Bence?" "Evet, sence var mı?" Sandalyemi tekmeledim, masasındaki kağıtları yere savurdum ve bağırdım: "Hayır! Tabii yok, orospu çocuğu!"

Yapmak istediğim buydu. Onun yerine, omuz silktim.

Dışarı çıkıp anneme sırasının geldiğini söyledim. Nasıl geçtiğini sordu. "İyi," dedim. "Dergilerin çantamda," dedi. "Bir de meyve suyu var." "Sağ ol," dedim. Eğilip öptü beni.

Annem içeri girdiğinde arazi teçhizatımdan usulca stetoskobumu aldım, ucunu, ona ne ad veriliyorsa artık, kapıya yapıştırdım. Ne denirdi sahiden buna? Babam bilirdi. Fazla bir şey duyamadım ve kimi zaman ikisi de mi konuşmuyor, yoksa ben mi duyamıyorum, merak ettim.

Çok çabuk sonuç bekliyorsun
Biliyorum
Sen?
Ne ben?
Yapıyorsun?
Konu ben değilim.

Ta sen hissedene kadar *Oskar için imkansız*

Ama o hissedene kadar *bu* *hissetmek iyi.*

Bilmiyorum. *Bir sorun.*
Sen?

Ben değil
Bilmiyor musun?

Saatlerce anlattım.

Başlamayı deniyor musun?
Başlamak kolay peki sen mutlu musun?

Nesi komik?

Eskiden biri sormuştu ve evet diyebilmiştim,
Veya ama inanmıyorum kısa yanıtlara artık.

Belki yanlış sorular. Belki
hatırlatmak
Basit şeyler de var.

Ne basit?
Kaç parmak sana?
O kadar basit değil

Konuşmak istiyorum kolay olmayacak.
Hiç düşündün mü?
Ne?
Kulağa nasıl geldiğini. Hastanede bile, yolda

Genellikle düşünürüz güvenli ortam.

Ev güvenli bir ortamdır.

Sen ne sanıyorsun kendini?

Özür dilerim.

dilemek için. Kızgınsın.

Sana değil *kızgın*

Kime kızgınsın?

Çocuklar için iyi *aynı şeyleri yaşıyoruz*

Oskar *diğer çocuklar değil* *yaşıtı başka çocuklarlayken bile*

İyi bir şey mi?

Oskar, Oskar'dır ve hiç kimse *harika bir şey*
Bu.

Endişem *kendine*

Bunu konuştuğumuza inanamıyorum.

Her şey hakkında konuş *fark ediyorum ki*
Konuşmaya gerek yok
Kendine zarar mı?

Endişeleniyorum *bir çocuğun belirtileri*

Kesinlikle olmaz *oğlumu hastaneye*

Eve dönerken arabada hiç konuşmadık. Radyoyu açtım ve 'Hey Jude' şarkısını çalan bir istasyon buldum. Doğruydu, işleri daha da kötüleştirmek istememiştim. Her şeyi bu hüzünlü şarkıdaki

gibi daha iyi kılmak istemiştim. Sadece nasıl yapacağımı bilmiyordum.

Akşam yemeğinden sonra odama gittim. Dolaptan kutuyu, kutudan kutuyu ve torbayı ve bitmemiş kaşkolu ve telefonu çıkardım.

Mesaj dört. 09.46. *Benim. Thomas Schell. Alo? Beni duyuyor musunuz? Orada mısınız? Açın. Lütfen! Açın. Bir masanın altındayım. Alo? Pardon. Yüzümü ıslak bir peçeteyle kapıyorum. Alo? Hayır. Ötekini alın. Alo? Pardon. Herkes deliye döndü. Yukarıda dönen bir helikopter var... Galiba çatıya çıkacağız... Bir... Tür kurtarma yapılacak diyorlar... Bilmiyorum, şunu deneyin... Çatıdan kurtarma yapılacak deniyor... ki helikopterler yeterince yaklaşabilirse bu mümkün. Mümkün. Lütfen açın... Bilmiyorum, evet, o işte... Alo? Orada mısınız? Şunu deneyin.*

Neden veda etmemişti?

Bir yumruk daha. Bir morluk daha.

Neden 'Sizi seviyorum' dememişti?

Çarşamba sıkıcıydı.

Perşembe sıkıcıydı.

Cuma, cuma olması haricinde sıkıcıydı çünkü cuma, neredeyse cumartesi sayılır ki kilide daha da yaklaşmam anlamına gelir ve bu da mutluluktur.

NEDEN OLDUĞUN YERDE DEĞİLİM

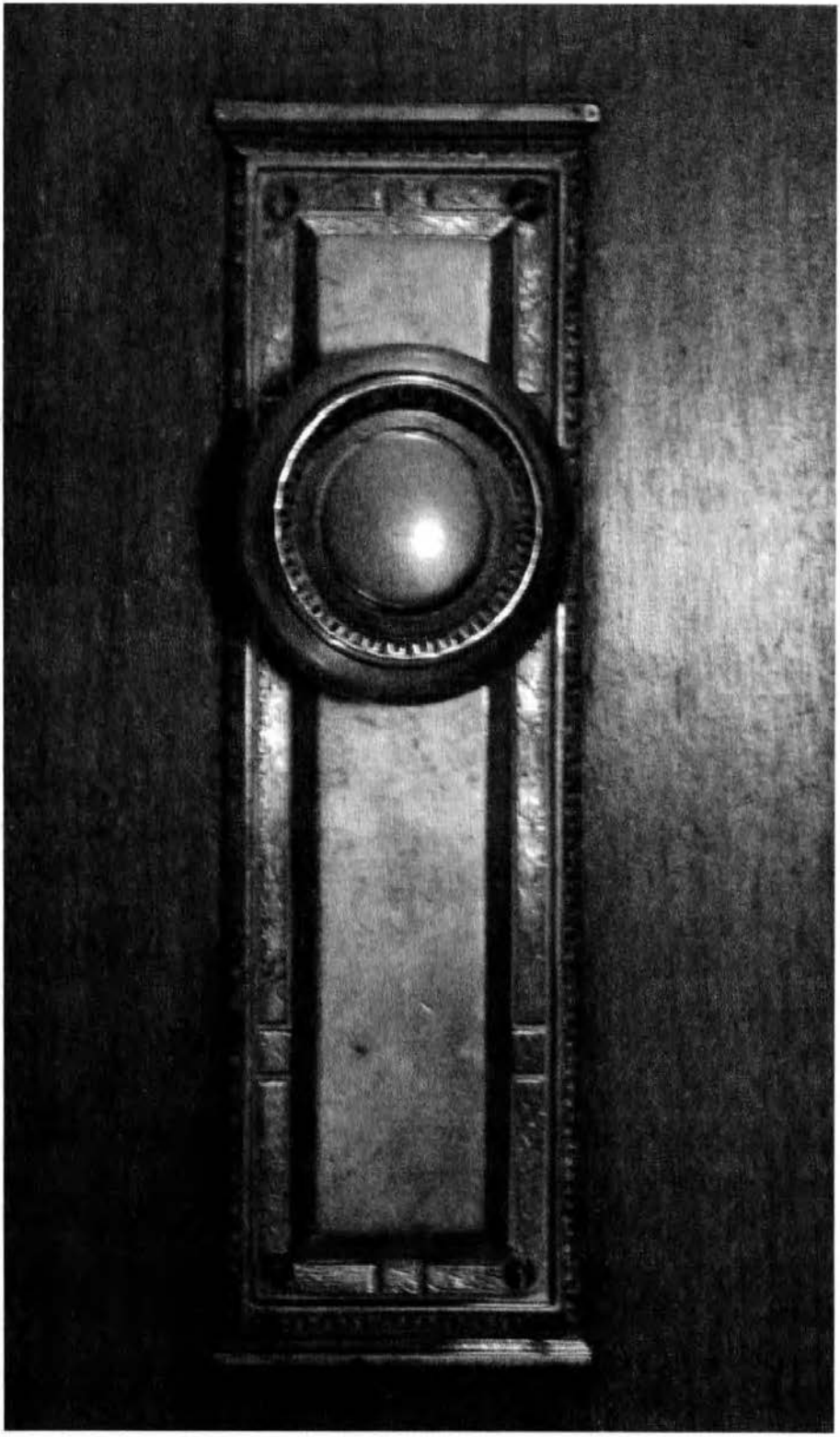
12.04.78

Çocuğuma: Bunları annenin babasının kulübesinin eskiden bulunduğu yerden yazıyorum, kulübe artık yok, yok yerlerdeki kilimler yok, yok duvarlardaki pencereler yok, her şey değişmiş. Burası artık bir kütüphane; dedeni mutlu ederdi bu durum. Sanki bütün kitapları birer tohummuş ve her birinden yüz kitap çıkmış gibi. Etrafı ansiklopedilerle dolu uzun bir masanın ucunda oturuyorum, arada içlerinden bir tane çekip başkalarının hayatlarını okuyorum. Krallar, artisler, suikastçılar, yargıçlar, antropologlar, tenis şampiyonları, milyarderler, siyasetçiler. Sırf benden hiç mektup almadın diye sana yazmadığımı düşünme sakın. Sana her gün bir mektup yazıyorum. Bazen sana olanları anlatabilsem o geceyi ardımda bırakabileceğimi, belki eve, sana gelebileceğimi düşünüyorum ama o gecenin ne başı ne sonu var, ben doğmadan önce başlamıştı ve hâlâ devam ediyor. Dresden'den yazıyorum ve annen Hiçbir Şey misafir odasında yazıyor veya yazdığını varsayıyorum, umarım yazıyordur, bazen ellerim yanmaya başlıyor ve aynı anda aynı kelimeyi yazdığımızı düşünüyorum. Annenin hayat hikayesini yazdığı daktiloyu bana Anna vermişti. Bombardımandan birkaç hafta önce vermişti, teşekkür etmiştim, "Neden teşekkür ediyorsun?" demişti. "Bu hediye bana." "Sana mı?" "Bana hiç yazmıyorsun." "Ama zaten seninleyim." "E?" "Yanında olmayan birine bir şeyler yazarsın." "Heykelimi hiç yapmadın, en azından bir şeyler yazarsın bana." Aşkın trajedisi budur, hiçbir şeyi özlediğin bir şeyden daha fazla sevemezsin. "Sen bana hiç yazmıyorsun" dedim ona. "Sen bana hiç

daktilo vermedin," dedi. İkimiz için gelecekte yaşayacağımız evler icat etmeye başladım, geceleri daktiloyla mektuplar yazıyor, sabahları ona veriyordum. Bir sürü ev hayal ettim; bazıları sihirli (zamanın durduğu bir şehirde, saati durmuş saat kuleli evler) bazıları dünyeviydi (kırlardaki burjua evleri; gül bahçeleri ve tavuskuşlarıyla). Hepsi mümkün ve kusursuz gelmişti, annen herhangi birini gördü mü, merak ediyorum. "Sevgili Anna, dünyanın en uzun merdiveninin tepesine kurulmuş bir evde oturacağız." "Sevgili Anna, Türkiye'deki bir yamaçta, mağaranın birinde yaşayacağız." "Sevgili Anna, duvarsız bir evde oturacağız, böylece gittiğimiz her yer evimiz olacak." Daha ve daha iyi evler icat etmeye çalışmıyor, ona evlerin önem taşımadığını, herhangi bir evde, herhangi bir şehirde, herhangi bir ülkede, herhangi bir yüzyılda yaşayabileceğimizi ve sanki dünya yaşadığımız gibiymişçesine mutlu olacağımızı göstermek istiyordum. Her şeyi kaybetmemden önceki gece son evimizi yazdım: "Sevgili Anna, allplere tırmanan bir dizi evde oturacağız ve hiçbirinde iki defa yatmayacağız. Her sabah kahvaltıdan sonra, bir sonraki eve kayacağız. Ve kapısını açtığımızda önceki ev yıkılacak ve yerine yenisi yapılacak. Aşağı vardığımızda teleferikle yukarı çıkıp baştan başlayacağız." Ertesi gün, mektubu götürmek için yola koyuldum, annnin evine doğru giderken, sana şu anda bunları yazdığım kulübeden bir ses duydum, Simon Goldberg olduğundan kuşkulandım. Anna'nın babasının onu sakladığını biliyordum, Anna'yla beraber parmak uçlarımızda tarlaya gittiğimiz bazı gecelerde konuştuklarını duymuştum, daima fısıldayarak konuşurlardı, kömür lekeli gömleğini çamaşır hattında görmüştüm. Kendimi belli etmek istemedim, duvardan usulca bir kitap çektim. Anna'nın babası, senin deden, elleri yüzünde, sandalyesinde oturuyordu. O, benim kahramanımdı. O anı düşündüğümde, o ana dek onu hiç elleriyle yüzünü kaparken görmediğimi fark ediyorum. Onu böyle göremezdim. Elimdeki kitaba baktım. Ovidius'un Metamorphosis'inin resimli baskısıydı. O baskıyı

Amerika'da, sanki bulursam duvardaki yerine geri yerleştirebilecek, kahramanımın elleriyle yüzünü kapamış imgesini anılarımdan silebilecek, hayatımı ve tarihi o anda durdurabilecekmişim gibi aradım. New York'taki bütün kitapçılara sordum ama hiç bulamadım. Duvardaki delikten içeri ışık süzüldü, deden başını kaldırdı, rafa geldi ve kayıp Metamorphosis'den birbirimize baktık. Bir sorun mu var, diye sordum, yanıt vermedi, yüzünün sadece bir dilimini, kitap sırtı kadarlık yüzünü görebiliyordum, her şey alevlere bulanana kadar birbirimize baktık, hayatımın sessizliğiydi. Anna'yı odasında buldum. "Selam." "Selam." "Demin babanı gördüm." "Kulübede mi?" "Üzgün görünüyordu." "Bu işin bir parçası olmak istemiyor artık." "Yakında bitecek," dedim. "Nereden biliyorsun?" "Herkes öyle diyor." "Herkes her zaman yanılır." "Bitecek ve hayat eskisine dönecek." "Çocukluk etme," dedi. "Bana sırtını dönme." Yüzüme bakmıyordu. "Ne oldu?" dedim. Daha önce ağladığını hiç görmemiştim. "Ağlama," dedim. "Dokunma bana," dedi. Ne var?" dedim. "Susar mısın lütfen!" dedi. Konuşmadan yatağında oturduk. Sessizlik bir el gibi bastı üzerimize. "Her ne varsa—" dedim, "Hamileyim," dedi. Ondan sonra birbirimize söylediklerimizi yazamam. Yanından ayrılırken, "Lütfen çok sevin," dedi. Sevindiğimi, elbette sevindiğimi söyledim, onu öptüm, karnını öptüm, onu son görüşümdü bu. O gece saat 21.30'da hava saldırısı sirenleri başladı, herkes sığınaklara koştu ama kimse acele etmedi, alarmlara alışmıştıktı, yanlıştır dedik, hem Dresden neden bombalansındı ki? Bizim sokaktaki aileler ışıklarını söndürdü ve sığınağa girdiler, ben merdivenlerde bekledim, aklım Anna'daydı. Her yan sessiz ve durgundu ve karanlıkta ellerimi göremiyordum. Üzerimizde yüz uçak uçtu, kocaman, ağır uçaklar suyu yaran yüz balina gibi geceyi yardılar, ardından gelecek hayrına karanlığı ışıtmak için kırmızı fişekler attılar, sokakta tek başınaydım, etrafıma kırmızı fişekler yağdı, binlercesi yağdı, akla hayale sığmaz bir şeyin eli kulağında olduğunu anladım, Anna'yı düşünüyordum, çok se-

vinçliydim. Basamakları dörder dörder koşarak aşağı indim, daha bir şey diyemeden —ne diyecektim?— feci bir gümbürtü duyduk, kilerimize ateş ve duman doldu, daha güçlü patlamalar, duvarlar yerlerinden kalktı ve yıkılmadan önce ışığın içeri akmasına yetecek kadar yarıldılar, turuncu ve mavi patlamalar, mor ve beyaz, daha sonra ilk bombardımanın yarım saatten kısa sürdüğünü okumuştum ama günlerce, haftalarca sürmüş, dünya sona eriyormuş gibi gelmişti, bombardıman başlamışlığı gibi öylesinece bitmişti. "İyi misiniz?" "İyi misiniz?" "İyi misiniz?" Sarı-gri dumanla dolan kilerden koşarak çıktık, hiçbir şeyi tanıyamadık, yarım saat önce revakta duruyordum ve şimdi ne revak ne ev ne sokak vardı, her yerde sadece alevler vardı, evimizden geriye cebhenin bir parçası kalmıştı, onu da kapı inatla tutmuştu, alevler içinde bir at koşarak geçti, arabalar ve araçlar mülticilerle yanıyordu, insanlar haykırıyordu, annemle babama Anna'yı bulmam gerektiğini söyledim, annem onlarla kalmamı söyledi, onlarla ön kapıda buluşacağımı söyledim, babam kalmam için yalvardı, kapının tokmağını yakaladım ve tokmak elimin derisini yüzdü, avucumun kıpkırmızı ve zonklayan etlerini gördüm, neden tokmağı öteki elimle de tuttum? Babam bana bağırdı, ilk defa bana bağırıyordu, ne diye bağırdığını yazamam, onları kapıda bulacağımı tekrar söyledim, babam yüzüme tokat attı, bana ilk defa vuruyordu, annemle babamı son görüşüm buydu. Anna'nın evine giderken ikinci bombardıman başladı, kendimi en yakın kilere attım, kiler isabet aldı, pembe duman ve altın alevlerle doldu içerisi, bir sonraki kilere koştum, orası da alev aldı, her kiler mahvoldukça bir sonraki kilere koştum, ağaçlarda yanan maymunlar haykırıyordu, umutsuz çağrıların aktığı telefon tellerinde yanan kuşlar şakıyordu, bir sığınak daha buldum, ağzına kadar doluydu, kahverengi duman tavandan aşağı bir el gibi basıyordu, nefes almak gittikçe güçleşti, akciğerlerim odayı ağzımdan içime çekmeye çabalıyordu, gümüşi bir patlama oldu, hepimiz birden kilerden çıkmaya davrandık, ölüler ve ölen-

ler çiğnendi, yaşlı bir adamın üzerine bastım, çocukların üzerinden geçtim, herkes herkesi yitiriyordu, bombalar çağlayan gibiydi, sokaklarda, kilerden kilere koştum ve feci şeyler gördüm: bacaklar ve boyunlar, sapsarı saçları ve yeşil elbisesi alev almış bir kadın gördüm, kollarında sessiz bir bebekle koşuyordu, insanların kimi yerlerde eriyerek koyu gölcüklere dönüştüklerini gördüm, korlar gibi çıtırdayan bedenler ve kitleler halinde yanan insanların kafaönde göllere ve park havuzlarına atladığını gördüm, suya giren kısımları sağlam kalıyor ama dışarıda kalan yerleri tanınamayacak ölçüde kavruluyordu, bombalar yağmaya devam etti, mor, turuncu ve beyaz, koşmaya devam ettim, ellerim kanamaya devam etti, çöken binaların arasından o bebeğin sessizliğinin kükreyişini duydum. Hayvanat bahçesini geçtim, kafesler parçalanmıştı, her şey, her yerdeydi, şaşkın hayvanlar panik ve acıyla haykırıyordu, bekçilerden biri yardım istiyordu, güçlü bir adamdı, gözleri yanmıştı, kolumu yakaladı ve ateş etmeyi bilip bilmediğimi sordu, birini bulmam gerektiğini söyledim, tüfeğini verdi ve "Etoburları bulmalısın," dedi, iyi ateş edemediğimi söyledim, hangi hayvanların etobur, hangilerinin otobur olduğunu bilmediğimi söyledim, "Hepsini vur," dedi, kaç hayvan öldürdüm bilmiyorum, bir fil öldürdüm, kafesinden yirmi metre öteye savrulmuştu, namluyu kafasının arkasına dayadım ve tetiği çekerken bu hayvanı öldürmek şart mı diye düşündüm. Devrik bir ağacın gövdesine tünemiş bir maymunu vurdum; yıkımdan kurtulmuştu, tüylerini çekiştiriyordu, iki aslan öldürdüm, batıya dönmüş, yan yana duruyorlardı, akraba mıydılar, arkadaş mıydılar, eş miydiler, aslanlar sevebilir mi? Devasa bir ölü ayının üzerine tırmanan bir yavruyu vurdum, annesinin üzerine mi tırmanıyordu? Bir deveye on iki kurşun sıktım, etobur olduğundan kuşkuluydum ama her şeyi öldürüyordum, her şey öldürülmeliydi, bir gergedan kafasını bir kayaya vuruyordu, tekrar ve tekrar, sanki acısına son vermek veya acı çekmek istiyordu, ateş ettim, kafasını vurmaya

devam etti, bir daha ateş ettim, kafasını daha sert vurdu, gittim ve namluyu gözlerinin arasına dayadım, öldürdüm, bir zebra öldürdüm, bir zürafa öldürdüm, denizaslanının havuzunu kızıla boyadım, bir maymun geldi yanıma, vurduğum maymundu bu, öldürdüğümü sanmıştım, yavaşça yaklaştı yanıma, elleriyle kulaklarını kapamıştı, ne istiyordu benden, bağırdım, "Ne istiyorsun benden?" Kalbinin bulunduğunu düşündüğüm yere ateş ettim, bana baktı, gözlerinde bir çeşit anlayış gördüm ama bağışlama görmedim, akbabaları vurmaya çalıştım ama iyi nişancı değildim, daha sonra akbabaların kendilerine ölü insanlarla ziyafet çektiklerini gördüm ve her şey için kendimi suçladım. İkinci bombardıman başladığı gibi aniden ve tümden bitti, yanık saçlar, kapkara kollar ve parmaklarla şaşkın, Loschwitz Köprüsü'ne yürüdüm, kara ellerimi kara suya soktum ve yansımamı gördüm, görünüşümden, kanla keçeleşmiş saçımdan, yarık ve kanayan dudaklarımdan, otuz beş yıl sonra bunları yazarken bile kollarımın ucunda durmamaları gerekirmiş gibi görünen kıpkırmızı, zonklayan avuçlarımdan ürktüm. Dengemi yitirdiğimi hatırlıyorum, aklımdaki tek düşünceyi hatırlıyorum: *Düşünmeye devam et.* Düşündüğüm sürece hayattaydım ama bir noktada düşünmeyi bıraktım, sonraki hatırladığım feci üşüdüğümdü, yerde yattığımı fark ettim, acı her yerimdeydi, ölmediğimi anlamamı sağladı, kollarımı ve bacaklarımı oynatmaya başladım, hareketlerim şehrin her yerinde sağ kalanları aramakla görevlendirilmiş askerlerden birinin dikkatini çekmiş anlaşılan, daha sonra köprünün ayağından 220'den fazla kişinin çıkarıldığını ve içlerinden 4 tanesinin yaşama döndüğünü öğrendim, biri bendim. Bizi kamyonlara doldurdular ve Dresden'den çıkardılar, kamyonun brandalarının arasından dışarı baktım, binalar yanıyordu, ağaçlar yanıyordu, eremiş asfaltta sıkışıp kalmış insanlar gördüm ve duydum, kokularını aldım, meşaleler gibi yanan sokaklarda götürülmesi imkansız yardım için haykıranlar, bizzat hava yanıyordu, kamyonun keşmekeşi aşmak için bir sürü manevra

yapması gerekti, uçaklar bir daha üzerimize çöktü, kamyondan çıkarıldık ve kamyonun altına sokulduk, uçaklar daldı, daha fazla makineli tüfek, daha fazla bomba, sarı, kırmızı, mavi, kahverengi, bir kez daha kendimden geçtim, uyandığımda beyaz bir hastane yatağındaydım, kollarımı ve bacaklarımı oynatamıyordum, onları yitirdiğimi düşündüm ama bakacak gücü toplayamıyordum, saatler veya günler geçti, nihayet bakabildiğimde yatağa bağlandığımı gördüm, yanımda bir hemşire vardı, "Bana bunu neden yaptınız?" dedim. Kendimi yaralamaya çalıştığımı söyledi, beni çözmesi için yalvardım, kendimi yaralamayacağımı söyledim, söz verdim, özür diledi ve bana dokundu, doktorlar beni ameliyat etti, iğneler yaptılar ve her yanımı sardılar ama hayatımı kurtaran onun dokunuşuydu. Taburcu edilişimden sonra annemle babamı ve Anna'yı ve seni aradım. Herkes, her binanın yıkıntısında herkesi arıyordu ama bütün aramalar boşunaydı, evimizi buldum, kapı hâlâ inatla ayaktaydı, eşyamızın pek azı kurtulmuştu, daktilo kurtulmuştu, bir bebek gibi taşıdım onu kollarımda, götürülmeden önce kapıya yaşadığımı ve Oschatz'daki mülteci kampının adresini yazdım, mektup bekledim ama hiç gelmedi. Çok fazla ceset bulunduğu ve cesetlerin çok fazlası tanınmaz halde olduğundan asla bir ölü listesi yapılamadı, binlerce kişi umudun ıstırabına terk edildi. Loschwitz Köprüsü'nün dibinde öldüğümü zannederken aklımda tek düşünce vardı: *Düşünmeye devam et.* Düşünmek hayatta tutacaktı beni. Ama şimdi hayattayım ve düşünmek beni öldürüyor. Düşünüyor, düşünüyor, düşünüyorum. O geceyi, kırmızı fişekleri, kara su gibi göğü ve nasıl her şeyi yitirdiğimi düşünmeden duramıyorum, her şeyim vardı benim. Teyzen hamile olduğunu söylemişti, çok sevinmiştim, buna bel bağlamamam gerektiğini bilmeliydim, yüzlerce yılın sevinci bir saniyede silinebilirdi, karnını öpmüştüm, henüz öpecek bir şey olmamasına rağmen, "Bebeğimizi seviyorum," demiştim ona. Gülmüştü bana, birbirimizin evine giderken yarı yolda toslaştığımızdan beri böyle güldüğünü görmemiştim, "Bir fikri seviyorsun sen," demişti. "Biz fikrini seviyorum," demiştim. Buydu işte, beraber bir fikir

sahibi oluyorduk. "Korkuyor musun?" demişti. "Neden?" "Hayat, ölümden daha korkutucu," demişti. Gelecekteki evimizi cebimden çıkarıp vermiştim, onu öpmüştüm, karnını öpmüştüm, onu son görüşümdü bu. Babasının seslendiğini duyduğumda sokaklarının başındaydım. Kulübeden çıkmış, bağırıyordu: "Neredeyse unutacaktım!" Eve koştu ve bir zarfla geldi. "Neredeyse unutacaktım," dedi, gözleri kıpkırmızıydı, parmak eklemleri bembeyazdı, daha sonra bombardımandan sağ çıktığını ve intihar ettiğini öğrendim. Annen sana söyledi mi bunu? Kendi biliyor mu? Bana verdiği bir mektuptu. Simon Goldberg yazmıştı. Mektup Hollanda'daki Westerbrok toplama kampından postalanmıştı, bölgemizdeki Yahudilerin çalışmaya veya ölmeye yollandığı yerdi orası. "Sevgili Thomas Schell, seni tanımak, kısa bir süre için olsa bile, bir zevkti. Açıklanması gerekmeyen nedenlerle üzerimde güçlü bir etki bıraktın. Ne denli uzun ve dolambaçlı çıksa bile yollarımızın bir gün tekrar kesişmesini dilerim. O güne dek bu zor zamanlarda en iyi şeyleri yaşamanı diliyorum. Samimiyetimle, Simon Goldberg." Mektubu zarfa koydum ve zarfı cebime, gelecekteki evin az önce çıktığı yere koydum, uzaklaşırken dedenin sesini duydum, hâlâ kapıdaydı. "Neredeyse unutacaktım." Annen beni Broadway'deki pastanede bulduğu zaman ona her şeyi anlatmak istedim, anlatabilseydim belki farklı yaşayabilirdik, belki burası yerine orada, seninle olurdum. Belki "Bir bebek yitirdim," deseydim, "Sevdiğim bir şeyi yitirip sonra başka şeyleri sevmeyi reddetmekten korkuyorum," deseydim, belki imkansızı mümkün kılabilirdim. Belki, ama yapamadım, içimde çok derinlere gömmüştüm. Ve işte, ora yerine buradayım. Bu kütüphanede, hayatımdan binlerce kilometre ötede oturmuş, ne kadar çabalarsam çabalayayım, ne kadar çok istersem isteyeyim gönderemeyeceğimi bildiğim bir mektup daha yazıyorum. Kulübenin arkasında sevişen o çocuk bu masada mektup yazan bu adama nasıl dönüştü?

Seni seviyorum,
Baban

ALTINCI İLÇE

"Bir zamanlar, New York'un altıncı bir ilçesi varmış." "İlçe ne?" "Söz kesmek ile kastettiğim buydu." "Biliyorum ama ilçenin anlamını bilmezsem öykünün anlamı kalmaz." "Mahalle gibi bir şey. Ya da mahalleler toplamı gibi." "Bir zamanlar altıncı bir ilçe vardıysa, beş ilçe hangileri?" "Manhattan haliyle, sonra Brooklyn, Queens, Staten Island ve Bronx." "Diğer ilçelerden birine gittim mi ben hiç?" "Başlıyoruz yani." "Sadece bilmek istedim." "Birkaç yıl önce Bronx Hayvanat Bahçesi'ne gitmiştik. Hatırlıyor musun?" "Hayır." "Ve Botanik Bahçesi'ndeki gülleri görmek için Brooklyn'e gitmiştik." "Queens'e gittim mi hiç?" "Sanmıyorum." "Staten Island'a gittim mi hiç?" "Hayır." "Peki, *sahiden* bir altıncı ilçe var mıymış?" "Anlatmaya çalışıyordum." "Bir daha kesmeyeceğim. Söz."

"Pekala, tarih kitaplarında bunu göremezsin çünkü varlığını kanıtlayacak —Central Park'taki dolaylı kanıtlar hariç— hiçbir şey yok. Bu da, varlığının kolayca reddine yol açıyor. Ama çoğu kişi Altıncı İlçe'ye inanmak için zamanlarının veya nedenlerinin *bulunmadığını* söylese ve Altıncı İlçe'ye inanmasa bile hâlâ 'inanmak' kelimesini kullanır."

"Altıncı İlçe, aynı zamanda bir adaydı; Manhattan'dan en dar yeri dünya uzun atlama rekoru mesafesine eşit, ince bir suyoluyla ayrılırdı ki bu yüzden dünyada sadece tek kişi Manhattan'dan Altıncı İlçe'ye ıslanmadan geçebilirdi. Yıllık atlayışlarda büyük bir parti düzenlenirdi. Simitler ve çörekler adadan adaya uzatılan özel spagettilerin üzerine dizilir, puf börekleri ve francalalar sepetlere doldurulur, Yunan salataları konfetiler gibi havaya

savrulurdu. New York çocukları, ilçeler arasında süzülen ateşböceklerini cam kavanozlarla yakalardı. Böcekler yavaşça asfeksi—" "Asfeksi?" "Boğulma." "Neden kavanoz kapaklarına delik açmıyorlar?" "Ateşböcekleri hayatlarının son anlarında süratle yanıp söner. Zamanlama doğru yapıldığında, atlayıcı atlayışını yaparken suyolu ışıldardı." "Vay."

"Nihayet zamanı geldiğinde, uzun atlamacı Doğu Nehri'nden harekete geçerdi. New Yorkluların sokakların iki yanından, ev ve iş yerlerinin pencerelerinden ve ağaçların dallarından tuttuğu alkışlar arasında Manhattan'ın tümünü enlemesine koşardı. İkinci Cadde, Üçüncü Cadde, Lexington, Park, Madison, Beşinci Cadde, Columbus, Amsterdam, Broadway, Yedinci Cadde, Sekizinci, Dokuzuncu, Onuncu... Ve atladığı anda, Manhattan ve Altıncı İlçe kıyısındaki New Yorklular atlayıcıyı ve birbirlerini alkışlardı. Atlayıcının havada geçirdiği o kısacık anlarda, her New Yorklu kendini uçabilirmiş gibi hissederdi."

"Veya belki 'asılı kalma' daha uygun bir kelimedir. Çünkü atlayıştaki asıl ilham verici şey, atlayıcının bir ilçeden diğerine nasıl geçtiği değil, ikisinin arasında nasıl kaldığıydı." "Doğru."

"Günün birinde —çok, çok yıllar önce— atlayıcının koca parmağının ucu suyoluna değerek ufak bir dalgalanma yaratmış. Dalga, sudaki ateşböceği kavanozlarını birbirine tıkırdatarak Altıncı İlçe'den Manhattan'a ilerlerken insanlar nefeslerini tutmuş."

"Suyun karşı tarafından Manhattanlı bir meclis üyesi, 'Kötü bir çıkış yaptın herhalde!' diye bağırmış."

"Atlayıcı, utançtan ziyade şaşkınlıkla kafasını sallamış."

"Altıncı İlçe'den bir meclis üyesi, atlayıcıya ayağı için havlu uzatırken, 'Rüzgar ters esiyordu,' demiş."

"Atlayıcı kafasını sallamış."

"İzleyenlerden biri, diğerine, 'Belki öğle yemeğini fazla kaçırdı,' demiş."

"Çocuklarını atlayışı izlemeye getirmiş bir diğeri 'Veya belki de artık çaptan düşmüştür,' demiş."

"Bir başkası, 'Bahse girerim aklı başka yerdeydi,' demiş. 'Bu kadar mesafeyi yeterince odaklanmadan atlaması beklenemez.'"

"Atlayıcı tüm bu ileri sürülenlere, 'Hayır,' demiş. 'Bunların hiçbiri doğru değil. İyi atladım ben.'"

"Durumun ifşası—" "İfşa?" "Farkına varılması yani." "Ha, evet." "Durumun farkına varılması, parmak ucunun yarattığı minik dalgalar misali izleyenler arasında yavaş yavaş gerçekleşmiş ve nihayet New York belediye başkanı durumu yüksek sesle dile getirdiğinde herkes iç çekerek onay vermiş: 'Altıncı İlçe gidiyor.'" "*Gidiyor mu?*"

"Altıncı İlçe, New York'tan milim milim uzaklaşıyormuş. Ertesi yıl atlayıcının ayağı tümden ıslanmış, birkaç yıl sonra baldırı ve derken çok, çok —kimsenin nasıl endişelenmeden kutlama yapıldığını hatırlamayacağı kadar çok— yıllar sonunda atlayıcı artık atlayışlarında elinden geldiğince uzanıyor, çabalıyor ve karşı kıyıya değemiyormuş bile. Manhattan'la Altıncı İlçe arasına kurulu sekiz köprü gerilmiş, gerilmiş ve sonunda hep birlikte çökerek suya gömülmüş. Tüneller gerilmekten incelmiş, içlerinde hiçbir şey tutamaz hale gelmişler."

"Telefon ve elektrik hatlarının kopması Altıncı İlçe'de eski teknolojilerin kullanıma sokulmasına yol açmış. Bunların çoğu çocuk oyuncaklarına benziyormuş: sefertaslarının içindekileri büyüteçler yardımıyla ısıtmışlar, önemli ve acil belgeleri kağıttan uçak yapıp binadan binaya atmışlar; herkes atlama festivallerinde süs olarak kullanılan ateşböcekli kavanozları lamba yerine kullanmaya başlamış."

"Durum değerlendirmesi için eğilen Pisa Kulesi'yle uğraşan mühendisleri getirtmişler. Pisa Kulesi neredeydi?" "*İtalya!*" "Evet."

"Mühendisler, 'Gitmek istiyor,' demişler."

"New York belediye başkanı, 'E, ne yapabilirsiniz?' demiş."

"Mühendisler, 'Yapacak bir şey yok,' demişler."

"Elbette kurtarmaya çalışmışlar. Gerçi gitmek istediği için 'kurtarmak' doğru kelime sayılmayabilir. Belki 'tutmak' demelidir. Adaların kıyılarına zincirler çakılmış ama çok geçmeden hepsi kopmuş. Altıncı İlçe'nin çevresine beton kazıklar çakmışlar ama onlar da işe yaramamış. Koşumlar işe yaramamış, mıknatıslar işe yaramamış, hatta dualar bile işe yaramamış."

"Adadan adaya tel-teneke kutu telefonlar uzatan arkadaşlar, tıpkı uçurtmaların daha yükseğe uçmasındaki gibi gittikçe daha fazla tel harcamaya başlamışlar."

"Manhattan'daki odasının penceresinden babasının dürbünüyle arkadaşının penceresini bulmaya çabalayan kız, 'Seni duymak gittikçe zorlaşıyor,' demiş."

"Altıncı İlçe'deki arkadaşı, geçen doğum gününde hediye gelen teleskoptan bakarak, 'Gerekirse bağırırım,' demiş."

"Aralarındaki tel-ip inanılmaz uzamış, o kadar uzamış ki uzaması için başka tel ve iplerin eklenmesi gerekmiş: delikanlının yoyo ipi, kızın konuşan bebeğinin çekilen ipi, oğlanın babasının günlüğünü bağlayan ip, kızın büyükannesinin incilerini boynunda ve yerden uzak tutan mumlu ip, oğlanın büyük amcasının çocukluk yorganını battaniye yığınından ayıran ip... Yoyo, bebek, günlük, kolye ve yorgan, iki arkadaşın paylaştıklarına katılmış. Birbirlerine söyleyecekleri arttıkça ipleri azalmış."

"Oğlan, kızdan, başka bir açıklama yapmadan, teneke kutusuna 'Seni seviyorum' demesini istemiş."

"Kız da açıklama istememiş veya 'Saçmalama' ya da 'Aşk için daha küçüğüz,' dememiş. Hatta sırf o istedi diye 'Seni Seviyorum' dediğini bile söylememiş. Kelimeler yoyodan, bebekten, günlükten, kolyeden, yorgandan, çamaşır ipinden, doğum günü hediyesinden, harptan, çay poşetinden, tenis raketinden, başka türlü olsaydı oğlanın kızın üzerinden günün birinde sıyıracağı eteğin kıvrımından geçmiş." "Vay!" "Oğlan kendi kutusunu bir kapak bulup kapamış, ipten ayırmış ve kızın aşkını dolabında-

ki bir rafa koymuş. Elbette kutuyu bir daha hiç açamazmış çünkü açarsa içindekileri yitirirmiş. Orada durduğunu bilmek oğlan için yeterliymiş."

"O çocuğun ailesi gibi, kimileri Altıncı İlçe'yi terk etmemiş. Bazıları, 'Neden terk edecekmişiz?' demişler. 'Hareket eden dünyanın kalanı. Bizim ilçemiz durduğu yerde duruyor. Onlar terk etsin Manhattan'ı.' Böyle birine yanıldığı nasıl kanıtlanabilir? Ve kim bunu yapmak ister?" "Ben istemezdim." "Ben de. Gerçi Altıncı İlçe sakinlerinin çoğu için, tıpkı inatçılık veya ilkeler ya da cesaretin söz konusu olmaması gibi, bariz meseleyi kabullenmek veya reddetmek söz konusu değilmiş. Gitmek istememişler, o kadar. Yaşamlarından memnunmuşlar ve değişmesini istemiyorlarmış. Böylece, milim milim uzaklaşmışlar."

"Ki tüm bunlar bizi Central Park'a getiriyor. Central Park eskiden şimdi bulunduğu yerde değilmiş." "Hikayede demek istiyorsun, değil mi?"

"Tam Altıncı İlçe'nin ortasındaymış. İlçe'nin neşesi, yüreğiymiş park. Ama Altıncı İlçe'nin gideceği, kurtarılamayacağı veya tutulamayacağı iyice anlaşılınca, New York şehri bir referandum yapmış ve parkın kurtarılmasına karar verilmiş." "Referandum?" "Oylama." "Ve?" "Oybirliğine ulaşılmış. En inatçı Altıncı İlçe sakinleri bile yapılması gerekeni kabul etmiş."

"Parkın kenarlarına devasa kancalar takılmış ve park, New York halkı tarafından, yerden çekilen bir halı gibi Altıncı İlçe'den Manhattan'a çekilmiş."

"Çekme sırasında çocukların parkta yatmasına izin verilmiş. Bunu ayrıcalık saymışlar, gerçi hiç kimse neden bir ayrıcalık gerektiğini veya ayrıcalığın neden çocuklara tanınması gerektiğini bilmiyormuş. O gece gelmiş geçmiş en büyük havai fişek gösterisi yapılmış ve Filarmoni nefesi tükenene dek çalmış."

"New York çocukları sırtüstü yatmış, yan yana bütün parkı, sanki park onlar ve o an için yapılmışçasına doldurmuşlar. Havai fişekler havaya saçılıp yere inerken sönmüşler ve çocuklar her sa-

niyede bir milimetre Manhattan'a ve yetişkinliğe doğru ilerlemişler. Park bugünkü yerine ulaştığında bütün çocuklar uyuyormuş ve park rüyalarından oluşan bir mozaikmiş. Kimi çocuk rüyasında haykırmış, kimi gülümsemiş, kimi kıpırtısız yatmış."

"Baba?" "Evet?" "Gerçekte bir Altıncı İlçe olmadığını biliyorum. Yani, nesnel açıdan." "Sen iyimser misin, kötümser mi?" "Hatırlamıyorum. Hangisi?" "Bu kelimelerin anlamlarını biliyor musun?" "Pek değil." "İyimser, olumlu ve umutludur. Kötümserse olumsuz ve alaycıdır." "İyimserim ben." "E, iyi çünkü reddedilemeyecek bir delil söz konusu değil. İkna olmak istemeyen birini hiçbir şey ikna edemez. Ama inanmak isteyene sarılabilecek bir şey verecek bolca ipucu var." "Ne gibi?" "Central Park'ın ilginç fosil kayıtları gibi. Göletin uyumsuz pH seviyesi gibi. Hayvanat bahçesindeki, parkı ilçeden ilçeye çeken dev kancaların takıldığı yerlere konan tanklar gibi." "Jose."

"Gövdesine iki isim kazınmış bir ağaç var. Atlıkarınca girişinin yirmi dört adım doğusunda. Bu adlar hiçbir telefon rehberinde veya nüfus kayıtlarında yok. Bu adlar hiçbir vergi veya hastane ya da oy kullanma belgesinde geçmiyor. Ağaçta yazmaları dışında varlıklarına dair hiçbir kanıt yok. İşte sana büyüleyici gelebilecek bir gerçek: Central Park'taki ağaçlara kazılı isimlerin yüzde beşinden fazlasının kökeni veya kaynağı bilinmiyor." "Büyüleyici."

"Altıncı İlçe'ye ait bütün belgeler ilçeyle beraber gittiğinden o ağaçlara yazılı isimlerin Altıncı İlçe sakinlerine ait olduğunu ve Central Park Manhattan'da değil, Altıncı İlçe'deyken yazıldıklarını kanıtlayamayız. Kimileri o isimlerin ve yanlarına kazılı kalplerin uydurma olduğuna inanır. Başkaları, başka şeylere inanır." "Sen neye inanıyorsun?"

"Eh, Central Park'ta birkaç dakikadan fazla kalan birinin, kötümserlerin en kötümserinin bile şimdiye bir başka kipin eklendiğini hissetmemesi zordur, değil mi?" "Sanırım." "Belki yi-

tirdiklerimizi özlüyor veya gelmesini istediklerimize dair umut besliyoruzdur. Ya da belki hepsi, parkın taşındığı gecenin rüyalarından geriye kalanlardır. Belki o çocukların yitirdiklerini özlüyor, umduklarını umuyoruzdur."

"Peki, ya Altıncı İlçe?" "Nasıl yani?" "Ona ne olmuş?" "Eh, Central Park'ın durduğu yerde, tam ortasında yani, kocaman bir delik var artık. Gezegeni dolaşan bir ada; dev bir çerçeve gibi, altında ne varsa onu gösteriyor." "Nerede şimdi?" "Antarktika'da." "Sahi mi?"

"Kaldırımları buzla kaplı. Kütüphanesinin camları karın ağırlığı altında çatırdıyor. Çocukların salıncaklarda donakaldığı —donmuş salıncak zincirleri sayesinde havada duruyorlar— donmuş mahalle parklarında donmuş fıskiyeler var. Fayton atları—" "O ne?" "Parktaki arabaları çeken atlar." "İnsanlık dışı." "Atlar tırısta donmuş. Bitpazarındaki satıcılar pazarlığın ortasında donakalmış. Orta yaşlı kadınlar yaşamlarının ortasında donmuş. Donmuş yargıçların tokmakları suç ve masumiyet arasında donmuş. Yerlerde bebeklerin ilk donuk nefeslerinin ve ölenlerin son donuk nefeslerinin kristalleri var. Kapısı donmuş bir dolabın donmuş rafındaysa içinde ses bulunan teneke bir kutu duruyor."

"Baba?" "Evet?" "Lafını kesmek sayılmaz bu ama bitirdin mi?" "Son." "Müthişti bu hikaye." "Öyle bulmana sevindim." "*Müthiş*."

"Baba?" "Evet?" "Aklıma bir şey geldi. Sence Central Park'tan kazıp çıkardıklarım arasında Altıncı İlçe'den kalanlar var mıdır?"

Omuz silkmişti babam. Çok severdim omuz silkişini.

"Baba?" "Evet, dostum?" "Yok bir şey."

DUYGULARIM

Olduğunda misafir odasındaydım. Televizyon izliyor ve sana beyaz bir kaşkol örüyordum. Haberler vardı televizyonda. Zaman, içinde bulunmak istediğim bir trenden sallanan bir el gibi geçiyordu. Sen daha yeni okula gitmiştin ve ben, şimdiden seni beklemeye başlamıştım. Umarım hiçbir şeyi benim seni düşündüğüm kadar düşünmezsin.

Kayıp bir kızın babasıyla konuştuklarını hatırlıyorum.

Kaşlarını hatırlıyorum. Hüzünlü, temiz tıraşlı yüzünü hatırlıyorum.

Canlı bulunabileceğine hâlâ inanıyor musunuz?

İnanıyorum.

Arada televizyona bakıyordum.

Arada sana kaşkol ören ellerime bakıyordum.

Arada pencereden pencerene bakıyordum.

Davada yeni bir ipucu var mı?

Bildiğim kadarıyla yok.

Ama inanmaya devam ediyorsunuz.

Evet.

Vazgeçmeniz için ne gerekli?

Adama işkence etmek zorunda mısınız?

Alnına dokundu ve ceset, dedi.

Soruları soran kadın kendi kulağına dokundu.

Affedersiniz, dedi. Bir saniye.

New York'ta bir şey olmuş, dedi.

Kayıp kızın babası elini göğsüne götürdü ve kameradan öteye baktı. Karısına mı baktı? Tanımadığı birine mi? Görmek istediği bir şeye mi?

Belki garip gelecek ama yanan binayı gösterdiklerinde hiçbir şey hissetmedim. Şaşırmadım bile. Kaşkolu örmeye ve kayıp kızın babasını düşünmeye devam ettim. Hâlâ inanıyordu adam.

Binadaki bir delikten duman çıkmaya devam etti.

Kara duman.

Çocukluğumun en kötü fırtınasını hatırlıyorum. Penceremden babamın raflarındaki kitapların uçuştuğunu görmüştüm. Uçmuşlardı. Herkesten daha yaşlı bir ağaç evimizden öteye devrilmişti. Diğer yöne de devrilebilirdi.

İkinci uçak çarptığında haberleri nakleden kadın bağırmaya başladı.

Binadan bir ateş topu fırlayıp yükseldi.

Göğü milyonlarca kağıt parçası doldurdu. Orada, binanın etrafında bir halka gibi kaldılar. Satürn'ün halkaları gibi. Babamın çalışma masasını lekeleyen kahve halkaları gibi. Thomas'ın istemediğini söylediği yüzük gibi. Ona, tek istemeyenin kendisi olmadığını söylemiştim.

Ertesi sabah babam, evimizin üzerine devrilmeyen ağacın gövdesine adlarımızı kazıtmıştı. Şükrediyorduk.

Annen aradı.

Haberleri izliyor musun?

Evet.

Thomas'tan haber aldın mı?

Hayır.

Ben de. Endişeleniyorum.

Neden endişeleniyorsun?

Söyledim ya. Haber alamadım.

E, ama o dükkanda.

O binada bir toplantısı vardı ve hâlâ haber alamadım.

Kafamı çevirdim ve kusacağımı sandım.

Telefonu attım, tuvalete koştum ve kustum.

Halıyı kirletemezdim. Ben böyleyim işte.

Anneni aradım.

Bana senin eve geldiğini söyledi. Seninle yeni konuşmuştu.

Gidip sana bakacağımı söyledim.

Haberleri görmesine izin verme.

Peki.

Bir şey sorarsa sadece her şeyin yoluna gireceğini söyle.

Her şey yoluna girecek dedim annene.

Metro karmakarışık, dedi. Eve yürüyerek geleceğim. Bir saate kadar gelirim.

Seni seviyorum, dedi.

Babanla on iki yıldır evliydi. On beş yıldır tanıyordum anneni. Beni sevdiğini bana ilk defa söylüyordu.

Bildiğini o zaman anladım.

Koşarak karşıya geçtim.

Kapıcı senin on dakika önce geldiğini söyledi.

İyi misiniz?

Başımla evetledim.

Kolunuza ne oldu?

Koluma baktım. Gömleğim kanlanmıştı. Düşmüş ve farkına mı varmamıştım? Kolumu yolmuş muydum? Bildiğimi o zaman anladım.

Kapıyı çaldım, kimse açmayınca anahtarımı kullandım.

Sana seslendim.

Oskar!

Ses çıkarmıyordun ama oradaydın, biliyordum. Seni hissedebiliyordum.

Oskar!

Giysi dolabına baktım. Koltuğun arkasına baktım. Sehpada Scrabble vardı. Kelimeler birbirine girmişti. Odana gittim. Boştu. Dolabına baktım. Orada değildin. Annenlerin odasına gittim. Bir yerlerdeydin, biliyordum. Babanın odasına

gittim. Sandalyedeki smokinine dokundum. Ellerimi ceplerine soktum. Baban ellerini babasından almıştı. Dedenden. Senin ellerin de öyle mi olacak? Cepler hatırlattı onu bana.

Odana geri döndüm ve yatağına yattım.

Tavanındaki yıldızları göremiyordum çünkü ışıklar açıktı.

Büyüdüğüm evin duvarlarını düşündüm. Parmak izlerimi.

Duvarlar çökünce parmak izlerim de çökmüştü.

Altımda soluduğunu duydum.

Oskar?

Yere indim. Dizlerimin üzerine. Ellerimin üzerine.

Orada iki kişilik yer var mı?

Yok.

Emin misin?

Olumlu.

Denesem?

Olur herhalde.

Anca sıkışabilmiştim yatağın altına.

Sırtüstü yatmıştık. Yüz yüze dönecek yer yoktu. Işık erişemiyordu bize.

Okul nasıldı?

İyiydi.

Vaktinde gittin mi?

Erkenciydim.

Dışarıda mı bekledin?

Evet.

Ne yaptın?

Okudum.

Ne?

Ne, ne?

Ne okudun?

Zamanın Kısa Tarihi.

Güzel miydi?

Sorulacak bir soru değil bu.

Peki, eve dönüşün?

İyiydi.

Hava güzel.

Evet.

Bundan daha güzel hava hatırlamıyorum.

Doğru.

İçeride bulunmak ne fena.

Herhalde.

Ama içerideyiz.

Ona yüzümü dönmek istedim ama yapamadım. Eline dokunmak için elimi uzattım.

Okuldan saldılar mı sizi?

Derhal.

Ne olduğunu biliyor musun?

Evet.

Annen veya babanla konuştun mu?

Annemle.

Ne dedi?

Her şey yolundaymış ve kısa sürede eve gelecekmiş.

Baban da yakında gelecek. Dükkanı kapar kapamaz.

Hı-hı.

Avuçlarını, üzerimizden kaldırmaya çalışırmış gibi yatağa dayadın.

Sana bir şey söylemek istedim ama ne söyleyeceğimi bilemedim. Sadece sana bir şey söylemem gerektiğini biliyordum.

Pullarını göstermek ister misin?

Hayır, sağ ol.

Veya parmak güreşi yapabiliriz.

Belki sonra.

Aç mısın?

Hayır.

Annenle baban eve gelene dek burada mı beklemek istiyorsun?

Galiba.

Benim de burada beklememi ister misin?

Olur.

Emin misin?

Olumlu.

Bekleyebilir miyim Oskar? Lütfen?

Peki.

Bir ara her şeyin üzerimize çöktüğünü hissettim. Yatağın üstünde biri vardı. Zıplayan Mary. Uyuyan baban. Beni öpen Anna. Gömülmüş hissediyordum kendimi. Anna yanaklarımdan tutuyordu. Babam yanaklarımdan makas alıyordu. Her şey üzerimdeydi.

Annen eve geldiğinde heyecanla sarıldı sana. İçimden seni, ondan korumak geldi.

Babanın arayıp aramadığını sordu.

Hayır.

Telesekreterde mesaj var mıydı?

Hayır.

Babanın toplantı için o binaya mı gittiğini sordun.

Annen sana hayır, dedi.

Göz göze gelmeye çalıştın annenle ve bildiğini o anda anladım.

Annen polisi aradı. Meşguldü. Bir daha aradı. Meşguldü. Aramaya devam etti. Nihayet düşürdüğünde konuşacak birini istedi. Konuşacak kimse yoktu.

Sen, banyoya gittin. Annene kendini kontrol etmesini söyledim. En azından senin önünde.

Gazetelere telefon etti. Hiçbir şey bilmiyorlardı.

İtfaiyeyi aradı.

Kimse bir şey bilmiyordu.

Bütün öğleden sonra o kaşkolu ördüm sana. Uzadıkça uzadı.

Annen pencereleri kapadı ama dumanın kokusunu hâlâ alabiliyorduk.

İlanlar hazırlamamız gerektiğini düşünüp düşünmediğimi sordu.

İyi fikir, dedim.

Bunun üzerine ağladı çünkü bana bel bağlamıştı.

Kaşkol uzadıkça uzadı.

Tatil resminizi kullandı. Sadece iki hafta önce çekilmişti. Sen ve baban. Görünce, senin de bulunduğun bir fotoğrafı kullanmaması gerektiğini söyledim. Fotoğrafın hepsini kullanmayacağını söyledi. Sadece babanın yüzü.

Yine de, dedim, iyi fikir değil bu.

Endişelenecek daha önemli şeyler var, dedi.

Başka resim kullan.

Bırak artık, anne.

Bana hiç anne dememişti.

Seçebileceğin bir sürü resim var.

Kendi işine bak.

İşim bu benim.

Birbirimize kızgın değildik.

Ne kadarını anladın bilmiyorum ama muhtemelen hepsini anlamışsındır.

O öğleden sonra ilanları alıp şehir merkezine indi. Bir valiz dolusu. Aklıma deden geldi. O anda nerede olduğunu düşündüm. Acı çekmesini ister miydim, bilemedim.

Bir zımba aldı. Ve bir kutu zımba teli. Ve bant. Bunları düşünüyorum şimdi. Kağıt, zımba, zımba telleri, bant. İçim kalkıyor. Maddi şeyler. Kırk yıllık bir yaşam zımbalara ve bantda dönüşüyor.

Sadece ikimiz kalmıştık. Sen ve ben.

Oturma odasında oyunlar oynadık. Sen takı yaptın. Kaşkol uzadıkça uzadı. Parkta dolaşmaya çıktık. Üzerimize binen şey hakkında konuşmadık. Bizi yere çivileyen şey hakkında. Sen kucağımda uyuyakalınca televizyonu açtım.

Sesini sonuna dek kıstım.

Arka arkaya aynı resimler.

Binalara giren uçaklar.

Düşen bedenler.

Yükseklerdeki pencerelerden gömlek sallayan insanlar.

Binalara giren uçaklar.

Düşen bedenler.

Binalara giren uçaklar.

Gri tozla kaplı insanlar.

Düşen bedenler.

Düşen binalar.

Binalara giren uçaklar.

Binalara giren uçaklar.

Düşen binalar.

Yükseklerdeki pencerelerden gömlek sallayan insanlar.

Düşen bedenler.

Binalara giren uçaklar.

Ara sıra göz kapaklarının kıpırdadığını hissettim. Uyanık mıydın? Yoksa rüya mı görüyordun?

Annen o gece geç geldi. Valiz boştu.

Canımı acıtıyorsun, diyene kadar sarıldı sana.

Babanı tanıyan ve bir şey bilebilecek herkesi aradı. Hepsine, uyandırdığım için özür dilerim, dedi. Eğilip kulağına bağırmak istedim. Özür dileme!

Gözlerini silip durdu. Yaş yoktu gerçi.

Binlerce yaralı çıkacağı düşünülüyordu. Baygın insanlar. Belleksiz insanlar. Binlerce ceset çıkacağı düşünülüyordu. Buz pateni sahasına koyacaklardı onları.

Birkaçay önce paten yapmaya gittiğimizi ve sana paten yapanları izlemenin başımı ağrıttığını söyleyerek geri dönüşümü hatırlıyor musun? Buzun altında sıra sıra cesetler görmüştüm ben.

Annen eve gidebileceğimi söyledi.

İstemediğimi söyledim.

Bir şeyler ye, dedi. Uyumaya çalış.

Ne yiyebilecek ne uyuyabilecektim.

Uyumam gerek, dedi.

Ona, onu sevdiğimi söyledim.

Ağladı çünkü bana bağlıydı.

Eve döndüm.

Binalara giren uçaklar.

Düşen bedenler.

Binalara giren uçaklar.

Düşen bedenler.

Binalara giren uçaklar.

Binalara giren uçaklar.

Binalara giren uçaklar.

Senin önünde güçlü durmam gerekmediği an zayıflayıverdim. Yere, ait olduğum yere uzandım. Zemini yumruklarımla dövdüm. Ellerim kırılsın istedim, çok canım yanınca durdum. Tek çocuğum için ellerimi kıramayacak kadar bencildim.

Düşen bedenler.

Zımbalar ve bant.

Bomboş hissetmedim kendimi. Keşke hissedebilsem dedim.

Yükseklerdeki pencerelerden gömlek sallayan insanlar.

Baş aşağı çevrilmiş bir sürahi gibi bomboş olmak istedim. Ama bir kaya kadar doluydum.

Binalara giren uçaklar.

Tuvalete gitmeliydim. Kalkmak istemedim. Hak ettiğim gibi, kendi pisliğimde yatmak istedim. Pisliğimde yatan bir domuz olmak istedim. Ama kalkıp tuvalete gittim. Ben böyleyim işte.

Düşen bedenler.

Binalara giren uçaklar.

Evimizden öteye devrilen ağacın halkaları.

Moloz yığınının altında olmayı çok istedim. Bir dakika için bile olsa. Bir saniye. Onun yerini almayı istemek kadar basitti. Ve ondan çok daha karmaşık.

Tek ışık, televizyondu.

Binalara giren uçaklar.

Binalara giren uçaklar.

Farklı gelirdi diye düşündüm. Ama o zaman bile ben, ben olurdum.

Oskar, seni sahnede, onca yabancının önünde hatırlıyorum. Benim o, demek istedim hepsine. Ayağa kalkıp haykırmak istedim: Benim bu harika kişi! Benim!

Seni izlerken gururla ve hüzünle doluyordum.

Ah. Onun dudakları. Senin şarkıların.

Sana baktığımda yaşamım anlamlı geldi. Kötü şeyler bile. Kötü şeyler, seni mümkün kılmak için lazımdı.

Ah. Şarkıların.

Annemle babamın yaşamları anlam kazandı.

Büyüklerimin.

Hatta Anna'nın bile.

Ama gerçeği biliyordum ve bu yüzden o kadar hüzünlüydüm.

Bu andan önceki her an buna bağlı.

Dünya tarihindeki her şeyin yanlışlığı bir an içinde kanıtlanabilir.

Naaş olmamasına rağmen annen cenaze töreni istedi.

Kim, ne diyebilirdi?

Hep beraber limuzine bindik. Sana dokunmadan duramıyordum. Sana dokunmak bana yetmiyordu. Daha fazla el lazımdı bana. Şoförle şakalaştın ama içinde çektiğin ıstırabı görebiliyordum. Mezarlığa varıp boş tabutu indirdiklerinde hayvanlarınkine benzer bir ses çıkardın. Yaralı bir hayvandın sen. Ses hâlâ kulaklarımda. Kırk yılımı aramaya harcadığım, hayatımın ve hayat hikayemin olmasını istediğim buydu. Annen seni yanına aldı ve sana sarıldı. Babanın mezarına toprak attılar. Oğlumun boş tabutuna. Hiçbir şey yoktu içinde.

Tüm seslerim içimde kilitli.

Limuzin bizi eve götürdü.

Kimse konuşmuyordu.

Benim apartmana geldiğimizde, beni ön kapıya kadar geçirdin.

Kapıcı bana bir mektup geldiğini söyledi.

Yarın veya öbür gün bakarım dedim adama.

Kapıcı, mektubu az önce birinin şahsen bıraktığını söyledi.

Yarın, dedim.

Umutsuz görünüyordu, dedi kapıcı.

Senden, mektubu benim için okumanı istedim. Gözlerim marazlı, dedim.

Açtın mektubu.

Üzgünüm, dedin.

Neden üzgünsün?

Hayır, öyle yazıyor burada.

Elinden aldım ve baktım.

Deden beni kırk yıl önce bıraktığında, tüm yazdıklarını silmiştim. Aynalardan ve yerlerden kelimeleri temizlemiştim. Duvarları boyatmıştım. Duş perdelerini yıkamıştım. Döşemeleri bile yeniletmiştim. Kelimelerinden kurtulmak için onu tanıdığım kadar zaman harcamıştım. Bir kum saatini baş aşağı etmek gibiydi.

Aradığı şeyi araması ve aradığının var olmadığını veya zaten hiç var olmamış olduğunu görmesi gerektiğini düşünmüştüm. Yazacağını düşünmüştüm. Veya en azından para yollayacağını. Ya da benimkileri değilse bile bebeğin resimlerini isteyeceğini.

Kırk yıl boyunca tek kelime gelmemişti.

Sadece boş zarflar.

Ve derken, babanın cenaze gününde, tek kelime.

Üzgünüm.

Geri dönmüştü.

HAYATTA VE YALNIZ

Bay Black, artık bittim ben dediğinde altı buçuk aydır araştırma yapıyorduk. Ve işte gene yalnızdım ve hiçbir şey başaramamıştım ve botlarım hiç olmadıkları kadar ağırdı. Haliyle annemle konuşamıyordum ve en iyi arkadaşlarım saymama rağmen Toothpaste ve Minch'le de konuşamıyordum. Dedem hayvanlarla konuşabiliyordu ama ben konuşamıyordum, yani Buckminster da bana yardım edemeyecekti. Dr. Fein'a saygı duymuyordum ve sırf öyküye başlamak için anlatılması gerekenleri Stan'e anlatmak fazla uzun sürecekti ve ölülerle konuşmaya da zaten inanmazdım.

Farley babaannemin evde olup olmadığını bilmiyordu çünkü vardiyası daha yeni başlamıştı. Bir sorun mu var, dedi. "Bana lazım," dedim. "Ziline basayım mı?" "Tamam." Yetmiş iki basamaklık merdiveni koşarak çıkarken düşündüm: *Zaten inanılmaz yaşlı biriydi, beni yavaşlatıyordu ve işe yarar bir şey bilmiyordu*. Babaannemin ziline bastığımda nefes nefeseydim. *İyi ki bittim ben, dedi. Zaten daha en başta neden onu benle araştırma yapmaya davet ettim, bilmiyorum*. Babaannem kapıyı açmadı, bir daha çaldım. *Neden kapının önünde beklemiyor? Onun için hayattaki tek önemli şey benim.*

Kapıyı açıp içeri girdim.

"Babaanne? Hey? Babaanne?"

Bir şeyler almaya falan gitmiştir dedim ve oturup bekledim. Belki yediklerini hazmetsin diye parkta yürüyüşe çıkmıştı ki bana tuhaf gelse de arada bunu yaptığını bilirim. Ya da belki

bana kuru dondurma almaya veya bir mektup atmaya postaneye gitmişti. Ama kime mektup atacaktı?

İstemesem de icatlar yapmaya başladım.

Broadway'de karşıdan karşıya geçerken ona bir taksi çarpmış ve kaçmıştı ve herkes kaldırımdan ona bakıyor ama kimse yardım etmiyordu çünkü suni solunumu ve ilk müdahaleyi yanlış yapmaktan korkuyorlardı.

Kütüphanede bir merdivenden düşmüş ve kafatasını çatlatmıştı. Kanamadan ölmek üzereydi çünkü hiç kimsenin gelip bakmadığı kitapların olduğu bölümdeydi.

Bir havuzun dibinde baygın yatıyordu ve çocuklar üç metre üzerinde yüzüyorlardı.

Başka şeyler düşünmeye çalıştım. İyimser şeyler uydurmaya çalıştım. Ama kötümserler aşırı gürültücüydü.

Kalp krizi geçirmişti.

Biri onu raylara itmişti.

Tecavüze uğramış ve öldürülmüştü.

Evin içinde aranmaya başladım.

"Babaanne?"

Duymak istediğim, "İyiyim," cümlesiydi ama hiçbir şey duyamadım.

Yemek odasına ve mutfağa baktım. Ne olur ne olmaz diye kilerin kapısını açtım ama içeride sadece yiyecekler vardı. Palto dolabına ve banyoya baktım. Benim yaşımdayken babamın yattığı ve düş gördüğü odanın kapısını açtım.

Babaannemin evinde ilk kez yalnızdım ve bu, tıpkı içinde o yokken elbiselerine bakmak gibi -ki yatak odasına gidip onu da yaptım- bana çok tuhaf geldi. Haliyle içinde olamayacağını bilmeme rağmen komodininin ilk çekmecesini açtım. Madem biliyordum, neden açtım?

Çekmece zarflarla doluydu. Yüzlerce. Deste deste bağlanmışlardı. Bir alttaki çekmeceyi açtım. O da zarflarla doluydu. Bir altındaki de. Hepsi.

Damgalarından zarfların kronolojik sıraya, yani tarihlerine göre destelendiğini ve Almanya'daki Dresden'den, yani babaannemin geldiği yerden yollandığını gördüm. 31 Mayıs 1963'ten en feci güne kadar her gün için bir zarf. Bazılarının üzerinde 'doğmamış çocuğuma' bazılarındaysa 'çocuğuma' yazıyordu.

Ne?

Muhtemelen yapmamalıydım çünkü bana ait değillerdi ama birini açtım.

6 Şubat 1972'de yollanmıştı. 'Çocuğuma.' Boştu.

Başka bir desteden bir tane daha aldım. 22 Kasım 1986. 'Çocuğuma.' O da boştu.

14 Haziran 1963. 'Doğmamış çocuğuma.' Boş.

2 Nisan 1979. Boş.

Doğduğum günü buldum. Boştu.

Bilmem gereken, onca mektubu nereye koyduğuydu.

Odalardan birinden bir ses duydum. Babaannem etrafı karıştırdığımı anlamasın diye çekmeceleri çabucak kapadım ve parmak uçlarımda yürüdüm çünkü korkmuştum: duyduğum bir hırsızdı belki. Sesi bir defa daha duydum ve bu sefer misafir odasından geldiğinden emin oldum.

Kiracı!

Kiracı sahiden var!

Babaannemi o an sevdiğim kadar sevmemiştim hiç.

Döndüm, gene parmak uçlarımda misafir odasının kapısına gittim ve kulağımı dayadım. Hiçbir şey duymadım. Ama dizlerimin üstüne çökünce odada ışığın açık olduğunu gördüm. Doğruldum.

"Babaanne?" diye fısıldadım. "Orada mısın?"

Yanıt gelmedi.

"Babaanne?"

Aşırı minik bir ses geldi. Tekrar diz çöktüm. Işık sönmüştü.

"İçeride biri mi var? Ben sekiz yaşındayım ve babaannemi arıyorum çünkü ona çok ihtiyacım var."

Ayak sesleri kapıya yaklaştı ama onları zar zor duyabildim çünkü aşırı hafiflerdi ve yerde halı vardı. Ayak sesleri durdu. Birinin soluduğunu duyuyordum ama babaannem değildi çünkü babaannem daha yavaş ve daha gürültülü solurdu. Kapıya bir şey değdi. Bir el? İki el?

"Merhaba?"

Kapı tokmağı döndü.

"Eğer hırsızsanız lütfen beni öldürmeyin."

Kapı açıldı.

Karşımda bir adam duruyordu; konuşmuyordu, hırsız olmadığı belliydi. İnanılmaz yaşlıydı ve yüzü annemin yüzünün tam tersiydi çünkü kaşlarını çatmamasına rağmen öyle yapıyormuş gibi görünüyordu. Kısa kollu, beyaz bir gömlek giydiği için kollarının kıllı olduğu görünüyordu ve tıpkı babam gibi öndeki iki dişi ayrıktı.

"Kiracı siz misiniz?"

Bir an düşündü ve ardından kapıyı kapadı.

"Bayım?"

Odanın içinde bir şeyleri taşıdığını duydum. Derken geri geldi ve tekrar kapıyı açtı. Elinde bir defter vardı. İlk sayfayı açtı, sayfa boştu. 'Ben konuşmuyorum,' yazdı. 'Üzgünüm.'

"Kimsiniz?" Sonraki sayfayı açtı ve 'Benim adım Thomas,' yazdı. "Babamın adı bu. Çok rastlanır. Öldü o." Sonraki sayfaya, 'Üzgünüm,' yazdı. "Babamı siz öldürmediniz," dedim. Sonraki sayfada ne diyeyse bir kapı tokmağı fotoğrafı vardı, onu çevirdi ve diğer sayfaya, 'Gene de üzgünüm,' yazdı. "Teşekkürler," dedim. Birkaç sayfa geri gitti ve parmağıyla, 'Üzgünüm'ü gösterdi.

Öylece dikildik. O, odadaydı. Ben, koridordaydım. Kapı açıktı ama sanki aramızda görünmez bir kapı vardı çünkü ben ona ne diyeceğimi, o ise bana ne yazacağını bilemiyordu. "Benim adım Oskar," dedim ve kartvizitimi uzattım. "Babaannem nerede, biliyor musunuz?" 'Çıktı,' yazdı. "Nereye?" Omuz silkti. Tıpkı babam gibi. "Ne zaman döneceğini biliyor musunuz?" Omuz silkti. "Ona ihtiyacım var."

O, bir halının üzerinde, ben başka bir halının üzerindeydim. İki halının birleştiği hat bana hiçbir ilçeye ait olmayan yeri hatırlattı.

'İçeri gelmek istersen' yazdı, 'onu beraber bekleyebiliriz.' Yabancı olup olmadığını sordum. Ne demek istediğimi sordu. "Bir yabancıyla oturamam," dedim. Yabancı mı, değil mi bilmiyormuş gibi hiçbir şey yazmadı. "Yetmiş yaşından büyük müsünüz?" İçinde EVET yazan sol elini gösterdi. "Sabıkanız var mı?" İçinde HAYIR yazan sağ elini gösterdi. "Başka hangi dilleri biliyorsunuz?" 'Almanca, Yunanca, Latince' yazdı. "*Parlez-vous Français*?" Sol elini açıp kapadı, *un peu** anlamına geldiğini düşündüm.

İçeri girdim.

Duvarlarda, her yerde, 'Bir hayatım olsun çok istedim' ve 'Bir kereliğine, bir saniye için' türü yazılar vardı. Umarım, dedim içimden, babaannem bunları hiç görmez. Defteri bıraktı ve kimbilir neden, bir diğerini aldı.

"Ne zamandır burada oturuyorsunuz?" dedim. 'Babaannen ne zamandan beri oturduğumu söyledi sana?' yazdı. "Şey," dedim, "babam öldüğünden beri, yani tahminen iki yıldan beri." Sol elini açtı. "Ondan önce neredeydiniz?" 'Babaannen nerede olduğumu söyledi sana?' "Bir şey söylemedi." 'Burada değildim.' Yanıt tuhaf geldi ama tuhaf yanıtlara alışmaya başlamıştım.

'Bir şey yemek ister misin?' yazdı. Hayır, dedim. Bana bu kadar çok bakması hoşuma gitmemişti çünkü bakışı beni inanılmaz sıkmıştı ama söyleyebileceğim bir şey yoktu. 'Bir şey içmek ister misin?'

"Sizin hikayeniz nedir?" dedim. 'Hikayem mi?' "Evet, nedir hikayeniz?" 'Hikayem ne, bilmiyorum.' "Nasıl bilmezsiniz?" Omuz silkti. Tıpkı babam gibi. "Nerede büyüdünüz?" Omuz silkti. "Peki. Kız veya erkek kardeşleriniz var mı?" Omuz silkti. "Mesleğiniz nedir? Ve eğer emekliyseniz, neydi?" Omuz silkti. Nasıl yanıtlayabi-

---

* 'Biraz' (Fr.)

leceğini bilebileceği bir şey bulmaya çalıştım. "Siz insan mısınız?" Defteri karıştırdı ve parmağını 'Üzgünüm'ün üzerine koydu.

Babaanneme hiç o zamanki kadar ihtiyaç duymamıştım.

Kiracıya, "Size hikayemi anlatabilir miyim?" dedim.

Sol avucunu açtı.

Ben de hikayemi içine koydum.

Karşımda babaannem varmış gibi yaptım ve en baştan başladım.

Sandalyedeki smokini ve vazoyu nasıl kırdığımı ve anahtarı ve zarfı buluşumu ve sanat malzemeleri satan dükkanı anlattım. Aaron Black'in sesini, Abby Black'i az kalsın öpeceğimi anlattım. İstemiyorum dememiş, sadece iyi bir fikir değil demişti. Coney Island'daki Abe Black'i ve iki Picasso'lu Ada Black'i ve Bay Black'in penceresinin önünden uçan kuş sürüsünü anlattım. Yirmi yıl sonra ilk duyduğu şey kuşların kanat sesleriydi. Sonra, Gramercy Park'a bakan manzaraya sahip ama o manzaraya bakacak anahtardan mahrum olan ve bu boş duvara bakmaktan beter diyen Berine Black vardı. Chelsea Black'in yanık tenin-de yanmayan tek yer parmağındaki yüzüğün olduğu yerdi, orası bembeyazdı çünkü balayından döner dönmez boşanmıştı. Don Black de benim gibi bir hayvan hakları eylemcisiydi ve Eugene Black de benim gibi bozuk para koleksiyonu yapıyordu. Fo Black, eskiden sahici bir kanalın bulunduğu Kanal Sokağı'nda oturuyordu. İngilizcesi iyi değildi çünkü Tayvan'dan geldiğinden bu yana Çin Mahallesi'nden çıkmamıştı çünkü çıkması için bir nedeni yoktu. Onunla konuşurken pencerenin dışında su bulunduğunu, bir akvaryumda oturduğumuzu hayal etmiştim. Çay teklif etmişti, canım istemiyordu ama kibarlık etmek için içmiştim. Sahiden New York'u seviyor musunuz yoksa sadece tişört diye mi bunu giyiyorsunuz, diye sormuştum. Gerginmiş gibi gülümsemişti. Anlamadığını kavramıştım ve bir şekilde İngilizce konuştuğum için kendimi suçlu hissetmiştim. Tişörtünü işaret etmiştim. "Sahiden. New. York'u. Seviyor. Musunuz?" "New

York?" demişti. "Sizin. Tişört." Tişörtüne bakmıştı. N'yi göstererek, "New," ve Y'yi göstererek, "York," demiştim. Kafası karışmış veya şaşırmış veya utanmış hatta belki kızmış gibi bakmıştı. Ne hissettiğini bilemezdim çünkü hislerinin dilini bilmiyordum. "Ben bilmiyordu bu New York. Çince ny 'sen' demek. Ben sandı, 'Seni Seviyorum.' " Duvardaki 'I♥NY' afişini ve kapıdaki 'I♥NY' bayrağını ve 'I♥NY' bulaşık bezlerini ve masadaki 'I♥NY' sefertasını ancak o zaman fark edebilmiştim. "Peki," demiştim, "o halde neden herkesi bu kadar çok seviyorsunuz?"

Staten Island'daki Georgia Black, oturma odasını kocasına adanmış bir müzeye dönüştürmüştü. Adamın çocukluğunu gösteren resimler, ilk ayakkabıları ve okul karneleri vardı ki notları benimkiler kadar iyi değildi. Neyse. "Siz bir yıldan beri gelen ilk ziyaretçilersiniz," demiş ve kadife bir kutuda duran hoş bir altın madalyayı göstermişti. "Deniz subayıydı ve denizci eşi olmayı seviyordum. Birkaç senede bir egzotik yerlere giderdik. Hiçbir yere tam yerleşemedim ama heyecan vericiydi. Filipinler'de iki sene kaldık." Ben, "Vay," demiştim ve Bay Black tuhaf bir dilde bir şarkı söylemişti; Filipinceydi herhalde. Evlilik albümünü, her resmi teker teker anlatarak göstermiş ve "Güzelmişim, değil mi?" demişti. "Öyleymişsiniz," demiştim ve Bay Black "ve hâlâ öylesiniz," demişti. "Çok şekersiniz," demişti kadın. "Öyle," demiştim.

"Bu, tek vuruşta oyun kazandığı golf sopası. Çok gururlanırdı bununla. Bir ay bundan başka laf etmemişti. Bu, Hawaii gezimizden kalma uçak bileti. Otuzuncu yıldönümümüzdü. Otuz yıl. Evlilik yeminlerimizi yenileyecektik. Aşk romanlarındaki gibi. Uçağa aldığı omuz çantası çiçeklerle doluydu, tanrı kutsasın yüreğini. Uçakta bana onlarla sürpriz yapmak istiyordu ama çanta röntgen cihazından geçerken bakmıştım ve kapkara buketi görmüştüm. Çiçeklerin gölgesi gibiydi. Ne şanslı kızdım ben." Parmak izlerimizi bir bezle silmişti.

Evine varmak saatlerimizi almıştı. Saatlerden ikisini Bay Black beni feribota binmeye ikna etmek için harcamıştı. Feribotun haliyle potansiyel hedef sayılmasına ilaveten çok yakın zaman önce bir feribot kazası yaşanmıştı ve *Başıma Gelen Şeyler*'de kol ve bacaklarını kaybedenlerin resimleri vardı. Ayrıca ben, su kütlelerini sevmem. Veya özellikle tekneleri. Bay Black feribota binmezsek gece yattığımda kendimi nasıl hissedeceğimi sormuştu. "Botlarım ağırlaşır, herhalde," demiştim. "Peki binersen?" "Yüz dolarlık." "E?" "E, peki ben *feribottayken*? Ya batarsa? Ya biri beni suya iterse? Ya biri omuzda taşınır füzelerden atıp feribotu vurursa? O zaman bu gece, bugece diye bir şey kalmaz." "Ki o zaman zaten bir şey hissetmezsin," demişti. Düşünmüştüm.

"Bu, emir subayının raporu," demişti Georgia. "Örnek gösterilecek türden. Bu, huzur içinde yatsın, annesinin cenazesinde taktığı kravat. Çok iyi bir kadındı. Çoğu insandan iyiydi. Bu da çocukken oturduğu evin resmi. Tabii biz tanışmadan önce." Her resme dokunuyor ve ardından parmak izlerini siliyordu, Möbius şeridi gibi. "Bunlar üniversite belgeleri. Bu, sigara içtiği zamanlardan kalma tabakası. Bu da mor kalbi*."

Haliyle botlarım, kadının her şeyinin nerede olduğunu merak ettiğim için ağırlaşmıştı. Onun ayakkabıları ve onun diploması neredeydi? Onun çiçeklerinin gölgeleri neredeydi? Anahtar hakkında soru sormamaya karar vermiştim çünkü müzesini görmeye geldiğimizi sansın istiyordum ve galiba Bay Black de benimle aynı fikirdeydi. Bütün listeyi tamamlar ve hâlâ bir şey bulamamış olursak belki o zaman geri gelip sorabiliriz diye düşünmüştüm. "Bunlar patikleri."

Ama birden meraklanmıştım: bize, bir yıldan uzun süredir gelen ilk ziyaretçilersiniz, demişti. Babam öleli bir yıldan uzun zaman geçmişti. Bizden önce gelen ziyaretçi o muydu?

---

* Amerikan ordusunda 1917'den itibaren savaşta can vermiş veya yaralanmışlara başkan adına verilen liyakat nişanı.

Birden adamın biri kapıdan, "Herkese merhaba," demişti. Elinde dumanı tüten iki fincan vardı ve saçları ıslaktı. Georgia, "A, kalkmışsın," diyerek üzerinde 'Georgia' yazan fincanı almıştı. Adama koca bir öpücük kondurmuştu ve ben, *'Ne?'* durumuna geçmiştim. "İşte karşınızda," demişti Georgia. "Kim karşımızda?" demişti Bay Black. Sanki adam kendi hayatının bir başka anısıymış gibi, "Kocam," demişti kadın. Öylece birbirimize gülümseyerek bakakalmıştık ve adam, "E, galiba şimdi müzemi göreceksiniz," demişti. "Gördük bile," demiştim. "Sahiden hoştu." "Hayır, Oskar," demişti adam, "bu onun müzesi. Benimki yan odada."

Mektubunuza teşekkür ederim. Yoğun miktarda mektup aldığımdan kişisel yanıtlar yazamıyorum. Ancak her mektubu, günün birinde hak ettiği yanıtı verebilmek umuduyla okuyup sakladığımı biliniz. O güne kadar,
İçtenlikle,
Stephen Hawking

Hafta çabucak geçti. Iris Black. Jeremy Black. Kyle Black. Lori Black... Mark Black kapıyı açıp karşısında bizi görünce ağladı çünkü birinin kendine geri dönmesini bekliyordu, o yüzden kapının her çalınışında, kapılmaması gerektiğini bildiği halde beklediği kişinin geldiği umuduna kapılıyordu.

Nancy Black'in ev arkadaşı bize Nancy'nin On Dokuzuncu Sokak'taki kafede çalıştığını söyleyince oraya gittik ve Nancy'ye, herkes öteki türlü sansa da, aslında kahvenin içinde espresso'dan daha fazla kafein bulunduğunu çünkü tanelerin suyla daha uzun süre temas ettiğini anlattım. Bunu bilmediğini söyledi. Bay Black saçımı okşayarak, "O söylüyorsa doğrudur," dedi. "Ayrıca," dedim, "dokuz yıl boyunca çığlık atarak bir fincan kahveyi ısıtmaya yetecek ses enerjisini üretebileceğinizi biliyor muydunuz?" "Bilmiyordum," "İşte bu yüzden Coney Island'daki *Siklon*'un ya-

OF
NEW
YORK
CNN
STATEN ISLAND FERRY HITS PIER

nına bir kafe açmalılar. Çaktın?" Bu şakama çok güldüm ama onlar gülmedi. Nancy, bir şey ısmarlayıp ısmarlamayacağımızı sordu. "Buzlu kahve, lütfen," dedim. "Hangi boy?" "Büyük. Ve eriyince sulanmaması için kahveden yapılma buz kullanır mısınız lütfen?" Kahveden yapılma buz kullanmadıklarını söyledi. "Aynen," dedim. Bay Black, "Doğrudan konuya gireyim," dedi. Gidip tuvalette kendime bir morluk edindim.

Ray Black hapisteydi; o yüzden onunla konuşamadık. İnternette araştırdım ve iki çocuğa tecavüz edip onları öldürdüğünü öğrendim. Çocukların resimleri de vardı ve bakmanın beni üzmekten başka işe yaramayacağını bilmeme rağmen baktım. Resimleri basıp *Başıma Gelen Şeyler*'e, Mir istasyonundaki görevinden dönüşte taşınmak zorunda kalan —yerçekimi sadece düşmemizi sağlamaz, kaslarımızı da güçlü kılar çünkü— Fransız astronot Jean-Pierre Haigneré'nin fotoğrafını yapıştırdığım sayfadan sonrakilere yapıştırdım. Ray Black'e bir mektup yazdım ama hiç yanıt alamadım. Hapishane hücresini açmaya yaradığı icadımı engelleyememekle birlikte içimden, anahtarla ilgisinin bulunmamasını umdum.

Ruth Black'in adresi Empire State Binası'nın seksen altıncı katını gösteriyordu ki bu hem bana hem Bay Black'e inanılmaz tuhaf geldi çünkü ikimiz de orada birilerinin oturduğunu bilmiyorduk. Bay Black'e paniğe kapıldığımı söyledim, o da paniğe kapılmamda sakınca görmediğini söyledi. Yapamayacak gibiyim dedim; yapamayacak gibi olmamda sakınca görmediğini söyledi. En çok bundan korktuğumu söyledim. Nedenini anlayabiliyorum, dedi. Söylediklerime karşı çıkmasını istiyordum ama karşı çıkmıyordu, o yüzden onunla tartışamadım. Onu lobide bekleyeceğimi söyleyince, "İyi," dedi. "Tamam, tamam," dedim, "çıkacağım."

Asansör çıkarken hoparlörden bina hakkında bilgiler veriliyordu ki bu pek büyüleyiciydi ve normalde not tutardım ama ta-

mamen cesaret üzerine odaklanmak zorundaydım. Bay Black'in elini sıkıca tutmuştum ve bir şeyler icat etmeden duramıyordum: asansör kabloları kopuyordu, asansör düşüyordu, aşağıda bir tramplen vardı, bizi gerisingeri fırlatıyordu, çatı mısır gevreği kutusu gibi açılıyordu, evrenin, Stephen Hawking'in bile kesin bilemediği bir köşesine doğru uçuyorduk...

Asansörün kapısı açıldığında kendimizi gözlem güvertesinde* bulduk. Aradığımız kişinin yüzünü bilmediğimiz için bir süre öylece bakındık. Manzaranın inanılmaz güzel olduğunu görmeme rağmen beynim yaramazlığa başladı ve gözlerimin önüne sürekli bir uçağın, hemen altımızdan binaya dalışı geldi. İstemiyor ama engelleyemiyordum bu düşünceyi. Son saniyeyi, terörist pilotun yüzünü göreceğim son anı hayal ettim. Uçağın burnuyla bina arasında bir milimetre kaldığı anda göz göze geliyorduk.

Gözlerim, senden nefret ediyorum diyordu.

Gözleri, senden nefret ediyorum diyordu.

Ardından kocaman bir patlama geliyor, bina neredeyse yıkılacakmış gibi -ki internette anlatılanlardan bildiğim bir şeydi ve bilmez olaydım keşke- sallanıyordu. Ardından dumana boğuluyordum ve etrafım haykıran insanlarla doluyordu. Seksen beş katı inmeyi başaran -ki yaklaşık iki bin basamak etmelidir- birinin anlattıklarını okumuştum. Adam, insanların, 'İmdat!' ve 'Ölmek istemiyorum!' diye ve bir şirket sahibinin de 'Anne!' diye bağırdığını söylüyordu.

Sıcaktan derim yüzülmeye başlayacaktı. Sıcaktan kurtulmak harika gelecekti ama diğer yandan kaldırıma çarptığım anda haliyle ölecektim. Hangisini seçecektim? Atlayacak mıydım yoksa yanacak mıydım? Atlayacaktım herhalde çünkü o za-

---

* Empire State binasının 86 ve 102. katlarında bulunan, şehir manzarası izlenen dört taraflı balkon katları. 86. kattaki, diğerinden daha büyük ve daha ünlüdür.

man acı hissetmezdim. Diğer yandan belki de yanardım çünkü o zaman en azından bir şekilde kurtulma şansı bulabilirdim ve bulamasam bile, acıyı hissetmek hiçbir şey hissetmemekten iyiydi, değil mi?

Cep telefonum aklıma gelecekti.

Hâlâ birkaç saniyem olacaktı.

Kimi arardım?

Ne derdim?

Herkesin herkese söylediği her şeyi ve ister bir milisaniyede, ister günlerce, ister aylarca veya 76,5 yıl yaşasın veya doğar doğmaz ölsün, herkesin sonuçta öleceğini düşündüm. Doğan her şey ölmek zorundaydı ki bu da hayatlarımızın gökdelenlere benzediği anlamına geliyordu. Duman faklı hızlarda yayılıyordu ama sonuçta hepsi yanıyordu ve bizler içlerinde sıkışıp kalmıştık.

İnsan, Empire State Binası'nın gözlem güvertesinden harika şeyler görüyor. Bir yerlerde sokaktaki insanların karıncalar gibi göründüğünü okumuştum ama bu doğru değil. Minik insanlar gibi görünüyorlar. Ve arabalar, minik arabalar gibi görünüyor. Hatta binalar bile ufak görünüyor. Oradan New York, New York'un ufak modeli gibiydi ki bu da hoştu çünkü içindeyken nasıl hissettiğiniz yerine gerçekte nasıl olduğunu görebiliyordunuz. Orada aşırı yalnız ve her şeyden uzak kalıyordunuz. Korkutucuydu da; ölmenin yolu çoktu çünkü. Ama güven de veriyordu çünkü etrafınız bir sürü insanla doluydu. Her yandan bakmak için dikkatle yürürken duvara tutunmuştum. Gözüme ilişen her kilidi denemiştim ve henüz denemediğim 161.999.831 kilit vardı.

Gözlem dürbünlerinden birine emekleyerek gittim. Sıkıca tutunarak doğruldum ve alete bir çeyreklik attım. Metal kapaklar açıldığında Woolworth Binası, Union Meydanı ve Dünya Ticaret Merkezi'nin yerindeki devasa çukur gibi çok uzaklardaki şeyleri inanılmaz yakında gördüm. On blok ötede bulunduğunu tahmin ettiğim bir binanın pencerelerinden birine baktım. Odak ayarını tutturmam birkaç saniyemi aldı. Derken masasın-

da oturmuş bir şeyler yazan bir adam gördüm. Ne yazıyordu? Babama hiç benzemiyordu ama bana babamı hatırlattı. Yüzümü iyice yapıştırdım; burnum soğuk metalin üzerinde ezildi. Babam gibi solaktı adam. Ön dişleri babamınkiler gibi ayrık mıydı? Aklından geçenleri bilmek istedim. Kimi özlüyordu? Ne için üzgündü? Dudaklarım metale dokundu. Öper gibi.

Central Park'ı seyreden Bay Black'i buldum. Aşağı dönmeye hazırım, dedim. "E, Ruth ne olacak?" "Başka bir gün gene gelebiliriz." "Ama zaten buradayız." "İçimden gelmiyor." "Sadece birkaç—" "Eve dönmek istiyorum." Ağlamak üzere olduğumu anlamıştı herhalde. "Peki," dedi, "dönelim."

Asansör kuyruğuna girdik.

Herkese baktım ve nereden geldiklerini, kimi özlediklerini ve neye üzüldüklerini düşündüm.

Yanında şişman bir çocukla şişman bir kadın vardı. Çift fotoğraf makineli bir Japon ve koltuk değnekleriyle yürüyen ve alçısı tonlarca imzayla dolu bir kız vardı. İçime, incelersem aralarında babamın imzasını bulabileceğime dair tuhaf bir his doldu. Belki 'Çabuk iyileş' yazardı babam. Veya sadece adını. Birkaç metre ötemdeki yaşlı kadının bana bakışı canımı sıktı. Elinde bir bloknot altlığı vardı ve giysisi eski modaydı. Bakışlarını ilk kaçıran ben olmayacağım dedim ama başaramadım. Bay Black'in kolunu çekiştirip ona bakmasını söyledim. "Ne, biliyor musun?" diye fısıldadı. "Ne?" "Bahse girerim aradığımız odur." Bir şekilde doğru söylediğini anladım. Gerçi farklı şeylere bakıp bakmadığımızı düşünmemiştim.

"Yanına gitmeli miyiz?" "Muhtemelen." "Nasıl?" "Bilmem." "Git, merhaba de." "Durup dururken merhaba denmez." "Saati söyle." "Saati sormadı ki." "Saati sor." "Siz sorun. "Sen sor." Yanına nasıl gideceğimizi tartışmaya öyle dalmıştık ki yanımıza geldiğini fark edememiştik. "Görüyorum ki gitmek üzeresiniz," dedi. "Ama size bu çok özel binada çok özel bir tur önerebilirim. Ne dersiniz?" "Adınız nedir?" dedim. "Ruth." "Çok isteriz," dedi Bay Black.

Kadın gülümsedi, derin bir nefes aldı ve yürüyerek anlatmaya başladı. "Empire State Binası'nın yapımına, Beşinci Cadde ile Otuz Dördüncü Sokak'ın köşesindeki 350 numarada bulunan eski Waldorf-Astoria otelinin yerinde, 1930 yılının Mart ayında başlanmıştır. Yapımı bir yıl ve kırk beş gün, yani tatiller dahil yedi milyon saatlik insan emeği almıştır. Binanın her şeyi inşaatı hızlandırmaya yönelik tasarlanmıştır. Mümkün mertebe prefabrik malzeme kullanılmıştır ve bunun sonucunda haftada dört buçuk katlık bir inşaat hızına ulaşılmıştır. Binanın kabasının tamamlanması altı aydan kısa sürmüştür." Kilidi aramaya harcadığım zamandan kısaydı bu.

Bir nefes arası verdi Ruth.

"Shreve, Lamb ve Harmon Ortaklığı adlı mimarlık şirketi tarafından tasarlanan binanın orijinal planı seksen altı katlıktır ancak daha sonra zeplinler için kırk beş metrelik bir bağlanma kulesi eklenmiştir. Bugün bu kule, televizyon ve radyo yayıncılığında kullanılmaktadır. Binanın değeri, arazisiyle birlikte 40.948.900 dolardır. Büyük Buhran dönemindeki malzeme ve işçilik masraflarındaki düşüş yüzünden bina, tahmin edilen 50.000.000 dolarlık miktarın yarısından aza, 24.718.000 dolara mal olmuştur." "Büyük Buhran nedir?" "Sonra anlatırım," dedi Bay Black.

"381 metrelik Empire State Binası, dünyanın en yüksek binası sıfatını, Dünya Ticaret Merkezi'nin ilk kulesi 1972'de tamamlanana kadar taşımıştır. Binanın açıldığı dönemde, binada oturacak kiracı bulma zorluğu yaşanmış, bu nedenle New Yorklular binaya bir süre Empty* State adını takmıştır." Buna güldüm. "Binayı iflastan kurtaran ise, işte bu gözlem güvertesidir." Bay Black, güverteyle gururlanıyormuş gibi duvarı okşadı.

"Empire State Binası 60.000 ton çelikle desteklenmiştir. Yaklaşık 6.500 penceresi ve 10.000.000 tuğlası vardır; bina 365.000 ton civarında çekmektedir." "Ağır bir civar bu," dedim. "Gökde-

* Boş. (İng.)

leni 46.450 metrekareyi aşan mermer ve Indiana kalkeri kaplamaktadır. İçinde kullanılan mermerler Fransa, İtalya, Almanya ve Belçika'dan getirtilmiştir. New York'un bu en ünlü binası, tıpkı New York'un içinde yaşayan göçmenler tarafından müthiş kılındığı gibi, New York haricinde her yerden gelen malzemelerle yapılmıştır." Bay Black başını sallayarak, "Çok doğru," dedi.

"Empire State Binası, düzinelerce filme ve yabancı ülkelerin ileri gelenlerine, hatta 1945 yılında yetmiş dokuzuncu katına çarpan bir bombardıman uçağına bile ev sahipliği yapmıştır." Annemin fermuarını çekmek ve babamın uzun süre ıslık çaldığında susaması gibi mutlu şeylere odaklanmaya çalışmıştım. "Bir asansör düşmüştü. İçindeki kişinin emniyet frenleri sayesinde kurtulduğunu öğrenmek içinizi rahatlatacaktır." Bay Black elimi sıktı. "Ve asansörlerden bahsetmişken belirteyim: binada altısı yük için, toplam yetmiş asansör bulunmaktadır. Asansörler dakikada 180 ila 426 metre hızla hareket ederler. Ya da isterseniz en alttan en yukarıya toplam 1.860 basamağı tırmanabilirsiniz." Aşağı da inebilir miyiz, diye sordum bunun üzerine.

"Bunun gibi bulutsuz bir günde görüş mesafesi 130 kilometreyi bulur. Connecticut'a kadar görebilirsiniz. Gözlem güvertesinin 1931'de açılmasından bu yana yaklaşık 110 milyon ziyaretçi bu nefes kesici manzarayı seyretmiştir. Cary Grant'in *An Affair to Remember* filminde Deborah Kerr'i boşuna beklediği, *Sleepless in Seattle* filminde Tom Hanks ve Meg Ryan'ın kader karşılaşmalarının yaşandığı seksen altıncı kata her yıl 3,5 milyondan fazla insan gelmektedir. Gözlem güvertesi aynı zamanda özürlüler için de gerekli kolaylıkları sağlamaktadır."

Durdu, elini kalbine götürdü.

"Hepsi bir yana, New York Şehri'nin duygusu ve ruhu, Empire State Binası'nda vücut bulmuştur. Burada aşkı bulanlardan, çocukları ve torunlarıyla tekrar ziyarete gelenlere kadar herkes, binanın sadece dünyadaki en muhteşem manzaralardan birini sunan müthiş bir nirengi noktası değil, Amerikan yaratıcılığının eşsiz bir simgesi olduğunu da kabul eder."

Öne eğilerek selam verdi. Alkışladık.

"Delikanlının bir dakikası daha var mı?" "Dakikamız çok," dedi Bay Black. "Çünkü bu, resmi turun sonuydu ama bu binayla ilgili sahiden bayıldığım birkaç şey daha var ve onları sadece önemseyeceklerini hissettiğim kişilerle paylaşırım." "İnanılmaz çok önemsiyoruz," dedim.

"Bugün televizyon kulesi görevini gören zeplin bağlama kulesi binanın orijinal inşaatının bir parçasıydı. Şahsa özel bir keşif balonunun bağlanması başarıyla gerçekleşmişti. Ancak 1931 Eylülü'nde deniz kuvvetlerinin bir balonu baş aşağı döndü ve safra suları aşağıdaki yayaların üzerine yağarken yukarıda bu tarihi olaya tanıklık etmek için toplanmış olan ünlüleri neredeyse öldürüyordu. Zeplin bağlama fikrinden derhal vazgeçildi. Çok romantikti gerçi." Tekrar yürümeye başlamıştı. Peşinden gittik ya, bir yandan, acaba biz izlemesek bile konuşmaya devam eder mi, diye düşündüm. Bunu bizim için mi, kendisi için mi yoksa bambaşka bir nedenle bir başkası için mi yaptığını kestiremedim.

"Binayı aydınlatan ışıkların bahar ve güz göç dönemlerindeki sisli gecelerde kuşlar yollarını şaşırmasın diye kapatılması yüzünden buraya pek çok kuş çarpar." "Her yıl on binlerce kuş pencerelere çarparak can verir," dedim. İkiz Kuleler'in pencereleriyle ilgili internette araştırma yaparken bu bilgiye denk gelmiştim. Bay Black, "Çok kuş," dedi. "Ve çok pencere," dedi kadın. "Evet," dedim ben de, "bu yüzden, kuş bir binaya inanılmaz yaklaştığında devreye girerek bir başka gökdelendeki kuş sesi aletini çalıştıracak ve böylece kuşun yönünü değiştirecek bir alet icat ettim. Bu şekilde kuşlar binadan binaya sekecekler." "Tilt gibi," dedi Bay Black. "Tilt ne?" dedim. "Ama o zaman kuşlar asla Manhattan'dan çıkamaz," dedi Ruth. "Ki bu harika olurdu," dedim, "çünkü o zaman kuşyemi gömleğinize güvenebilirdiniz." "Sonraki turlarımda bu on bin kuştan bahsetmemin sakıncası var mı?" Kuşların hepimize ait olduğunu söyledim.

"Empire State Binası, doğal bir yıldırımsavardır ve yılda beş defaya kadar yıldırım düşmesine maruz kalır. Gözlem güvertesinin açık kısmı yıldırımlı fırtınalarda kapatılır ancak içerideki kısımlar ziyarete açık bırakılır. Binanın zirvesindeki statik elektrik birikimi o kadar büyüktür ki doğru şartlar altında gözlem güvertesini çevreleyen tellere elinizi uzatırsanız parmaklarınızdan Aziz Elmo Ateşi* fışkıracaktır." "Aziz Elmo Ateşi *müthiştir*!" "Burada öpüşen aşıkların dudaklarından kıvılcımlar saçılacaktır." "En sevdiğim kısmı burası işte," dedi Bay Black. "Benim de," dedi Ruth. "Benimki Aziz Elmo Ateşi." "Empire State Binası, kuzey enlemi 40 derece 44 dakika ve 53,977 saniye ve batı boylamı 73 derece, 59 dakika ve 10,812 saniyede yer almaktadır. Teşekkürler."

"Çok hoştu," dedi Bay Black. "Teşekkürler." Tüm bunları nereden bildiğini sordum. "Biliyorum çünkü bu binayı seviyorum," dedi kadın. Bu söylediği botlarımı ağırlaştırdı çünkü bana henüz bulamadığım kilidi ve onu bulana kadar babamı yeterince sevemeyeceğimi hatırlattı. "Nesi özel bu binanın?" dedi Bay Black. "Yanıtım olsaydı benimkine sahiden sevgi denemezdi, değil mi?" Bay Black, "Müthiş bir hanımsınız," dedi, ardından ailesinin nereden geldiğini sordu. "İrlanda'da doğmuşum. Ailem, ben küçükken gelmiş." "Anne babanız?" "İrlandalılardı." "Onlardan öncesi?" "İrlandalı." "Harika bir haber." "Neden?" dedi Ruth ki yanıtı ben de merak ediyordum. "Çünkü benim ailemin İrlanda'yla hiç ilgisi yok. Mayflower'la** gelenlerdeniz biz." "Vay," dedim. "Anladığımdan emin değilim," dedi Ruth. "Akraba değiliz," dedi Bay Black. "Neden akraba olacaktık?" "Çünkü soyadımız aynı." İçimden, *Teknik açıdan soyadım Black dememişti zaten. Neden soyadını nasıl bildiğini sormuyor peki,* diye geçirdim. Bu arada Bay Black beresini çıkarmış ve epey zaman alan bir dizi çabayla diz çökmüştü. "Fazla cüretkar görünmeyi göze alarak, bir öğ-

---

* Fırtınalı ve karanlık gecelerde direk şapkalarında ve seren cundalarında elektriklenme sonucu ortaya çıkan ışık. Gemici Nuru adıyla bilinen doğal bir olaydır. (Aziz Elmo, gemicilerin koruyucusudur.)

** 1620 yılında İngiliz ayrılıkçılarını Amerika'ya taşıyan gemi.

leden sonrası için sizinle randevulaşma mutluluğuna erebilmeyi umuyorum. Reddederseniz hayal kırıklığına uğrar ama kesinlikle gücenmem." Ruth kafasını çevirdi. "Özür dilerim," dedi Bay Black, "yapmamalıydım." "Ben burada yaşıyorum," dedi Ruth.

"Ne?" dedi Bay Black. "Burada yaşıyorum." "Hep?" "Evet." "Ne zamandır?" "Ah. Uzun zamandır. Yıllardır." "Jose!" dedi Bay Black. Nasıl, diye sordum. "Ne demek, nasıl?" "Nerede yatıyorsunuz?" "Hoş gecelerde, burada. Ama hava soğukken ki burada gecelerin çoğu öyledir, ardiye odalarından birinde bir yatağım var." "Ne yiyorsunuz?" "Burada iki tane kafeterya var. Ve bazen canım faklı şeyler çektiğinde buradaki delikanlılardan biri getiriverir. Bildiğiniz gibi, New York insana pek çok farklı lezzet sunar."

Bunun üzerine, burada yaşadığını bilip bilmediklerini sordum. "*Kimler*?" "Bilmem... Binanın sahipleri, falan." "Ben buraya yerleştiğimden beri binanın birçok sahibi var." "Ya çalışanlar?" "Onlar gelir ve gider. Yeni gelenleri herhalde benim burada bulunmam gerektiğini zannediyor." "Kimse çıkmanızı söylemedi mi?" "Asla."

"Neden aşağı inmiyorsunuz?" dedi Bay Black. "Burada daha rahatım." "Burada nasıl daha rahat olabilirsiniz?" "Açıklaması zor." "Nasıl başladı bu?" "Kocam seyyar satıcıydı." "Ve?" Ruth, "Eski günler. Sürekli bir şeyler satıyordu. Hayatı değiştirivere-cek yeni ürünlere bayılıyordu. Ve sürekli harika, çatlak fikirler buluyordu. Senin gibi biraz," diyerek bana baktı ki bu hareketi botlarımı ağırlaştırdı. Neden hep insanlara birilerini hatırlatıyordum? "Günün birinde, bir ordu ikmal deposunda bir spot ışığı bulmuş. Savaşın hemen sonrasıydı ve her şey bulunabiliyordu. Işığı bir aküye bağlayıp seyyar tezgahına yerleştirdi ve Empire State Binası'nın gözlem güvertesine çıkmamı söyledi. New York'ta dolaşırken ara sıra ışığı yakacaktı; böylece nereye gittiğini görebilecektim."

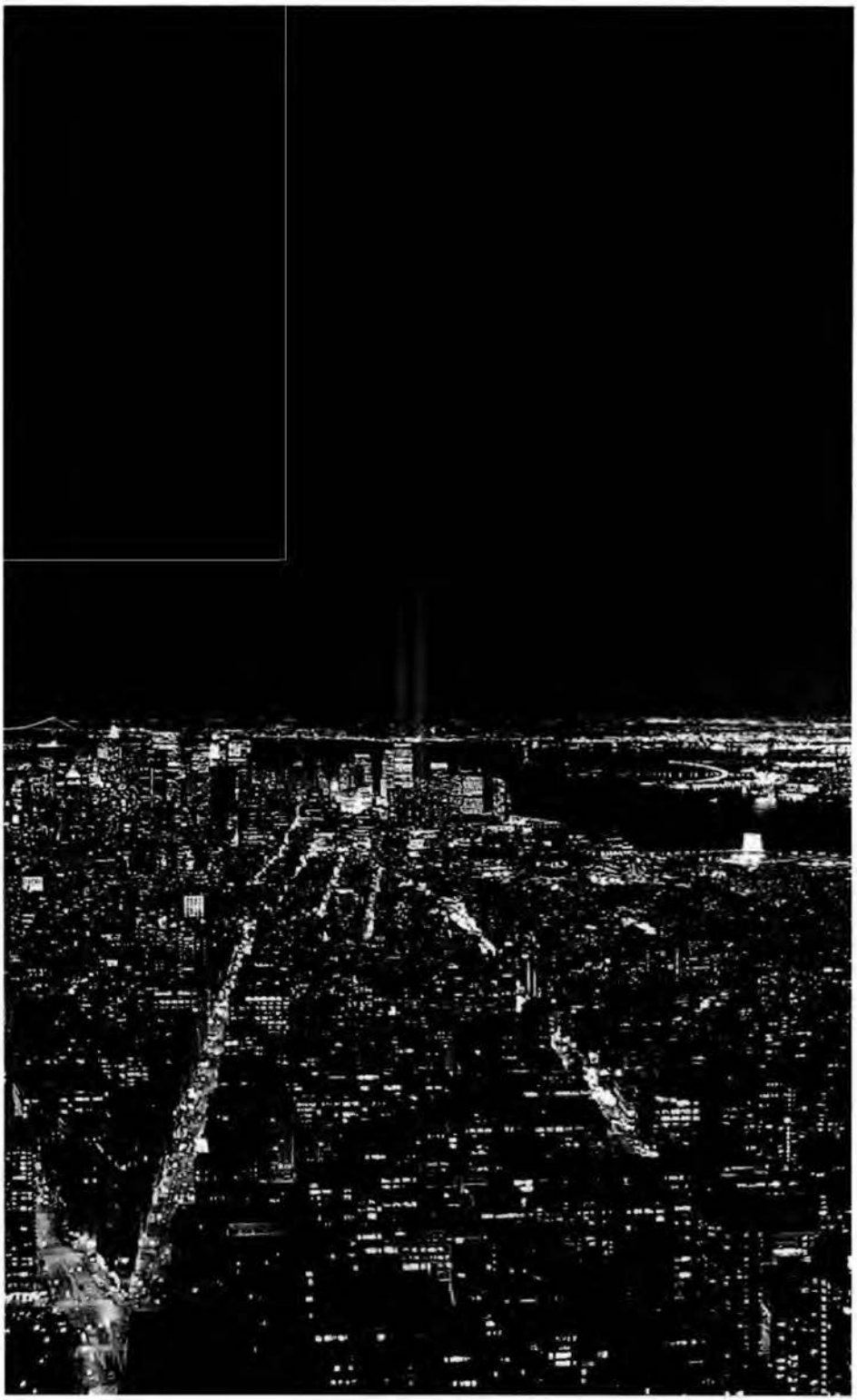
"İşe yaradı mı?" "Gündüz yaramadı. Işığı görmem için karanlığın epey çökmesi gerekti ama gördüğüm anda... Müthiş-

ti. Sanki o hariç New York'un bütün ışıkları aynı anda söndürülmüş gibiydi. O kadar parlak görmüştüm ışığı." Biraz abartıp abartmadığını sordum. "Tam tersi." "Belki aynen olduğu gibi anlatıyorsunuzdur," dedi Bay Black.

"O ilk geceyi hatırlıyorum. Buraya çıktığımda herkes görülecek harika şeyleri izliyor, birbirine gösteriyordu. Görülecek pek çok harika şey var buradan. Ama beni gösteren sadece bir şey vardı." "Biri," diye araya girdim. "Evet, bir şey olan biri. Kendimi kraliçe gibi hissetmiştim. Gülünç mü? Aptalca mı?" Hayır anlamında kafamı salladım. "Kraliçe gibi hissetmiştim kendimi. Işık söndüğünde gününün bittiğini anlıyor ve eve, ona gidiyordum. Öldüğünde buraya geldim. Aptalca." "Hayır," dedim hemen. "Hiç de bile." "Onu aramıyordum. Saf bir kız değildim. Ama gündüzleri bana aynı duyguyu verdi; oradaydı, biliyordum ve sadece göremiyordum." Bay Black, Ruth'a doğru bir adım attı.

"Eve dönmeyi kaldıramadım." Bilmek istemeyeceğim bir şey öğrenmekten korkmakla beraber, neden diye sordum. "Çünkü gittiğimde onu evde bulamayacağımı biliyordum." Bay Black teşekkür edecekti ama Ruth'un sözü bitmemişti. "O gece bir köşede, şu köşede kıvrılıp uyuyakalmışım. Belki bekçilerin beni fark etmelerini istemişimdir. Gecenin yarısında uyandığımda yapayalnızdım. Soğuktu. Korkmuştum. Tam şurada. Hayatımda kendimi hiç o kadar yalnız hissetmemiştim. Sanki bina uzamış gibiydi. Ya da şehir daha da kararmış gibi. Ama aynı zamanda kendimi hiç o kadar canlı da hissetmemiştim. Kendimi hiç o kadar canlı ve yalnız hissetmemiştim."

"Sizi aşağı indirmem," dedi Bay Black. "Öğleden sonrayı burada geçirebiliriz." "Pek kılıksızım." "Ben de," dedi Bay Black. "Muhabbetim iyi değildir. Ne biliyorsam hepsini anlattım zaten." "Benim muhabbetim berbattır," diye yanıt verdi Bay Black. Doğru değildi gerçi. "Ona sorun," diye ekledi beni göstererek. "Doğru," dedim, "berbattır." "Bütün öğleden sonrayı bana binayı anlatarak geçirebilirsiniz. Muhteşem olur. Zamanımı böyle geçirmeyi çok isterim." "Rujum bile yok." "Benim de." Bunun üzeri-

ne Ruth kıkırdadı ve kederinin silinmesine izin verdiği için kendine kızmış gibi hemen eliyle ağzını kapadı.

1.860 basamağı indiğimde saat 14.32'ydi ve feci yorulmuştum ve Bay Black de feci yorgun görünüyordu, o yüzden doğruca eve döndük. Bay Black'in kapısına vardığımızda —birkaç dakika önce— çoktan bir dahaki haftayı planlamaya başlamıştım çünkü Far Rockaway, Boerum Hill ve Long Island'a ve zamanımız kalırsa bir de Dumbo'ya gidecektik ama sözümü kesti, "Dinle. Oskar?" dedi. "O benim adım. Aşındırmayın." "Bitirdiğimi düşünüyorum." "Neyi?" "Umarım anlarsın." Elini uzattı. El sıkışmak için. "Neyi bitirdiniz?" "Seninle gezmeyi çok sevdim. Her saniyesini. Beni dünyaya geri döndürdün. Birinin benim için yapabileceği en müthiş şeydi bu. Ama bittiğini düşünüyorum. Umarım anlayış gösterirsin." Eli hâlâ açıktı, elimi bekliyordu.

"Anlamıyorum," dedim.

Kapısına tekme attım ve bağırdım: "Sözünüzü bozuyorsunuz!"

İttim onu ve bağırdım: "Haksızlık bu!"

Parmaklarımın ucunda yükseldim ve ağzımı kulağının dibine getirip bağırdım: "Siktirin!"

Hayır. Elini sıktım ve...

"Ve işte, dosdoğru buraya geldim. Ne yapacağımı bilmiyorum."

Hikayemi anlatırken kiracı sürekli başını salladı ve yüzüme baktı. Öyle sabit bakıyordu ki beni dinlemiyor veya söylediklerimin altında inanılmaz sessiz kalan bir şeyleri duymaya çalışıyor sandım. Metal detektörü gibi. Metal yerine gerçeği arayan bir metal detektörü.

"Altı aydan fazladır arıyorum," dedim. "Ve altı ay önce bilmediğim tek bir bilgiye bile sahip değilim. Ve aslında eksi bilgideyim çünkü Marcel'in Fransızca derslerini ektim. Ayrıca *googolplex* sayıda yalan söylemek zorunda kaldım ki hiç hoş değildi *ve* bir de, gerçek dostluk kurabileceğim insanları rahatsız ederek birçok şansımı kaybettim *ve* babamı, bu işin bütün *amacı* özle-

mimi *gidermek* olmasına rağmen, başladığım günden daha fazla özlüyorum."

"Çok canımı yakmaya başladı artık," dedim.

'Nedir o?' yazdı.

Derken kendimi bile şaşırtan bir şey yaptım. "Bekle," dedim ve koşarak yetmiş iki basamağı indim, karşıya geçtim, "Mektubunuz var!" demesine aldırmadan Stan'i aştım ve yüz beş basamağı tırmandım. Dairemiz bomboştu. Harika bir müzik duymak istedim. Babamın ıslığını, kırmızı kaleminin hışırtısını, odasındaki sarkacı ve ayakkabı bağlayışını duymak istedim. Odama gittim ve telefonu aldım. Koşarak yüz beş basamağı indim, hâlâ "Mektubunuz var!" diyen Stan'i geçtim, yetmiş iki basamağı çıkarak babaannemin dairesine döndüm. Misafir odasına girdim. Kiracı, aynen bıraktığım gibi duruyordu. Sanki odadan hiç çıkmamıştım veya odaya hiç gelmemiştim. Telefonu, babaannemin asla bitiremediği kaşkoldan çıkardım, fişe taktım ve o beş mesajı dinlettim. Yüzünde hiçbir ifade belirmedi. Sadece bana bakıyordu. Bana değil, detektörü sanki içimde, derinlerde devasa bir gerçeği belirlemişmiş gibi, içime bakıyordu.

"Bugüne kadar bunları hiç kimseye dinletmedim," dedim.

'Annene?' yazdı.

"Özellikle ona."

Kollarını kavuşturdu ve ellerini koltukaltlarına sıkıştırdı ki bu onun için elleriyle ağzını kapamak gibi bir şeydi. "Babaanneme bile," dedim. Elleri, masa örtüsü altında kalmış bir kuş gibi titremeye başladı. Sonunda serbest bıraktı ellerini. 'Belki olanı görmüş ve birini kurtarmaya koşmuştur,' yazdı. "Yapardı," dedim. "Öyle biriydi." 'İyi biri miydi?' "En iyisiydi. Ama binada bir toplantı için bulunuyordu. Ve aynı zamanda çatıya çıktığını söylemiş yani uçak çarptığında yukarıdaymış ki bu da kimseyi kurtarmaya koşmadığı anlamına gelir." 'Belki sadece öyle söylemiştir.' "Neden yapsın bunu?"

'Ne toplantısıymış peki?' "Ailenin kuyumculuk işini yürütüyordu. Sürekli toplantılara giderdi." 'Ailenin kuyumculuk işi mi?' "Dedem açmış dükkanı." 'Deden kim?' "Bilmiyorum. Ben doğmadan önce babaannemi terk etmiş. Babaannem hayvanlarla konuşabildiğini ve bir heykeli gerçeğinden daha gerçekçi yapabildiğini söylüyor." 'Sen ne düşünüyorsun?' "Hayvanlarla konuşulabileceğini sanmıyorum. Belki yunuslarla. Veya işaret diliyle şempanzelerle." 'Deden hakkında ne düşünüyorsun?' "Onun hakkında bir şey düşünmüyorum."

Play tuşuna bastı ve mesajları tekrar dinledi. Beşinci bitince tekrar Stop tuşuna bastım.

'Son mesajında sesi sakin geliyor' yazdı. "*National Geographic*'te bir hayvanın öleceğini düşündüğü zaman nasıl paniğe kapıldığını ve çılgınca davrandığını okumuştum. Ama hayvan öleceğini *anlayınca* çok, çok sakinleşirmiş." 'Belki endişelenmenizi istememiştir.' Belki. Belki beni sevdiği *için* seni seviyorum dememişti. Ama yeterli açıklama değildi bu. "Nasıl öldüğünü bilmem gerek."

Sayfaları karıştırdı ve parmağını 'Neden?'in üzerine koydu.

"Nasıl öldüğüne dair bir şeyler icat etmeyi bırakabileyim diye. Sürekli icatlar yapıyorum."

Sayfaları karıştırdı. 'Üzgünüm.'

"İnternette düşen insanları gösteren bir sürü video buldum. Burada olmasına rağmen burada gösterilmeyen her türlü şeyi gösteren bir Portekiz sitesinde. Ne zaman babamın nasıl öldüğünü öğrenmeye kalkışsam bir çeviri programına başvurup örneğin 'Eylül' veya 'binalardan atlayan insanlar' gibi şeylerin farklı dillerde nasıl söylendiğini bulmaya çalışıyorum ki birincisine 'Wrzesień' ötekine 'Menschen, die aus brennenden Gebäuden springen' deniyor. Sonra bunları Google'da arıyorum. Benim bilemediğim şeyleri dünyanın her yerindeki herkesin bilmesine inanılmaz kızıyorum; *burada* yaşanmış ve *benim* başıma gelmiş şeylerin *benim* olması gerekmez mi?

"Portekiz videolarından alınma kareleri bastım ve aşırı yakından inceledim. O olabilecek bir tanesi var. Onun gibi giyinmiş. Ve şekil artık insan gibi görünmemeye başlayana dek pikselleri büyüttüğümde bazen gözlüklerini görebiliyorum. Veya görebiliyorum gibi geliyor. Ama muhtemelen göremeyeceğimi biliyorum. Sadece o olmasını istiyorum işte."

'Atlamış olmasını mı istiyorsun?'

"İcatlara son vermek istiyorum. Nasıl öldüğünü, tam nasıl öldüğünü bilirsem onu katlar arasında sıkışmış bir asansörde ölürken -ki bazı insanlar böyle öldü- ve binanın dışına tırmanmaya çalışırken -ki böyle yapan birini bir Polonya sitesinde gördüm- ya da Windows on the World'deki bazı insanların sahiden yaptığı gibi bir masa örtüsünü paraşüt gibi kullanmaya çalışırken hayal etmem. Orada ölmenin çok yolu vardı ve onunkisi hangisiydi, bilmem gerek."

Tutmamı istermiş gibi ellerini uzattı. "Bunlar dövme mi?" Sağ elini kapadı. Defteri karıştırdım ve parmağımı 'Neden?'in üzerine koydum. Ellerini çekti ve 'İşleri kolaylaştırdı. Her seferinde evet veya hayır yazmak yerine ellerimi gösterebiliyorum' yazdı. "Ama neden sadece EVET ve HAYIR?" 'Sadece iki elim var.' "Peki ya, 'Düşüneceğim' ve 'Olabilir' veya 'Mümkün'?" Gözlerini yumdu ve biraz düşündü. Sonra omuz silkti. Tıpkı babam gibi.

"Hep sessiz miydin?" Sağ elini açtı. "Öyleyse neden konuşmuyorsun?" 'Yapamıyorum' yazdı. "Neden?" Parmağıyla 'Yapamıyorum'u gösterdi. "Ses tellerin hasarlı falan mı?" 'Bir şeyler hasarlı.' "En son ne zaman konuştun?" 'Çok, çok zaman önce.' "Son söylediğin kelime neydi?" Sayfaları karıştırdı. 'Ben.' "Son söylediğin kelime Ben miydi?" Sol elini açtı. "Kelimeden sayılıyor mu o?" Omuz silkti. "Konuşmaya çalışıyor musun?" 'Ne olacağını biliyorum.' "Ne?" Sayfaları karıştırdı. 'Yapamıyorum.'

"Dene." 'Şimdi mi?' "Bir şey söylemeyi dene." Omuz silkti. "Lütfen," dedim.

Ağzını açtı ve parmaklarını boğazına götürdü. Parmakları, Bay Black'in tek kelimelik biyografi arayan parmakları gibi çırpındı ama ses çıkmadı. Çirkin bir ses bile. Nefes bile.

"Ne söyleyecektin?" dedim. Sayfaları karıştırdı ve 'Üzgünüm'ü gösterdi. "Sorun değil," dedim. "Belki ses tellerin sahiden hasarlıdır. Bir uzmana görünmelisin. Ne söyleyecektin?" 'Üzgünüm.'

"Ellerinin resmini çekebilir miyim?" dedim.

Ellerini dizlerine, avuçlarını yukarı çevirerek koydu. Kitap gibi.

EVET ve HAYIR.

Dedemin fotoğraf makinesini odakladım.

Ellerini aşırı kıpırtısız tuttu.

Resmi çektim.

"Artık eve gideyim," dedim. Defterini aldı ve 'Babaannen?' yazdı. "Ona yarın konuşacağımızı söyle," dedim.

Karşıya geçerken arkamda, Bay Black'in penceresindeki kuşların kanat seslerini andıran bir el çırpma duydum. Arkamı döndüğümde kiracıyı kapıda gördüm. Bir şey demeye çalışıyormuş gibi elini boğazına götürdü ve ağzını açtı.

"Ne diyecektin?" diye bağırdım.

Defterine bir şey yazdı ve kaldırdı, okuyamadığım için koşarak yanına döndüm. 'Lütfen tanıştığımızı babaannene söyleme.' "Sen söylemezsen söylemem," dedim ve bariz konuyu, yani *neden* tanışmamızı sır olarak tutmak istediğini düşünmedim. 'Herhangi bir şey için bana ihtiyaç duyarsan misafir odasının camına taş at. Aşağı inerim ve seninle sokak lambasının altında buluşuruz,' yazdı. "Teşekkürler," dedim. İçimden '*Neden sana ihtiyaç duyayım?*' diyordum gerçi.

O gece tek istediğim uyuyabilmekti ama tek yapabildiğim bir şeyler icat etmek oldu.

Isıya duyarlı füzelerin tehdit edemeyeceği donmuş uçaklara ne dersiniz?

Peki, ya aynı zamanda radyasyon detektörlüğü yapabilen metro turnikelerine?

Ya her binayı bir hastaneye bağlayan inanılmaz uzunluktaki ambulanslara?

Ya bel çantalarına sığabilen paraşütlere?

Ya kabzaları kızgınlığınızı algılayabilen ve kızgınsanız, polis bile olsanız ateş almayan tabancalara?

Ya Kevlar* tulumlara?

Ya hareketli parçalara sahip, kendilerini düzenleyebilen, hatta uçakların geçebilmesi için ortalarında delik bile açabilen gökdelenlere?

Ya...

Ya...

Ya...

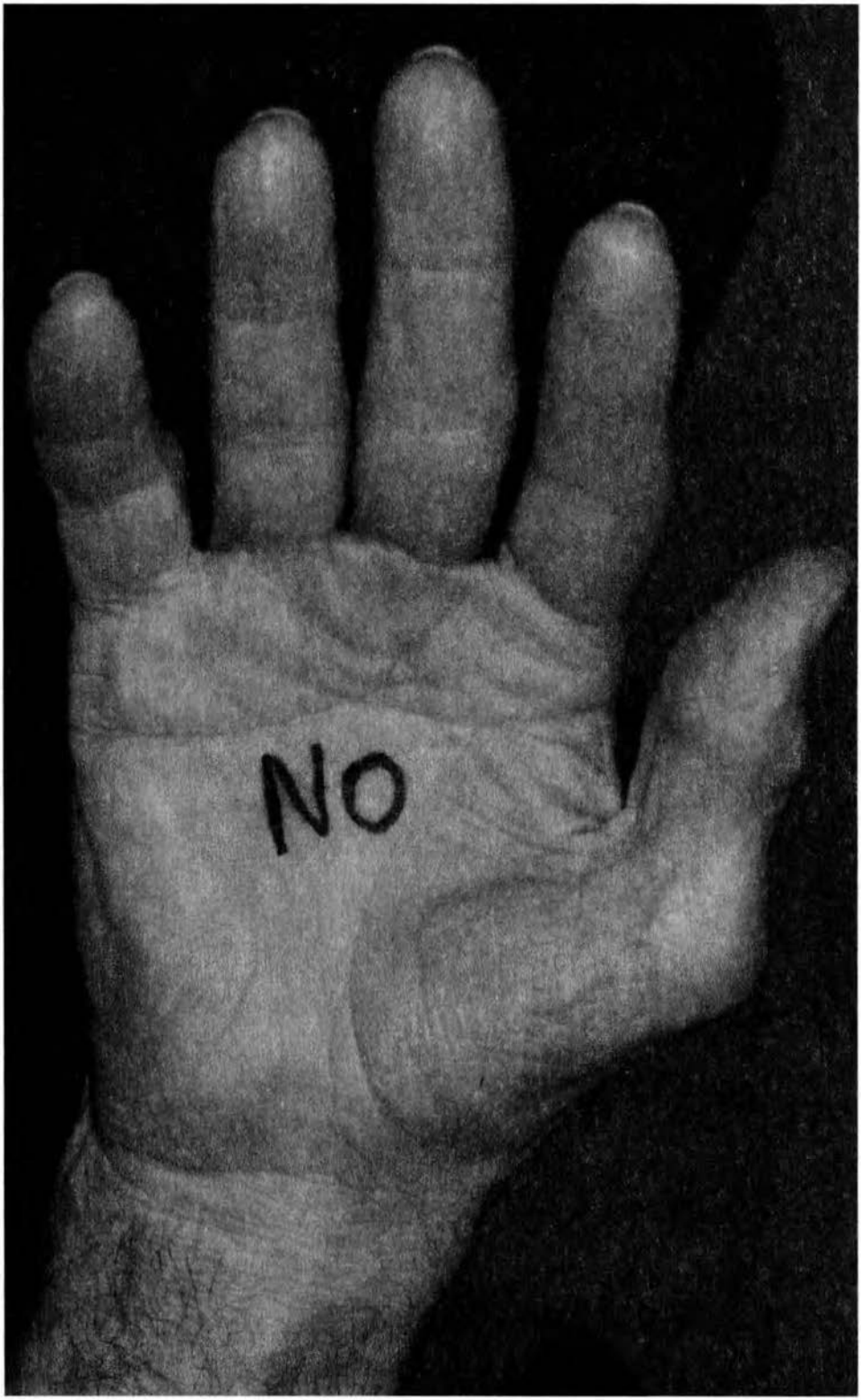
Derken aklıma diğer fikirlere hiç benzemeyen bir fikir geldi. Daha yakınımdaydı ve daha gürültülüydü. Nereden geldiğini veya ne anlam taşıdığını bilmiyorum. Sevip sevmediğimi ya da nefret edip etmediğimi de. Bir yumruk ya da bir çiçek gibi açıldı, o kadar.

Peki, ya babamın boş tabutunu çıkarsam?

---

* DuPont firması tarafından geliştirilmiş ve halen kurşungeçirmez yeleklerde kullanılan güçlü sentetik fiber.

YES

NO

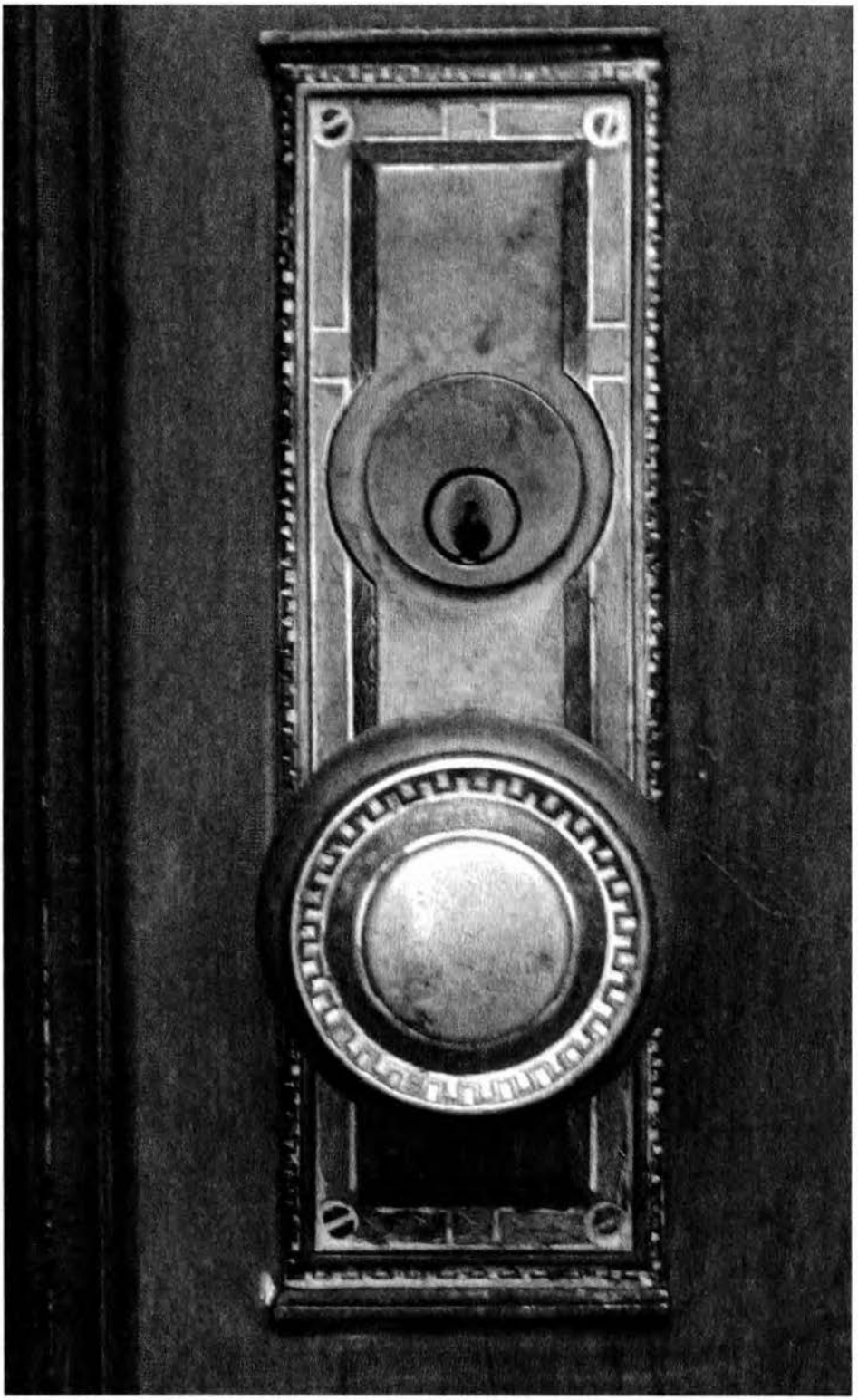
NEDEN SENİN OLDUĞUN YERDE DEĞİLİM

11.09.03

Ben konuşmuyorum, üzgünüm.

Benim adım Thomas.

Üzgünüm.

Hâlâ üzgünüm.

Çocuğuma: Son mektubumu öldüğün gün yazdım ve bir daha sana tek kelime bile yazmayacağımı sandım, sandığım şeyler hakkında bu kadar çok yanılgıya düşmüşken bu gece kalemi elime almama neden şaşırıyorum? Bir saatten az süre sonra buluşacağım Oskar'ı beklerken yazıyorum, bu defteri kapatacağım ve gidip onu sokak lambasının altında bulacağım, mezarlığa, sana doğru yola çıkacağız, senin baban ve senin oğlun, işte böyle. Yaklaşık iki yıl önce annenin kapıcısına bir not verdim, limuzin geldiğinde, annen indiğinde onu uzaktan izledim, kapıya dokundu, çok değişmişti ama gene de tanıdım anneni, elleri değişmişti ama dokunuşu aynıydı, binaya bir çocukla girdi, kapıcının ona notumu verip vermediğini göremedim, tepkisini göremedim, çocuk binadan çıktı ve sokağın karşısındaki başka bir binaya gitti. O gece anneni, avuçlarını cama dayarken izledim, kapıcıya bir not daha verdim. 'Beni görmek istiyor musun yoksa gideyim mi?' Ertesi sabah cama bir not yapıştırılmıştı. 'Gitme.' Bir anlama geliyordu bu ama 'Seni yine görmek istiyorum' demek değildi. Bir avuç çakıl taşı topladım ve penceresine fırlattım, hiçbir şey olmadı, daha fazlasını attım ama pencereye gelmedi, defterime, 'Beni yine görmek istiyor musun?' yazdım, sayfayı yırttım ve kapıcıya verdim, ertesi sabah geri geldim, hayatını daha da zorlaştırmak istemiyordum ama pes edesim de yoktu, pencerede bir not vardı: 'Seni yine görmek istemeyi istemiyorum.' Bir anlamı vardı bunun ama 'evet' demek değildi. Sokaktan gene taş topladım ve beni duyacağını ve ne demek istediğimi anlayacağını umarak penceresine attım, bekledim, pencereye gelmedi, bir not yazdım: 'Ne yapmalıyım?' Kapıcıya verdim, kapıcı, "Eline geçmesini sağlayacağım," dedi, "Teşekkür ederim," diyemedim. Ertesi sabah gene gittim, pencerede ilk not asılıydı. 'Gitme.' Taşları topladım, attım, taşlar camda bir elin parmakları gibi tıkırdadı, bir not yaz-

dım, 'Evet mi, hayır mı?' çünkü daha ne kadar devam edebilirdik böyle? Ertesi gün Broadway'deki bir marketten bir elma aldım, beni istemiyorsa gidecektim, nereye gideceğimi bilmiyordum ama arkamı dönüp uzaklaşacaktım, penceresinde not yoktu, ben de elmayı, camın üzerime yağmasını bekleyerek attım, cam kırıklarından korkmuyordum, elma penceresinden içeri girdi ve binanın önünde duran kapıcı, "Pencereyi açık bıraktığı için şanslısın, ahbap," dedi ama ben şanslı olmadığımı biliyordum. Kapıcı bana bir anahtar uzattı. Asansörle yukarı çıktım, kapı açıktı, koku bana kırk yıldır hatırlamamaya çabaladığım ama unutamadığımı geri verdi. Anahtarı cebime koydum, annen yatak odamızdan, uyuduğumuz, seviştiğimiz ve düş gördüğümüz odadan, "Sadece misafir odası!" diye bağırdı. Birlikte ikinci yaşantımıza böyle başladık... On bir saatlik yolculuk ve kırk yıllık uzaklıktan sonra uçaktan indiğimde görevli pasaportumu aldı ve ziyaret nedenimi sordu, defterime, önce 'Yas tutmak için' ve ardından '~~Yas tutmak~~ yaşamaya çalışmak için,' yazdım, adam ters bir bakış attı ve bunu iş mi yoksa eğlence mi saydığımı sordu, 'İkisi de değil' yazdım. "Ne süreyle yas tutmayı ve yaşamaya çalışmayı planlıyorsunuz?" 'Hayatımın kalanı boyunca.' "Yani kalacaksınız?" 'Kalabildiğim kadar.' "Hafta sonundan mı yoksa bir yıldan mı bahsediyoruz?" Hiçbir şey yazmadım. Adam, "Sıradaki," dedi. Döner bantta valizleri izledim, her birinde birinin eşyası vardı, bebeklerin, mümkün yaşamların kucaktan kucağa geçişlerini izledim, bildirecek bir şeyi bulunmayanlar için konan okları izledim ve buna gülesim geldi ama sessizdim. Görevlilerden biri yanıma yaklaştı ve "Gümrüğe bildirecek bir şeyi bulunmayan biri için bu bavullar biraz fazla," dedi, en fazlasını bildirecek bir şeyleri bulunmayanların taşıdıklarını bilerek başımla evetledim, valizleri açtım. "Çok kağıt var burada," dedi, 'Onlar oğluma yazdığım mektuplar.

Oğlum hayattayken yollayamadım. Şimdi öldü. Ben konuşmuyorum. Üzgünüm,' yazdım. Görevli, diğer görevliye baktı ve bir gülümsemeyi paylaştılar. Gülümsemelerin beni harcamasına aldırmam, ödemesi ufak bir bedelim ben, bana inandıklarından değil, beni anlamaya çalışmak istemediklerinden geçmeme izin verdiler, bir umumi telefon buldum ve anneni aradım, planım buraya kadardı, çok fazla şeyi varsaymıştım; yaşadığını, kırk yıl önce terk ettiğim dairede oturduğunu, beni almaya geleceğini ve her şeyin anlama kavuşacağını varsaymıştım, beraber yas tutacak ve yaşamaya çalışacaktık, telefon çaldı ve çaldı, kendimizi affedecektik, çaldı, bir kadın açtı, "Alo?" Oydu, anladım, sesi değişmişti ama soluğu aynıydı, kelimelerin arasındaki boşluk aynıydı, 2, 5 ve 6'ya bastım, "Alo?" dedi, "7, 3, 6, 6, 4, 7, 4, 6, 7, 2, 4, 4, 3, 3, 6?" diye sordum. "Telefonunuz yüz dolarlık sayılmaz. Alo?" dedi. Elimi ahizeden sokmak, hattan geçirmek ve odasına ulaştırmak, EVET'e ulaşmak istedim, sordum: "7, 3, 6, 6, 4, 7, 4, 6, 7, 2, 4, 4, 3, 3, 6?" "Alo?" dedi annen. "4, 6, 3, 2, 8!" dedim. "Dinleyin," dedi, "telefonunuzun nesi var bilmiyorum ama tek duyabildiğim bip sesleri. Kapatıp tekrar deneseniz ya." Tekrar denemek mi? Tekrar denemeye çalışıyordum, yaptığım buydu zaten! İşe yaramayacağını, iyi bir sonuca varmayacağını biliyordum ama orada, havaalanının ortasında, yüzyılın başlangıcında, hayatımın sonunda durdum ve ona her şeyi anlattım. Neden gittiğimi, nereye gittiğimi, senin ölümünü nasıl öğrendiğimi, neden geri döndüğümü ve kalan yaşamımda ne yapmam gerektiğini. Annene anlattım çünkü bana inanmasını ve beni anlamasını istedim ve çünkü ona ve kendime ve sana bunu borçlu olduğumu düşündüm. Yoksa daha fazla bencillik miydi yaptığım? Hayatımı harflere böldüm, aşk için 2, 7 ve 5, ölüm için 6, 5, 8 ve 6 tuşladım. Sevinç eksi ıstırap ne eder? Hayatımın toplamı kaç? "2 , 3, 6, 4, 6, 2, 3, 4, 6, 3, 5, 4,

3, 2, 5, 8, 6, 8, 3, 4, 2, 8, 2, 2, 5, 2, 6, 4, 6, 2, 9, 3, 6, 4, 4, 3, 5, 3, 4, 6, 2, 2, 9, 2, 6, 3, 4, 6, 5, 3, 7, 4, 2, 8, 5, 6, 2, 6, 5, 2, 9, 4, 6! 6, 4, 3, 2, 2, 6, 7, 4, 2, 5, 6, 3, 8, 7, 2, 6, 3, 4, 3? 5, 7, 6, 3, 5, 8, 6, 2, 6, 3, 4, 5, 8, 7, 8, 2, 7, 7, 4, 8, 3, 9, 2, 8, 8, 4, 3, 2, 4, 7, 7, 6, 7, 8, 4, 6, 3, 3, 3, 8! 4, 3, 2, 4, 7, 7, 6, 7, 8, 4! 6, 3, 3, 3, 8, 6, 3, 9, 6, 3, 6, 6, 3, 4, 6, 5, 3, 5, 7! 6, 4, 3, 2, 2, 6, 7, 4, 2, 5, 6, 3, 8, 7, 2, 6, 3, 4, 3? 5, 7, 6, 3, 5, 8, 6, 2, 6, 3, 4, 5, 8, 7, 8, 2, 7, 7, 4, 8, 3, 3, 2, 8! 7, 7, 4, 8, 3, 3, 2, 8, 3, 4, 3, 2, 4, 7, 6, 6, 7, 8, 4, 6, 8, 3, 8, 8, 6, 3, 4, 6, 3, 6, 7, 3, 4, 6, 7, 7, 4, 8, 3, 3, 9, 8, 8, 4, 3, 2, 4, 5, 7, 6, 7, 8, 4, 6, 3, 5, 5, 2, 6, 9, 4, 6, 5, 6, 7, 5, 4, 6! 5, 2, 6, 2, 6, 5, 9, 5, 2? 6, 9, 6, 2, 6, 5, 4, 7, 5, 5, 4, 5, 2, 5, 2, 6, 4, 6, 2, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 5, 2, 9, 2, 4, 5, 2, 6! 4, 2, 2, 6, 5, 4, 2, 5, 7, 4, 5, 2, 5, 2, 6, 2, 6, 5, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 5, 2, 2, 2, 4, 5, 2! 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 5, 2, 2, 2, 4, 5, 2, 4, 7, 2, 2, 7, 2, 4, 6, 5, 5, 5, 2, 6, 5, 4, 6, 5, 6, 7, 5, 4! 4, 3, 2, 4, 3, 3, 6, 3, 8, 4! 6, 3, 3, 3, 8, 6, 3, 9, 6, 3, 6, 6, 3, 4, 6, 5, 3, 5, 3! 2, 2, 3, 3, 2, 6, 3, 4, 2, 5, 6, 3, 8, 3, 2, 6, 3, 4, 3? 2, 7, 8? 5, 3, 6, 3, 5, 8, 6, 2, 6, 3, 4, 5, 8, 3, 8, 2, 3, 4, 8, 3, 3, 2, 8! 3, 3, 4, 8, 3, 3, 2, 8, 3, 4, 3, 2, 4, 7, 6, 6, 7, 8, 4, 6, 8, 3, 8, 8, 6, 3, 4, 6, 3! 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 5, 2, 9, 2, 4, 5, 2, 6! 4, 2, 2, 6, 5, 4, 2, 5, 7, 4, 5, 2, 5, 2, 6, 2, 6, 5, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 5, 2, 2, 2, 4, 5, 2! 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 5, 2, 2, 2, 4, 5, 2, 4, 7, 2, 2, 7, 2, 4, 6, 5, 5, 5, 2, 6, 5, 4, 6, 5, 6, 7, 5, 4! 6, 5, 5, 5, 7! 6, 4, 5, 2, 2, 6, 7, 4, 2, 5, 6, 5, 2, 6! 2, 6, 5, 4, 5? 5, 7, 6, 5, 5, 2, 6, 2, 6, 5, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 9, 2, 2, 2, 4, 5, 2, 4, 5, 5, 6, 5, 2, 4, 6, 5, 5, 5, 2! 4, 5, 2, 4, 5, 5, 6, 5! 2, 7, 8? 5, 5, 6, 5, 5, 2, 6, 2, 6, 3, 4, 5, 8, 3, 8, 2, 3, 3, 4, 8, 3, 9, 2, 8, 8, 4, 3, 2, 4, 3, 3, 6, 3, 8, 4, 6, 3, 3, 3, 8! 4, 3, 2, 4, 3, 3, 6, 3, 8, 4, 6, 3! 2, 7, 8? 2, 7, 8? 2, 7, 8! 4, 2, 2, 6, 5, 4, 2, 5, 7, 4, 5, 2, 5, 2, 6, 2, 6, 5, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 4, 5, 2, 4, 6, 3, 5, 8, 6, 2, 6, 3, 4, 5, 8, 7, 8, 2, 7, 7, 4, 8, 3, 3, 2, 8! 6, 5, 5, 5, 7! 6, 4, 5, 2, 2, 6, 7, 4, 2, 5, 6, 5, 2, 6! 2, 6, 5, 4, 5? 5, 7, 6, 5, 5, 2, 6, 2, 6, 5, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 9, 2, 2, 2, 4, 5, 2, 4! 2, 7, 8? 5, 5, 6, 5, 2, 4, 6, 3, 6, 7, 3, 4, 6, 7, 7, 4, 8, 3, 3,

9, 8, 8, 4, 3, 2, 4, 5, 7, 6, 7, 8, 4, 6, 3, 5, 5, 2, 6, 9, 4, 6, 5, 6, 7, 5, 4, 6! 5, 2, 6, 2, 6, 5, 9, 5, 2? 6, 9, 6, 2, 6, 5, 4, 7, 5, 5, 4, 5, 2, 5, 2, 6, 4, 6, 2, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 5, 2, 9, 2, 4, 5, 2, 6! 4, 2, 2, 6, 5, 4, 2, 5, 7, 4, 5, 2, 5, 2, 6, 2, 6, 5, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 5, 2, 2, 2, 4, 5, 2! 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 5, 2, 2, 2, 4, 5, 2, 4, 7, 2, 2, 7, 2, 4, 6, 5, 5, 5, 2, 6, 5, 4, 6, 5, 6, 7, 5, 4! 6, 5, 5, 5, 7! 6, 4, 5, 2, 2, 6, 7, 4, 2, 5, 6, 5, 2, 6! 2, 6, 5, 4, 5? 5, 7, 6, 5, 5, 2, 6, 2, 6, 5, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 9, 2, 2, 2, 4, 5, 2, 4! 2, 7, 8? 5, 5, 6, 5, 2, 4, 6, 5, 5, 5, 2! 4, 5, 2, 4, 5, 5, 6, 5! 2, 5, 5, 2, 9, 2, 4, 5, 2, 6! 4, 2, 2, 6, 5, 4, 2! 5, 5, 6, 5, 5, 2, 6, 2, 6, 3, 4, 5, 8, 3, 8, 2, 3, 3, 4, 8, 3, 9, 2, 8, 8, 4, 3, 2, 4, 3, 3, 6, 3, 8, 4, 6, 3, 3, 3, 8! 4, 3, 2, 4, 3, 3, 6, 3, 8, 4! 6, 3, 3, 3, 8, 6, 3, 9, 6, 3, 6, 6, 3, 4, 6, 5, 3, 5, 3! 2, 2, 3, 3, 2, 6, 3, 4, 2, 5, 6, 3, 8, 3, 2, 6, 3, 4, 3? 2, 7, 8? 5, 3, 6, 3, 5, 8, 6, 2, 6, 3, 4, 5, 8, 3, 8, 2, 3, 3, 4, 8, 3, 3, 2, 8! 2, 7, 2, 4, 6, 5, 5, 5, 2, 6, 5, 4, 6, 5, 6, 7, 5, 4! 6, 5, 5, 5, 7! 6, 4, 5, 2, 2, 6, 7, 4, 2, 5, 6, 5, 2, 6! 2, 6, 5, 4, 5? 5, 7, 6, 5, 5, 2, 6, 2, 6, 5, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 9, 2, 2, 2, 4, 5, 2, 4, 5, 5, 6, 5, 2, 4, 6, 5, 5, 5, 2! 4, 5, 2, 4, 5, 5, 6, 5! 2, 7, 8? 5, 5, 6, 5, 5, 2, 6, 2, 6, 3, 4, 5, 8, 3, 8, 2, 3, 3, 4, 8, 3, 9, 2, 8, 8, 4, 3, 2, 4, 3, 4, 6, 5, 5, 5, 2! 4, 5, 2, 4, 5, 5, 6, 5! 6, 5, 4, 5? 4, 5? 5, 5, 6, 5, 5, 2, 6, 2, 6, 3, 4, 5, 8, 3, 8, 2, 3, 3, 4, 8, 3, 9, 2, 8, 8, 4, 3, 2, 4, 3, 3, 6, 3, 8, 4, 6, 3, 3, 3, 8! 4, 3, 2, 4, 3, 3, 6, 3, 8, 4! 6, 3, 3, 3, 6, 7, 4, 2, 5, 6, 3, 8, 7, 2, 6, 3, 4, 3? 5, 7, 6, 3, 5, 8, 6, 2, 6, 3, 4, 5, 8, 7, 8, 2, 7, 7, 4, 8, 3, 3, 2, 8! 7, 7, 4, 8, 3, 3, 2, 8, 3, 4, 3, 2, 4, 7, 6, 6, 7, 8, 4, 6, 8, 3, 8, 8, 6, 3, 4, 6, 3, 6, 7, 3, 4, 6, 7, 7, 4, 8, 3, 3, 9, 8, 8, 4, 3, 2, 4, 5, 7, 6, 7, 8, 4, 6, 3, 5, 5, 2, 6, 9, 4, 6, 5, 6, 7, 5, 4, 6! 5, 2, 6, 2, 6, 5, 9, 5, 2? 6, 9, 6, 2, 6, 5, 4, 7, 5, 5, 4, 5, 2, 5, 2, 6, 4, 6, 2, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 5, 2, 9, 2, 4, 5, 2, 6! 4, 2, 2, 6, 5, 4, 2, 5, 7, 4, 5, 2, 5, 2, 6, 2, 6, 5, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 5, 2, 2, 2, 4, 5, 2! 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 5, 2, 2, 2, 4, 5, 2, 4, 7, 2, 2, 7, 2, 4, 6, 5, 5, 5, 2, 6, 5, 4, 6, 5, 6, 7, 5, 4! 6, 5, 5, 5, 7! 6, 4, 5, 2, 2, 6, 7, 4, 2, 5, 6, 5, 2, 6! 2, 6, 5, 4, 5? 5, 7, 6, 5, 5, 2, 6, 2, 6, 5, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 9, 2, 2, 2, 4,

5, 2, 4! 2, 7, 8? 5, 5, 6, 5, 2, 4, 6, 5, 5, 5, 2! 4, 5, 2, 4, 5, 5, 6, 5! 8, 6, 3, 9, 6, 3, 6, 6, 3, 4, 6, 5, 3, 5, 3, 2, 2, 3, 3, 2, 6, 3, 4, 2, 5, 6, 3, 8, 3, 2, 6, 3, 4, 3? 2, 7, 8? 5, 3, 6, 3, 5, 8, 6, 2, 6, 3, 4, 5, 8, 3, 8, 2, 3, 3, 4, 8, 3, 3, 2, 8! 3, 3, 4, 8, 3, 3, 2, 8, 3, 4, 3, 2, 4, 7, 6, 6, 7, 8, 4, 6, 8, 3, 8, 8, 6, 3, 4, 6, 3! 2, 2, 7, 7, 4, 6, 7, 4, 2, 5, 6, 3, 8, 7, 2, 6, 3, 4, 3? 5, 7, 6, 3, 5, 8, 6, 2, 6, 3, 4, 5, 8, 7, 8, 2, 7, 7, 4, 8, 3, 3, 2, 8! 7, 7, 4, 8, 3, 3, 2, 8, 3, 4, 3, 2, 4, 7, 6, 6, 7, 8, 4, 6, 8, 3, 8, 8, 6, 3, 4, 6, 3, 6, 7, 3, 4, 6, 7, 7, 4, 8, 3, 3, 9, 8, 8, 4, 3, 2, 4, 5, 7, 6, 7, 8, 4, 6, 3, 5, 5, 2, 6, 9, 4, 6, 5, 6, 7, 5, 4, 6! 5, 2, 6, 2, 6, 5, 9, 5, 2? 6, 9, 6, 2, 6, 5, 4, 7, 5, 5, 4, 5, 2, 5, 2, 6, 4, 6, 2, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 5, 2, 9, 2, 4, 5, 2, 6! 4, 2, 2, 6, 5, 4, 2, 5, 7, 4, 5, 2, 5, 2, 6, 2, 6, 5, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 5, 2, 2, 2, 4, 5, 2! 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 5, 2, 2, 2, 4, 5, 2, 4, 7, 2, 2, 7, 2, 4, 6, 5, 5, 5, 2, 6, 5, 4, 6, 5, 6, 7, 5, 4! 6, 5, 5, 5, 7! 6, 4, 5, 2, 2, 6, 7, 4, 2, 5, 6, 5, 2, 6! 2, 6, 5, 4, 5? 5, 7, 6, 5, 5, 2, 6, 2, 6, 5, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 9, 2, 2, 2, 4, 5, 2, 4! 2, 7, 8? 5, 5, 6, 5, 2, 4, 6, 5, 5, 5, 2! 4, 5, 2, 4, 5, 5, 6, 5! 2, 5, 5, 2, 9, 2, 4, 5, 2, 6! 4, 2, 2, 6, 5, 4, 2! 5, 5, 6, 5, 5, 2, 6, 2, 6, 3, 4, 5, 8, 3, 8, 2, 3, 3, 4, 8, 3, 9, 2, 8, 8, 4, 3, 2, 4, 3, 3, 6, 3, 8, 4, 6, 3, 3, 3, 8! 4, 3, 2, 4, 3, 3, 6, 3, 8, 4! 6, 3, 3, 3, 8, 6, 3, 9, 6, 3, 6, 6, 3, 4, 6, 5, 3, 5, 3! 2, 2, 3, 3, 2, 6, 3, 4, 2, 5, 6, 3, 8, 3, 2, 6, 3, 4, 3? 2, 7, 8? 5, 3, 6, 3, 5, 8, 6, 2, 6, 3, 4, 5, 8, 3, 8, 2, 3, 3, 4, 8, 3, 3, 2, 8! 2, 7, 2, 4, 6, 5, 5, 5, 2, 6, 5, 4, 6, 5, 6, 7, 5, 4! 6, 5, 5, 5, 7! 6, 4, 5, 2, 2, 6, 7, 4, 2, 5, 6, 5, 2, 6! 2, 6, 5, 4, 5? 5, 7, 6, 5, 5, 2, 6, 2, 6, 5, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 9, 2, 2, 2, 4, 5, 2, 4, 5, 5, 6, 5, 2, 4, 6, 5, 5, 5, 2! 4, 5, 2, 4, 5, 5, 6, 5! 2, 7, 8? 5, 5, 6, 5, 5, 2, 6, 2, 6, 3, 4, 5, 8, 3, 8, 2, 3, 3, 4, 8, 3, 9, 2, 8, 8, 4, 3, 2, 4, 3, 3, 6, 3, 8, 4, 6, 3, 3, 3, 8! 4, 3, 2, 4, 3, 3, 6, 3, 8, 4, 6, 3! 2, 7, 8? 2, 7, 8? 2, 7, 8! 4, 2, 2, 6, 5, 4, 2, 5, 7, 4, 5, 2, 5, 2, 6, 2, 6, 5, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 4, 5, 2, 4, 6, 3, 5, 8, 6, 2, 6, 3, 4, 5, 8, 7, 8, 2, 7, 7, 4, 8, 3, 3, 2, 8! 7, 7, 4, 8, 3, 3, 2, 8, 3, 4, 3, 2, 4, 7, 6, 6, 7, 8, 4, 6, 8, 3, 8, 8, 6, 3, 4, 6, 3, 6, 7, 3, 4, 6, 7, 7, 4, 8,

3, 3, 9, 8, 8, 4, 3, 2, 4, 5, 7, 6, 7, 8, 4, 6, 3, 5, 5, 2, 6, 9, 4, 6, 5, 6, 7, 5, 4, 6! 5, 2, 6, 2, 6, 5, 9, 5, 2? 6, 9, 6, 2, 6, 5, 4, 5, 6, 5, 2, 4, 6, 5, 5, 5, 2, 7, 4, 2, 5, 5, 2, 2, 2, 4, 5, 2! 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 5, 2, 2, 2, 4, 5, 2, 4, 7, 2, 2, 7, 2, 4, 6, 5, 5, 5, 2, 6, 5, 4, 6, 5, 6, 7, 5, 4! 6, 5, 5, 5, 7!"

Çok zamanımı aldı, ne kadar aldı, dakikalar mı, saatler mi, bilmiyorum, yüreğim yoruldu, parmağım yoruldu, tuşlara tek tek basarak kendimle hayatım arasındaki duvarı parmağımla yıkmaya çabalıyordum, çeyrekliğimin süresi doldu veya annen telefonu kapadı, tekrar aradım, "7, 3, 6, 6, 4, 7, 4, 6, 7, 2, 4, 4, 3, 3, 6?" "Şaka mı bu?" dedi. Şaka, şaka değildi, şaka nedir, şaka mıydı? Kapadı, yine aradım, "7, 2, 5, 2, 3, 3, 4, 4, 5!" Annen bu sefer, "Oskar?" dedi. Onun adını ilk duyuşumdu... Her şeyi ikinci defa yitirdiğimde Dresden tren istasyonundaydım, sana, hiç yollamayacağımı bildiğim bir mektup yazıyordum, bazen orada yazardım, bazen başka yerde, bazen hayvanat bahçesinde, sana yazdığım mektuptan ötesi umurumda değildi, diğer şeyler yoktu, başım önde, kendimi dünyadan gizleyerek Anna'nın evine gidişim gibiydi, ona bu yüzden toslamıştım ve bu yüzden insanların televizyonların etrafında toplandığını fark etmedim. İkinci uçak çarpana ve haykırmayı düşünmeyen biri haykırana dek kafamı kaldırmadım, yüzlerce insan birikmişti televizyonların önüne, nereden çıkmıştı bu kadar insan? Kalktım ve baktım, ekranda ne gördüğümü anlamadım, bir reklam mıydı, yeni bir film miydi? 'Ne oldu?' yazdım ve televizyon izleyen genç bir işadamına gösterdim, kahvesinden bir yudum aldı ve "Henüz kimse bilmiyor," dedi; kahvesi rüyalarıma giriyor, 'henüz'ü rüyalarıma giriyor. Öylece dikildim, kalabalıkta bir kişiydim, görüntülere mi bakıyordum yoksa çok daha karmaşık bir şey mi gerçekleşiyordu? Uçağın çarptığı yerin üzerindeki katları saymaya çalıştım, yangın yukarı doğru çıkacaktı, oradaki insanların kurtarılama-

yacağını düşündüm, uçakta kaç kişi vardı ve sokakta kaç kişi vardı, düşündüm, düşündüm. Eve dönerken bir elektronikçinin önünden geçtim, vitrin televizyonlarla doluydu ve biri hariç hepsi binaları, tekrar tekrar aynı görüntüleri, sanki dünya kendini tekrar ediyormuş gibi gösteriyorlardı, kaldırımda kalabalık birikmişti, yanda tek bir televizyon bir doğa belgeseli gösteriyordu, bir aslan bir flamingoyu yiyordu, kalabalıkta sesler yükselmeye başladı, haykırayım demeyen biri haykırdı, pembe tüyler, diğer televizyonlardan birine baktım, tek bina vardı, yüz tavan yüz kata, yüz kat hiçe dönüşmüştü, gördüklerine inanabilen bir tek bendim, gökyüzü kağıtlar ve pembe tüylerle kaplanmıştı. O öğle sonrasında kafeler dopdoluydu, insanlar gülüyordu, sinemaların önünde kuyruklar vardı, komedi filmlerine gidiliyordu, dünya çok büyük ve çok küçüktü, aynı anda çok yakın ve çok uzaktık. Sonraki gün ve haftalarda gazetelerde ölenlerin listelerini okudum: üç çocuk annesi, üniversite ikinci sınıf öğrencisi, Yankees taraftarı, avukat, kardeş, simsar, amatör sihirbaz, şakacı, kız kardeş, filantrop, ortanca oğul, köpek sevdalısı, hademe, tek evlat, girişimci, garson, on dört torun sahibi, lisanslı hemşire, muhasebeci, stajyer, jazz saksafoncusu, şefkatli amca, yedek subay, gece yarısı şairi, kız kardeş, cam silici, Scrabble oyuncusu, gönüllü itfaiyeci, baba, baba, asansör tamircisi, şarap uzmanı, büro müdürü, sekreter, aşçı, finansör, genel kurul başkanı yardımcısı, kuş gözlemcisi, baba, bulaşıkçı, Vietnam gazisi, yeni anne, kitap kurdu, tek evlat, turnuva satranççısı, futbol antrenörü, kardeş, analiz uzmanı, metrdotel, kara kuşak sahibi, CEO, briç ortağı, mimar, tesisatçı, halkla ilişkiler müdürü, baba, sanatçı, kent planlamacı, yeni evli, yatırım bankeri, şef, elektrik mühendisi, o sabah nezle olmuş ve işe gitmesem mi demiş bir yeni baba... Ve derken, Thomas Schell adını gördüm, ilk düşündüğüm öldüğümdü. 'Evli, bir çocuk babası.' Oğlum, dedim, torunum, dedim, düşündüm, düşündüm, düşündüm ve sonunda düşünmeyi bırak-

tım... Uçak indiğinde ve Manhattan'ı kırk yıl sonra ilk defa gördüğümde, yukarı mı yoksa aşağı mı gidiyorum bilemedim, ışıklar yıldızlardı, binaların hiçbirini tanıyamadım, görevliye, '~~Yas tutmak~~ yaşamaya çalışmak için,' yazdım, gümrük bildirimi yapmadım, anneni aradım ama derdimi anlatamadım, bir daha aradım, şaka sandı, bir daha aradım, "Oskar?" dedi. Gazeteciye gittim, daha fazla çeyreklik aldım, bir daha denedim, telefon çaldı, çaldı, bekledim ve bir daha denedim, yere oturdum, ne olacağını bilmiyordum, bir daha denedim. "Merhaba, burası Schell konutu. Telefonu açmama rağmen telesekreter gibi konuşuyorum. Babaannem veya benimle konuşmak istiyorsanız şimdi çıkaracağım bip sesinden sonra konuşunuz. Biiip. Alo?" Bir çocuk sesiydi. Erkek çocuk. "Sahiden benim. Buradayım. *Bonjour*?" Kapadım. Babaanne? Düşünmek için zamana ihtiyacım vardı, taksi çok hızlıydı, otobüs de, korktuğum neydi peki? Valizleri havaalanındaki valiz taşıma arabalarından birine koydum ve yürümeye başladım, sokağa çıktığımda, hatta arabayı otoyola kadar ittiğimde bile kimsenin beni durdurmaya kalkmayışına şaşırdım, her adımda ışıltı ve ısı arttı ve birkaç dakika geçmeden başaramayacağımı anladım, valizlerden birini aldım ve bir deste mektup çıkardım, 'Çocuğuma'. 1977'den kalmaydılar, 'Çocuğuma', 'Çocuğuma', hepsini yanıma dizmeyi, sana söyleyemediklerimden yol yapmayı düşündüm, böylesi yükümü mümkün kılacaktı ama yapamadım, onları sana ulaştırmalıydım, sana, çocuğuma. Bir taksiye el ettim, annenin evine vardığımda hava kararmıştı, bir otel bulmalıydım, yemeye, duşa ve düşünecek zamana ihtiyacım vardı, defterden bir yaprak yırttım ve 'Üzgünüm' yazdım, kapıcıya verdim, "Kime bu?" dedi, 'Bayan Schell' yazdım, "Burada böyle biri yok," dedi, 'Var' yazdım, "İnanın, olsa bilirdim," dedi ama sesini telefonda duymuştum, taşınmış ama numarayı bırakmamış olabilir miydi, nasıl bulacaktım onu, bir telefon rehberi lazımdı bana. '3D' yazdım ve kapıcıya gösterdim, "Bayan

Schmidt," dedi. 'Bu onun kızlık adı' yazdım... Misafir odasında yaşadım, yemeklerimi kapının önüne bıraktı, bazen ayak seslerini duydum ve bazen kapıya bir bardağın dayandığını duyduğumu sandım, bir zamanlar su içtiğim bardak mıydı o, sen o bardağa hiç dokunmuş muydun? Bıraktığım defterleri buldum, duvar saatinin içindeydiler, onları atacağını düşünmüştüm ama saklamıştı, birçoğu boş, birçoğu doluydu, hepsini karıştırdım, karşılaştığımız öğleden sonraya ait defteri ve evlendiğimiz günkü defteri buldum, ilk Hiçbir Şey yerimizi ve göletin çevresindeki son yürüyüşümüzü buldum, tırabzanların, muslukların ve şöminelerin resimlerini buldum. Yığının en tepesinde ayrılmayı ilk denediğim günün defteri vardı. 'Her daim sessiz değildim; konuşur, konuşur, konuşur ve konuşurdum.' Annen bana veya kendine üzülmeye başlamış mıydı, bilmiyorum ama kısa ziyaretlerde bulunmaya başladı, başlarda hiç konuşmadı, sadece odayı topladı, köşelerden örümcek ağlarını temizledi, halıyı süpürdü, çerçeveli resimleri düzeltti ve bir gün, komodinin tozunu alırken, "Terk etmeni affedebilirim ama geri dönmeni affedemem," dedi, çıktı ve kapıyı kapadı, sonraki üç gün boyunca görmedim anneni ve derken, hiçbir şey söylenmemiş gibi gelip gayet iyi çalışan bir ampulü değiştirdi, bir şeyleri topladı, bir şeyleri bıraktı, "Bu yası seninle paylaşmayacağım," dedi, çıkıp kapıyı kapadı, mahkum muydum, muhafız mı? Ziyaret süreleri uzadı, hiç konuşmadık ve yüzüme bakmak istemiyordu ama bir şeyler oluyordu, yakınlaşıyorduk veya daha uzaklaşıyorduk, şansımı denedim, benim için poz verebilir misin, dedim, ilk başladığımızdaki gibi, ağzını açtı ve hiçbir şey söylemedi, yumruk yaptığımı fark etmediğim sol elime dokundu, evet mi diyordu yoksa sadece dokunuyor muydu? Kil almak için sanat malzemesi satan dükkana gittim, ellerimi kontrol edemedim, pasteller, spatulalar, el yapımı kağıtlar, her numuneyi denedim, mavi keçeliyle ve yeşil yağlı pastelle, turuncu kuru boyayla ve kömürle adımı yazdım, hayat

kontratımı imzalıyormuşum gibi geldi. Sadece bir kalıp kil almama rağmen orada bir saatten fazla zaman harcadım, eve döndüğümde annen misafir odasında bekliyordu, sabahlığını giymişti, yatağın başında duruyordu, "Uzaklarda heykel yaptın mı?" dedi, denediğimi ama yapamadığımı yazdım, "Bir tane bile mi?" dedi, sağ elimi gösterdim, "Heykelleri düşündün mü? Kafanda heykel yaptın mı?" Sol elimi gösterdim, sabahlığını çıkardı ve kanepeye gitti, bakamıyordum ona, çantamdan kili çıkardım ve sehpaya yerleştirdim. "Kafanda benim heykelimi yaptın mı hiç?" 'Nasıl poz vermek istersin?' yazdım. Bütün mesele pozu senin seçmendi dedi, halı yeni mi döşendi dedim, "Bana bak," dedi, denedim ama bakamadım, "Ya bana bakarsın ya gidersin. Ama başka şeylere bakıp burada kalamazsın," dedi. Sırt üstü uzanmasını istedim ama doğru gelmedi, oturmasını istedim, uygun gelmedi, kollarını kavuştur, kafanı yana çevir, hiçbiri uygun gelmiyordu, "Nasıl duracağımı sen göster," dedi, yanına gittim, saçını dağıttım, omuzlarını aşağı bastırdım, tüm o mesafelerden dokunmak istedim ona, "Sen gittiğinden beri kimse dokunmadı bana," dedi, "o şekilde." Elimi çektim, yakaladı, omzuna bastırdı, ne diyeceğimi bilemedim, "Ya sen?" dedi. Hiçbir şeyi korumaya yaramayacak yalanın anlamı nedir? Sol elimi gösterdim. "Kim dokundu sana?" Defterim dolmuştu, duvara yazdım: 'Bir hayatımın olmasını çok istemiştim.' "Kim?" Kolumdan süzülüp kalemimden çıkan dürüstlüğe inanamadım. 'Parayla.' Annen pozunu bozmadı. "Güzel miydiler?" 'Mesele o değildi.' "Güzel miydiler ama?" 'Bazıları.' "Yani para verdin ve o kadar?" 'Onlarla konuşmak hoşuma gitti. Seni anlattım.' "Bunu bilmek bana iyi gelecek, öyle mi?" Kile baktım. "Beni hamileyken terk ettiğini anlattın mı?" Sol elimi gösterdim. "Anna'yı anlattın mı onlara?" Sol elimi gösterdim. "İçlerinden herhangi birini sevdin mi?" Kile baktım, annen, "Bana gerçeği söylemeni seviyorum," dedi ve elimi omzundan alıp bacaklarının arasına bastırdı, başını yana çevirmedi, gözle-

rini kapamadı, bacaklarının arasındaki ellerimize baktı, bir şeyi öldürüyormuşum gibi geldi bana, kemerimi çözdü ve fermuarımı açtı, elini donumdan içeri soktu, gülümseyerek 'Gerginim,' dedim, "Önemli değil," dedi, gülümseyerek, 'Üzgünüm,' dedim, "Önemli değil," dedi, çıkarken kapıyı kapadı ve ardından açıp, "Kafanda benim heykelimi yaptın mı hiç?" dedi... Sana söylememem gerekenleri söylememe yetecek sayfa yok bu defterde, daha ufak yazabilirim, yazdıklarımın üzerine yazabilirim ama ya sonra? Her öğleden sonra daireye biri geliyordu, kapının açıldığını, ayak seslerini, o minik ayak seslerini duyuyordum, konuşmalar duyuyordum, bir çocuk sesi, neredeyse bir şarkı gibi bir çocuk sesi duyuyordum, havaalanından telefon ettiğimde duyduğum sesti bu, ikisi saatlerce konuşuyorlardı, bir akşam poz vermeye geldiğinde ziyaretine kimin geldiğini sordum, "Torunum," dedi. 'Bir torunum var.' "Hayır," dedi, "benim bir torunum var." 'Adı ne?' Bir daha denedik, birbirimizin giysilerini, yapılanın yanlışlığının ortaya ne kolay çıkabileceğini bilen insanların yavaşlığıyla çıkardık, yatağa yüzükoyun yattı, belinde yıllardır giymediği külotunun lastik izi vardı, baldırları kırışmıştı, bacaklarını EVET ve HAYIR ile okşadım, "Başka yere bakma," dedi, bacaklarını araladım, iç çekti, en özel yerine bakabilirdim ve baktığımı görmezdi, elimi altına kaydırdım, dizlerini kıvırdı, gözlerimi yumdum, "Üzerime yat," dedi, gerginliğimi yazabileceğim bir yer yoktu, "Üzerime yat," dedi. Anneni ezmekten korkuyordum, "Her şeyinle, üzerime," dedi, içine gömüldüm, "İstediğim buydu," dedi, neden öylece bırakmadım, neden bir şeyler yazmam gerekti, parmaklarımı kırmalıydım, komodinin üzerinden kalemi aldım ve koluma, 'Onu görebilir miyim?' yazdım. Bedenini bedenime dökerek döndü. "Hayır." Ellerimle yalvardım. "Hayır." 'Lütfen.' 'Lütfen.' 'Kim olduğumu söylemem. Sadece göreyim.' "Hayır." 'Neden?' "Çünkü." 'Çünkü neden?' "Çünkü bezlerini ben değiştirdim. Ve iki yıl yüzüstü yatamadım. Ve ona konuşmayı

ben öğrettim. Ve ağladığında ben ağladım. Ve mantıksızlaştığında bağırdığı bendim." 'Palto dolabına saklanır, anahtar deliğinden bakarım.' Hayır diyecek sandım ama "Eğer seni bir defa bile görürse bana ihanet ettin sayarım," dedi. Bana acıyor muydu yoksa acı çekmemi mi istiyordu? Ertesi sabah beni, oturma odasına bakan palto dolabına götürdü, dolaba benimle girdi, onun öğleden sonraya kadar gelmeyeceğini bilmesine rağmen bütün gün orada durduk, çok dardı, aramızda daha fazla yer lazımdı, bize Hiçbir Şey Yerleri lazımdı, "İşte böyleydi," dedi, "senin burada bulunmaman hariç." Saatlerce konuşmadan birbirimize baktık. Zil çalınca gidip kapıyı açtı, onu içeri aldı, gözümü deliğe uydurmak için diz çökmüştüm, delikten kapının açıldığını gördüm, o beyaz ayakkabıları gördüm, annen, "Oskar!" diyerek onu kucaklayıp havaya kaldırdı, beriki, "İyiyim ben," dedi, o şarkıda, onun sesinde kendi sesimi duydum, babamın ve dedemin sesini duydum ve hayatımda ilk defa senin sesini duydum. Annen bir daha, "Oskar!" diyerek kucakladı onu, yüzünü gördüm, Anna'nın gözlerini gördüm, çocuk bir daha, "İyiyim ben," dedi, annene neredeydin diye sordu, "Kiracıyla konuşuyordum," dedi annen. Kiracı mı? "Burada mı şimdi?" "Hayır," dedi annen, "öteberi almaya gitti." "Ama daireden nasıl çıktı?" "Sen gelmeden az önce gitti." "Ama onunla konuşuyordum demiştin?" Benden haberi vardı, kim olduğumu bilmiyordu ama burada birinin bulunduğunu biliyordu ve annenin doğru söylemediğini anlamıştı, sesinde duyabiliyordum bunu, sesimde, senin sesinde, onunla konuşmalıydım ama ne söylemeliydim? Ben senin dedenim, seni seviyorum, üzgünüm? Belki sana söyleyemediklerimi ona söylemeli, senin görmen gereken, yollayamadığım mektupları ona vermeliydim. Ama annen asla izin vermezdi bana ve ona ihanet etmeyecektim, bunun üzerine başka yollar düşünmeye başladım. Ne yapacağım, bana daha çok yer lazım, söylemem gereken şeyler var, kelimelerim kağıdın kenarındaki duvarları zorluyor, ertesi gün an-

nen misafir odasına geldi ve bana poz verdi, kili EVET ve HAYIR ile yoğurdum, yumuşattım, yanaklarına başparmaklarımı bastırarak burnunu öne çıkardım, başparmak izlerimi bıraktım, gözbebeklerini oydum, alnını güçlendirdim, alt dudağıyla çenesi arasında kalan yeri çukurlaştırdım, bir defter alıp yanına gittim. Gittikten sonra ne yaptığımı ve nereye gittiğimi, nasıl geçindiğimi, kimle zaman geçirdiğimi, ne düşündüğümü ve dinlediğimi ve yediğimi yazmaya başladım ama annen sayfayı yırttı ve "Umurumda değil," dedi, gerçekten umursamıyor muydu yoksa başka bir şey mi vardı anlayamadım, bir sonraki boş sayfaya 'Bilmek istediğin ne varsa söyleyeceğim,' yazdım, "Bana anlatmanın hayatını kolaylaştıracağını biliyorum ama hiçbir şey bilmek istemiyorum," dedi. Nasıl olabilirdi bu? Bana senden bahsetmesini istedim, "Oğlumuz değil, oğlum," dedi, bana oğlundan bahsetmesini istedim, "Her Şükran Günü'nde hindi ve turta yaptım," dedi. "Okula gidip çocuklara hangi oyuncakları sevdiklerini sordum, ona onları aldım. Dairede kimsenin yabancı bir dil konuşmasına izin vermedim. Ama buna rağmen sonunda sen oldu," dedi. 'Ben mi oldu?' "Her şeyi evet ve hayırdı." 'Üniversiteye gitti mi?' "Uzaklara gitmemesi için yalvardım ama kalkıp Kaliforniya'ya gitti. O yönden de senin gibiydi." 'Ne okudu?' "Avukat olacaktı ama işi devraldı. Kuyumculuktan nefret ederdi." 'Neden satmadın dükkanı?' "Avukatlık yapması için yalvardım, yalvardım ona." 'O zaman neden satmadın?' "Babası olmak istedi." Üzgünüm, eğer bu doğruysa ben olman, olmanı isteyebileceğim son şeydir, sen, sen olabilesin diye gitmiştim ben. "Bir keresinde seni bulmaya çalıştı," dedi annen. "Yolladığın tek mektubu vermiştim ona. Saplantı haline getirmişti, sürekli onu okuyordu. Ne yazmıştın bilmiyorum ama onu seni aramaya iten buydu." Bir sonraki sayfayı çevirdim, 'Bir gün kapıyı açtığımda karşımdaydı,' yazdım. "Seni buldu mu?" 'Havadan sudan konuştuk.' "Seni bulduğunu bilmiyordum." 'Kim olduğunu söylemedi. Gerilmişti herhalde. Veya beni görür görmez benden tiksinmişti. Gazeteciymiş gibi davrandı. Feciydi. Dresden bombardımanından sağ kurtulanlarla ilgili bir yazı hazırladığını söyledi.' "O gece

olanları anlattın mı ona?" 'Mektupta yazmıştım.' "Ne yazmıştın?" 'Okumadın mı?' "Bana yollamamıştın." 'Feciydi. Paylaşamadığımız onca şey. Oda yapmadığımız konuşmalarla dolmuştu.' Sen gittikten sonra yemeden içmeden kesildiğimi, banyoda suyun kemiklerimin arasında birikeceği kadar zayıfladığımı annene söylemedim. Neden kimse niçin bu kadar zayıfladığımı sormamıştı? Soran çıksaydı bir daha ömür boyu bir lokma daha atamazdım ağzıma. "Ama oğlunum demediyse nasıl anladın?" 'Anladım çünkü o, oğlumdu.' Elini göğsüme, kalbimin üstüne koydu, ellerimi bacaklarına koydum, ellerimle ona sarıldım, pantolonumu çözdü, 'Gerginim,' istediğim her şeye rağmen heykel gittikçe daha fazla Anna'ya benziyordu, çıkıp kapıyı kapadı, yerim bitiyor... Günlerimin çoğunu şehirde dolaşmaya, onu yeniden tanımaya harcadım, eski Kolombiya Pastanesi'ne gittim ama yoktu artık, yerinde her şeyin doksan dokuz sentten pahalıya satıldığı bir 'doksan dokuz sent' mağazası vardı. Pantolonlarımı diktirdiğim terzi dükkanına gittim ama yerinde bir banka vardı ve sırf kapısını açabilmen için bile bir kart lazımdı, saatlerce yürüdüm, Broadway'in bir kaldırımından aşağı, diğer kaldırımından yukarı yürüdüm, eskiden saat tamircisinin bulunduğu yerde bir videocu, çiçek pazarının yerinde video oyunları satan bir mağaza, kasabın yerinde suşi lokantası... Suşi nedir ve bozulan saatlere ne yapılıyor? Doğa Tarihi Müzesi'nin yanındaki köpek gezdirme alanında saatlerce oturdum; bir pitbull, bir labrador, bir golden retriever, köpeksiz bir ben vardım, düşündüm, düşündüm, Oskar'a uzaktan nasıl yakın olabilirdim, nasıl sana ve annene ve kendime haksızlık etmeyebilirdim, ona hep anahtar deliğinden bakabilmek için dolap kapısını yanımda taşımak istedim, yapılabilecek en iyi ikinci şeyi seçtim. Oskar'ın hayatını uzaktan öğrendim, okula ne zaman gittiğini, eve ne zaman döndüğünü, arkadaşlarının nerelerde oturduğunu, hangi dükkanlara gitmeyi sevdiğini öğrendim, şehrin her yerinde izledim onu ama anneni hiç aldatmadım, varlığımı Oskar'a hiç belli etmedim. Hep böyle gideceğini sandım ama işte, yanıldığım bir kez daha ortaya çıktı. Ne kadar uzun süre dışarıda kaldığını, ne ka-

dar çok mahalleye gittiğini, neden benden başka kimsenin onu izlemediğini, annesinin bu kadar uzaklarda bu kadar yalnız dolaşmasına nasıl izin verdiğini, hasılı durumun garipliğini ne zaman fark ettim bilmiyorum. Her hafta sonu, sabah erkenden yaşlı bir adamla birlikte çıkıyor ve şehrin muhtelif yerlerinde insanların kapılarını çalıyordu, gittikleri yerlerin haritasını çıkardım ama haritadan bir anlam çıkaramadım, bir anlamı yoktu, ne yapıyorlardı? Ve kimdi bu ihtiyar? Bir arkadaş mı, bir öğretmen mi yoksa kayıp dedenin yedeği miydi? Ve neden her gittikleri evde birkaç dakika kalıyorlardı, bir şey mi satıyorlardı, bilgi mi topluyorlardı? Ve babaannesi tüm bunların ne kadarından haberdardı, Oskar için bir tek endişelenen ben miydim? Staten Island'daki bir evden ayrılmalarından sonra gidip kapıyı çaldım, açan kadın, "İnanamıyorum," dedi, "bir ziyaretçi daha!" 'Üzgünüm,' yazdım, 'Ben konuşmuyorum. Az önce buradan çıkan, benim torunumdu. Burada ne yaptığını söyleyebilir misiniz bana?' "Ne tuhaf bir ailesiniz siz," dedi kadın. Aileyiz, dedim içimden. "Az önce annesiyle telefonda konuştum." 'Neden gelmişti buraya?' yazdım. "Anahtar için," dedi. 'Ne anahtarı?' yazdım. "Kilidin," dedi. 'Ne kilidi?' "Bilmiyor musunuz?" Sekiz ay peşinden gittim, konuştuğu insanlarla konuştum, o senin hakkında bir şeyler öğrenmeye çalışırken ben de onun hakkında bir şeyler öğrenmeye çalıştım, seni bulmaya çalışıyordu, tıpkı senin beni bulmaya çalışman gibi, bunu öğrenmek kalbimi olduğundan daha fazla parçaya ayırdı, neden insanlar söyleyeceklerini anında söyleyemez? Bir öğleden sonra peşinden şehir merkezine indim, metroda karşı karşıya oturduk, yaşlı adam bana baktı, çocuğa gözlerimi mi dikmiştim, kollarımı mı uzatmıştım kucaklamak için, aslında Oskar'ın yanında oturmam gerektiğini biliyor muydu? Bir kafeye gittiler, yolda izlerini kaybettim, bu hep başıma geliyordu, kendini belli etmeden yakın durmak zordu ve annene ihanet etmeyecektim. Yukarı Batı Yakası'na döndüğümde bir kitapçıya girdim, henüz eve dönemezdim, düşünmek için zamana ihtiyacım vardı, raf koridorunun sonunda Simon Goldberg olabileceğini düşündüğüm bir adam gördüm, o da çocuk kitapları bölümündeydi, ona daha fazla baktıkça daha az emin oldum,

daha çok o olmasını istedim. Ölüme değil, çalışmaya mı gitmişti? Ellerim ceplerimdeki bozukluklarla titredi, gözümü dikmemeye çabaladım, kucaklamak için kollarımı açmamaya çabaladım, mümkün müydü bu, beni tanımış mıydı, 'Ne denli uzun ve dolambaçlı çıksa bile yollarımızın bir gün tekrar kesişmesini dilerim,' diye yazmıştı. Elli yıl sonra bile aynı kalın gözlükleri takıyordu, daha beyaz bir gömlek görmemiştim hayatımda, kitapları elinden bırakamıyordu, yanına gittim. 'Ben konuşmuyorum,' yazdım, 'Üzgünüm.' Sarıldı bana, sarıldı ve sıktı, kalbinin kalbime karşı çarpışını duydum, kalplerimiz birlikte, aynı ritimle atmaya çabalıyordu, hiçbir şey demeden arkasını döndü ve koşar adımlarla uzaklaştı, dükkandan sokağa fırladı, o olmadığından neredeyse emindim, sonsuz bir boş defter ve zamanın kalanını istiyorum... Ertesi gün, Oskar'la yaşlı adam Empire State Binası'na gittiler, aşağıda, sokakta bekledim. Hep yukarı baktım, onu görmeye çalıştım, boynum ağrıdı, o da aşağı, bana bakıyor muydu, bilmeden bir şey paylaşıyor muyduk? Bir saat sonra asansör kapıları açıldı ve yaşlı adam çıktı, Oskar'ı orada mı bırakacaktı, o kadar yüksekte, o kadar yalnız, kim bakacaktı ona, kim güvende tutacaktı onu? Nefret ettim yaşlı adamdan. Bir şey yazmaya başladım, geldi ve yakama yapıştı. "Dinle," dedi. "Kimsin bilmiyorum ama bizi izlediğinin farkındayım ve hiç hoşuma gitmiyor. Hem de hiç. Sana uzak durmanı sadece bir defa söyleyeceğim." Defterimi düşürmüştüm, bir şey diyemiyordum. "Bir daha seni çocuğun yakınlarında görürsem—" Yeri işaret ettim, yakamı bıraktı, defteri aldım ve 'Oskar'ın dedesiyim,' yazdım, 'Ben konuşmuyorum. Üzgünüm.' "Dedesi mi?" Sayfayı çevirdim ve az önce yazdığımı gösterdim: 'Oskar nerede?' "Oskar'ın dedesi yok." Sayfayı gösterdim. "Merdivenlerden iniyor." Her şeyi becerebildiğimce çabuk açıkladım, el yazım okunmaz hale geldi, "Oskar bana yalan söylemez," dedi, 'Söylemedi,' yazdım. 'Bilmiyor.' Yaşlı adam gömleğinin boynundan bir kolye çıkardı, ucunda bir pusula vardı. "Oskar benim arkadaşım," dedi, "ona söylemem gerekir." 'O benim torunum. Lütfen söyleme.' "Onunla şehri senin gezmen gerekir." 'Geziyorum.' "Ya annesi?" 'Ne olmuş annesine?' Oskar'ın şarkısını köşeden duyduk, sesi yükseliyor-

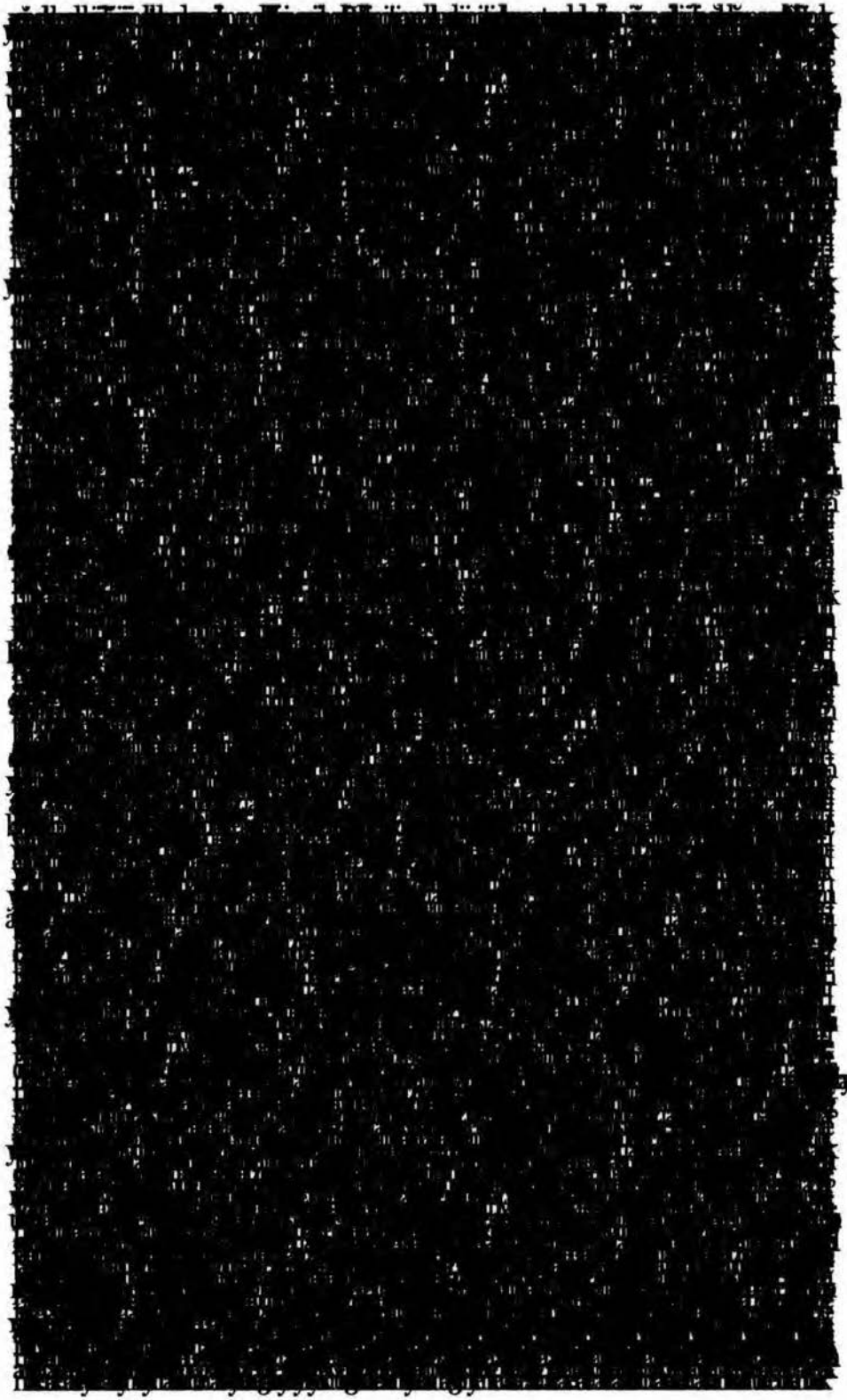
du, yaşlı adam, "İyi bir çocuk o," dedi ve gitti. Dosdoğru eve döndüm, kimse yoktu. Eşyamı toplamayı düşündüm, pencereden kendimi atmayı düşündüm, yatağa oturdum ve düşündüm, seni düşündüm. Sevdiğin yemekler neydi, en sevdiğin şarkı hangisiydi, ilk öptüğün kız kimdi ve neredeydi ve nasıldı, yerim kalmıyor, sonsuz uzunlukta bir boş defter ve sonsuz zaman lazım bana, ne kadar zaman geçti bilmiyorum, önemi yok, zamana bakmamı gerektirecek bütün nedenlerimi yitirdim. Biri zile bastı, kalkmadım, kimin geldiği umurumda değildi, yalnız kalmak istiyordum, pencerenin diğer yanında kalmak istiyordum. Kapının açıldığını ve seslendiğini duydum. "Babaanne?" Ağlamaya başladı, torunum ağlıyordu. "Lütfen. Cidden yardıma ihtiyacım var. Oradaysan lütfen çık." Işığı açtım, neden daha fazla korkmadım? "Lütfen." Kapıyı açtım ve karşı karşıya geldik, kendimle karşı karşıya geldim, "Kiracı siz misiniz?" Geri döndüm ve bu defteri, neredeyse sayfası tükenmiş bu defteri aldım, götürdüm ve 'Ben konuşmuyorum. Üzgünüm,' yazdım. Bana baktığı için şükranla dolmuştum, kim olduğumu sordu, ne diyeceğimi bilemedim, odaya davet ettim, yabancı mısınız, dedi, ne diyeceğimi bilemedim, hâlâ ağlıyordu, ona nasıl sarılacağımı bilemedim, yerim bitiyor. Yatağa götürdüm, oturdu, ona hiçbir şey sormadım, neleri bildiğimi söylemedim, havadan sudan konuşmadık, arkadaşlık kurmadık, herhangi biri olabilirdim, en baştan başladı, vazo, anahtar, Brooklyn, Queens, ezbere biliyordum hatları. Zavallı çocuk, her şeyi bir yabancıya anlatmak, etrafına duvarlar örmek istedim, içerisini dışarıdan ayırmak istedim, ona sonsuz uzunlukta bir boş defter ve zamanın kalanını vermek istedim, bana az önce Empire State Binası'nın tepesine çıktığını, arkadaşının nasıl bittiğini söylediğini anlattı, istediğim bu değildi ama torunumla karşı karşıya gelmem için gerekliyse değerdi, her şeye değerdi. Ona dokunmak istedim, kim kimi terk ederse etsin ben seni asla terk etmem demek istedim, konuştu, konuştu, kelimeleri aktı içinden, kelimeleri kederiyle döşeli zemini aradı, "Babam," dedi, "Babam," koşarak gitti, karşıya geçti ve bir telefonla döndü, "İşte bunlar son sözleri."

MESAJ BEŞ.

10.04. BEN N BABASI. AL N BABASI. EĞER
DUYUYOR BUNU BEN
ALO? YOR MUSUNUZ? BİZ ÇATIYA
ÇI HER ŞEY YO İYİ YAKINDA
ÜZGÜNÜM BENİ DUYU
ÇOK
VAR UNUT—

Mesaj kesilmişti, sesin çok sakin geliyordu, ölmek üzere biri gibi konuşmuyordun, keşke bir masaya oturabilseydik ve saatlerce havadan sudan konuşabilseydik, keşke beraber zaman öldürebilseydik, bana sonsuz uzunlukta bir boş defter ve zamanın kalanı lazım. Oskar'a babaannesinin tanıştığımızı bilmemesinin daha iyi olacağını söyledim, neden diye sormadı, ne bildiğini merak ettim, benimle konuşmak istediğinde pencereme taş atmasını, o zaman inip onunla köşede buluşacağımı söyledim, onu bir daha hiç göremeyeceğimden korkuyordum, beni gördüğünü görmekten korkuyordum, o gece annenle, dönmemden sonra ilk defa sevişti̇k ve bu, son sevişmemizdi, son sevişmemiz gibi gelmedi, Anna'yı son kez öpmüştüm, annemle babamı son kez görmüştüm, son kez konuşmuştum, neden her şeye son kezmiş gibi davranmayı öğrenemedim, en büyük pişmanlığım geleceğe inanmamdır, annen, "Sana bir şey göstermek istiyorum," dedi, beni ikinci yatak odasına götürdü, eli EVET'i sıkıyordu, kapıyı açtı ve yatağı işaret etti, "Burada yatardı," dedi, çarşaflara dokundum, eğildim ve yastığı kokladım, sana dair edinebileceğim ne varsa edinmek istedim, toz istedim, annen, "Yıllar, yıllar önce," dedi. "Otuz yıl." Yatağa yattım, hissettiklerini hissetmek istedim, sana her şeyi anlatmak istedim, annen yanıma yattı, "Cennet ve Cehennem'e inanır mısın?" dedi. Sağ elimi kaldırdım. "Ben de," dedi, "bence ölümden sonrası, ölümden öncesi gibi." Eli açıktı, EVET'i içine yerleştirdim, parmaklarıyla parmaklarımı kavradı, "Henüz doğmamış her şeyi düşün," dedi, "bütün bebekler. Bazıları hiç doğmayacak. Hüzünlü, değil mi?" Hüzünlü mü, bilmiyordum, hiç tanışmayacak anne-babalar, tüm düşükler, gözlerimi kapadım, annen, "Bombardımandan birkaç gün önce," dedi, "babam beni kulübeye götürdü. Bir yudum viski verdi ve piposunu denetti. Kendimi yetişkin ve özel hissettim. Seks hakkında ne bildiğimi sordu. Öksürmeye başladım. Babam güldü, güldü ve ciddileşti. Bavul toplamayı, ilk teklifi daima reddetmeyi ve mecbur kalırsam ateş yakmayı bilip bilmediğimi sordu. Babamı çok severdim ben. Çok, çok severdim. Ama ona bunu söylemenin yolunu hiç bulamadım." Başımı yana çevirdim, omzuna yasladım, elini yanağıma koydu, tıpkı annem gibi, yaptığı her şey bana başkalarını hatırlatıyordu, "Hayatın," dedi, "bu denli değerli olması ne

fena." Yan döndüm ve kolumu üzerine attım, yerim bitiyor, gözlerim kapalıydı ve onu öptüm, dudakları annemin dudaklarıydı ve Anna'nın dudaklarıydı, onunla ve onunla nasıl olabileceğimi bilemedim. "Bizi fazla endişelendiriyor," dedi, gömleğinin düğmelerini çözüyordu, kendi düğmelerimi çözdüm, pantolonunu çıkardı, benimkini çıkardım, "Fazla dert ediyoruz," ona dokundum ve herkese, hepsine dokundum, "Tek yaptığımız bu," son defa seviştik, onunlaydım ve herkesleydim, banyoya gitmek için kalktığında çarşaflarda kan vardı, uyumak için misafir odasına döndüm, asla bilemeyeceğin çok şey var. Ertesi sabah penceredeki tıkırtıya uyandım, annene yürüyüşe çıkacağımı söyledim, hiçbir şey sormadı, ne biliyordu, neden gözünün önünden uzaklaşmama izin verdi? Oskar, sokak lambasının altında beni bekliyordu, "Mezarını açmak istiyorum," dedi. Geçen iki ay boyunca her gün gördüm onu, olabilecekleri en ufak ayrıntısına dek planladık, Central Park'ta kazma denemesi bile yaptık. Ayrıtılar bana kurallarımızı anımsatmaya başladı, yemek yiyemiyorum çünkü kazmaktan ellerim acıyor, annen besliyor beni. Oskar'ın hayatında hiç yer bulamayacağımı biliyorum, hiç sahip olamadığı dede olamayacağımı biliyorum, beni hiç öyle görmeyeceğini veya beni özlemeyeceğini biliyorum annen besliyor beni. Oskar'ın hayatında hiç yer bulamayacağımı biliyorum, hiç sahip olamadığı dede olamayacağımı biliyorum, beni hiç öyle görmeyeceğini veya beni özleme- [illegible]

İMKANSIZ BİR SORUNA BASİT BİR ÇÖZÜM

Kiracıyla beraber babamın mezarını kazdığımız günün ertesinde Bay Black'in dairesine gittim. Şahsen katılmamasına rağmen olanları bilmeyi hak ettiğini düşünmüştüm. Ama çaldığım kapıyı açan o değildi. Bir kadın, "Buyurun?" dedi. Gözlükleri, boynundaki zincirde asılıydı ve elinde, içinden bir sürü kağıt çıkan bir dosya vardı. "Siz Bay Black değilsiniz." "Bay Black?" "Burada oturan Bay Black. Nerede o?" "Üzgünüm, bilmiyorum." "İyi mi?" "Öyledir herhalde. Bilmiyorum." "Siz kimsiniz?" "Emlakçı." "O nedir?" "Daireyi satıyorum." "Neden?" "Herhalde sahibi satmak istediği için. Ben sadece bugünlük bakıyorum." "Bakıyor musunuz?" "Bu mülkü temsil eden emlakçı hastalandı." "Ev sahibini nasıl bulurum, biliyor musunuz?" "Üzgünüm, bilmiyorum." "Arkadaşımdı benim."

"Bu sabah bir ara gelip her şeyi götürecekler," dedi kadın. "Kimler?" "Onlar işte. Bilmiyorum. Taşeronlar. Çöpçüler." "Nakliyeciler değil mi?" "Bilmiyorum." "Eşyasını atacaklar mı?" "Ya da satacaklar." İnanılmaz zengin olsaydım, sonunda bir depoya koymak zorunda kalsam bile her şeyi satın alırdım. "Şey, dairede bir şey bırakmıştım," dedim kadına. "Bana ait bir şey, yani satamazlar veya atamazlar. Girip alacağım onu. İzninizle."

Biyografi dizinine gittim. Haliyle hepsini kurtaramayacağımı biliyordum ama aradığım bir şey vardı. B çekmecesini açtım ve kartları karıştırdım. Bay Black'inkini buldum. Bunu yapmam doğruydu, biliyordum, o yüzden kartı alıp cebime attım.

Ama sonra, istediğimi aldığımı bilmeme rağmen S çekmecesini açtım. Antonin Scalia, G. L. Scarborough, Lord Leslie George Scarman, Maurice Scève, Anne Wilson Schaef, Jack Warner Schaefer, Iris Scharmel, Robert Haven Schauffler, Barry Scheck, Johann Scheffler, Jean de Schelandre... Ve derken gördüm: Schell.

Önce rahatladım çünkü yaptığım her şeyin yaptığıma değdiğini, babamı biyografik açıdan önemli ve hatırlanacak bir Büyük Adam'a çevirdiğimi düşündüm. Ama sonra karta baktım ve babama ait olmadığını gördüm.

OSKAR SCHELL: OĞUL

Keşke o öğleden sonra el sıkıştığımızda Bay Black'i bir daha göremeyeceğimi bilseydim. Bırakmazdım. Ya da benimle araştırmaya devam etmeye zorlardım onu. Veya babamın nasıl ben evdeyken telefon açtığını söylerdim. Ama bilmiyordum. Tıpkı babamın beni son defa yatırdığını bilmediğim gibi çünkü asla bilemezsiniz. Bu yüzden, "Bittim ben. Umarım anlarsın," dediğinde, anlamamama rağmen, "Anlıyorum," demiştim. Onu bulmak için Empire State Binası'na gitmedim çünkü gidip kesin olarak öğrenmektense orada olduğuna inanmak beni daha çok mutlu ediyordu.

Bittiğini söylemesinden sonra kilidi aramaya devam ettim ama aynı olmadı.

Far Rockaway'a ve Boerum Hill'e ve Long Island City'ye gittim.

Dumbo'ya ve İspanyol Harlemi'ne ve Meatpacking District'e gittim.

Flatbush'a ve Tudor City'ye ve Küçük İtalya'ya gittim.

Bedford-Stuyvesant'a ve Inwood'a ve Red Hook'a gittim.

Bay Black benimle değil diye mi yoksa kiracıyla babamın mezarını kazma planlarına çok zaman ayırdığımdan mı veya çok uzun zamandır hiçbir şey bulmadan aradığım için mi bilmiyorum ama artık babama doğru gittiğimi hissetmiyordum. Kilide inandığımdan bile emin değildim artık.

Son ziyaret ettiğim Black, Peter'dı. Harlem'de bulunan Hamilton Heights'daki Sugar Hill'de oturuyordu. Eve girerken basamaklarda oturan bir adam gördüm. Dizinde bir bebek vardı; bebeklerin haliyle dil bilmemelerine rağmen, bebekle konuşuyordu. "Peter Black siz misiniz?" "Kim soruyor?" "Oskar Schell." Eliyle basamağa vurdu ki bu yanına oturmamı istediği anlamına geliyordu. Kibar bir hareketti ama ayakta kalmaya karar verdim. "Bebek sizin mi?" "Evet." "Sevebilir miyim küçük hanımı?" "Küçük bey." "Küçük beyi sevebilir miyim?" "Elbette," dedi. Kafasının yumuşaklığı ve gözlerinin ve ellerinin minikliği inanılır gibi değildi. "Kolayca zarar görebilir," dedim. "Öyle," dedi Peter, "ama epey güvende tutuyoruz." "Normal yemek yiyor mu?" "Henüz değil. Şimdilik sadece süt." "Çok ağlıyor mu?" "Bence, evet. Kesinlikle." "Ama bebekler üzülmez, değil mi? Sadece acıkmıştırlar, falan." "Asla bilemeyiz." Bebeğin yumruklarını sıkışını görmek hoşuma gitti. Düşünceleri var mı, yoksa insan dışı bir hayvan gibi mi, merak ettim. "Kucağına almak ister misin?" "İyi fikir değil bence." "İstersen nasıl tutacağını gösteririm. Kolaydır." "Peki." "Otursana," dedi. "Al bakalım. Şimdi bir elini şuraya koy. İşte böyle. Güzel. Şimdi öbürüyle kafasını... Evet, aynen. Yaptın işte. Bu kadar. Olabildiğince mutlu

şimdi." "İyi mi bu?" "Gayet iyi beceriyorsun." "Adı ne?" "Peter." "Siz Peter'sınız sanıyordum." "İkimiz de Peter'ız." Kiracının adının Thomas çıkmasının üzerinde durmamıştım ama neden bana babamın adının verilmediğini merak ettim. "Merhaba, Peter," dedim, "seni koruyacağım."

O öğleden sonra eve döndüğümde, sekiz aylık New York araması sonunda, mutluluk istememe rağmen bitkin ve sıkkın ve karamsardım.

Laboratuvarıma gittim ama içimden deney yapmak gelmiyordu. Tef çalmak da, Buckminster'ı şımartmak da, koleksiyonlarımı düzenlemek de, *Başıma Gelen Şeyler*'e bakmak da gelmiyordu.

Ron, bizimle oturmamasına rağmen, annemle beraber oturma odasındaydı. Kuru dondurma almak için mutfağa gittim. Telefona baktım. Yeni telefona. O da bana baktı. Her çalışında, "Telefon çalıyor!" diye bağırıyordum çünkü ona elimi sürmek istemiyordum. Aynı odada bulunmak bile istemiyordum o telefonla.

En feci günden beri yapmadığım şeyi yaptım, telesekreterin düğmesine bastım.

> Mesaj Bir. Cumartesi, 11.52. *Selam, Oskar Schell'i aramıştım. Oskar, ben, Abby Black. Evime gelip anahtarı sormuştun. Sana tamamen dürüst davranmadım ve galiba yardım edebilirim. Lütfen beni—*

Mesaj yarım kalmıştı.

Abby, sekiz ay önce gittiğim ikinci Black'ti. New York'un en dar evinde oturuyordu. Ona güzelsiniz demiştim. Gülmüştü. Güzelsiniz, demiştim. Tatlısın demişti. Fillerin ESP'sinden bahsettiğimde ağlamıştı. Öpüşebilir miyiz diye sormuştum. İstemem dememişti. Mesajı sekiz ay orada, beni beklemişti.

"Anne?" "Evet?" "Dışarı çıkıyorum." "Peki." "Geç dönerim." "Peki." "Ne zaman dönerim bilmiyorum. Aşırı geç kalabilirim." "Peki." Neden daha fazlasını sormuyordu? Neden beni durdurmaya veya en azından güvende kalmamı sağlamaya çabalamıyordu?

Hava karardığı ve sokaklar kalabalıklaştığı için *googolplex* kişiye tosladım. Kimdi onlar? Nereye gidiyorlardı? Ne arıyorlardı? Kalp atışlarını duymak istedim. Onlar da benimkileri duysunlar istedim.

Metro istasyonu evinden birkaç blok uzaktaydı. Evine vardığımda kapısı, sanki geleceğimi biliyormuş gibi ki bu haliyle mümkün değildi, hafif aralıktı. Neden aralıktı peki?

"Selam? Kimse var mı? Benim, Oskar Schell."

Kapıya geldi.

Rahatladım, çünkü onu icat etmediğim açıktı.

"Beni hatırladınız mı?" "Elbette hatırladım, Oskar. Büyümüşsün." "Öyle mi?" "Çok." "Aramaya çok daldığımdan boyumu ölçmeyi unutmuşum." "İçeri gel," dedi Abby. "Aramayacaksın sanıyordum. Mesajı bırakalı epey olmuştu." "Telefondan korkuyorum," dedim.

"Seni çok düşündüm," dedi Abby. "Mesajınız," dedim. "Aylar önceki mi?" "Nasıl dürüst davranmamıştınız bana?" "Anahtar hakkında hiçbir şey bilmiyorum demiştim." "Ama biliyordunuz?" "Evet. Şey, hayır. Ben bilmiyorum. Kocam biliyor." "Neden o gün söylemediniz?" "Söyleyemedim." "Neden." "Söyleyemedim işte." "Gerçek bir yanıt değil bu." "Kocamla feci bir kavga etmiştik." "Babamdı o!" "O da kocam." "Öldürüldü babam!"

"Onu incitmek istedim." "Neden?" "Çünkü beni incitmişti." "Neden?" "Çünkü insanlar birbirini incitir. Yaptıkları budur." "Benim yaptığım bu değil." "Biliyorum." "Bana sekiz saniyede söyleyebileceğinizi bulabilmek için sekiz ay harcadım." "Aradım seni. Sen gittikten hemen sonra." "İncittiniz beni!" "Çok üzgünüm."

75
½

"E?" dedim. "Ya kocanız?" "Seni arıyor," dedi. "*Beni* mi arıyor?" "Evet." "Ama *ben* de *onu* arıyordum!" "Sana her şeyi açıklayacak. Onu aramalısın bence." "Bana dürüst davranmadığınız için size kızgınım." "Biliyorum." "Neredeyse hayatımı mahvedecektiniz."

İnanılmaz yakındık.

Soluğunun kokusunu alıyordum.

"Beni öpmek istiyorsan," dedi, "öpebilirsin." "Ne?" "Tanıştığımız gün öpüşebilir miyiz diye sormuştun. O zaman hayır demiştim ama şimdi evet diyorum." "O günden utanıyorum." "Utanacak bir şey yok." "Bana üzüldüğünüz için sizi öpmeme izin vermek zorunda değilsiniz." "Öp beni," dedi, "ben de seni öpeyim." "Sırf sarılsak?" dedim.

Sarıldı bana.

Ağlamaya başladım ve ona var gücümle sarıldım. Omzu ıslanıyordu. *Belki bütün gözyaşlarını tüketebileceğin doğrudur. Belki babaannem haklıdır,* diye düşündüm. Hoş bir düşünceydi bu, çünkü bomboş kalmak istiyordum.

Derken, durduk yerde bir şey fark ettim; yer altımdan yitti, hiçliğin üzerinde duruyordum artık.

Geri çekildim.

"Mesajınız neden yarım kaldı?" "Pardon?" "Telesekretere bıraktığınız mesaj. Yarısında kesiliyor." "Ha, annen telefonu o sırada açmıştı herhalde."

"Annem mi?" "Evet." "Ya sonra?" "Nasıl yani?" "Onunla konuştunuz mu?" "Birkaç dakika." "Ne söylediniz ona?" "Hatırlamıyorum." "Ama size geldiğimi söylediniz?" "Evet, elbette. Söylememeli miydim?"

Söylememeli miydi, bilmiyordum. Annemin konuşmalarından veya mesajdan neden hiç bahsetmediğini de bilmiyordum.

"Anahtar? Anahtardan bahsettiniz mi?" "Bildiğini sandım." "Ve görevimden?"

Anlamlı gelmiyordu.

Neden annem hiçbir şey söylememişti?

Ya da yapmamıştı?

Ya da umursamamıştı?

Ve derken birdenbire her şey anlam kazandı.

Birdenbire annemin, "Çıkıyorum," dediğim zaman neden hiçbir şey sormadığını anladım. Biliyordu çünkü.

Ada'nın Yukarı Batı Yakası'nda oturduğumu bilişi, kapısını çaldığımda Carol'ın hazır kurabiye bulundurması ve kapıcı215@hotmail.com'un, yanından ayrılırken, hem de ona adımı hiç söylemediğimden yüzde doksan dokuz eminken, "İyi şanslar, Oskar," demesi, hepsi şimdi anlam kazanmıştı.

Geleceğimi biliyorlardı.

Annem hepsiyle benden önce konuşmuştu.

Bay Black bile bu işin bir parçasıydı. Annem söylediği için kapısını çaldığım gün geleceğimi mutlaka biliyordu. Muhtemelen annem ona benimle dolaşmasını, bana eşlik etmesini ve beni güvende tutmasını söylemişti. Benden hoşlanmış mıydı peki? Ve tüm o müthiş hikayeleri doğru muydu? İşitme cihazı gerçek miydi? Çöken yatağı? Kurşunlar ve güller, kurşun ve gül müydü?

Tüm o süre boyunca.

Hepsi.

Her şey.

Muhtemelen babaannem de biliyordu.

Hatta kiracı bile.

Kiracı, kiracı mıydı peki?

Arayışım, annemin yazdığı bir oyundu ve ben başlarken o, sonunu biliyordu.

"Kapınız geldiğimi bildiğiniz için mi açıktı?" dedim. Birkaç saniyeliğine sustu. Ardından, "Evet," dedi.

"Kocanız nerede?" "Kocam değil o." "Ben. Hiçbir şey. ANLAMIYORUM!" "Eski kocam artık." "Nerede?" "Çalışıyor." "Ama

Pazar gecesindeyiz." "Dış pazarlara iş yapıyor." "Ne?" "Japonya'da sabah şimdi."

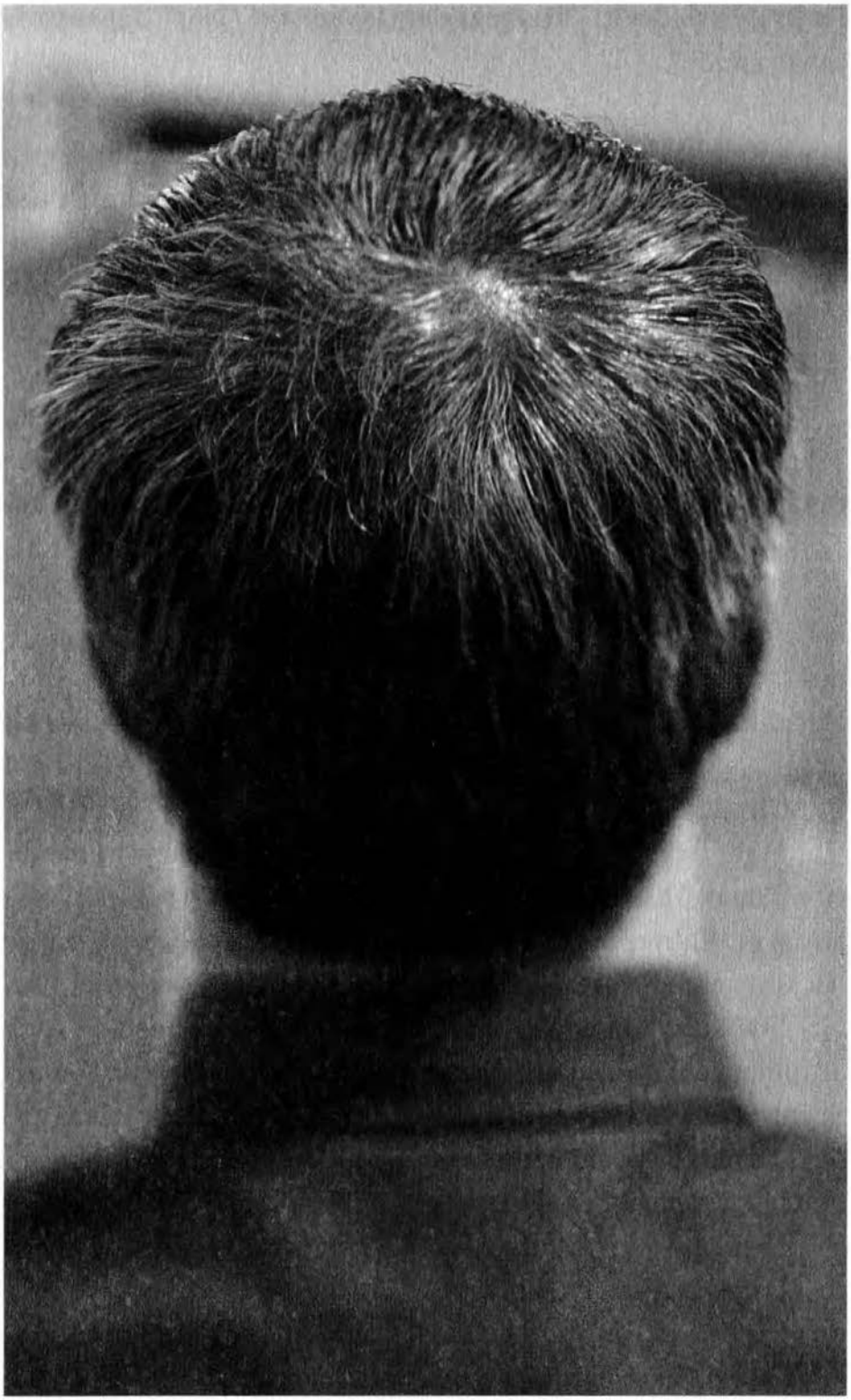
Masanın arkasında oturan kadın telefona, "Burada sizi görmek isteyen genç bir bey var," dedi ve "O"nun kimliği hakkında pek net olamasam da, hattın diğer ucunda bulunduğunu düşünmek tuhaf geldi. "Evet," dedi kadın, "çok genç bir bey." Ardından, "Hayır," dedi. Sonra, "Oskar Schell," dedi. Ardından, "Evet," dedi, "sizi görmek istiyormuş."

Kadın bana bakarak, "Konu nedir, sorabilir miyim?" dedi. Telefona, "Babasıyla ilgiliymiş," dedi. "Söylediği bu," dedi, ardından, "Peki," dedi. Bana döndü. "Koridora git, soldan üçüncü kapı."

Duvarlarda muhtemelen ünlü tablolar vardı. Pencerelerden, babamın görse seveceği inanılmaz güzellikte manzaralar görünüyordu. Ama hiçbirine bakmadım, resimlerini de çekmedim. Hayatımda hiç bu kadar odaklanmamıştım çünkü kilide hiç bu kadar yaklaşmamıştım. Soldan üçüncü, üzerinde WILLIAM BLACK yazan kapıyı tıklattım. İçeriden bir ses, "Gel," dedi.

Masa arkasındaki adam, "Bu gece senin için ne yapabilirim?" dedi. Yaşasa veya ölülerin yaşı olsa babamın olacağı yaşlardaydı. Kahverengili-beyazlı saçları, kısa bir sakalı ve yuvarlak, kahverengi gözlükleri vardı. Bir anlığına tanıdık geldi. Empire State dürbününden gördüğüm kişi o mu acaba dedim. Ama ardından bunun imkansızlığını fark ettim çünkü Elli Yedinci Sokak'taydık ki Elli Yedinci Sokak, haliyle kuzeydedir. Masasında bir sürü çerçeveli resim vardı. Babamın onlardan birinde bulunup bulunmadığını görmek için çabucak bir göz gezdirdim.

"Babamı tanıyor muydunuz?" dedim. Arkasına yaslandı. "Emin değilim. Baban kim?" "Thomas Schell." Biraz düşündü. Düşünmek durumunda kalmasından hoşlanmadım. "Hayır," dedi. "Herhangi bir Schell tanımıyorum." "Tanımıyordu-

nuz." "Pardon?" "Babam öldü, yani hâlâ tanımıyor olamazsınız." "Üzüldüm." "Onu tanıyor olmalıydınız gerçi." "Hayır, tanımadığıma eminim." "Ama tanıyor *olmalısınız*."

"Üzerinde adınız yazılı bir zarf buldum," dedim, "belki karınıza aittir diye düşünmüştüm ki eski karınızmış artık, öğrendim. Ama bir şey bilmediğini söyledi ve sizin adınız William ve henüz W'lere gelmemiştim—" "Karım mı?" "Gidip onunla konuşmuştum." "Nerede konuşmuştun?" "New York'un en dar evinde." "Nasıldı?" "Anlamadım?" "Nasıl görünüyordu?" "Üzgün." "Nasıl üzgün?" "Sadece üzgün." "Ne yapıyordu?" "Aslında hiç. Aç değilim dememe rağmen bana yiyecek vermeye kalktı. Biz konuşurken diğer odada biri vardı." "Bir erkek mi?" "Evet." "Gördün mü onu?" "Kapının önünden geçti ama çoğunlukla diğer odadan bağırıp duruyordu." "*Bağırıyor* muydu?" "Aşırı yüksek sesle." "Ne diye bağırıyordu?" "Kelimeleri seçemedim." "Tehditkar mıydı?" "Tehditkar ne demek?" "Korkutucu muydu?" "Babam ne olacak?" "Ne zamandı bu?" "Sekiz ay önce." "Sekiz ay mı?" "Yedi ay, yirmi sekiz gün." Gülümsedi. "Neden gülümsediniz?" Ağlayacakmış gibi elleriyle yüzünü kapadı ama ağlamadı. Kafasını kaldırdı ve "O adam bendim," dedi.

"Siz mi?" "Sekiz ay önce. Evet. Ben dünden bahsediyorsun sandım." "Ama o adamın sakalı yoktu." "O adam sakal bıraktı." "Gözlüğü de yoktu." Gözlüklerini çıkardı. "Değişti," dedi. Düşenlerin resimlerindeki pikselleri ve resme yaklaştıkça ne kadar az şeyin görülebildiğini düşündüm. "Neden bağırıyordunuz?" "Uzun hikaye." "Vaktim çok," dedim çünkü beni babama yaklaştırabilecek şeyleri, beni üzecek olsalar bile öğrenmek istiyordum. "Çok, çok uzun hikaye." "Lütfen." Masasında açık duran not defterini kapadı ve "Çok, çok, çok uzun," dedi.

"Sekiz ay önce aynı dairede ve şimdi bu büroda birlikte bulunmamız tuhaf gelmiyor mu size?" dedim.

Başıyla onay verdi.

"Tuhaf," dedim. "İnanılmaz yakındık."

"Pekala," dedi, "şu zarfın nesi özel bakalım?" "Hiçbir şeyi. Mesele zarfın içindeki." "Ki o da?" "Buydu," dedim ve anahtarı çıkardım ve tulum cebimin üzerine, Bay Black'in biyografi kartının üzerine, yara bandının üzerine, kalbimin üzerine getirdim. "Bir bakabilir miyim şuna?" dedi. Boynumdan çıkarıp uzattım. Anahtarı inceledi ve "Zarfta bir şey yazıyor muydu?" dedi. "'Black' yazıyordu." Kafasını kaldırıp yüzüme baktı. "Mavi bir vazoda mı buldun?" "Jose!"

"İnanamıyorum," dedi. "Neye?" dedim. "Bu sahiden hayatımda başıma gelen en müthiş şey." "*Ne?*" "İki yıldır bu anahtarı arıyorum." "Ama ben kilit için sekiz ay harcadım." "Öyleyse birbirimizi arıyormuşuz demektir." Sonunda en önemli soruyu sormayı başardım: "Hangi kapıyı açıyor?"

"Bir kiralık kasayı açıyor." "E, peki babamla ne ilgisi var?" "Babanla mı?" "Anahtarın *bütün* önemi onu babamın odasında bulmamdı ve o öldüğü için ne işe yaradığını soramadığımdan kendim bulmam gerekti." "Bunu, odasında mı buldun?" "Evet." "Uzun, mavi bir vazoda?" "Evet." "Dibinde bir etiket bulunan?" "Bilmiyorum. Etiket görmedim. Hatırlamıyorum." O an yalnız olsam kendime morlukların en büyüğünü verirdim. Kendimi koskocaman bir morluğa çevirirdim.

"Babam iki yıl önce öldü," dedi. "Doktor kontrolüne gitmiş ve doktor, iki aylık ömrünün kaldığını söylemiş. İki ay sonra öldü." Ölüm lafı duymak istemiyordum. Herkes, ölümden bahsetmezken bile sadece ölümden bahsediyordu. "Eşyasını ne yapacağıma karar vermem gerekiyordu. Kitapları, mobilyaları, giysileri..." "Saklamak istemediniz mi?" "Hiçbirini saklamak istemedim." Tuhaf geldi çünkü benim tek istediğim babama ait şeylerdi. "Yani, uzun lafın kısası—" "Lafı kısaltmanız gerekmiyor." "Eşyasını sattım. Satışta bulunmamalıydım. İlgilenecek birilerini bulmalıydım. Ya da hepsini bağışlamalıydım. Ama yap-

madım. Millete eşyasının fiyatlarının pazarlığa açık olmadığını söyledim. Damatlığında pazarlık kabul etmezdim. Güneş gözlüklerinde de. Bunları söyledim. Hayatımın en kötü günlerinden biriydi. En kötüsü belki."

"İyi misiniz?" "İyiyim. Kötü yıllardı. Babamla pek yakın sayılmazdık." "Sarılayım mı?" "Düzelirim şimdi." "Neden?" "Ne, neden?" "Neden babanızla yakın sayılmazdınız?" "Uzun hikaye." "Artık babamdan bahsedebilir misiniz?"

"Babam kanser olduğunu öğrendiğinde mektuplar yazmaya başladı. Ondan önce mektup yazan biri değildi. Hiç yazdığını görmemiştim. Ama son iki ayını takıntılı halde yazarak geçirdi. Uyumadığı her anı." Neden diye sordum ama aslında öğrenmek istediğim, babam öldükten sonra neden benim de mektup yazmaya başladığımdı. "Veda etmeye çalışıyordu. Azıcık tanıdığı insanlara bile yazdı. Hastalanmamış olsaydı mektuplar yüzünden hastalanırdı. Geçenlerde bir iş toplantısındaydım, adamlardan biri laf arasında Edmund Black'i tanıyıp tanımadığımı sordu. Evet, babamdı, dedim. 'Babanızla lisede beraberdik,' dedi. 'Ölümünden önce bana şaşırtıcı bir mektup yolladı. On sayfa. Yakından tanımıyordum onu. Elli yıldır görüşmemiş, konuşmamıştık. Okuduğum en müthiş mektuptu.' Görebilir miyim, diye sordum. 'Paylaşılmasını istediğini sanmıyorum,' dedi adam. Benim için çok önemli dedim. 'Mektupta senden bahsediyor,' dedi. Anlıyorum, dedim."

"Babamın Rolodex'ine baktım—" "O ne?" "Telefon defteri. Yazılı bütün isimleri aradım. Kuzenleri, iş ortakları... Hiç duymadığım insanlar. Hepsini aradım. Bazıları mektuplarını görmeme izin verdi. Bazıları vermedi."

"Nasıldı mektuplar?"

"En kısası tek cümlelikti. En uzunu yirmi sayfadan fazlaydı. Bazıları neredeyse küçük oyunlar gibiydi. Diğerleri yazdığı kişiye yöneltilmiş sorulardan ibaretti." "Nasıl sorular?" "'Norfolk'ta ge-

çirdiğimiz o yaz sana tutulduğumu biliyor muydun?' 'Geride bırakacağım, piyano gibi şeyler vergiye tabi mi?" 'Ampuller nasıl yanar?'" "Onu ben açıklayabilirdim." "'Sahiden uykuda ölünür mü?'

"Mektuplarının bazıları eğlenceliydi. Demek istediğim, cidden eğlenceliydi. Babamın bu kadar eğlenceli olabileceğini bilmiyordum. Ve bazıları felsefiydi. Ne kadar mutlu olduğunu, ne kadar üzüldüğünü ve yapmak isteyip yapamadıklarını ve yaptığı ama yapmak istemediklerini yazmıştı."

"Size bir mektup yazmadı mı peki?" "Yazdı." "Ne demiş?" "Okuyamadım. Birkaç hafta durdu." "Neden?" "Çok acı vericiydi." "Ben aşırı meraklanırdım." "Karım —eski karım— okumamakla delilik ettiğimi söyledi." "Anlayışlı davranmamış." "Haklıydı gerçi. Delilikti. Mantıksızdı. Çocukluk ediyordum." "Evet ama sonuçta onun çocuğuydunuz."

"Ama onun çocuğuydum. Doğru. Saçmalıyorum. Uzun lafın kısası—" "Kısaltmayın," dedim çünkü her ne kadar babası yerine babamdan bahsetmesini istesem de, hikayenin olabildiğince uzamasını da istiyordum çünkü sonundan korkuyordum. "Okudum," dedi. "Belki itiraf türünde bir şeyler beklemiştim. Bilmiyorum. Öfkeli bir söz veya özür... Her şeyi yeniden düşünmeme yol açacak bir şey. Ama gelişigüzeldi. Mektuptan ziyade bir belge gibi, bir anlamı varsa..." "Vardır herhalde." "Bilmiyorum. Belki hataydı ama bir şeyler için özür dilemesini ve beni sevdiğini söylemesini beklemiştim. Hayatın bitişine ait şeyleri... Ama öyle bir şeyler yoktu. 'Seni seviyorum' bile dememişti. Vasiyetinden, hayat sigortasından, biri öldüğünde düşünülmesi uygunsuz kaçacak türde bir sürü iş meselesinden bahsetmişti."

"Hayal kırıklığına mı uğradınız?" "Kızdım." "Üzgünüm." "Hayır. Üzülecek bir şey yok. Düşündüm. Sürekli. Babam bana neyi nereye bıraktığını, nelerle ilgilenmem gerektiğini söylemişti. Sorumluluk sahibiydi. İyiydi. Duygusal davranmak kolaydır. İstediğin an dram oynarsın. Sekiz ay önce yaptığımı hatırlıyor

musun? O kolaydı işte." "Kolay görünmüyordu." "Basitti ama. İnişlerle çıkışlar insana şeylerin önemi varmış gibi hissettirir ama aslında hepsi hiçtir." "Ne önemlidir peki?" "Güvenilir olmak önemlidir. İyi olmak."

"Peki, ya anahtar?" "Mektubunun sonuna 'Senin için bir şey ayırdım. Yatak odasındaki mavi vazonun içinde bir anahtar var. Bankamızdaki bir kiralık kasayı açıyor. Umarım içindekini almanı neden istediğimi anlarsın' yazmıştı." "Ve? Ne vardı içinde?" "Tüm eşyasını satana dek mektubu açmadım. Vazoyu da sattım. Babana." *"Ne?"*

"Seni bulmaya çalışmamın nedeni buydu." "Babamla tanıştınız mı?" "Çok kısa bir süreliğine ama evet." "Hatırlıyor musunuz onu?" "Sadece bir dakikalıktı." "Ama hatırlıyor musunuz onu?" "Biraz çene çalmıştık." "Ve?" "İyi biriydi. Galiba eşyayı satmanın bana ne denli zor geldiğini anlamıştı." "Tarif edebilir misiniz onu, lütfen?" "Sahiden pek hatırlamıyorum." *"Lütfen."* "Bilemiyorum. Bir seksen civarlarındaydı. Kahverengi saçlıydı. Gözlüklüydü." "Nasıldı gözlükleri?" "Kalın." "Ne giymişti?" "Takım elbise, galiba." "Nasıl bir takım?" "Griydi galiba." "Doğru! İşe hep gri takımıyla giderdi! Ön dişleri ayrık mıydı?" "Hatırlamıyorum." "Deneyin."

"Eve giderken satış tabelamı gördüğünü söylemişti. Haftaya yıldönümü olduğunu söylemişti." "14 Eylül!" "Annene sürpriz yapacaktı. Vazo harika, demişti. Annenin çok beğeneceğini söylemişti." "Sürpriz mi yapacakmış?" "Annenin en sevdiği lokantada yer ayırtmış. Müthiş bir gece olacak, demişti."

Smokin.

"Başka ne söyledi?" "Başka..." "Herhangi bir şey." "Gülüşü güzeldi. Hatırlıyorum. Gülerek ve beni güldürerek iyilik etmişti bana. Benim için gülmüştü."

"Başka?" "Seçici bir gözü vardı." "O ne demek?" "Neden hoşlanacağını biliyordu. Aradığını bulduğunda anlıyordu." "Doğru

bu. İnanılmaz seçiciydi gözü." "Vazoyu kaldırıp incelediğini hatırlıyorum. Dibine baktı, birkaç defa evirip çevirdi. Çok düşünceli birine benziyordu." "İnanılmaz düşünceliydi."

Babamın yaka düğmesini açık bıraktığı veya yeni tıraş olmuş gibi koktuğu ya da ıslıkla 'I'm the Walrus'u çaldığı gibisinden daha fazla ayrıntı hatırlasaydı keşke. Kolunun altında *New York Times* var mıydı? Dudakları çatlamış mıydı? Cebinde kırmızı kalemi var mıydı?

"O gece, satış bitip daire bomboş kalınca yere oturdum ve babamın mektubunu okudum. Vazoyu okuyunca babamı hayal kırıklığına uğrattığımı düşündüm." "Ama bankaya gidip anahtarı yitirdiğinizi söyleyemez miydiniz?" "Denedim. Ama onun adıyla kayıtlı bir kasa bulunmadığını söylediler. Kendi adımı denedim. Yoktu. Annemin veya diğer akrabalardan herhangi birinin adına da yoktu. Anlamsızdı." "Bankadakilerin yapabileceği bir şey yok muydu peki?" "Anlayışlı davrandılar. Ama anahtarsız yapacak bir şey yoktu." "Ve bu yüzden babamı arıyordunuz."

"Anahtarı bulunca beni arayacağını ummuştum. Ama nasıl bulacaktı? Babamın dairesini satmıştık, oraya gelse bile işe yaramayacaktı. Ve anahtarı bulduğunda işe yaramaz diye atacaktı, emindim. Ben öyle yapardım çünkü. Onu bulmamın bir yolu da yoktu. Kesinlikle. Hakkında hiçbir şey bilmiyordum. Adını bile. Birkaç hafta boyunca işe giderken, yolumun üzerinde olmamasına rağmen babamın semtinden geçtim. Yolumu bir saat uzatıyordu. Babanı görürüm diye etrafta dolandım. 'Şu hafta sonunda Yetmiş Beşinci Sokak'ta yapılan satıştan mavi vazoyu alan kişi: Lütfen şu numaradan benimle...' gibisinden ilanlar yazıp yapıştırdım. Ama 11 Eylül'den sonraki haftaydı; her yerde ilanlar vardı."

"Annem babamın ilanlarını asmıştı." "Nasıl yani?" "Babam 11 Eylül'de öldü." "Aman tanrım. Bilmiyordum. Çok üzüldüm." "Sorun değil." "Ne diyeceğimi bilmiyorum." "Bir şey demeniz gerekmiyor." "İlanları görmedim. Görseydim... Şey, görseydim ne ya-

pardım, bilmiyorum." "Bizi bulabilirdiniz." "Öyle galiba." "Acaba sizin ilanlarınızla annemin ilanları hiç yan yana geldi mi?"

"Nereye gidersem gideyim," dedi, "onu arıyordum. Semtlerde, şehir merkezinde ve trenlerde... Herkesin gözüne baktım ama hiçbiri o değildi. Bir keresinde Broadway'den Times Meydanı'na geçen birini o sandım ama kalabalıkta yitirdim. Yirmi Üçüncü Cadde'de taksiye binen birini o sandım. Seslenecektim ama adını bilmiyordum." "Thomas." "Thomas. Keşke o zaman bilseydim."

"Central Park'ta bir adamı yarım saatten fazla izledim," dedi. "Baban sanmıştım. Neden öyle tuhaf, zikzaklar çizerek yürüdüğünü merak etmiştim. Bir yere varmıyordu. Anlayamamıştım." "Neden gidip sormadınız." "Sonunda sordum." "Ve?" "Yanılmıştım. Başka biriydi." "Neden öyle yürüyormuş?" "Bir şey kaybetmiş, yerde onu arıyormuş."

"Eh," dedim, "artık aramanız gerekmiyor." "O kadar çok aradım ki bu anahtarı," dedi, "bakmak *bile* zor geliyor şimdi." "Babanızın size ne bıraktığını görmek istemiyor musunuz?" "Mesele istemek değil." "Ne peki mesele?" dedim.

"Çok üzgünüm," dedi, "senin de bir şey aradığını ve aradığının bu olmadığını biliyorum." "Önemli değil." "Ne olursa olsun, baban iyi bir adama benziyordu. Sadece birkaç dakika konuştuk ama iyi biri olduğunu anlamam için yeterliydi. Öyle bir baban olduğu için şanslısın. Öyle bir baba için bu anahtarı verirdim." "İnsan seçim yapamıyor." "Öyle."

Hiç konuşmadan öylece oturduk. Masasındaki resimlere bir daha göz gezdirdim. Hepsinde Abby vardı.

"Benimle bankaya gelsene," dedi. "Çok naziksiniz ama teşekkür ederim, gelmeyeyim." "Emin misin?" Merak etmediğimden değildi. İnanılmaz merak ediyordum. Ama kafamın karışmasından korkuyordum.

"Ne oluyor?" dedi. "Hiç," dedim. "İyi misin sen?" Gözyaşlarımı tutmak istemiştim ama tutamadım. "Çok, çok üzgünüm," dedi.

"Size hiç kimseye söylemediğim bir şey söyleyebilir miyim?"

"Elbette."

"O gün, olabildiğince çabuk eve gidelim diye bizi okuldan erken bıraktılar. Nedenini söylemediler, sadece çok kötü bir şey oldu dediler. Anlamayız diye, herhalde. Ya da bize kötü bir şey olabileceğini anlayamazdık belki. Bir sürü anne baba çocuklarını almaya geldi ama benim evim sadece beş blok uzaktaydı, onun için eve yürüdüm. Arkadaşım beni arayacağını söylemişti, o yüzden eve gider gitmez telesekretere baktım. Işığı yanıp sönüyordu. Beş mesaj vardı. Hepsi ondandı." "Arkadaşından mı?" "Babamdan."

Elini ağzına götürdü.

"İyi olduğunu, her şeyin yoluna gireceğini ve endişelenmememizi söyleyip durmuştu."

Yanağından bir gözyaşı süzüldü ve parmağında durdu.

"Ama kimseye söylemediğim şey bu... Mesajları dinledikten sonra telefon çaldı. Saat 10.22'ydi. Arayanın numarasına baktım. Onun cep telefonuydu." "Tanrım." "Sözümü bitirebilmem için bana sarılabilir misiniz lütfen?" "Elbette," dedi ve yanıma geldi.

"Telefonu açamadım. Yapamadım. Çaldı, çaldı. Kıpırdayamadım. Açmak istedim ama açamadım. Telesekreter devreye girdi ve kendi sesimi duydum."

Merhaba, burası Schell konutu. İşte günün bilgisi: Sibirya'daki Yukatia o kadar soğuktur ki nefesiniz dışarı çıktığı anda çatırdayarak donar. Buna yıldızların fısıltısı adını vermişlerdir. Aşırı soğuk havalarda kasabaların üzeri insan ve hayvan soluklarından oluşan bir sisle kaplanır. Lütfen mesajınızı bırakın.

"Sonra bip sesi geldi.

"Ardından babamın sesini duydum."

Orada mısın? Orada mısın? Orada mısın?

"Beni istiyordu ama telefonu açamadım. Açamadım. Yapamadım. *Orada mısın?* On bir defa sordu. Biliyorum çünkü saydım. Parmaklarımdan bir fazla. Neden sormaya devam etti? Birinin eve gelmesini mi bekliyordu? Ve neden 'kimse' demedi? *Kimse yok mu?* Sen dedi. Bir kişi. Bazen telefonun başında durduğumu biliyordu diye düşünüyorum. Belki açabilmem için cesaret toplayayım diye devam etti. Ayrıca sorularının arasında çok boşluk vardı. En uzununda, üçüncü soruşuyla dördüncü arasında on beş saniye vardı. Arkada insanların haykırdığı ve ağladığı duyuluyordu. Ve camların kırıldığı... İnsanlar atlıyor mu diye düşünmemin sebebi buydu.

Orada mısın? Orada mısın? Orada mısın? Orada mısın? Orada mısın? Orada mısın? Orada mısın? Orada mısın? Orada mısın? Orada

Ve sonra kapandı."

"Mesajın süresini ölçtüm. Bir dakika yirmi yedi saniye sürmüştü. Yani 10.24'te bitmişti. Yani bina çöktüğü anda. Yani belki böyle ölmüştü."

"Üzgünüm," dedi.

"Kimseye anlatmadım bunu."

Sıktı beni, kucaklar gibiydi. Kafasını salladığını hissettim.

"Beni affediyor musunuz?" dedim.

"Affetmek mi?"

"Evet."

"Telefonu açamadığın için mi?"

"Kimseye anlatamadığım için."

"Ediyorum," dedi.

İpi boynumdan çıkardım ve boynuna taktım.

"Diğer anahtar?" dedi.

"Bizim evin," dedim.

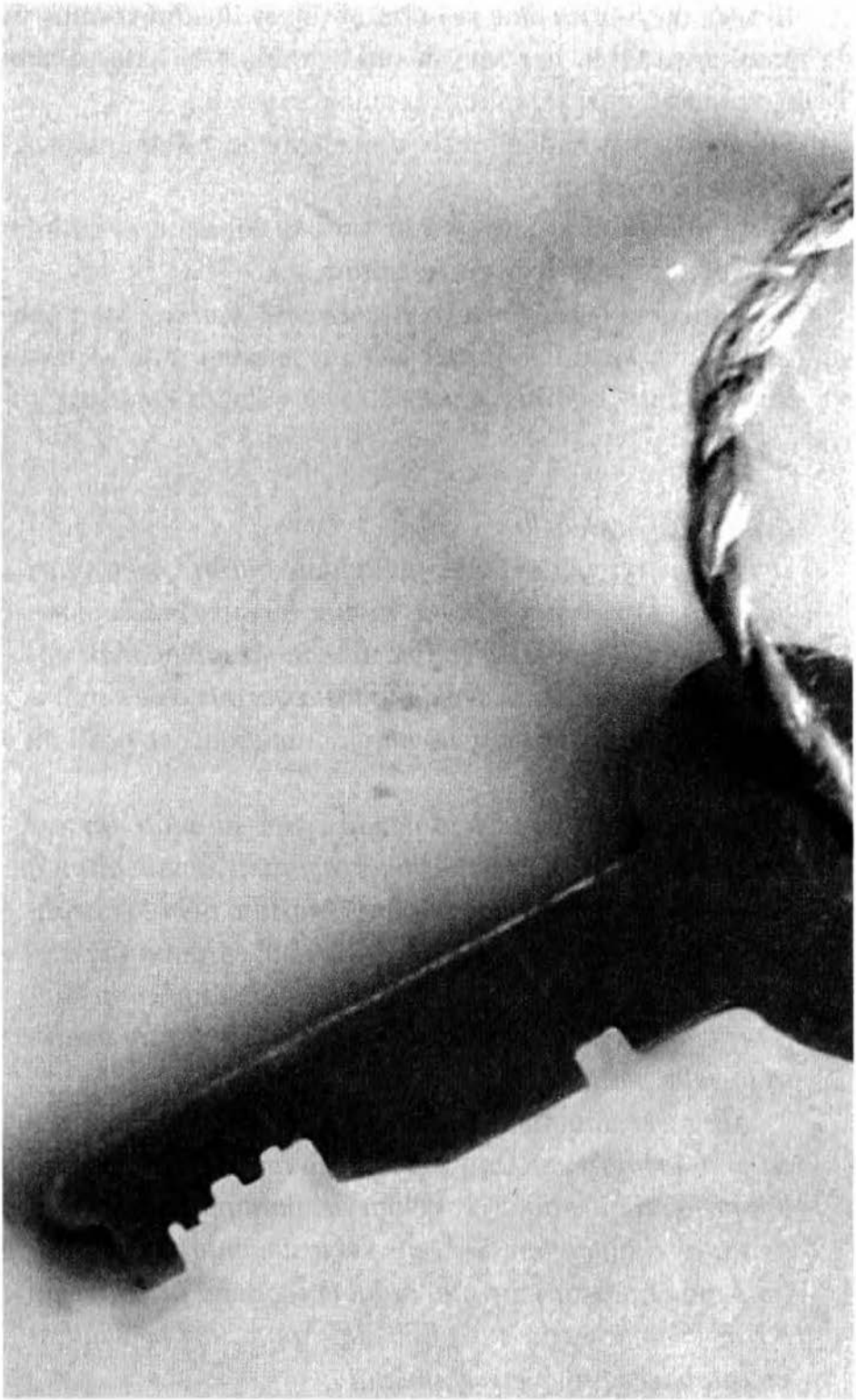
Eve döndüğümde kiracı sokak lambasının altında duruyordu. Geceleri orada buluşup planımızın, kaçta yola çıkmalıyız ve yağmur yağarsa veya bir bekçi ne yaptığımızı sorarsa ne yapmalıyız gibi ayrıntılarını konuşmuştuk. Birkaç buluşmada bütün olası ayrıntıları halletmiştik ama bir nedenle henüz gitmeye hazır değildik. Böylece, Elli Dokuzuncu Sokak Köprüsü çökerse gidilecek yollar ve mezarlık çevresi elektrikli tellerle çevrilmişse yapılacaklar ve tutuklanmamız halinde polisi nasıl kafaya alacağımız türü gerçek dışı ayrıntıları tartışmaya başlamıştık. Her cins haritamız, gizli kodlarımız ve aletimiz vardı. O gece William Black'le tanışmasam ve öğrendiklerimi öğrenmesem, muhtemelen sonsuza dek plan yapabilirdik.

Kiracı, 'Geç kaldın' yazdı. Omuz silktim. Babam gibi. 'Bir ip merdiven aldım. Lazım gelirse diye' yazdı. Başımla onay verdim. 'Neredeydin? Endişelendim.' "Kilidi buldum," dedim.

'Buldun mu?' Başımla evetledim. 'Ve?'

Ne diyeceğimi bilemedim. Buldum ve artık aramaktan vazgeçebilirim mi demeliydim? Buldum ve babamla hiç ilgisi yokmuş mu? Buldum ve hayatımın geri kalanı boyunca ağır botlarla dolaşacağım mı?

"Keşke bulmasaydım." 'Aradığın şey çıkmadı mı?' "Öyle değil." 'Ne öyleyse?' "Onu buldum ve artık arayamam." Beni anlamadığını görebiliyordum. "Onu aramak babama bir süre daha yakın kalmama yarıyordu." 'Ama sen hep yakın değil miydin babana?' Gerçeği biliyordum. "Hayır."

Bir şey düşünüyormuş veya bir sürü şey düşünüyormuş ya da mümkünse tabii, her şeyi düşünüyormuş gibi kafa salladı. 'Belki planladığımızı yapmanın zamanıdır' yazdı.

Sol elimi açtım çünkü bir söz daha söylemeye kalkarsam ağlayacağımı biliyordum.

Perşembe günü gitmeye karar verdik. Babamın ölümünün ikinci yıl dönümüydü ve uygun görünmüştü.

Eve giderken bir zarf uzattı. "Nedir bu?" dedim. 'Stan kahve içmeye gitti,' yazdı. 'Vaktinde gelemezse bunu sana vermemi söyledi.' "Ne bu?" dedim. Omuz silkti ve sokağın karşısına yürüdü.

Sevgili Oskar Schell,

Geçen iki yılda bana yolladığın bütün mektupları okudum. Karşılığında sana, günün birinde mektuplarının hak ettiği yanıtı verebilme umuduyla şablon mektuplardan yolladım. Ama sen daha fazla yazdıkça ve kendinden daha fazla verdikçe zorunluluğum daha çok gözümü korkuttu.

Bu mektubu senin için yazdırdığım şu anda, bir arkadaşımın çiçek bahçesine bakan armut ağacının altında oturuyorum. Son birkaç günümü burada, beni hem ruhsal hem bedensel açıdan çok yoran bir tedavinin etkilerinden kurtulmak için harcadım. Sabah hayıflanıp kendime acırken imkansız bir soruna basit bir çözüm bulduğum geldi aklıma: bugün, beklediğim gündü.

İlk mektubunda seni himayem altına alıp alamayacağımı sormuştun. Onu bilemiyorum ama birkaç günlüğüne seni burada, Cambridge'de, yanımda görmekten mutluluk duyacağım. Seni meslektaşlarımla tanıştırabilir, sana Hindistan dışında bulabileceğin en güzel köriyi ikram edebilir ve bir astrofizikçinin hayatının ne denli sıkıcı olabileceğini gösterebilirim.

Bilim alanında parlak bir gelecek edinebilirsin, Oskar.

Böyle bir yolu izlemen için mümkün olan her şeyi yapmaktan mutluluk duyarım. Hayal gücünü bilimsel yollara adadığında olabilecekleri düşünmek harika.

Ama Oskar, akıllı insanlar sürekli bana yazarlar. Beşinci mektubunda, 'Ya icat etmeyi hiç durduramazsam,' yazmıştın. Bu soru aklıma takıldı.

Keşke şair olsaydım. Bunu hiç kimseye itiraf etmemiştim ve şimdi sana ediyorum çünkü sen bana, sana güvenebileceğimi hissetme nedeni verdin. Hayatımı, evreni çoğunlukla zihin gözümle gözlemeye harcadım. Muazzam tatmin edici, harika bir hayat yaşadım. Yaşayan büyük düşünürlerin bir kısmıyla birlikte uzay ve zamanı keşfetme fırsatı buldum. Ama keşke şair olsaydım.

Kahramanım Albert Einstein, bir zamanlar şöyle yazmıştı: 'Durumumuz şudur: Açamadığımız, kapalı bir kutunun önünde duruyoruz.'

Sana, evrenin çok büyük kısmının kara maddeden oluştuğunu söylememe eminim gerek yoktur. Kırılgan denge, asla göremeyeceğimiz, duyamayacağımız, koklayamayacağımız, tadamayacağımız veya dokunamayacağımız şeylere bağlıdır. Hayatın kendisi bunlara bağlıdır. Ne gerçektir? Ne gerçek değildir? Belki bunlar sorulması doğru olan sorular değil. Hayat neye bağlıdır?

Keşke hayatın bağlanabileceği şeyler yapsaydım.

Ya icat etmeyi durduramazsan?

Belki hiç icat yapmıyorsundur.

Kahvaltıya çağrılıyorum, o yüzden mektubu burada bitirmeliyim. Sana söylemek istediğim ve senden dinlemek istediğim çok şey var. Ayrı kıtalarda yaşamamız ne yazık. Pek çok yazıktan biri.

Bu saatte burası çok hoş. Güneş alçak, gölgeler uzun, hava soğuk ve tertemiz. Sen daha beş saat uyanmayacaksın ama bu berrak ve harika sabahı paylaştığımızı hissetmeden edemiyorum.

Arkadaşın,
Stephen Hawking

DUYGULARIM

Gece yarısı kapının vurulmasıyla uyandım.
Düşümde geldiğim yerleri görüyordum.
Sabahlığımı giyip kapıya gittim.
Kim olabilirdi? Neden kapıcı aşağıdan zile basmamıştı?
Komşulardan biri mi? Ama neden?
Kapı gene tıkladı. Gözetleme deliğinden baktım. Dedendi.
Gel. Neredeydin? İyi misin?
Paçaları çamurluydu.
İyi misin?
Başıyla evetledi.
Gel. Dur, üstünü temizleyeyim. Ne oldu?
Omuz silkti.
Biri canını mı yaktı?
Sağ elini gösterdi.
Yaralı mısın?
Mutfak masasına oturduk. Yan yana. Pencereler siyahtı.
Ellerini dizlerine koydu.
Birbirimize değene kadar yanaştım. Başımı omzuna yasladım. Olabildiğince çok temas istiyordum.
Yardım edebilmem için ne olduğunu anlatmalısın, dedim.
Gömlek cebinden kalemini aldı ama yazacak bir şeyi yoktu.
Avucumu uzattım.
Sana dergi getirmek istiyorum, yazdı.
Düşümde, çöken binaların hepsi üzerimizde yeniden şekilleniyordu. Alevler bombalara dönüşüyor, bombalar uçakların karınlarına gerisingeri çıkıyor, uçakların pervaneleri Dresden'in yelkovanları gibi ters yönde ama daha hızlı dönüyordu.

Onu kelimeleriyle tokatlamak geldi içimden.
Haksızlık bu, diye bağırmak, çocuklar gibi masayı yumruklamak geldi.
Özel bir şey ister misin, diye sordu kolumun üzerinde.
Her şey özel, dedim.
Sanat dergileri?
Evet.
Doğa dergileri?
Evet.
Politika?
Evet.
Magazin?
Evet.
Hepsini alıp gelebilmesi için yanına bir valiz almasını söyledim.
Eşyasını yanına alabilsin istedim.
Düşümde bahar yazdan sonra, yaz güzden sonra, güz kıştan sonra, kış bahardan sonra geliyordu.
Kahvaltı hazırladım ona. Lezzetli olsun diye uğraştım. Bir gün belki gene gelebilsin diye iyi anılarla ayrılsın istedim.
Ya da en azından beni özlesin diye.
Tabağın kenarını, önüne koymadan önce sildim. Peçetesini kucağına yaydım. Hiçbir şey demedi.
Zamanı gelince, aşağı onunla birlikte indim.
Yazacağı bir şeyi yoktu, üzerime yazdı.
Geç saatlere kadar dönmeyebilirim.
Anlıyorum, dedim.
Sana dergi getireceğim, yazdı.
Dergi falan istemiyorum, dedim.
Şimdi istemiyorsun belki ama alınca teşekkür edeceksin.
Gözlerim marazlı.
Gözlerin kusursuz.
Kendine dikkat edeceğine söz ver.
Sadece dergi almaya gidiyorum, yazdı.

Parmaklarımı yanaklarıma koyup hayali gözyaşlarını gözlerime geri iterek, ağlama dedim.
Kızgındım çünkü onlar benim gözyaşlarımdı.
Sadece dergi alıyorsun, dedim.
Sol elini gösterdi.
Her şeye dikkat etmeye çalıştım çünkü tümüyle, eksiksiz hatırlamak istiyordum. Hayatımdaki tüm önemli şeyleri unutmuştum.
Büyüdüğüm evin kapısının neye benzediğini hatırlayamıyorum. Ya da öpücüğü ilk hangimizin, benim mi, ablamın mı kestiğini. Veya benimkinin dışındaki pencerelerin manzaralarını. Bazı geceler uyanıp saatlerce annemin yüzünü hatırlamaya çalışıyorum.
Döndü ve uzaklaştı.
Daireye geri dönüp koltuğa oturarak beklemeye başladım.
Neyi?
Babamın bana söylediği son sözü hatırlayamıyorum.
Tavanın altında kalmıştı. Üzerine yığılan sıvalar kızıla dönüyordu.
Hiçbir şey hissedemiyorum, demişti.
Hiçbir şey hissedemiyorum derken ne hissetmediğini kastetmişti, bilmiyorum.
Anne nerede, demişti.
Benim annemden mi kendi annesinden mi bahsediyor, anlamamıştım.
Tavanı üzerinden kaldırmaya çalışmıştım.
Gözlüklerimi bulabilir misin, demişti.
Arayacağımı söylemiştim. Ama her şey gömülmüştü.
Daha önce babamın ağladığını hiç görmemiştim.
Gözlüğümü bulursan yardım edebilirim, demişti.
İzin ver kurtarmaya çalışayım seni, demiştim.
Gözlüğümü bul, demişti.
Çıkın, herkes çıksın diye bağırıyorlardı. Tavanın kalanı çökmek üzereydi.

Onunla kalmak istedim.
Ama gitmemi istediğini biliyordum.
Baba, dedim, seni bırakmak zorundayım.
O zaman bir şey dedi.
Bana söylediği son sözdü.
Hatırlayamıyorum onu.
Düşümde gözyaşları yanağından yukarı çıkıyor, gözlerine geri dönüyordu.
Koltuktan kalktım ve bir valize daktiloyu ve sığdığı kadar kağıdı yerleştirdim.
Bir not yazdım ve pencereye bantladım. Kimeydi, bilmiyorum.
Odadan odaya dolaşıp ışıkları söndürdüm. Muslukları kontrol ettim. Kaloriferi kapadım ve tüm fişleri prizlerden çektim. Bütün pencereleri kapadım.
Taksiyle giderken notu gördüm. Ama okuyamadım çünkü gözlerim marazlı.
Düşümde boyacılar sarı ve maviyi yeşilden çıkarıyordu.
Gökkuşağından kahverengini.
Çocuklar boyama kitaplarından renkleri kuru boyalarına çekiyor ve çocuklarını yitirmiş anneler siyah elbiselerini makaslarla yamıyorlardı.
Yaptığım her şeyi düşündüm, Oskar. Ve yapmadığım her şeyi. Yaptığım hatalar benim. Ama yapmadığım şeyleri geri alamam.
Uluslararası havaalanında buldum onu. Elleri dizlerinde, bir masadaydı.
Sabah boyunca seyrettim onu.
Gelene geçene saati sordu ve her biri duvardaki saati gösterdi.
Onu izlemede uzmanım ben. Hayatımın işi. Yatak odamın penceresinden. Ağaçların arkasından. Mutfak masasının karşısından.
Onunla olmak istemiştim.
Veya herhangi biriyle.
Dedeni hiç sevdim mi, bilmiyorum.

Ama yalnız kalmamayı sevdim.
Çok yakınına gittim.
Kendimi haykırmak istedim kulağına.
Omzuna dokundum.
Başını öne eğdi.
Nasıl yapabildin?
Gözlerini kaçırdı. Sessizlikten nefret ediyorum.
Bir şey de.
Gömlek cebinden kalemini çıkardı ve masadaki peçetelerden birini aldı.
Ben yokken mutluydun, yazdı.
Nasıl düşünebilirsin bunu?
Kendimize ve birbirimize yalan söylüyoruz.
Ne konuda? Yalan söylememiz umurumda değil.
Kötü biriyim ben.
Umurumda değil. Ne olduğun umurumda değil.
Yapamam.
Nedir seni öldüren?
Bir peçete daha aldı.
Sen, yazdı.
Ve sustum o zaman.
Bana beni hatırlatıyorsun, yazdı.
Ellerimi masaya dayadım ve Seninim ben, dedim.
Bir peçete daha aldı ve Anna hamileydi, yazdı.
Biliyorum, dedim. Söylemişti bana.
Biliyor muydun?
Bildiğini bilmiyordum. Sır, demişti. Bilmene sevindim.
Bildiğim için üzgünüm, yazdı.
Yitirmek hiç sahip olmamaktan iyidir.
Hiç sahip olmadığım bir şeyi yitirdim ben.
Her şeyin vardı senin.
Ne zaman söylemişti sana?
Yatakta, konuşurken.
Parmağını 'Ne zaman'ın üzerine koydu.

Sona yakın.
Ne dedi?
Bebeğim olacak, dedi.
Mutlu muydu?
Çok sevinçliydi.
Neden hiç söylemedin?
Ya sen?
Düşümde insanlar olacak şeyler için özür diliyor ve mumları üfleyerek yakıyorlardı.
Oskar'la görüşüyorum, yazdı.
Biliyorum.
Biliyor musun?
Elbette biliyorum.
Diğer peçeteyi gösterdi: Neden hiç söylemedin?
Ya sen?
Alfabe Z'den başlıyordu. Y, V, Ü, U...
Saatler tak-tik, tak-tik diye çalışıyordu...
Dün gece onunla beraberdim, yazdı. Oradaydım. Mektupları gömdüm.
Hangi mektupları?
Hiç yollamadığını mektupları.
Nereye gömdün?
Toprağa. Oradaydım. Anahtarı da gömdüm.
Hangi anahtarı?
Dairenin.
Dairemizin.
Ellerini masaya koydu.
Aşıklar birbirlerinin çamaşırlarını giydiriyor, birbirlerinin düğmelerini ilikliyor ve giyiniyor, giyiniyor, giyiniyorlardı.
Söyle, dedim.
Anna'yı son gördüğümde.
Söyle.
Biz.
Söyle!

Ellerini dizlerine koydu.
Vurmak istedim ona.
Sarılmak istedim ona.
Kendimi kulağına haykırmak istedim.
Peki, ne olacak şimdi, dedim.
Bilmiyorum.
Eve gitmek istiyor musun?
Yapamam yazan peçeteyi gösterdi.
Öyleyse çekip gideceksin?
Yapamam'ı gösterdi.
Seçeneğimiz kalmadı o halde.
Oturduk orada.
Etrafımızda bir sürü şey oluyordu ama aramızda hiçbir şey olmuyordu.
Yukarıda ekranlar hangi uçakların inip hangilerinin kalktığını gösteriyordu.
Madrid kalkıyor.
Rio iniyor.
Stockholm kalkıyor.
Paris kalkıyor.
Milano iniyor.
Herkes ya geliyor ya gidiyordu.
Dünyada insanlar bir yerlerden bir yerlere gidiyordu.
Kimse kalmıyordu.
Biz kalsak, dedim.
Kalsak?
Burada. Havaalanında kalsak nasıl olur?
Şaka mı bu, yazdı.
Kafamı salladım.
Nasıl kalabiliriz burada?
Umumi telefonlar var, dedim. Oskar'ı arar, iyi olduğumu söylerim. Defter ve kalem alabileceğin dükkanlar var. Yemek yenecek yerler var. Para makineleri var. Tuvaletler var. Televizyonlar bile var.

Ne gelmek ne gitmek.
Ne bir şey ne hiçbir şey.
Ne evet ne hayır.
Düşüm ta en başa döndü.
Yağmur bulutlara yağdı ve hayvanlar gemiden indi.
İkişer ikişer.
İki zürafa.
İki örümcek.
İki keçi.
İki aslan.
İki fare.
İki maymun.
İki yılan.
İki fil.
Yağmur gökkuşağından sonra yağdı.
Şu anda ben bunları daktiloda yazarken, dedenle karşılıklı oturuyoruz. Masa büyük değil ama ikimiz için yeterince büyük. O kahve içiyor, ben çay.
Daktiloya kağıt taktığımda yüzünü göremiyorum.
Bu yolla seni ona yeğliyorum.
Onu görmem gerekmiyor.
Bana bakıp bakmadığını bilmem gerekmiyor.
Gitmesine bile aldırmıyorum.
Böyle sürmeyecek, biliyorum.
Kelimeler ne kolay akıyor.
Sayfalar ne kolay.
Düşümün sonunda Havva elmayı dala koyuyordu. Ağaç toprağa geri dönüyordu. Önce fidana, sonra tohuma dönüşüyordu.
Tanrı toprakla suyu, gökle suyu, suyla suyu, geceyle gündüzü, bir şeyle hiçbir şeyi bir araya getiriyordu.
Işık olsun, diyordu.
Sonra karanlık.
Oskar.

Her şeyi yitirdiğim günden önceki gece, diğer geceler gibiydi. Anna'yla geç saatlere kadar uyanık kalmıştık. Gülmüştük. Çocukluklarının geçtiği evin çatısı altında, yatakta iki kız kardeş. Pencerede rüzgar.

Mahvedilmemeyi başka ne bundan daha çok hak edebilirdi?

Bütün gece uyanık kalacağımızı sanmıştım. Hayatımızın sonuna kadar uyanık. Kelimelerimizin arasındaki boşluklar büyümüştü.

Ne zaman konuşup ne zaman sustuğumuzu ayırmak zorlaşmıştı.

Kollarımızdaki tüyler birbirine dokundu.

Geçti ve yorgunduk.

Başka gecelerin olacağını varsaydık.

Anna'nın soluğu yavaşladı ama ben hâlâ konuşmak istiyordum.

Yan döndü.

Sana bir şey söylemek istiyorum, dedim.

Yarın söylersin, dedi.

Ona, onu ne kadar sevdiğimi hiç söyleyemedim.

Ablamdı.

Aynı yatakta yattık biz.

Söylemeye uygun zaman hiç olmadı.

Gerek yoktu. Hiç.

Babamın kulübesindeki kitaplar iç çekiyordu.

Anna'nın nefesi çarşafları kaldırıp iniyordu.

Onu uyandırmayı düşündüm.

Ama gereksizdi.

Başka geceler olacaktı.

İnsan sevdiğine nasıl seni seviyorum diyebilir?

Yan döndüm ve uyuyakaldım.

İşte sana söylemek istediğim her şeyin özü bu, Oskar.

Her zaman gerekliydi.

Seni seviyorum,

Babaannen

GÜZEL VE GERÇEK

Annem o akşam spagetti yaptı. Ron bizimle yedi. Bana *Zildjian* marka zilleri olan beş parçalık davul seti almayı hâlâ isteyip istemediğini sordum. "Evet," dedi. "Müthiş olur." "Peki, ya çifte bas pedal?" "O nedir bilmiyorum ama ayarlayabileceğimize eminim." "Neden senin kendi ailen yok?" dedim. Annem, "Oskar!" dedi. "*Ne?*" dedim. Ron çatalını bıraktı ve "Önemli değil," dedi. "Bir ailem vardı, Oskar," dedi, "bir karım ve bir kızım vardı." "Boşandın mı?" Güldü. "Hayır." "E, neredeler o zaman?" "Kaza geçirdiler." "Nasıl bir kaza?" "Araba kazası." "Bilmiyordum." "Annenle, ailesini yitirenler için kurulmuş bir destek grubunda tanıştık. Orada arkadaş olduk." Anneme bakmadım, o da bana bakmadı. Neden bir destek grubuna gittiğini söylememişti bana?

"Sen nasıl ölmedin kazada?" Annem, "Yeter Oskar," dedi. Ron, "Arabada değildim," dedi. "Neden değildin?" Annem pencereye baktı. Ron parmağını tabağının etrafında gezdirdi. "Bilmiyorum." "İşin tuhafı," dedim, "seni ağlarken hiç görmedim." "Hep ağlıyorum," dedi.

Sırt çantam çoktan hazırdı ve altimetre ve gofretlerim ve Central Park'tan çıkardığım İsviçre çakısı gibi diğer malzemeyi de çoktan toplamıştım, yani yapacak bir şey yoktu. Annem 21.36'da yatırdı beni.

"Bir şeyler okumamı ister misin?" "Hayır, sağ ol." "Konuşmak istediğin bir konu var mı?" Madem o bir şey söylemiyordu, ben de söylemeyecektim. Kafamı salladım. "Bir hikaye uy-

durabilirim." "Yok, sağ ol." "Ya da *Times*'daki hatalara bakabiliriz?" "Sağ ol anne, ama sahiden istemiyorum." "Ron'ın sana ailesinden bahsetmesi ince bir davranıştı." "Herhalde öyledir." "Ona kibar davranmaya çalış. Çok iyi bir arkadaş ve onun da yardıma ihtiyacı var." "Yorgunum."

Uyuyamayacağımı bilmeme rağmen alarmı 23.50'ye kurdum.

Yattığım yerde zamanın dolmasını beklerken bir sürü icat yaptım.

Biyobozunurluk özelliği olan bir araba icat ettim.

Her dildeki her kelimeyi listeleyen bir kitap icat ettim. Çok işe yaramayabilirdi ama elinize aldığınızda söyleyebileceğiniz her şeyin elinizde bulunduğunu bilirdiniz.

Peki, ya *googolplex* sayıda telefon?

Ya her yerde güvenlik ağları olsa?

23.50'de aşırı sessizce kalktım, yatağın altından eşyamı aldım ve gürültü çıkmasın diye kapıyı milim milim açtım. Gece vardiyasındaki kapıcı Bart'ın masasında uyukluyor olması şansımaydı çünkü bu, daha fazla yalan söylemek zorunda kalmayacağım anlamına geliyordu. Kiracı sokak lambasının altında bekliyordu. El sıkıştık ki tuhaftı. Tam 00.00'da Gerald limuzinle geldi. Kapıyı açtı, "Vaktinde geleceğini biliyordum," dedim. Sırtımı okşadı ve "Geç kalamazdım," dedi. Limuzine ikinci binişimdi.

Yolda giderken kıpırdamadan durduğumuzu ve dünyanın bize doğru geldiğini hayal ettim. Kiracı yol boyunca hiçbir şey yapmadan kendi tarafında oturdu, babamın Amerika'daki en çirkin bina dediği Trump Tower binasını ve inanılmaz güzel dediği Birleşmiş Milletler Binası'nı gördüm. Pencereyi açıp kolumu sarkıttım. Elim yeterince büyük olsa limuzini uçurabilirdim. Devasa eldivenler nasıl olurdu peki?

Gerald dikiz aynasından bana gülümsedi ve müzik ister misiniz, dedi. Çocuğun var mı, dedim. İki kızım var, dedi. "Neler-

den *hoşlanırlar*?" "Nelerden mi hoşlanırlar?" "Evet." "Bakayım. Küçük kızım Kelly, Barbie'lerden, yavru köpeklerden ve boncuklu bileziklerden hoşlanır." "Ona boncuklardan bir bilezik yapacağım." "Hoşlanır, eminim." "Başka?" "Bir şey yumuşak ve pembeyse, tamamdır." "Ben de yumuşak ve pembe şeylerden hoşlanırım." "E, iyi," dedi Gerald. "Peki ya diğer kızın?" "Janet mi? Spordan hoşlanır. En sevdiği basketboldur ve iyi de oynar. Bir kız için iyi demiyorum. Cidden iyidir."

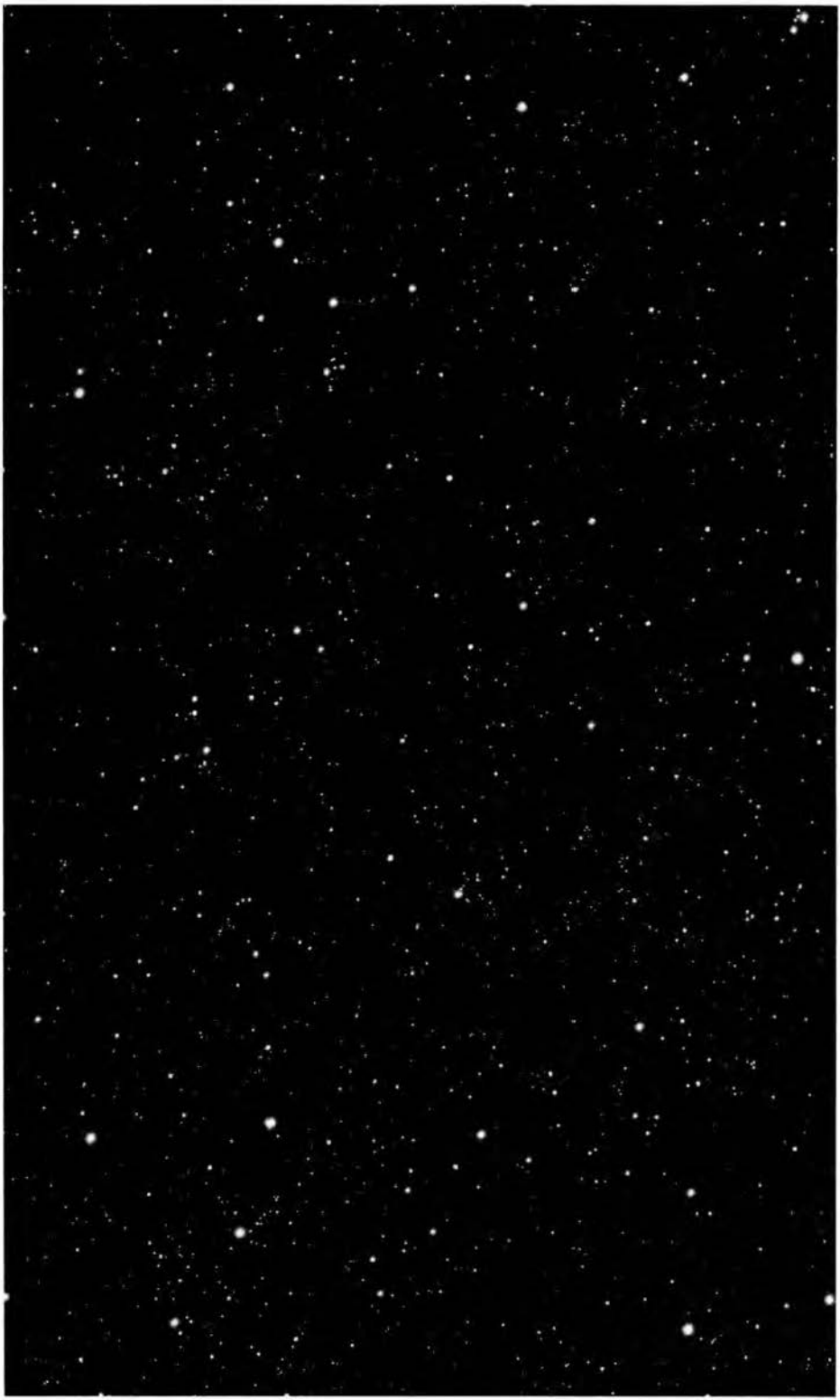
"İkisi de özel mi senin için?" Gerald güldü ve "Elbette babaları onların özel olduğunu söyleyecektir," dedi. "Ama nesnel açıdan?" "O ne demek?" "Tarafsız gibi. Doğrusu yani." "Doğrusu, ben onların babasıyım."

Pencereden biraz daha baktım. Köprünün herhangi bir ilçede bulunmayan yerinden geçtik ve arkama dönüp gittikçe ufalan binalara baktım. Tavan penceresini hangi düğmenin açtığını buldum ve kalkıp belime kadar arabanın dışına sarktım. Dedemin fotoğraf makinesiyle yıldızların resimlerini çektim ve kafamda onları hangi kelimeyi istersem o kelime çıkacak şekilde birleştirdim. Ne zaman bir tünele girsek veya bir köprünün altından geçsek Gerald kafamın kopmaması için -ki bu bildiğim ve cidden ama cidden bilmez *olaydım* dediğim bir şeydir- arabaya girmemi söyledi. Kafamda 'ayakkabı' ve 'atalet' ve 'yenilmez' yazdım yıldızlardan.

Gerald çimlerin üzerine çıkıp mezarlığın yanına park ettiğinde saat 00.56'ydı. Sırt çantamı taktım, kiracı küreği aldı ve tel örgünün üzerinden aşabilmek için limuzinin üzerine çıktık.

Gerald, "Bunu yapmak istediğinize emin misiniz?" diye fısıldadı.

Telin üzerinden, "Muhtemelen yirmi dakika bile sürmez," dedim. "Bilemedin otuz." Kiracının valizini telin üzerinden attı ve "Burada olacağım," dedi.

Çok karanlıktı, o yüzden el fenerimin ışığını izlemek zorundaydık.

Babamınkini ararken fenerimi bir sürü mezar taşına tuttum.

Mark Crawford

Diana Strait

Jason Barker, Jr.

Morris Cooper

May Goodman

Helen Stein

Gregory Robertson Judd

John Fielder

Susan Kidd

Hepsinin ölü insanların adları olduğunu ve ölenlerin ardından özünde sadece adlarının kaldığını düşündüm.

Babamın mezarını 01.22'de bulduk.

Kiracı küreği uzattı.

"Sen başla," dedim.

Küreği elime verdi.

Küreği toprağa batırdım ve var gücümle abandım. Epeydir kaç kilo çektiğimi bile ölçmemiştim çünkü tümüyle babamı bulmakla meşguldüm.

Aşırı zor bir işti ve gücüm ancak ufacık bir toprak parçasını kaldırmaya yetiyordu. Kollarım inanılmaz yoruldu ama dert değildi, tek küreğimiz vardı, sırayla yapacaktık.

Yirmi dakika geçti ve ardından yirmi dakika daha geçti.

Kazmaya devam ettik ama bir yere varamıyorduk.

Bir yirmi dakika daha geçti.

El fenerimin pili bitti ve ellerimizi bile görememeye başladık. Planımızda bu yoktu; haliyle getirmemiz gerekmesine rağmen yedek pil de getirmemiştik. Böylesi basit ve önemli bir şeyi nasıl unutabilmiştim?

Gerald'ı aradım ve bize gidip D pillerden alabilir misin, dedim. Her şey yolunda mı, dedi. O kadar karanlıktı ki sesini duymak bile zordu. "Evet, iyiyiz," dedim. "Bize sadece D pillerden lazım." Gerald hatırladığı kadarıyla bu saatte açık olan tek dükkanın on beş dakika uzaklıkta bulunduğunu söyledi. "Fazladan para veririm," dedim. "Mesele fazladan para değil," dedi.

İyi ki öyle dedi çünkü yaptığımız iş babamın mezarını kazmaktı ve ellerimizi görmemiz gerekmiyordu. Küreğin toprak attığını bilmemiz yeterliydi.

Biz de sessizlik ve karanlık içinde kazdık.

Aklıma solucanlar ve kökler ve kil ve gömülü define gibi yeraltında bulunan şeyler geldi.

Kazdık.

İlk şeyin doğuşundan bu yana kaç şey ölmüştür, merak ettim. Bir trilyon? Bir *googolplex*?

Kazdık.

Kiracı ne düşünüyordu, merak ettim.

Bir süre sonra telefonum 'Balarısının Uçuşu'nu çaldı, kimin aradığına baktım. "Gerald." "Aldım." "Limuzine gidip gelmekle vakit kaybetmemiz için buraya getirebilir misin?" Birkaç saniye yanıt vermedi. "Getirebilirim herhalde." Bulunduğumuz yeri tarif edemezdim, o yüzden seslendim ve sesimin geldiği yönü bulabildi.

Görebilmek iyi geldi. Gerald, "Pek ilerlemiş görünmüyorsunuz," dedi. "Kürekçiliğimiz iyi sayılmaz," dedim. Sürücü eldivenlerini ceketinin cebine tıktı, boynunda taşıdığı haça bir öpücük kondurdu ve küreği elimden aldı. Çok güçlüydü, çabucak epey toprak çıkardı.

Kürek tabuta değdiğinde saat 02.56'ydı. Çarpma sesini duyduk ve birbirimize baktık.

Gerald'a teşekkür ettim.

Göz kırptı, arabaya doğru yürümeye koyuldu ve karanlıkta yitti. Fenerimle göremememe rağmen, "Ha bir de," dediğini duy-

dum karanlıkta, "Janet, büyüğü yani, mısır gevreğinden hoşlanır. Bıraksak günde üç öğün yer."

"Mısır gevreğini ben de severim," diye seslendim.

"İyi," dedi ve adımları giderek sessizleşti.

Çukura girdim ve boya fırçamla kalan toprağı temizledim.

Beni şaşırtan, tabutun ıslak oluşuydu. Hiç beklemiyordum bunu. Bu kadar su toprağın altına nasıl girebilirdi?

Bir başka şaşırtıcı şeyse, tabutun üzerinde birkaç çatlak bulunmasıydı. Muhtemelen toprağın ağırlığındandı. Babam içinde bulunsaydı çatlaklardan giren karınca ve solucanlar veya en azından mikroskobik bakteriler onu yerdi. Bunun bir önem taşımadığını biliyordum çünkü ölünce bir şey hissedilmez. E ama öyleyse neden bana önemliymiş gibi gelmişti?

Bir başka şaşırtıcı şeyse tabutun kilitlenmemiş veya çivilenmemiş olmasıydı. Kapak öylece üzerine yerleştirilmişti, yani isteyen herkes açabilirdi. Doğru gelmedi bana bu durum. Ama öte yandan, kim tutup bir tabutu açmaya kalkardı?

Tabutu açtım.

Şaşırmamam gerekmesine rağmen yine şaşırdım. Babamın orada bulunmamasına şaşırdım. Beynimde tabutta olmayacağını biliyordum ama galiba kalbim başka şeye inanmıştı. Veya belki de nasıl da inanılmaz ölçüde boş olduğunu görmekti beni şaşırtan. Sanki sözlükte boşluğun tanımına bakıyordum.

Babamın tabutunu çıkarma fikri kiracıyla tanıştığım gece aklıma gelmişti. Yatağımda yatıyordum ve birden, imkansız bir soruna basit bir çözüm gibi bir aydınlanma yaşamıştım. Ertesi sabah, bana yazdığı üzere kiracının camına taş atmıştım ama taş atmakta pek başarılı değildim, o yüzden taşları Walt'a attırmıştım. Köşede buluştuğumuzda kiracıya fikrimi açmıştım.

'Neden bunu yapmak istiyorsun?' yazmıştı. "Çünkü bu gerçek ve babam gerçeği severdi," demiştim. 'Gerçek olan ne?' "Ölü olması."

Bunun ardından her öğleden sonra buluşup, bir savaş planlıyormuşuz gibi ayrıntıları tartışmıştık. Mezarlığa nasıl gideceğimizi ve tel örgülere tırmanmanın çeşitli yollarını ve el feneri, tel makası ve meyve suları gibi gerekli malzemeleri konuşmuştuk. Konuşmuş, planlamış, tartışmıştık ama her nedense tabutu açtığımızda ne yapacağımızdan hiç bahsetmemiştik.

Kiracı bariz soruyu ancak işe girişmemizden bir gün önce sormuştu.

"Dolduracağız, haliyle," demiştim.

Haliyle diğer soruyu sormuştu.

İlkin tabuta, kırmızı kalemler veya kuyumcu merceği ki lup denir ona, hatta smokin gibi babamın hayatından şeyleri koymamızı önermiştim. Galiba bu fikri birbirlerinin müzelerini yapan Black'lerden edinmiştim. Ama konuştukça anlamını yitirmişti fikrim, hem ne faydası olurdu ki zaten? Babamın onları kullanması mümkün değildi çünkü ölüydü ve ayrıca kiracı, ona ait şeyleri çevremizde tutmamızın muhtemelen daha iyi olacağını belirtiyordu.

"Tabutu, ünlü Mısırlılara yaptıkları gibi -ki bilirim bunu- mücevherle doldurabilirim." 'Ama baban Mısırlı değildi.' "Mücevherden de hoşlanmazdı." 'Hoşlanmaz mıydı?'

"Belki beni utandıran şeyleri gömerim," demiştim. Aklımda telefon, babaanneme bağırmama yol açan Büyük Amerikan Mucitleri pulları tabakası, *Hamlet* senaryosu, yabancılardan aldığım mektuplar, kendime yaptığım o aptal kartvizit, tefim ve bitmemiş kaşkol vardı. Ama o da anlamlı değildi çünkü kiracı, bir şeyi sırf gömdüğün için gerçekten *gömmüş* olmazsın, diyordu. "E, o zaman ne?" demiştim sonunda.

'Bir fikrim var' yazmıştı. 'Yarın gösteririm sana.'

Neden ona bu kadar çok güveniyordum?

Ertesi gece, saat 23.50'de buluştuğumuzda, yanında iki valiz vardı. İçlerinde ne var diye sormadım çünkü bir nedenle, söz

konusu benim babam ve bu yüzden tabutu da bana ait olmasına rağmen, o bana söyleyene kadar beklemem gerektiğini düşündüm.

Üç saat sonra, çukurdan çıktıktan, toprağı temizledikten ve tabutu açtıktan sonra, kiracı valizleri açtı. İki valiz, ağzına kadar kağıtla doluydu. Bunlar ne, dedim. 'Bir oğul yitirdim' yazdı. "Ciddi mi?" Sol avucunu gösterdi. "Nasıl öldü?" 'Onu ölmesinden önce yitirdim.' "Nasıl?" 'Çekip gittim.' "Neden?" 'Korkuyordum.' "Neden korkuyordun?" 'Onu yitirmekten.' "Ölmesinden mi korkuyordun?" 'Yaşamasından korkuyordum.' "Neden?" 'Hayat ölümden daha korkutucu.'

"E, bu kağıtlar ne peki?"

'Ona söyleyemediğim şeyler' yazdı. 'Mektuplar.'

Açıkçası o sırada ne anladığımı bilmiyorum.

Onun dedem olduğunu, zihnimin en derinliklerinde bile kestiremedim galiba. Kurmam *gerekmesine* rağmen mektuplarla babaannemin çekmecelerindeki boş zarflar arasında bir bağlantı kuramadım.

Eve döndüğümde saat 04.22'ydi. Annem kapının önündeki kanepede bekliyordu. Bana inanılmaz kızacağını sandım ama hiçbir şey demedi. Alnımdan öptü sadece.

"Neredeydim, bilmek istemiyor musun?" "Sana güveniyorum," dedi. "Ama merak etmiyor musun?" "Bilmemi isteseydin söylerdin diye düşündüm," dedi. "Yatıracak mısın beni?" "Burada biraz daha oturayım diyordum." "Bana kızdın mı?" Kafasını salladı. "Ron bana kızdı mı?" "Hayır." "Emin misin?" "Evet."

Odama gittim.

Ellerim kirliydi ama yıkamadım. Hiç değilse sabaha kadar kirli kalmalarını istiyordum. Toprağın birazının tırnaklarımın arasında daha uzun süre ve minik zerrelerin bir kısmının da sonsuza dek kalmasını umuyordum.

Işığı söndürdüm.

Sırt çantamı yere bıraktım, soyundum ve yatağa girdim.

Tavandaki yıldız çıkartmalarına baktım.

Her gökdelenin tepesinde bir yel değirmeni nasıl dururdu?

Peki ya uçurtma ipinden yapılmış bir bilezik?

Misinadan bir bilezik?

Gökdelenlerin kökleri olsaydı?

Gökdelenleri sulamak gerekseydi, gökdelenlere klasik müzik dinletilseydi ve güneşten mi yoksa gölgeden mi hoşlandıkları bilinseydi?

Peki ya bir çaydanlık?

Yataktan fırladım ve iç çamaşırlarımla kapıya koştum.

Annem hâlâ kanepedeydi. Okumuyordu, müzik dinlemiyordu, hiçbir şey yapmıyordu.

"Uyumamışsın," dedi.

Ağlamaya başladım.

Kollarını açtı ve "Ne var?" dedi.

Kucağına koştum ve "Hastaneye kapatılmak istemiyorum," dedim.

Sımsıkı sarıldı, başım omzunun yumuşak yerine geldi. "Hastaneye kapatılmayacaksın."

"Kısa sürede iyileşeceğim, söz," dedim.

"Bir şeyin yok," dedi.

"Mutlu ve normal olacağım."

Parmaklarını enseme sardı.

"İnanılmaz çabaladım," dedim. "Daha ne kadar çabalayabilirim, bilmiyorum."

"Baban seninle gurur duyardı," dedi.

"Öyle mi düşünüyorsun?"

"Öyle olduğunu biliyorum."

Biraz daha ağladım. Ona söylediğim bütün yalanları anlatmak istedim. Sorun değil, çünkü bazen iyi bir şey yapmak için

kötü bir şey yapman gerekir demesini istedim. Ve bir de ona telefondan bahsetmek istedim. Ve babamın benle gene de gurur duyacağını söylemesini istedim.

"O gün baban beni aradı," dedi.

Geri çekildim.

"Ne?"

"Binadan aradı."

"Cep telefonundan mı?"

Başıyla evetledi ve babam öldüğünden beri ilk defa gözyaşlarını tutamadığını gördüm. Rahatlamış mıydı? Bunalmış mıydı? Müteşekkir miydi? Bitkin miydi?

"Ne dedi?"

"Sokaktayım, binadan çıktım, eve dönüyorum dedi."

"Ama dönmüyordu."

"Evet."

Kızmış mıydım? Memnun muydum?

"Endişelenme diye öyle söyledi."

"Doğru."

Gücenmiş? Paniğe kapılmış? İyimser?

"Ama bildiğini biliyordu."

"Biliyordu."

Parmaklarımı boynuna, saçlarının başladığı yere doladım.

Saat kaçtı, bilmiyorum.

Uyuyakaldım herhalde ama hatırlamıyorum. O kadar çok ağlamıştım ki her şey bulanarak her şeye karışmıştı. Derken yataktaydım. Annem üzerime eğilmişti. Tanrıya inanmıyorum ama işlerin aşırı karmaşık olduğuna inanıyorum ve annemin üzerine eğilip bana bakışı herhangi bir şeyin ulaşabileceği en yüksek karmaşıklıktaydı. Ama aynı zamanda inanılmaz basitti. Yegane hayatımda o, benim annemdi ve ben, onun oğluydum.

"Bir daha aşık olman dert değil," dedim.

"Bir daha aşık olmayacağım," dedi.

"Olmanı istiyorum," dedim.

Bir öpücük kondurdu ve "Bir daha asla aşık olamayacağım," dedi.

"Endişelenmeyeyim diye öyle söyleme gerek yok," dedim.

"Seni seviyorum," dedi.

Yan döndüm ve kanepeye doğru attığı adımları dinledim.

Ağladığını duydum. Islak yenleri geldi gözümün önüne. Yorgun gözleri.

Bir dakika elli bir saniye...

Dört dakika otuz sekiz saniye...

Yedi dakika...

Yatakla duvarın arasına elimi sokup *Başıma Gelen Şeyler*'i buldum. Sonuna kadar dolmuştu. Yeni bir cilde başlamam gerekecekti. Kulelerin yanmaya devam etmesine kağıtların yol açtığını okumuştum. Bütün o not defterleri, fotokopiler, basılı e-postalar, çocukların fotoğrafları, cüzdanlardaki banknotlar... Hepsi yakıttı onların. Biliminsanlarının günün birinde muhtemelen yaşayacağımızı söylediği kağıtsız toplumda yaşasaydık babam ölmeyecekti. Belki de yeni bir cilde başlamamalıydım.

Sırt çantamdan el fenerimi çıkardım ve deftere tuttum. Haritaları ve çizimleri, dergilerden ve gazetelerden ve internetten resimleri, dedemin fotoğraf makinesiyle çektiğim resimleri gördüm. Sonunda düşen adamın fotoğrafını buldum.

Babam mıydı?

Belki.

Her kimse, biriydi o.

Defterden sayfaları yırttım. Sırasını terse çevirdim, sonuncusu ilki, ilki sonuncusu oldu.Parmağımla hızla çevirince adam göğe süzülüyormuş gibi göründü.

Daha fazla resmi olsaydı elimde, pencereden içeri, binaya süzülürdü ve duman, binadan çıkmak üzere olan uçağın açtığı delikten içeri çekilirdi.

Babam mesajlarını tersten bırakır, telesekreter boşalırdı. Ve uçak gerisingeri, ondan uzaklaşarak uçardı, ta Boston'a kadar.

Asansörle aşağı iner ve en üst katın düğmesine basardı.

Geri geri metroya yürür ve metro geri geri giderek tünele girer, bizim durağa gelirdi.

Babam geri geri giderek turnikeden çıkar, metro kartını geri geri geçirir, *New York Times*'ı sağdan sola okurken eve geri geri yürürdü.

Kahvesini fincanına geri tükürür, dişlerini geri geri fırçalar ve tıraş bıçağıyla sakallarını yüzüne geri koyardı.

Yatağa geri döner, saatin alarmı tersten çalar, düşlerini başa doğru görürdü. Ardından en feci günün gecesinin başında kalkardı. Geri geri odama gelir, 'I anı the Walrus'u ıslığıyla tersten çalardı.

Yatağa, yanıma yatardı.

Işıklarını gözlerimizden geri alan yıldızlara bakardık.

Tersten, "Yok bir şey," derdim.

Tersten, "Evet, dostum?" derdi.

Tersten "Baba," derdim.

Sonundaki içinde ses bulunan teneke kutudan başlayarak Altıncı İlçe'nin hikayesini tersten anlatırdı, 'Seni seviyorum'dan 'Bir zamanlar'a doğru...

Güvende olurduk.

